

Przyszłość jest tu | **THE FUTURE IS HERE**

Raport
o stanie
miasta
Głiwice

za 2022 r.

Radiostacja fot. PixelCam

Szanowni Państwo,

oddajemy w Państwa ręce kolejną edycję „Raportu o stanie miasta”, który w Gliwicach jest udostępniany mieszkańcom już od początku lat dziewięćdziesiątych. Przez wiele lat wydawanie „Raportu” było inicjatywą własną władz Gliwic i dopiero od 2018 roku stało się obowiązkiem ustawowym wszystkich samorządów.

Przed Państwem szeroki zakres dokonań gliwickiego samorządu z ostatniego roku, które, tak jak do tej pory, przedstawiono w porównaniu do lat poprzednich. Jestem przekonany, że będzie to dla Państwa lektura nie tylko ciekawa, ale również użyteczna. Przedstawia ona obraz Gliwic jako miasta zaspokajającego na wysokim poziomie oczekiwania i potrzeby mieszkańców oraz wciąż aktywnego pod względem inwestycyjnym, mimo pogłębiającego się kryzysu finansowego, szczególnie dotyczącego samorządu. Pokazuje też, jak wiele udało się dokonać do tej pory w przeróżnych obszarach, podejmując wiele ważnych i aktualnych tematów.

Wydarzeniem, które w 2022 roku było szczególnie istotne, nie tylko dla gliwiczian, ale również dla wszystkich Polaków, był konflikt zbrojny na Ukrainie. Pogłębiający się kryzys uchodźczy nie pozostał bez wpływu na nasze miasto. Już od pierwszych godzin wojny w Gliwicach rozpoczęto organizację szeroko rozumianej pomocy dla Ukrainy i ludności uciekającej przed wojną. Ten egzamin zarówno w Gliwicach, jak i w innych miastach udało się zdać wzorowo.

Kolejną ważną kwestią, tak jak w roku poprzednim, była pogarszająca się sytuacja finansowa polskich gmin i miast, w tym niestety również Gliwic. Jak wskazałem powyżej, udało się zachować aktywność inwestycyjną miasta w najważniejszych kierunkach rozwojowych. Ponadto wciąż planowane i realizowane są kolejne inwestycje. Jednak nie obyło się bez wyrze-

czeń. Stworzenie i odpowiednie zbilansowanie projektu budżetu miasta na kolejny rok było jednym z najważniejszych i najtrudniejszych zadań.

Liczba wyzwań stojących przed polskim samorządem stale rośnie. Niestety nie możemy oczekiwać dobrej i efektywnej współpracy ze strony rządu. Postępująca centralizacja oraz cedowanie na samorządy coraz większej liczby, nierzadko trudnych do wykonania, zadań przy jednoczesnym zmniejszaniu ich finansowania są *de facto* celowym ograniczeniem roli samorządu w Polsce.

Jednak w Gliwicach, tak jak do tej pory, stawimy czoła wszelkim wyzwaniom. Dotychczasowa polityka władz miasta zapewniła jego stały rozwój i nawet teraz, w obliczu spowolnienia gospodarczego, daje pewien bufor bezpieczeństwa, który pomoże nam przetrwać trudne czasy. Będzie to jednak możliwe jedynie wtedy, jeśli uda się zatrzymać ograniczenia polskiej samorządności prowadzone od kilku lat przez władze centralne.

Zapraszam do zapoznania się z niniejszą publikacją. Liczę, że będzie ona dla tych z Państwa, którzy śledzą ją co roku, ciekawym materiałem do kolejnych analiz, a dla tych z Państwa, w których ręce trafia po raz pierwszy, zachętą do dalszego zdobywania wiedzy o mieście i sięgania po inne miejskie materiały i informacje.

Życzę przyjemnej i przydatnej lektury.

Adam Neumann

Prezydent Miasta Gliwice

Spis treści:

O raporcie	4
1. Gliwice i gliwiczanie	5
1.1. Geografia	5
1.2. Demografia	7
2. Zarządzanie samorządowe	11
2.1. Zarządzanie miastem	11
2.2. Planowanie rozwoju miasta	26
2.3. Gliwicki Budżet Obywatelski	28
2.4. Współpraca lokalna i regionalna	30
2.5. Działalność Centrum 3.0 – Gliwickiego Ośrodka Działań Społecznych	35
2.6. Projekty unijne	38
3. Infrastruktura	43
3.1. Zmiany infrastrukturalne	43
3.2. Planowanie przestrzenne, architektura i urbanistyka	51
3.3. Transport	61
3.4. Zestawienie dużych przedsięwzięć (jednorocznych i wieloletnich) o wartości powyżej 500 tys. zł brutto zrealizowanych (zakończonych) w 2022 roku	69
4. Środowisko	78
4.1. Powietrze	78
4.2. Obszary zielone	80
4.3. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi	82
4.4. Mapa akustyczna (strategiczna mapa hałasu) i program ochrony przed hałasem	83
4.5. Programy Ochrony Środowiska	83
4.6. Plan Adaptacji Miasta Gliwice do zmian klimatu do roku 2030	84
4.7. Program usuwania wyrobów zawierających azbest	84
4.8. Edukacja ekologiczna	85
4.9. Energia odnawialna oraz proekologiczne systemy grzewcze	86
4.10. Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Gliwice	87
4.11. Wody	88
4.12. Gospodarka komunalna	89
5. Gospodarka i finanse	97
5.1. Gospodarka	97
5.1.1. Podmioty gospodarcze	98
5.1.2. Inwestycje i atrakcyjność inwestycyjna	100
5.1.3. Klastery i sieci współpracy biznesowo-badawczej	104
5.1.4. Rynek pracy i przeciwdziałanie bezrobociu	104
5.2. Finanse	110
5.2.1. Budżet	110
5.2.2. Dochody	113
5.2.3. Wydatki	117
5.2.4. Rating	122
5.2.5. Majątek miasta	123
6. Zdrowie i polityka społeczna	127
6.1. Zdrowie	127
6.2. Wsparcie rodziny	131
6.3. Działania na rzecz seniorów	134
6.4. Działania na rzecz osób z niepełnosprawnością	135
6.5. Działania na rzecz zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	137

6.6.	Pomoc społeczna	139
6.7.	Piecza zastępcza	142
6.8.	Nieodpłatna pomoc prawna	145
7.	Kultura, edukacja i sport	146
7.1.	Kultura	146
7.1.1.	Instytucje i ośrodki kultury	146
7.1.2.	Nagrody za osiągnięcia w dziedzinie kultury	152
7.1.3.	Wydarzenia kulturalne	153
7.2.	Edukacja	161
7.2.1.	Edukacja przedszkolna	166
7.2.2.	Nauczanie dwujęzyczne	166
7.2.3.	Egzamin maturalny	168
7.2.4.	Stypendia Prezydenta Miasta dla uzdolnionych uczniów	169
7.2.5.	Kadra pedagogiczna	169
7.2.6.	Nauczanie integracyjne, specjalne i indywidualne	171
7.2.7.	Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka	173
7.2.8.	Projekty	174
7.2.9.	Szkolnictwo wyższe	175
7.2.10.	Obiekty i infrastruktura	178
7.2.11.	Wydarzenia sportowo-rekreacyjne	184
8.	Bezpieczeństwo i porządek	189
8.1.	Przestępczość	189
8.2.	System monitoringu wizyjnego	190
8.2.1.	Program Bezpieczne Gliwice	194
8.2.2.	Ochrona przeciwpowodziowa	195
8.2.3.	Zagrożenia miejscowe	195
8.2.4.	Działalność porządkowa Straży Miejskiej	196
9.	Podsumowanie działalności Prezydenta Miasta w 2022 roku	205
9.1.	Działalność Prezydenta miasta w czasie trwania COVID-19	215
9.1.1.	Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej	215
9.1.2.	Działalność Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny	215
9.1.3.	Działania Centrum Ratownictwa Gliwice	215
9.1.4.	2.6.5 Działania Wydziału Edukacji	218
9.1.5.	2.6.6 Działalność Wydziału Spraw Obywatelskich	219
9.2.	Działania Prezydenta Miasta na rzecz obywateli Ukrainy przebywających na terenie RP	220
9.2.1.	Działania Centrum Ratownictwa Gliwice	220
9.2.2.	Działania Ośrodka Pomocy Społecznej	221
9.2.3.	Działania Powiatowego Urzędu Pracy	225
9.2.4.	Działania Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny	226
9.2.5.	Działania Straży Miejskiej	226
9.2.6.	Działania Wydziału Spraw Obywatelskich	226
9.2.7.	Działania Wydziału Edukacji	226
	Spis tabel	230
	Spis wykresów	237
	Spis infografik	238
	Spis załączników	239

O raporcie

Niniejszy raport stanowi opracowanie zgodne z wymogami art. 28aa ust. 1 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.). Raport obejmuje podsumowanie działalności Prezydenta Miasta w 2022 roku, w szczególności przedstawia realizację polityk, programów i strategii, uchwał Rady Miasta oraz budżetu obywatelskiego.

Dla pełniejszego obrazu stanu miasta niniejszy dokument prezentuje rozwój Gliwic na przestrzeni lat 2018–2022 w ujęciu porównawczym, w kontekście wybranych miast Subregionu Centralnego: Bytomia, Katowic, Sosnowca i Tychów. Diagnoza została dokonana w ośmiu kluczowych obszarach: demograficzno-geograficznym, samorządności, infrastruktury, środowiska, gospodarki i finansów, zdrowia i pomocy społecznej, kultury, edukacji i sportu oraz bezpieczeństwa i porządku. Tak nakreślone ramy pozwalają na zarysowanie podstawowych tendencji rozwoju.

Prezentowane w raporcie dane statystyczne pozyskane zostały z wydziałów Urzędu Miejskiego, miejskich jednostek organizacyjnych oraz spółek miejskich i przedstawiają stan na 31 grudnia 2022 r. Dane statystyczne pozyskane ze strony Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl) dotyczą natomiast roku 2021. W trakcie opracowywania niniejszego dokumentu GUS nie udostępnił bardziej aktualnych danych.

Od 2022 roku dotychczasowa forma raportu została poszerzona o bazę otwartych danych (<https://open-data-gliwice.hub.arcgis.com/>), tzw. „Open Data”, której ideą jest ogólna dostępność informacji z różnych poziomów.

Prezentowanych jest w niej wiele istotnych informacji z różnych zakresów tematycznych, m.in. w formie interaktywnych map, wykresów, infografik itp. Dodatkowo dane można podglądać np. w postaci tabel i pobierać w różnych formatach, a następnie dalej wykorzystywać w dowolny sposób.

Na bieżąco aktualizowany portal będzie uzupełnieniem corocznych edycji zestawienia najcenniejszych informacji o mieście i prezentacji działań samorządu, jakim jest dokument w znanej nam dotychczas formie, czyli „Raport o stanie miasta”.

1.

1. Gliwice i gliwiczanie

1.1. Geografia

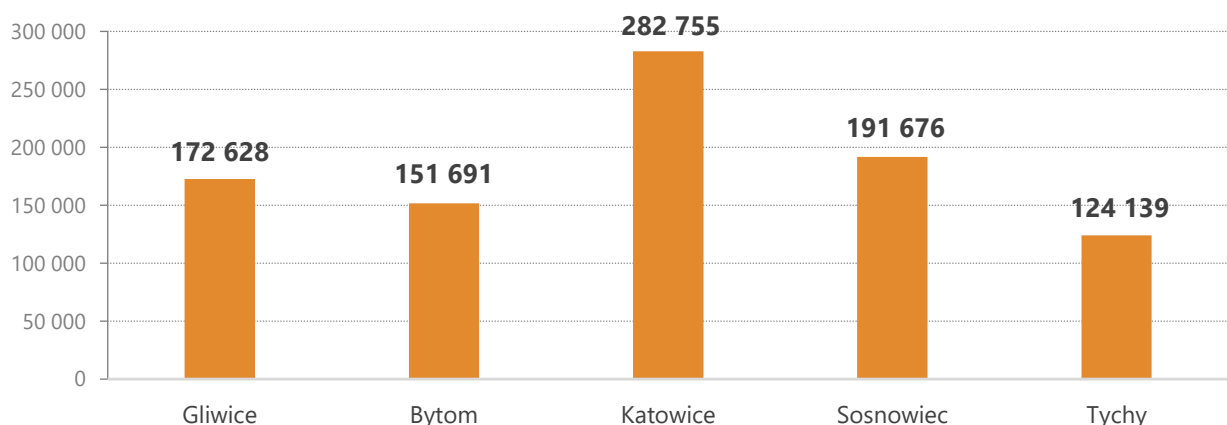
Gliwice to miasto na prawach powiatu położone w południowo-zachodniej Polsce, w województwie śląskim, na zachodnim krańcu Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. Geograficznie leży na Wyżynie Śląskiej nad rzeką Kłodnicą. Statystycznie (wg danych GUS z 2021 r.) miasto plasuje się na 19. miejscu zarówno pod względem powierzchni (www.polskawliczbach.pl/Rankingi_Polskich_Miast), jak i liczby ludności w Polsce oraz 4. pozycji pod względem liczby mieszkańców w województwie śląskim, w oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego z 2021 roku. Społeczność gliwicka to jednak nie tylko osoby zameldowane w mieście. Gliwice, jako ważne i atrakcyjne centrum nauki, biznesu, kultury itp., przyciąga na co dzień duże grupy ludzi, np. mieszkańców sąsiednich miejscowości (Knurowa, Kleszczowa) gmin (Zbrosławice, Rudziniec), czy wielu miast (np. Zabrze, Bytomia, Tarnowskich Gór), spędzających tutaj większość swojego czasu w pracy, na uczelni, w szkole, spotykając się z krewnymi lub korzystając z bogatej oferty kulturalnej, rekreacyjnej, handlowej.

Tabela 1. Powierzchnia wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, województwa śląskiego i Polski – stan na 31 grudnia 2022 roku

Obszar	Gliwice	Bytom	Katowice	Sosnowiec	Tychy	Śląskie	Polska
Powierzchnia [km ²]	134	69	165	91	82	12 334	312 720

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 1. Liczba mieszkańców wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego – stan na 31 grudnia 2021 roku

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 2. Powierzchnia Gliwic z podziałem na dzielnice – stan na 2022 rok

Dzielnica	Powierzchnia [km ²]
Baildona	4,72
Bojków	16,45
Brzezinka	8,50
Czechowice	5,32
Kopernika	2,48
Ligota Zabrska	6,84
Łabędy	19,08
Obrońców Pokoju	7,64
Ostropa	11,67
Politechnika	1,06
Sikornik	3,13
Sońnica	4,84
Stare Gliwice	5,32
Szobiszowice	3,04
Śródmieście	2,15
Trynek	7,63
Wilcze Gardło	0,68
Wojska Polskiego	3,83
Wójtowa Wieś	9,44
Zatorze	3,49
Żerniki	6,57
RAZEM	133,88

Źródło: Wydział Planowania Przestrzennego UM w Gliwicach

1.2. Demografia

Tabela 3. **Wybrane wskaźniki demograficzne dla Gliwic, wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, województwa śląskiego i Polski w 2021 roku**

	Gliwice	Bytom	Katowice	Sosnowiec	Tychy	Śląskie	Polska
Liczba ludności [os.] *	172 628	151 691	282 755	191 676	124 139	4 375 947	37 907 704
Gęstość zaludnienia [os./km ²]	1 289	2 184	1 717	2 105	1 517	355	121
Współczynnik feminizacji – liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn	109	109	112	112	109	108	107

* Dane z GUS różnią się od danych Wydziału Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach, gdyż są wyliczane na podstawie spisu powszechnego z 2021 roku z uwzględnieniem aktów zgonów i urodzeń. Nie są oficjalnym rejestrem.
Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 4. **Liczba mieszkańców Gliwic według rodzaju pobytu oraz w podziale na płeć w latach 2018–2022**

Rok	Kobiety		Mężczyźni		Razem		razem
	stały	czasowy	stały	czasowy	stały	czasowy	
2018	88 132	2 159	79 196	3 388	167 328	5 547	172 875
2019	87 538	2 203	78 688	3 465	165 456	5 668	171 894
2020	86 148	1 901	77 240	2 791	163 388	4 692	168 080
2021	84 663	2 760	75 840	3 526	160 503	6 286	166 789
2022	83 590	2 480	74 679	2 969	158 269	5 449	163 718

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

Tabela 5. **Napływ i odpływ ludności w Gliwicach w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Napływ (liczba osób z innych miejscowości, meldujących się na pobyt stały w Gliwicach)	1 705	1 699	1 623	1 399	1 417
Odpływ (liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w Gliwicach do innej miejscowości na terenie RP)*	1 803	1 907	1 593	1 640	1 409
Saldo migracji o charakterze stałym	-98	-208	30	-241	8
Saldo migracji na 1 000 mieszkańców zameldowanych na pobyt stały	-0,59	-1,26	0,18	-1,50	0,05

* Nie obejmuje osób, które po wymeldowaniu nie dokonały zameldowania na terenie RP.

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

Tabela 6. Liczba przyjętych zgłoszeń meldunkowych (z podziałem na obywatelstwo) oraz liczba nadanych numerów PESEL dla cudzoziemców w Gliwicach w latach 2018–2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Ogólna liczba obcokrajowców dokonujących zgłoszeń meldunkowych,	2 235	3 860	2 561	3 755	2 297
w tym z obywatelstwem:					
- ukraińskim	1 695	3 022	1 969	2 748	1 456
- białoruskim	43	76	38	103	102
- indyjskim	40	66	59	105	72
- tureckim	34	36	25	38	25
- japońskim	29	61	24	31	24
- gruzińskim	26	59	36	65	29
- kazachstańskim	0	41	18	37	18
- hiszpańskim	26	40	7	34	39
- koreańskim	0	25	13	11	8
- chińskim	21	20	10	20	78
- rosyjskim	20	25	13	38	25
- etiopskim	6	7	15	38	21
- pakistańskim	16	7	12	30	14
- nigeryjskim	4	13	17	31	7
- kosowskim	2	14	2	31	5
Liczba nadanych numerów PESEL dla cudzoziemców	2 162	3 911	2 580	3 667	9 990*

* Wzrost liczby nadanych numerów PESEL dla cudzoziemców spowodowany jest rejestracją obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, podczas której nadawane są numery PESEL ze statusem UKR.
Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

Tabela 7. Liczba osób zameldowanych na pobyt stały w dzielnicach Gliwic w latach 2018–2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Baildona	9 223	9 036	8 819	8 597	8 467
Bojków	2 882	2 928	2 966	2 981	2 978
Brzezinka	2 508	2 519	2 532	2 530	2 556
Czechowice	718	730	734	783	843
Kopernik	10 190	10 036	9 840	9 610	9 395
Ligota Zabrska	2 036	2 021	1 988	2 004	2 033
Łabędy	14 798	14 708	14 542	14 283	14 148
Obróńców Pokoju	5 202	5 198	5 167	5 133	5 080
Ostropa	2 927	2 992	2 990	3 034	3 044
Politechnika	3 670	3 525	3 469	3 375	3 278
Sikornik	12 735	12 583	12 390	12 119	11 891
Sońnica	17 871	17 530	17 270	16 853	16 513
Stare Gliwice	6 357	6 406	6 398	6 338	6 285
Szobiszowice	12 309	12 251	12 138	11 869	11 624
Śródmieście	13 268	13 124	12 845	12 454	12 172
Trynek	15 910	15 592	15 358	15 001	14 730
Wilcze Gardło	1 133	1 123	1 135	1 118	1 085
Wojska Polskiego	11 665	11 521	11 376	11 172	11 029
Wójtowa Wieś	5 790	5 739	5 686	5 658	5 640
Zatorze	12 594	12 237	11 999	11 797	11 598
Żerniki	3 542	3 657	3 746	3 794	3 880
Razem	167 328	165 456	163 388	160 503	158 269

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

Tabela 8. Urodzenia żywe i zgony w latach 2018–2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Urodzenia żywe	1 536	1 516	1 426	1 258	1 099
Zgony osób zameldowanych w Gliwicach	2 222	2 207	2 543	2 597	2 448

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

Tabela 9. **Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców jako wskaźnik demograficzny w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2017–2021**

Miasto	2017	2018	2019	2020	2021
Gliwice	-1,30	-2,41	-2,66	-4,87	-7,06
Bytom	-3,07	-4,51	-4,46	-8,72	-9,61
Katowice	-3,17	-2,85	-3,46	-6,23	-8,27
Sosnowiec	-4,83	-4,68	-5,78	-7,84	-10,90
Tychy	-0,01	-1,34	-0,85	-3,98	-6,13

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 10. **Liczba małżeństw w Gliwicach w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Ogólna liczba małżeństw zarejestrowanych w USC, w tym:	1 012	939	784	1 037	859
- cywilnych	448	438	404	582	391
- konkordatowych	359	340	230	158	220
- umiejscowionych (zawartych za granicą)	205	161	150	297	248
Liczba małżeństw z cudzoziemcami*	22	16	19	26	24

* Albania, Rosja, Egipt, Kosowo, Nepal, Republika Dominikany, Ukraina, Macedonia, Brazylia, Austria, Turcja, Armenia, Izrael, Kazachstan, Rumunia, Wielka Brytania, Belgia, USA, Niemcy, Szwajcaria, Holandia, Francja, Szwecja, Włochy, Nigeria, Tunezja, Syria, Białoruś, Japonia, Indie, Mauritius, Portugalia, Hiszpania, Norwegia, Finlandia, Kamerun, Filipiny, Algieria, Kuba, Jemen, Chile, Uganda, Uzbekistan, Chorwacja, Bułgaria, Słowacja, Grecja, Litwa, Cypr, Irlandia, Tajlandia, Kolumbia, Serbia, Arabia Saudyjska, Tanzania, Wenezuela, Kenia, Ekwador, Pakistan, Maroko.

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego UM w Gliwicach

Tabela 11. **Liczba rozwodów i separacji w Gliwicach w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Ogólna liczba rozwodów, w tym:	387	387	364	459	469
- orzeczonych w kraju	330	346	338	411	421
- orzeczonych za granicą i wpisanych do ślubów zawartych w USC	43	41	26	48	42
- orzeczonych separacji	14	12	2	6	6

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego UM w Gliwicach

2.

2. Zarządzanie samorządowe

2.1. Zarządzanie miastem

Gliwice to miasto na prawach powiatu. Proces zarządzania miastem zakłada przede wszystkim realizację zadań własnych, wynikających z nałożonych obowiązków ustawowych, ale również realizację założeń zawartych w „Strategii rozwoju Miasta Gliwice do roku 2040 »Gliwice 2040«”.

Obowiązki ustawowe oraz założenia znajdujące się w aktualnie obowiązującej strategii realizowane są poprzez organy wyłaniane w wyborach powszechnych przez mieszkańców miasta i powoływane na pięcioletnią kadencję. Organem stanowiącym i kontrolnym jest Rada Miasta, która liczy 25 radnych. Organem wykonawczym i reprezentacyjnym jest Prezydent Miasta, wybierany przez mieszkańców w wyborach bezpośrednich.

Wybory do obecnej, VIII kadencji samorządu miały miejsce 21 października 2018 roku. Swój głos oddało 70 413 osób, czyli 50,44% uprawnionych. To o 13 pkt. procentowych więcej niż w poprzednich wyborach samorządowych w 2014 roku. Warto podkreślić, że od momentu powrotu wyborów samorządowych, po 1989 roku, frekwencja długofalowo rośnie i w ostatnich wyborach, w porównaniu do 1994 roku, była wyższa o prawie 26 pkt. procentowych.

W związku z wyborem 13 października 2019 r. Prezydenta Miasta Gliwice Zygmunta Frankiewicza do Senatu RP, ogłoszono wybory uzupełniające, które odbyły się 5 stycznia 2020 roku. Do czasu wyborów obowiązki prezydenta pełnił Janusz Moszyński, wyznaczony przez premiera RP. Frekwencja w wyborach przeprowadzonych 5 stycznia 2020 roku wyniosła 35,53%. Nowym prezydentem wybranym w I turze został, z wynikiem 51,18%, Adam Neumann – dotychczasowy zastępca Prezydenta Miasta.

Nagrody przyznane Miastu Gliwice w 2022 roku

- Trzecie miejsce w kategorii miast na prawach powiatu w Rankingu Samorządów „Rzeczpospolitej”, oceniającym dokonania miast i gmin pod kątem rozwoju, czyli działań, które są wyrazem dbałości o lokalną społeczność i środowisko, przy zachowaniu stabilności finansów i wysokiej jakości zarządzania.
- Trzecie miejsce w kategorii miast na prawach powiatu w rankingu wykorzystania przez samorządy środków europejskich magazynu „Wspólnota”.
- Trzecie miejsce w kategorii miast na prawach powiatu w rankingu liderów inwestycji samorządowych 2019–2021 magazynu „Wspólnota”.
- Trzecie miejsce w kategorii miast na prawach powiatu w rankingu „Bogactwo samorządów” magazynu „Wspólnota”.
- Trzecie miejsce w kategorii miast na prawach powiatu powyżej 120 tys. mieszkańców zajął Ryszard Reszke (1955-2022), Skarbnik Miasta Gliwice w V edycji rankingu Skarbnik

Samorządu. Ryszard Reszke został także laureatem I miejsca w pięcioletnim podsumowaniu zestawień.

Tabela 12. Radni Rady Miasta Gliwice kadencji 2018–2023

Imię i nazwisko	Wybrany z listy / okręg wyborczy	Funkcja w Radzie Miasta	Klub Radnych
Gabriel Bodzioch	KW Prawo i Sprawiedliwość / okręg nr 3	–	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Ryszard Buczek	KW Prawo i Sprawiedliwość / okręg nr 3	Wiceprzewodniczący Komisji Rewizyjnej	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Łukasz Chmielewski	KW Prawo i Sprawiedliwość / okręg nr 4	Przewodniczący Komisji Dialogu Społecznego	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Leszek Curyło	KWW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska / okręg nr 2	Wiceprzewodniczący Komisji Bezpieczeństwa i Ochrony Środowiska	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej
Agnieszka Filipkowska	KWW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska / okręg nr 3	–	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej
Piotr Gogoliński	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza / okręg nr 2	–	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Zdzisław Goliszewski	KW Prawo i Sprawiedliwość / okręg nr 1	Wiceprzewodniczący Rady Miasta	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Michał Jaśniok	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza / okręg nr 2	Wiceprzewodniczący Komisji Budżetu i Finansów	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Marcin Kiełpiński	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza / okręg nr 3	–	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Krzysztof Kleczka	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza / okręg nr 2	Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Stanisław Kubit	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza / okręg nr 4	Wiceprzewodniczący Komisji Dialogu Społecznego	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Katarzyna Kuczyńska-Budka	KWW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska / okręg nr 4	Wiceprzewodnicząca Komisji Edukacji, Kultury i Sportu	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej
Adam Majgier	KW Prawo i Sprawiedliwość / okręg nr 2	Wiceprzewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Adam Michczyński	KW Prawo i Sprawiedliwość / okręg nr 1	Przewodniczący Komisji Bezpieczeństwa i Ochrony Środowiska	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości

Rozdział 2. Zarządzanie samorządowe

Imię i nazwisko	Wybrany z listy / okręg wyborczy	Funkcja w Radzie Miasta	Klub Radnych
Tadeusz Olejnik	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza / okręg nr 4	Wiceprzewodniczący Komisji Zdrowia i Polityki Społecznej	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Ewa Potocka	KWW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska / okręg nr 1	Wiceprzewodnicząca Rady Miasta	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej
Krzysztof Procel	KW Prawo i Sprawiedliwość / okręg nr 4	Przewodniczący Komisji Rozwoju Miasta i Inwestycji	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Marek Pszonak	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza / okręg nr 3	Przewodniczący Rady Miasta	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Krystyna Sowa	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza / okręg nr 1	Wiceprzewodnicząca Rady Miasta Przewodnicząca Komisji Edukacji, Kultury i Sportu	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Janusz Szymanowski	KWW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska / okręg nr 4	Przewodniczący Komisji Zdrowia i Polityki Społecznej	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej
Jacek Trochimowicz	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza / okręg nr 1	Przewodniczący Komisji Gospodarki Komunalnej	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Tomasz Tylutko	KW Prawo i Sprawiedliwość / okręg nr 2	Wiceprzewodniczący Komisji Gospodarki Komunalnej	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Grażyna Walter- Łukowicz	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza / okręg nr 1	Wiceprzewodnicząca Komisji Rozwoju Miasta i Inwestycji	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Paweł Wróblewski	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza / okręg nr 4	Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Zbigniew Wygoda	KWW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska / okręg nr 2	Przewodniczący Komisji Rewizyjnej	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej

Źródło: <https://bip.gliwice.eu/sklad-personalny-rady-miasta>

Tabela 13. Uchwały podjęte w 2022 roku – podział ze względu na wnioskodawcę

Uchwały podjęte w 2022 roku										
Wnioskodawca	20.01.	10.03.	04.04	12.05	09.06.	14.07	08.09	06.10	10.11	15.12
PM	9	33	1	14	11	21	16	9	24	15
Bez wnioskodawcy	-	2	-	-	1	-	1	1	3	-
PRM	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Komisja RM	1	4	-	1	5	3	1	2	-	3
Grupa radnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kilku wnioskodawców	-	1	-	1	-	1	-	1	-	-
Razem	10	40	1	17	17	25	18	13	27	18
Łącznie 186 uchwał										

PM – Prezydent Miasta

PRM – Przewodniczący Rady Miasta

RM – Rada Miasta

Źródło: Biuro Rady Miasta UM w Gliwicach

Tabela 14. Uchwały podjęte w 2022 roku – podział ze względu na kategorię

Uchwały podjęte w 2022 roku										
Przedmiot uchwały	20.01.	10.03.	04.04	12.05	09.06.	14.07	08.09	06.10	10.11	15.12
uchwały budżetowe (budżet, WPF, jednostki budżetowe, sprawozdanie finansowe, absolutorium, pożyczki)	2	2	1	4	3	3	2	3	2	4
podatki i opłaty	-	2	-	1	-	-	2	-	2	-
zasady działania, funkcjonowania, regulaminy, kryteria	-	2	-	-	1	6	-	3	3	1
programy, strategie	-	6	-	-	2	-	-	2	1	1

Rozdział 2. Zarządzanie samorządowe

Uchwały podjęte w 2022 roku										
Przedmiot uchwały										
	20.01.	10.03.	04.04	12.05	09.06.	14.07	08.09	06.10	10.11	15.12
gospodarka mieszkaniowa i nieruchomościami – zasady	-	-	-	1	-	-	1	-	1	0
plany zagospodarowania przestrzennego	-	1	-	-	1	1	1	-	1	1
oświata – sieć placówek, przekształcenia, statuty	2	2	-	1	-	-	-	-	6	2
instytucje kultury	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
zdrowie i pomoc społeczna (odpłatność za usługi opiekuńcze, dofinansowanie z PFRON)	-	1	-	1	-	-	-	-	-	3
statuty (także Statut Miasta, statuty RD)	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
gospodarka komunalna, komunikacja miejska, drogi,	3	6	-	-	1	3	6	-	4	2
nazwy ulic, pomniki	-	7	-	-	1	4	-	-	-	-
gospodarka nieruchomościami – dzierżawy, zbycie	2	-	-	5	3	6	3	1	2	1
dotacje (np. na prace konserwatorskie)	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
tworzenie stowarzyszeń, przystąpienie do organizacji	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
teksty jednolite	-	1	-	-	1	-	1	1	3	-
apele, oświadczenia, stanowiska	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-
wykazy (np. kąpielisk, aptek, obwodów wyborczych)	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
skargi, wnioski, petycje	-	5	-	1	2	1	-	-	-	1

Uchwały podjęte w 2022 roku										
Przedmiot uchwały										
	20.01.	10.03.	04.04	12.05	09.06.	14.07	08.09	06.10	10.11	15.12
organy miasta, RM, jednostki pomocnicze	1	-	-	1	-	-	1	2	1	2
uchwały uchylające	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-
w tym: zmiany uchwał	4	5	-	3	2	7	6	5	6	5
Razem	10	40	1	17	17	25	18	13	27	18
łącznie 186 uchwał										

Źródło: Biuro Rady Miasta UM w Gliwicach

Załącznik 1 Wykaz uchwał podjętych przez Radę Miasta Gliwice w 2022 roku wraz z informacją na temat ich realizacji

Tabela 15. **Rady dzielnic w Gliwicach i ich przewodniczący w kadencji 2019–2024**

Nazwa Dzielnic	Przewodniczący Rady Dzielnic
Dzielnica Baildona	Jolanta Baranowska
Dzielnica Bojków	Paweł Wróblewski
Dzielnica Brzezinka	Tomasz Włoczyk
Dzielnica Czechowice	Rada Dzielnic nie została wybrana
Dzielnica Kopernika	Grażyna Walter-Łukowicz
Dzielnica Ligota Zabrska	Anna Hereźniak-Mach
Dzielnica Łabędy	Krystyna Sowa
Dzielnica Obrońców Pokoju	Łukasz Mielczarek
Dzielnica Ostropa	Gerard Magiera
Dzielnica Politechnika	Rada Dzielnic nie została wybrana
Dzielnica Sikornik	Bogusław Węglarz
Dzielnica Sośnica	Franciszek Skoczylas
Dzielnica Stare Gliwice	Małgorzata Lukaj
Dzielnica Szobiszowice	Piotr Gogoliński
Dzielnica Śródmieście	Marek Bieniek

Nazwa Dzielnicy	Przewodniczący Rady Dzielnicy
Dzielnica Trynek	Łukasz Chmielewski
Dzielnica Wilcze Gardło	Bogumiła Dąbrowska
Dzielnica Wojska Polskiego	Jarosław Misztal
Dzielnica Wójtowa Wieś	Marek Krzakała
Dzielnica Zatorze	Michał Byrczek
Dzielnica Żerniki	Kajetan Gornig

Źródło: <https://bip.gliwice.eu/rady-dzielnic>

Tabela 16. **Liczba obsadzonych etatów w wydziałach Urzędu Miejskiego w Gliwicach z uwzględnieniem osób zatrudnionych na zastępstwo w latach 2018–2022**

Nazwa wydziału		2018	2019	2020	2021	2022
Architektury i Budownictwa	AB	38,75	42	39,750	39,750	41
Biuro Obsługi Interesantów	BOI	46	46	50	49	50
Biuro Prezydenta Miasta	BPM	17,25	15,875	25	14	16
Biuro Rady Miasta	BR	7	7	7	6	6
Biuro Rozwoju Miasta	BRM	13,875	15,625	13,625	12,750	12,750
Biuro Zarządzania Płynnością Finansową ⁵	BZP	5	5	5	5	-
Budżetu i Analiz ⁵	BA	10	10	10	10	-
Edukacji	ED	21,5	21,5	23	25	25
Finansowy ⁵	FS	-	-	-	-	15
Geodezji i Kartografii	GE	53	50	50	49	50,875
Gospodarki Nieruchomościami	GN	59,625	66,5	57,750	56	56
Informatyki	IN	12	15	14	14	15
Inwestycji i Remontów	IR	21,75	19,625	17	19	18
Kadr, Szkoleń i Płac	KD	22	23	23	25	24,750
Komunikacji	KM	41	44	51,875	47,875	46,875
Wydział Audytu Wewnętrznego	AUD	13	10	11	5	6,625

Rozdział 2. Zarządzanie samorządowe

Nazwa wydziału		2018	2019	2020	2021	2022
Księgowości	KS	32	31	26	28	28
Kultury i Promocji Miasta ¹	KP	35	31	27	-	-
Promocji i Komunikacji Społecznej ¹	KOM	-	-	-	20	19
Kultury i Sportu ¹	KSP	-	-	-	18	17
Nadzoru Właścicielskiego	NA	5	5	5	6	7
Organizacyjny ²	OR	38	39	37	36	37
Planowania Przestrzennego ³	PP	19	26	26	27	27
Podatków i Opłat	PO	57,875	64	56,875	55,625	56,500
Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych ⁴	PU	25,25	32,25	-	-	-
Samodzielny Referat Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej ³	SIP	6	-	-	-	-
Spraw Obywatelskich	SO	29	29	31	30	31
Środowiska	ŚR	17	17	16	18	17
Urząd Stanu Cywilnego	USC	14	13	15,250	18	17
Zamówień Publicznych	ZA	20	20	17	19	15,750
Zdrowia i Spraw Społecznych	ZD	15	16	16	17,250	17,250
Wydział Gospodarowania Wodami ⁴	GW	-	-	14	12,750	13,750
Wydział Usług Komunalnych ⁴	UK	-	-	21,25	20,250	23,250
Ogółem		694,88	714,375	706,375	703,25	710,375

¹ 1 lutego 2021 r. Wydział Kultury i Promocji Miasta podzielił się na dwa wydziały: Wydział Promocji i Komunikacji Społecznej oraz Wydział Kultury i Sportu.

² Z uwzględnieniem pracowników obsługi Referatu Organizacyjnego RAD

³ 1 stycznia 2019 r. Wydział Planowania Przestrzennego został połączony z Samodzielnym Referatem Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej.

⁴ 1 stycznia 2020 r. Wydział Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych podzielił się na dwa wydziały: Wydział Usług Komunalnych i Wydział Gospodarowania Wodami (31.12.2022 przeniesiony do PWiK)

⁵ 3 stycznia 2022 r. Wydział Budżetu i Analiz został połączony z Biurem Zarządzania Płynnością Finansową.

Źródło: Wydział Kadr, Szkoleń i Płac UM w Gliwicach

Tabela 17. Statystyka spraw w Biurze Obsługi Interesantów, Referacie Rejestracji Pojazdów oraz Wydziale Spraw Obywatelskich w latach 2018–2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020 ¹	2021	2022
Sprawy obywatelskie (sala obsługi)	52 702	55 646	42 161 ²	52 279	64 435
Sprawy dot. rejestracji pojazdów	96 304	100 671	66 930	71 343	86 879
Prawa jazdy	9 701	8 726	6 452 ³	22 219	24 468 ¹⁰
Informacja merytoryczna (stanowiska obsługujące wydziały)					
GW/UK	872	961	100	256	376
GE	1 831	1 559	152	1 085	1 113
GN	11 336	26 718 ⁴	952	840	1 003
ŚR	10 210	14 360	1 423	18 409 ⁵	22 339
Razem	24 249	43 598	2 627	20 590	24 831
W przeliczeniu na 1 miesiąc	2 020	3 633	219	1 716	2 069
Stanowisko Konsultanta ds. Osób z Niepełnosprawnościami	1 977	1 674	502	895	1 883
Liczba pism przyjętych i wysłanych przez Biuro Podawcze	449 890	511 909	475 859	465 343	50 9143
W przeliczeniu na 1 miesiąc	37 490	42 659	39 655	38 779	42 429
Stanowisko informacyjne wydziałów AB i PP	7 827	- ⁶	- ⁶	-	-
Stanowisko informacyjne wydziału PO	16 057	13 506	10 781	11 705	11 509
Liczba wydanych certyfikatów SEKAP	30	- ⁷	-	-	-
Liczba wydanych potwierdzeń Profilu Zaufanego ePUAP	1 772	2 187	1 881	3 315 ⁸	1 424
Stanowisko obsługujące program „Rodzina 3+”	1 202	1 728	926	717	733
Stanowisko obsługujące program „Karta Dużej Rodziny”	1 512	1 515	704	1 116 ⁹	1 863
Stanowisko obsługujące program „Karta SENIOR 60+ i 75+”	1 619	1 937	1 008	1 765 ⁹	1 957

¹ Liczne spadki odnotowane w 2020 roku wynikały z obostrzeń związanych z pandemią oraz składaniem wniosków przez biuro podawcze i drogą elektroniczną.

² W okresie od 16 marca do 14 lipca 2020 roku wnioski były składane przez skrzynkę podawczą, a odbiór dokumentów odbywał się po wcześniejszym umówieniu telefonicznym.

³ Od 27 marca do września 2020 roku wnioski o prawa jazdy były składane przez biuro podawcze, a wydawanie dokumentu odbywało się po telefonicznym umówieniu wizyty.

⁴ Na stanowisku współpracującym z Wydziałem Gospodarki Nieruchomościami odnotowano wzmożone zainteresowanie klientów informacjami związanymi z ustawą o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów.

⁵ Wzrost był spowodowany dużym zainteresowaniem mieszkańców kwestią pozyskania dofinansowania do wymiany starych kotłów na nowe ekologiczne.

⁶ W 2019 roku na stanowisku pełnione były dyżury, ale nie prowadzono statystyk; w 2020 roku stanowisko było nieczynne.

⁷ Od 2019 roku zaprzestano wydawania Certyfikatów SEKAP, ponieważ 31 grudnia 2018 roku wygasła umowa ze Śląskim Centrum Społeczeństwa Informacyjnego (ŚCSI) na świadczenie usług wydawania i unieważniania certyfikatów CC SEKAP

⁸ Wzrost związany był przede wszystkim z możliwością dostępu do Internetowego Konta Pacjenta, w którym do logowania potrzebny jest profil zaufany.

⁹ Wzrost związany był między innymi z ofertą operatorów działających w mieście (TV) i profitów z tym związanych.

¹⁰ W tym 9 728 na stanowiskach 1 i 2 w sali KM.

Źródło: Biuro Obsługi Interesantów UM w Gliwicach, Wydział Komunikacji UM w Gliwicach

Prawo jazdy

W 2022 r. w związku ze zmianą przepisów dla kierowców zawodowych w zakresie realizacji szkoleń okresowych oraz kursów kwalifikacyjnych w referacie praw jazdy, w sali rejestracji pojazdów, powstało dodatkowe stanowisko. W związku z tym można zauważyć tendencję wzrostową za sprawą wydawania profilu kierowcy zawodowego oraz karty kwalifikacji kierowcy.

W kwietniu 2022 roku ustawodawca wprowadził do obrotu prawnego dwa dokumenty dla osób wykonujących zawód kierowcy. Pierwszy z nich to Profil Kierowcy Zawodowego (PKZ) czyli zestaw danych identyfikujących i opisujących osobę ubiegającą się o wpis w prawie jazdy kodu 95, wydanie świadectwa kwalifikacji zawodowej i karty kwalifikacji kierowcy, zawierający informację o wykonaniu badań lekarskich i psychologicznych, utworzony, udostępniany, aktualizowany i archiwizowany w systemie teleinformatycznym. Od dnia wprowadzenia dokumentu PKZ do 31.12.2022r. wydano 361 tego rodzaju dokumentów. Drugi z dokumentów to Karta Kwalifikacji Kierowców (KKK) wydawana osobom, które chciałyby wykonywać zawód kierowcy, nie spełniają warunków do wydania polskiego krajowego prawa jazdy, ale posiadają ważne zagraniczne prawo jazdy. W roku 2022 wydano taki dokument 162 zainteresowanym.

Rejestracja pojazdów

W roku 2022 spadek spraw realizowanych na stanowiskach rejestracji pojazdów związany był z sytuacją gospodarczą w Polsce, m.in. utrudnieniami związanymi z produkcją nowych pojazdów, wynikającymi z zaburzeń w łańcuchu dostaw podzespołów, co wiąże się z ograniczeniem pojazdów na rynku wtórnym i konfliktem zbrojnym na Ukrainie. W 2022 roku ustawodawca wprowadził istotne zmiany w procedurach związanych z rejestracją pojazdów, m.in. pozostawiono klientom wybór sposobu załatwienia spraw związanych z przerejestrowaniem pojazdów. Od tej pory klienci mogli podczas przerejestrowania pojazdu wnioskować o wydanie pozwolenia czasowego (uiszczając wyższą opłatę z tytułu rejestracji) lub zrezygnować z tego dokumentu, zastępując go stosownym czasowym wpisem w dotychczasowym dowodzie rejestracyjnym. Ta zmiana nie pozostała bez wpływu na liczbę załatwionych spraw w Referacie Rejestracji pojazdów. Ogółem w roku 2022 w obu lokalizacjach (przy ul. Zwycięstwa 21 oraz Jasnej 31a) Referatu Rejestracji Pojazdów obsłużono 62 963 klientów, w tym podczas bezpośredniej obsługi załatwiono 51 433 sprawy.

Sprawy obywatelskie

W 2022 r. wzrost liczby obsługiwanych klientów na stanowiskach wydziału wynikał z konfliktu zbrojnego na Ukrainie. Przyrost dotyczył głównie spraw związanych z nadaniem numeru PESEL oraz wydawaniem dowodów osobistych.

Stanowisko informacyjne wydziału PO

W 2022 r. obsługa klientów Wydziału Podatków i Opłat, nie odbiegała od przyjętej w poprzednim roku procedury, polegającej przede wszystkim na bezpośredniej obsłudze klientów przy stanowiskach Punktu Informacyjnego PO/BOI. Liczba załatwianych spraw była w pełni uzależniona od klientów urzędu, tj. bezpośrednich wizyt podatników w urzędzie lub kontaktów telefonicznych. Zainteresowanie dopełnieniem formalności za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej wykazuje przede wszystkim średnia grupa wiekowa podatników. Z kolei seniorzy preferują bezpośrednie kontakty z urzędnikiem.

Stanowisko do spraw osób niepełnosprawnych

Wzrost liczby klientów obsługiwanych na tym stanowisku w 2022 r. nastąpił w związku z dodatkową pomocą w uzupełnianiu wniosków z innych wydziałów, tj. Urzędu Stanu Cywilnego, Wydziału Komunikacji i Wydziału Spraw Obywatelskich.

Biuro Podawcze

W roku 2022 wzrost liczby pism wysłanych przez Biuro Podawcze wynika z większej liczby korespondencji wychodzącej w porównaniu z rokiem 2021 (różnica wynosi 43 800). Jest to spowodowane m.in. zmianą rachunku bankowego Urzędu Miejskiego.

Profil Zaufany

Spadek wydawanych profili spowodowany jest między innymi tym, iż jest on potwierdzany na okres 3 lat, a ważność może być przedłużona samodzielnie przez klienta w systemie (online).

Karty niżkowe

Wzrost osób zainteresowanych uzyskaniem kart związany był między innymi z wprowadzeniem ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 r. (co spowodowało możliwość korzystania ze zwiększonego limitu prądu w korzystniejszej cenie), odbiorem zaległych kart dotyczących programów (wnioski składane przed pandemią i w trakcie pandemii), wzrostem cen i wysoką inflacją oraz akcją partnera programu (TV Imperium) przeprowadzaną na dużych osiedlach (początek roku 2022).

Program dotyczący **Karty Seniora**: uchwałą Rady Miasta w kwietniu 2022 r. obniżono wiek beneficjentów do 60 lat.

W kwietniu 2022 r., na podstawie Uchwały nr XXXIV/733/2022 Rady Miasta Gliwice z 10 marca 2022 r. w sprawie wprowadzenia na terenie Miasta Gliwice programu pn. **Gliwicka Karta Mieszkańca**, został uruchomiony system zniżek, ulg, preferencji i uprawnień przeznaczony dla:

- 1) osób zameldowanych na pobyt stały w Gliwicach;
- 2) osób zameldowanych na pobyt czasowy i rozliczających podatek dochodowy od osób fizycznych w Gliwicach oraz deklarujących w zeznaniu podatkowym, że ich miejscem zamieszkania są Gliwice;
- 3) osób rozliczających podatek dochodowy od osób fizycznych w Gliwicach oraz deklarujących w zeznaniu podatkowym, że ich miejscem zamieszkania są Gliwice;
- 4) osób w wieku od 18 do 25 lat zameldowanych na pobyt czasowy w Gliwicach, które kontynuują naukę w Gliwicach, nie rozliczają podatku dochodowego od osób fizycznych w Gliwicach (brak dochodów) i pozostają na utrzymaniu rodziców/opiekunów posiadających prawo do otrzymania Gliwickiej Karty Mieszkańca;

Rozdział 2. Zarządzanie samorządowe

- 5) osób do 26. roku życia zameldowanych na pobyt czasowy w Gliwicach, które nie kontynuują nauki i są zwolnione z odprowadzania podatku dochodowego od osób fizycznych;
- 6) studentów zameldowanych w Gliwicach na pobyt czasowy, którzy studiują na gliwickich uczelniach;
- 7) osób przebywających w całodobowej placówce pomocy społecznej w Gliwicach;
- 8) osób przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej w Gliwicach.

Do współpracy został zaproszony Miejski Zarząd Usług Komunalnych oraz instytucje kultury (Teatr Miejski w Gliwicach, Centrum Kultury Victoria w Gliwicach oraz Muzeum w Gliwicach).

Według stanu na koniec roku 2022 liczba osób, które uzyskały Gliwicką Kartę Mieszkańca, wyniosła 10 784 osób. 14 obiektów udzieliło zniżek, a łączna liczba udzielonych zniżek wyniosła 14 453.

Tabela 18. **Informatyzacja Urzędu Miejskiego w Gliwicach w latach 2018–2022**

Gliwice	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba komputerów PC	701	710	722	732	741
Liczba kont poczty elektronicznej	3 841	3 936	3 997	4 150	4 241
Liczba serwerów	39	39	34	34	34
Nakłady na zakup sprzętu i oprogramowania [zł]	577 626	4 445 429*	650 600	2 084 817*	1 366 778
Nakłady na szkolenie pracowników w zakresie obsługi programów komputerowych [zł]**	33 994	34 559	5 610	8 699	9 195

* Zwiększenie nakładów na zakup sprzętu i oprogramowania jest spowodowane koniecznością wymiany większej liczby zestawów komputerowych w związku z przekroczeniem założonego wieku ich eksploatacji.

** Uwzględniono szkolenia otwarte (KSAT, turboEwid dla pracowników wydziału GE, szkolenie specjalistyczne dla prac. IN) oraz dodatek dla trenera/pracownika IN za przeprowadzenie szkolenia wewnętrznego „Excel dla początkujących”).

Źródło: Wydział Informatyki UM w Gliwicach, Wydział Kadr, Szkoleń i Płac UM w Gliwicach

Cyfryzacja Urzędu Miejskiego w Gliwicach w 2022 roku

Miejski System Informacji Przestrzennej

Wydział Planowania Przestrzennego UM jako administrator Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej koordynuje działania na rzecz rozwoju tego portalu w Urzędzie Miejskim i miejskich jednostkach organizacyjnych.

W 2022 roku w ramach MSIP funkcjonowało:

- 14 geoportali, w tym: 13 geoportali mapowych: Geoportal mieszkańca, Geoportal inwestora, Geoportal wyborczy, Oferta nieruchomości, Geoportal rowerzysty, Geoportal planistyczny, Geoportal zabytków, Środowisko, Inwentaryzacja zieleni – 2017, Ciepło systemowe, Gliwicki Budżet Obywatelski, Geoportal dla słabowidzących, INSPIRE (skrót od angielskiego terminu *IN*frastructure for*S*patial *I*nfo*R*mation in *E*urope – Infrastruktura Informacji Przestrzennej w Europie) – dyrektwa INSPIRE to zespół środków prawnych,

organizacyjnych i technicznych oferujący powszechny dostęp do danych przestrzennych na terenie Unii Europejskiej;

- geoportal, w którym publikowane są produkty powstałe ze zdjęć lotniczych i skaningu laserowego – Wirtualne miasto;
- 11 wyszukiwarek, w tym: Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP) – działki, MPZP – adresy, MPZP w opracowaniu, Oferta nieruchomości (w jej skład weszły wyszukiwarki lokali mieszkalnych, lokali użytkowych, nieruchomości zabudowanych, nieruchomości niezabudowanych, garaży), Ulice, Filie bibliotek, Żłobki, Przedszkola i punkty przedszkolne, Szkoły publiczne, Szkoły wyższe, Baseny i kąpieliska;
- 290 dostępnych warstw, w tym 271 wektorowych (w postaci obiektów geometrycznych – punktów, linii i poligonów o określonych współrzędnych) i 19 rastrowych (w formie zdjęć lotniczych, plików jpg, skanów map).

Wydział Planowania Przestrzennego w ramach MSIP prowadzi także rejestr wejść na geoportale. W 2022 roku liczba odnotowanych wejść wyniosła 148 377.

Portal Gliwice Otwarte Dane

W roku 2022 ruszyła pilotażowa wersja portalu Gliwice Otwarte Dane, przedstawiająca w formie elektronicznej dane o stanie miasta, które prezentowane są w przejrzysty i przystępny sposób dla mieszkańców. W ramach współpracy wydziałów Planowania Przestrzennego oraz Biura Rozwoju Miasta, w oparciu o Raport o stanie miasta, po zebraniu uwag potencjalnych użytkowników, powstał pełny portal zawierający wiele istotnych danych z różnych zakresów tematycznych. Dane prezentowane są w formie: interaktywnych map, wykresów, infografik, list czy etykiet. Dodatkowo można je przeglądać np. w postaci tabel, pobierać w różnych formatach i dalej wykorzystywać w dowolny sposób. Klikając w różne elementy (np. słupki wykresów, obiekty na mapie, listy przy mapach itd.), można odkryć wiele różnych informacji. Dane zgrupowane zostały w 8 działach tematycznych (zgodnych z Raportem o stanie miasta):

- Gliwice i Gliwiczanie (np. liczba ludności z podziałem na dzielnice czy dane demograficzne);
- Zarządzanie samorządowe (np. informacje o realizacji Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego i programów unijnych);
- Infrastruktura (np. liczba zarejestrowanych pojazdów, natężenie ruchu i wypadki drogowe);
- Środowisko (np. jakość powietrza, informacje o terenach zielonych czy gospodarowanie odpadami komunalnymi);
- Gospodarka i finanse (np. informacje o rynku pracy, podmiotach gospodarczych i budżecie miasta);
- Zdrowie i Polityka społeczna (np. informacje o placówkach służby zdrowia i świadczonej pomocy społecznej);
- Kultura, edukacja, sport (np. informacje o miejskich instytucjach kultury, liczbie uczniów, lokalizacji obiektów sportowych, placów zabaw i siłowni plenerowych);
- Bezpieczeństwo i porządek (np. informacje o kamerach miejskiego monitoringu).

Link do Otwartych Danych: <https://open-data-gliwice.hub.arcgis.com/>

Internetowy Sklep Geodezyjny

Od połowy 2018 roku Wydział Geodezji i Kartografii UM prowadzi usługę sieciową pozwalającą zamówić online materiały państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Są to m.in. mapa zasadnicza oraz ewidencyjna, wypisy z ewidencji gruntów i budynków. W 2022 roku zarejestrowano w systemie 1 587 wniosków o wydanie materiałów. Dla porównania w 2021 roku było ich 2 165, a w 2020 roku – 1 953.

Miejskie jednostki organizacyjne*

W Gliwicach funkcjonują następujące jednostki organizacyjne miasta (MJO):

1. domy dziecka:

- Dom Dziecka nr 1,
- Dom Dziecka nr 2,
- Dom Dziecka nr 3 im. Astrid Lindgren;

2. żłobki miejskie (w ramach jednej jednostki funkcjonują cztery Oddziały Żłobków Miejskich, umiejscowione w odrębnych budynkach);

3. przedszkola miejskie i zespoły przedszkoli miejskich:

- Zespół Przedszkoli Miejskich nr 1 w Gliwicach,
- Zespół Przedszkoli Miejskich nr 2 w Gliwicach,
- Przedszkole Miejskie z Oddziałami Integracyjnymi nr 21 w Gliwicach;

4. szkoły podstawowe:

- Szkoła Podstawowa nr 2 w Gliwicach,
- Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 3 im. Arki Bożka,
- Szkoła Podstawowa nr 8 im. Marii Dąbrowskiej w Gliwicach,
- Szkoła Podstawowa nr 9 im. Króla Jana III Sobieskiego w Gliwicach,
- Szkoła Podstawowa nr 11 im. Hugona Kołłątaja w Gliwicach,
- Szkoła Podstawowa nr 13 im. Krystyny Bochenek w Gliwicach,
- Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 21 im. Henryka Sienkiewicza w Gliwicach,
- Szkoła Podstawowa nr 29 w Gliwicach;

5. licea ogólnokształcące:

- I Liceum Ogólnokształcące Dwujęzyczne im. Edwarda Dembowskiego w Gliwicach,
- II Liceum Ogólnokształcące im. W. Wróblewskiego w Gliwicach,
- IV Liceum Ogólnokształcące w Gliwicach,
- V Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Andrzeja Struga w Gliwicach;

6. zespoły szkół:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Gliwicach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 w Gliwicach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3 w Gliwicach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4 w Gliwicach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5 w Gliwicach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 6 w Gliwicach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7 w Gliwicach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8 w Gliwicach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 9 w Gliwicach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 10 w Gliwicach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 11 w Gliwicach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12 w Gliwicach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 13 w Gliwicach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 14 w Gliwicach,

- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 15 w Gliwicach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 16 w Gliwicach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 17 w Gliwicach,
- Zespół Szkół i Placówek Oświatowych nr 1 w Gliwicach,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Gliwicach,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 4 im. Piastów Śląskich w Gliwicach,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5 im. Armii Krajowej w Gliwicach,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących Specjalnych nr 7 w Gliwicach,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 8 w Gliwicach,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 14 w Gliwicach,
- Górnośląskie Centrum Edukacyjne im. Marii Skłodowskiej-Curie w Gliwicach,
- Zespół Szkół Łączności w Gliwicach,
- Zespół Szkół Budowlano-Ceramicznych w Gliwicach,
- Zespół Szkół Ekonomiczno-Technicznych im. Cichociemnych w Gliwicach,
- Zespół Szkół Samochodowych im. gen. Stefana Roweckiego „Grota” w Gliwicach,
- Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych w Gliwicach,
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 1 w Gliwicach,
- Zespół Szkół Specjalnych im. Janusza Korczaka w Gliwicach;

7. inne jednostki oświatowe:

- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Gliwicach,
- Państwowa Szkoła Muzyczna I i II Stopnia w Gliwicach,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gliwicach;

8. pomoc społeczna:

- Dom Pomocy Społecznej „NASZ DOM”,
- Dom Pomocy Społecznej „Opoka”,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Środowiskowy Dom Samopomocy;

9. Inne jednostki:

- Gliwicki Zakład Aktywności Zawodowej,
- Centrum Kultury Victoria w Gliwicach,
- Centrum Ratownictwa Gliwice,
- Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych,
- Teatr Miejski w Gliwicach,
- Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach,
- Muzeum w Gliwicach,
- Miejski Zarząd Usług Komunalnych,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Straż Miejska w Gliwicach,
- Zarząd Dróg Miejskich,
- Zakład Gospodarki Mieszkaniowej.

Więcej informacji w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem:

<https://bip.gliwice.eu/jednostki-organizacyjne-miasta>

* Wykaz mjo zgodny z aktualnym stanem na stronie bip.gliwice.eu

2.2. Planowanie rozwoju miasta

W związku z zakończeniem obowiązywania Strategii Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022, jednocześnie z ostatnim opracowanym raportem z monitoringu realizacji celów tego dokumentu za rok 2020, rozpoczęto wstępne prace nad nową Strategią rozwoju Miasta Gliwice do roku 2040 „Gliwice 2040”. W lutym 2021 roku Rada Miasta podjęła uchwałę nr XXIII/456/2021 w sprawie przystąpienia do opracowania projektu dokumentu. Zgodnie z przyjętym harmonogramem, w 2021 roku, specjalnie w tym celu powołane grupy robocze oraz zespoły ekspertów wypracowały projekt wizji, misji, priorytetów strategicznych i obszarów strategicznej interwencji:

(<https://strategia2040.gliwice.eu/co-wypracowalismy#Wizja%20Gliwic%202040>)

oraz projekt celów strategicznych:

(<https://strategia2040.gliwice.eu/co-wypracowalismy#Cele%20strategiczne>), przy szerokim udziale mieszkańców oraz podmiotów funkcjonujących w mieście.

W 2022 roku kontynuowane były prace nad nowym dokumentem, których zakres przybliżyliśmy w poprzedniej edycji raportu. Nadal funkcjonowały grupy robocze, które w I kwartale 2022 r. opracowały założenia dla celów operacyjnych strategii. W II kwartale 2022 r. trwały prace nad jednolitym kształtem dokumentu, a w czerwcu 2022 r. opublikowany został projekt strategii „Gliwice 2040” i ogłoszono konsultacje społeczne (trwające od 13.06.2022 r. do 25.07.2022 r.). Opracowane zostały również dokumenty niezbędne do uchwalenia strategii zgodnie w wymogami prawa – „Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu strategii Gliwice 2040” oraz „Ocena *ex ante* dla projektu Strategii Gliwice 2040” poprzez przeprowadzenie ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii rozwoju. Projekt strategii uzyskał pozytywną opinię Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Zarządu Województwa Śląskiego (uchwała nr 1556/359/VI/2022 z 31.08.2022 r). Strategia „Gliwice 2040” została uchwalona przez Radę Miasta w czasie uroczystej sesji 06.10.2022 r. (uchwała nr XL/823/2022 w sprawie przyjęcia do realizacji „Strategii rozwoju miasta Gliwice do roku 2040 »Gliwice 2040«”). Po uchwaleniu dokumentu rozpoczęły się prace nad systemem wdrażania i monitorowania jej realizacji.

Istotną rolę w planowaniu rozwoju miasta pełni również planowanie zadań **w zakresie rewitalizacji**. Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Proces ten prowadzony jest w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Działania te są skoncentrowane terytorialnie i prowadzone wspólnie przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności mieszkańcy gminy, właściciele nieruchomości, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą, społeczną, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne oraz organy władzy publicznej. Władze samorządowe są również interesariuszami rewitalizacji, ale – oprócz prowadzenia zadań w zakresie rewitalizacji odnośnie do właściwości gminy – przygotowują, koordynują i tworzą warunki do jej prowadzenia przez pozostałych interesariuszy.

W Gliwicach podstawą prowadzenia działań rewitalizacyjnych jest „**Gliwicki Program Rewitalizacji do roku 2023 (GPR)**” przyjęty uchwałą nr XXIII/574/2017 Rady Miasta Gliwice z 9 lutego 2017 roku. Program, zgodnie z wymogami dotyczącymi programów rewitalizacji, uzyskał pozytywną ocenę Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. GPR tworzy ramy dla

prowadzenia działań rewitalizacyjnych w mieście. Oznacza to, że zawiera on przedsięwzięcia realizowane przez jednostki samorządowe, jak i podmioty niezależne od miasta. Jest to szczególnie istotny element wpływający na zarządzanie całym programem i jego monitorowanie. O ile bowiem podmioty publiczne mogą podlegać wymogom sprawozdawczości nałożonym przez władze samorządowe, o tyle udział podmiotów zewnętrznych w programie rewitalizacji odbywa się na zasadzie dobrowolności.

„Gliwicki Program Rewitalizacji do roku 2023” został opracowany jako dokument zawierający diagnozę, cele, projekty oraz mechanizmy wdrażania skupione na obszarach, w których występują problemy o ponadprzeciętnej, w skali miasta, koncentracji. Jest to opracowanie odpowiadające zarówno stosowanym w mieście standardom zarządzania rozwojem lokalnym, jak również zgodne z wymaganiami zewnętrznymi – formułowanymi na szczeblu regionalnym i krajowym – wobec programów rewitalizacji. Prace nad programem zostały osadzone we wcześniejszych doświadczeniach działań rewitalizacyjnych prowadzonych w Gliwicach oraz powiązane z obowiązującymi w mieście dokumentami strategicznymi i planistycznymi. Cechą, która może być uznana za wyróżnik GPR, jest koncentracja. Program rewitalizacji odnosi się do zjawisk kryzysowych w konkretnych obszarach. Stąd też nie może i nie obejmuje on całego miasta, a jedynie te obszary, które z różnych względów – zwłaszcza społecznych – uznać można za wymagające specjalnego traktowania. Podkreślić należy, że wskazanie obszarów rewitalizacji nie oznacza wyłączenia pozostałych części miasta z polityki rozwoju lokalnego. Działania wobec innych obszarów podejmowane są w ramach innych polityk, strategii lub programów. Zapewnienie cechy koncentracji jest niezbędnym warunkiem, który musi być spełniony, aby można było uzyskać wsparcie zewnętrzne na wdrożenie Programu.

Głównym celem „Gliwickiego Programu Rewitalizacji do roku 2023” jest kształtowanie procesów wspierających aktywizowanie i wykorzystywanie atutów obszaru rewitalizacji. Jest on zorientowany na ponowne odkrycie i zagospodarowanie potencjałów obszaru rewitalizacji, przy aktywnym współdziałaniu społeczności lokalnych. Zostanie on osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych, określonych osobno dla każdego z podobszarów.

- **Podobszar północny:**

- C.P.1. Wysokie kompetencje zawodowe oraz aktywność społeczności lokalnych angażujących się w realizowanie działań na rzecz swojego miejsca zamieszkania;
- C.P.2. Zachowywane i rozwijane tradycyjne walory mieszkaniowe obszaru oraz elastycznie przekształcana oferta dostępnych udogodnień dostosowywanych do zmieniającej się sytuacji społecznej i demograficznej;
- C.P.3. Rozwinięte ponadlokalne funkcje czasu wolnego, wykorzystujące położenie i infrastrukturę obszaru;
- C.P.4. Dogodne warunki dla rozwoju biznesu wykorzystującego lokalizację obszaru, jego tradycje gospodarcze oraz tereny przemysłowe możliwe do ponownego zagospodarowania;
- C.P.5. Wzrost atrakcyjności obszaru dzięki wdrażaniu rozwiązań z zakresu rozwoju zrównoważonego.

- **Podobszar centralny:**

- C.C.1. Wysoki poziom i jakość życia, których fundamentami są aktywne społeczności lokalne, atrakcyjne przestrzenie publiczne i mieszkania oraz dostępność zróżnicowanych usług publicznych i rynkowych;
- C.C.2. Upowszechnienie innowacyjnych rozwiązań zgodnych z ideą inteligentnego miasta, służących mieszkańcom obszaru oraz użytkownikom zewnętrznym;

- C.C.3. Wysoka ranga obszaru jako centrum kreowania potencjałów dla rozwoju nowoczesnej gospodarki i społeczeństwa;
- C.C.4. Rozwijająca się gospodarka, wykorzystująca w kreatywny sposób atuty obszaru związane z atrakcyjnością przestrzeni, kapitałem ludzkim, potencjałem instytucjonalnym, dostępnością dogodnie usytuowanych terenów przemysłowych.

Wdrażanie programu rewitalizacji jest cyklicznie monitorowane. Na koniec 2022 roku zrealizowano 39 projektów, z czego 28 uzyskało wsparcie z zewnętrznych funduszy na łączną kwotę ponad 235 mln zł.

Załącznik 2 Sprawozdanie z realizacji „Gliwickiego Programu Rewitalizacji do roku 2023”

2.3. Gliwicki Budżet Obywatelski

W 2022 roku mieszkańcy już po raz dziesiąty inicjowali i wybierali zadania do realizacji w ramach Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego (GBO). Nabór wniosków trwał od 1 do 21 marca. Zgłoszono łącznie 245 propozycji zadań, z czego pozytywnie oceniono i poddano pod głosowanie 130 projektów.

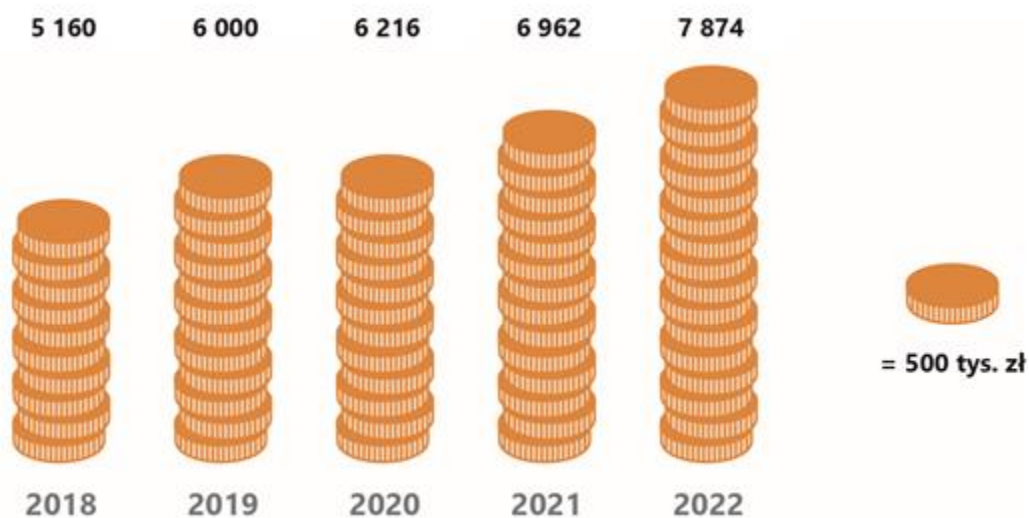
W trakcie głosowania na projekty mieszkańcy oddali 21 642 głosów papierowych oraz 17 514 głosów online. Łącznie dało to liczbę 39 156 głosów. Każdy gliwiczanie mógł oddać dwa głosy, w tym jeden głos na projekt w dowolnej dzielnicy i jeden głos na projekt ogólnomiejski.

W wyniku głosowania przeprowadzonego w 2022 roku do realizacji w roku 2023 skierowano 1 projekt ogólnomiejski oraz 68 projektów dzielnicowych. Ich łączną wartość oszacowano na prawie 8 400 000,00 zł.

Duża grupa wybranych przez gliwiczanie zadań dotyczyła sportu i rekreacji oraz środowiska i zieleni. Wyłoniono także sporo projektów dotyczących organizacji zajęć kulturalnych lub edukacyjnych oraz modernizacji placów zabaw. Na liście skierowanych do realizacji zadań znalazły się też m.in. zadania wpływające na poprawę bezpieczeństwa (monitoring, oświetlenie uliczne).

Równocześnie przez cały rok trwała realizacja przedsięwzięć wybranych w poprzedniej edycji Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego (GBO 2022), którego pula środków wynosiła 7 874 000 zł.

Infografika 1. Środki przeznaczone na realizację zadań w ramach Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego w latach 2018–2022 [w tys. zł]

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

Tabela 19. Liczba wniosków składanych i zadań wybranych do realizacji w latach 2018–2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba wniosków	394	301	306	325	245
Liczba zadań wybranych do realizacji	86	71	74	67	69

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

Tabela 20. Typy projektów, jakie były wybierane przez gliwiczian w budżecie partycypacyjnym (GBO) w latach 2018–2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Zagospodarowanie terenów zielonych, stawianie i doposażenie obiektów rekreacyjnych	24	22	37	28	25
Remonty i modernizacje dróg, parkingów, chodników i oświetlenia	20	17	3	8	10
Zajęcia rekreacyjne, kulturalne, edukacyjne	36	21	21	21	25
Inne	6	11	13	10	9

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

2.4. Współpraca lokalna i regionalna

Miasto Gliwice należy m.in. do Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, Śląskiego Związku Gmin i Powiatów oraz Związku Miast Polskich. Poniżej znajdują się opisy istotnych dla miasta działań, jakie toczyły się w 2022 roku w ramach tych przynależności.

Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego

Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego jest stowarzyszeniem samorządowym powołanym w celu współdziałania w zakresie wykorzystania funduszy unijnych programu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020 i kolejne. Związek obejmuje 14 miast na prawach powiatu, 8 powiatów ziemskich oraz 59 gmin zlokalizowanych na ich terenie. Stanowi 45% powierzchni całego województwa śląskiego, zamieszkałej przez 61% ludności województwa. Przewodniczącym Zarządu Związku jest zastępca Prezydenta Miasta Gliwice, Mariusz Śpiewok.

Do zadań Związku należy między innymi:

- pełnienie funkcji Instytucji Pośredniczącej w odniesieniu do Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020;
- realizacja zadań dotyczących wdrażania projektów dofinansowanych z funduszy krajowych i europejskich, w tym pochodzących z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020 w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych;
- upowszechnianie idei samorządności lokalnej i regionalnej oraz wspieranie jej rozwoju.

Rok 2022 był okresem, w którym bardzo intensywnie prowadzono prace związane z przygotowaniem Związku do kolejnej perspektywy finansowej UE 2021–2027. Główne realizowane zadania dotyczyły prac nad Strategią Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2021–2027, z perspektywą do 2030 r. oraz Planem Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (tzw. SUMP). Równocześnie uczestniczono w pracach na Politykę Rowerową Województwa Śląskiego oraz zagadnieniami dotyczącymi Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

W 2022 roku odbyły się dwa Walne Zebrania Członków Związku oraz jedno głosowanie obiegowe, podczas których łącznie podjęto 11 uchwał. Ponadto odbyło się 11 zebrań stacjonarnych, 1 zebranie w formule online, 5 zebrań Zarządu Związku w formule hybrydowej oraz 5 głosowań obiegowych, podczas których podjęto łącznie 78 uchwał, z czego 76 uchwał oraz 2 stanowiska zostały podjęte jednogłośnie.

Do najważniejszych kwestii, w których Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego wypracował stanowiska, należały:

- podjęcie stanowiska ws. procedur opracowywania i przyjmowania Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej w celu skutecznej realizacji polityki mobilnościowej na terenie Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego,
- podjęcie stanowiska ws. zmian w Kontrakcie Programowym dla Województwa Śląskiego oraz projekcie programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko na lata 2021–2027.

Według stanu na 31 października 2022 roku, Miasto Gliwice pozyskało dofinansowanie na realizację projektów w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych WSL 2014–2020 na łączną kwotę 222 767 124,23 zł (<http://subregioncentralny.pl/o-nas/promocja/nasze-publicacje-pl>).

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia

Powstała w 2018 roku, powołana do życia na podstawie ustawy z 9 marca 2017 roku. Jest pierwszym związkiem metropolitalnym w Polsce, tworzonym przez 41 miast i gmin przemysłowego obszaru Górnego Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego. Obejmuje prawie jedną trzecią obszaru całego województwa śląskiego, a zamieszkuje ją ponad połowa wszystkich jego mieszkańców. Metropolia realizuje zadania m.in. w zakresie kształtowania przestrzeni, rozwoju społecznego i gospodarczego, planowania, koordynacji, integracji oraz rozwoju transportu zbiorowego. Jej działalność jest finansowana z budżetu państwa, który przekazuje 5% udziału w podatku PIT od osób mieszkających na obszarze związku. GZM otrzymuje też składki z budżetów tworzących ją gmin.

Najważniejsze działania Metropolii w 2022 roku:

- Od początku wojny na Ukrainie Metropolia oraz jej gminy są zaangażowane w niesienie pomocy. Obywatele Ukrainy znaleźli tutaj dom, pracę, szkołę. Według raportu Unii Metropolii Polskich, opublikowanego na początku kwietnia, w GZM przebywało wówczas ponad 300 tys. Ukraińców. Ta liczba się obecnie nieco zmniejszyła, ale nadal jest to migracja o ogromnej skali. W pierwszej fazie wojny przez kilka miesięcy przybysze, którzy dotarli do Polski od 24 lutego 2022 r., mogli korzystać z bezpłatnego transportu miejskiego organizowanego przez ZTM. Metropolia przeznaczyła z własnego budżetu 10 mln zł wsparcia. Pieniądze trafiły do gmin, które organizowały pomoc dla Ukrainy. Mogły one zostać przeznaczone m.in. na zakup żywności i podstawowych środków higieny, artykułów medycznych, podręczników, łóżek polowych, pościeli jednorazowej. Pomoc obejmowała także organizację kursów językowych i zajęć integracyjnych. Metropolia przeznaczyła także dofinansowanie dla Uniwersytetu Śląskiego na organizację bezpłatnych kursów języka polskiego dla Ukraińców. W marcu ubiegłego roku Metropolia i gminy przekazały dla Lwowa kilkanaście autobusów komunikacji miejskiej wraz z pomocą humanitarną.
- Uruchamiano kolejne linie autobusowych linii metropolitalnych. Kursują one niemal przez całą dobę z regularną, a w godzinach szczytu porannego i popołudniowego – ze zwiększoną częstotliwością.
- Stale powiększa się flota pojazdów na paliwa alternatywne w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Od 2022 roku GZM otrzymała prawie 250 mln zł dotacji na zakup 87 ekologicznych i niskoemisyjnych autobusów. 5 września Metropolia podpisała z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej umowę ws. przyznania 90 mln zł dotacji na zakup 35 autobusów – 24 pojazdów o długości 12 metrów oraz 11 autobusów 18-metrowych. W ramach projektu zostaną również zakupione mobilne lub stacjonarne ładowarki wolnego ładowania (21 szt.). Ponadto w ramach niniejszego projektu zaplanowano przeprowadzenie szkolenia dla co najmniej 430 osób – kierowców oraz mechaników.
- Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia uruchomiła również postępowanie na zakup autobusów napędzanych wodorem. Zamówienie podstawowe obejmuje 20 pojazdów. Dodatkowo w prawie opcji możliwy będzie zakup kolejnych 10 sztuk. Całkowity koszt

przedsięwzięcia to ponad 110 milionów złotych. 81 milionów pochodzi z dotacji udzielonej Metropolii przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

- Sześć projektów liniowych z Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii otrzymało dofinansowanie na budowę torów w ramach programu Kolej Plus. Wszystkie z nich wpisują się w koncepcję Kolei Metropolitalnej, a ich łączny koszt realizacji jest szacowany na ok. 1,65 mld zł. Znaczna część tej kwoty (od 75 do 85 procent w zależności od projektu) zostanie pokryta z budżetu programu. Realizacja inwestycji w ramach programu Kolej+ potrwa do 2028 roku. Do zakwalifikowanych projektów liniowych należy m.in. odbudowa linii kolejowej nr 198 Pyskowice – Pyskowice Miasto dla przywrócenia połączeń: Katowice – Gliwice – Pyskowice Miasto.
- Metropolia ogłosiła przetarg na zakup, najem i leasing 71 samochodów elektrycznych oraz 59 ładowarek dla swoich gmin członkowskich i ich jednostek budżetowych. Stopniowa wymiana samochodów służbowych na pojazdy elektryczne jest obowiązkiem, który wynika z zapisów ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych. Grupowe zamówienie samochodów ma przynieść oszczędności, podobnie jak w przypadku grup zakupowych energii elektrycznej oraz gazu.
- W grudniu Zgromadzenie GZM przyjęło „Strategię Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022–2027 z perspektywą do 2035 r.". Dokument określa wspólną dla wszystkich gmin członkowskich wizję Metropolii w kilkunastoletniej perspektywie oraz wskazuje cele i kierunki jej rozwoju. Ważnym elementem prac nad Strategią były konsultacje z szerokim gronem mieszkańców i ekspertów.

W 2022 r. odbyło się 11 sesji Zgromadzenia Ogólnego Metropolii, podczas których podjęto 66 uchwał. Najważniejsze z nich dotyczyły:

- udzielenia pomocy finansowej gminom członkowskim Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w ramach Programu „Metropolitalny Fundusz Solidarności” w 2022 roku;
- udzielenia pomocy finansowej gminom członkowskim Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w ramach „Programu działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji” w 2022 roku;
- określenia zakresu udzielanej pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa;
- udzielenia absolutorium dla Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii z tytułu wykonania budżetu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii za rok 2021;
- określenia zakresu zadań, które będą realizowane przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię w roku 2023 oraz wysokości części zmiennej składki rocznej dla poszczególnych gmin;
- utworzenia spółki pod nazwą Serwis GZM Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością;
- współpracy w ramach konkursu o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2029 roku;
- uchwalenia budżetu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na 2023 rok;
- uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2023-2032;
- udzielenia pomocy finansowej Województwu Śląskiemu na realizację zadania w postaci organizowania wojewódzkich przewozów pasażerskich w transporcie kolejowym;
- przyjęcia „Strategii Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022–2027 z perspektywą do 2035 roku”.

Śląski Związek Gmin i Powiatów

Śląski Związek Gmin i Powiatów na koniec 2022 roku zrzeszał 154 jednostki samorządu terytorialnego (w tym wszystkie miasta na prawach powiatu), co stanowiło prawie 85% samorządów lokalnych z terenu województwa śląskiego. Swoim zasięgiem obejmuje teren zamieszkały przez ponad 4 mln osób. Wieloletnim przewodniczącym Zarządu ŚZGiP był ówczesny prezydent Gliwic Zygmunt Frankiewicz. Obecnie jednym z członków Zarządu jest prezydent Adam Neumann.

Przeważająca działalność Związku koncentruje się w trzech głównych obszarach:

- reprezentowania wspólnych interesów samorządów lokalnych,
- przekazywania rzetelnej wiedzy i informacji w różnych dziedzinach funkcjonowania gmin i powiatów,
- rozpowszechniania najlepszych wzorców w zakresie rozwoju lokalnego, a także wspierania gmin i powiatów w realizowaniu zadań na rzecz mieszkańców.

W 2022 roku odbyło się 13 posiedzeń Zarządu Związku. Prowadził on działania na rzecz ochrony interesów gmin i powiatów członkowskich, w różnorodnych formach, a ich adresatami były władze centralne oraz władze regionalne. Zarząd analizował problemy istotne z punktu widzenia samorządów lokalnych oraz formułował wnioski i opinie, które były kierowane następnie do Prezydenta RP, Parlamentu, Rządu, poszczególnych Ministrów, centralnych urzędów administracji państwowej, Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz do Wojewody Śląskiego i Samorządu Województwa Śląskiego. Posiedzenia Zarządu w 2022 roku zdominowała tematyka pogarszającej się kondycji samorządowych finansów, a także inne bieżące problemy samorządów lokalnych.

W 2022 roku organy statutowe Związku przyjęły 34 stanowiska. Większość dotyczyła konkretnych problemów, mających swoje źródło w niewłaściwych przepisach, utrudniających funkcjonowanie samorządów lokalnych i realizację zadań publicznych. Zarząd i Zgromadzenie przedłożyło szereg istotnych propozycji zmian (w tym zmian przepisów) racjonalizujących funkcjonowanie w sferze zarówno finansowej, jak i organizacyjnej, np. w sprawach:

- potrzeby wprowadzenia zmian prawnych w systemie ewidencjonowania ludności,
- sytuacji w szpitalach miejskich i powiatowych województwa śląskiego,
- procedowanych zmian w systemie gospodarki opakowaniami i odpadami opakowaniowymi,
- rządowego projektu ustawy o ochronie ludności oraz o stanie klęski żywiołowej,
- agresji wojsk Federacji Rosyjskiej na Ukrainę i solidarności z ukraińskimi samorządami,
- skutków kolejnych planowanych zmian podatkowych dla budżetów samorządowych w kontekście stabilności finansów JST i ich zdolności do realizacji niezbędnych zadań,
- kierunków reformy planowania przestrzennego w kontekście rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- problemów w zakresie finansowania przedszkoli,
- wzrostu cen energii elektrycznej i surowców grzewczych oraz ograniczenia dostępności materiałów opałowych dla jednostek samorządu lokalnego.

Znaczna część powyższych tematów została podjęta z inicjatywy lub przy współudziale samorządu gliwickiego.

Związek Miast Polskich

Jest stowarzyszeniem mającym na celu wspieranie idei samorządu terytorialnego oraz dążenie do gospodarczego i społeczno-kulturalnego rozwoju samorządów miejskich. Pod koniec 2022 roku Związek liczył 354 miasta. Mieszka w nich prawie 79% miejskiej ludności Polski (w 2018 roku było to niecałe 72%). Od 2015 roku Prezesem Zarządu Związku Miast Polskich jest Zygmunt Frankiewicz – senator i były prezydent Gliwic. W 2019 roku został wybrany na kolejną kadencję, tj. na lata 2019–2024.

Działania ZMP w 2022 roku:

Zarząd przyjął 42 stanowiska i opinie, zaopiniował 72 projekty ustaw, 40 projektów rozporządzeń i 27 innych otrzymanych dokumentów. Przedstawiciele Zarządu – obok innych osób zgłoszonych przez ZMP – uczestniczą w pracach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz jej zespołów roboczych. Ponadto biorą udział w posiedzeniach komisji sejmowych i senackich.

Do najważniejszych kwestii, w których Związek Miast Polskich wypracował stanowiska, opinie, analizy i inne dokumenty należały:

- sytuacja w oświacie oraz zapowiadane zmiany w prawie oświatowym (m.in. „lexCzarnek”);
- legalność działania organów gmin zaangażowanych w organizację wyborów prezydenckich w 2020 roku;
- procedowany projekt ustawy o ochronie ludności oraz stanie klęski żywiołowej;
- resortowy projekt zmian w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- projekt nowelizacji ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz pilne działania w tej kwestii na tle ogólnej sytuacji w gospodarce komunalnej;
- projekt zmian w ustawie o dochodach JST oraz ogólna zła sytuacja finansowa JST wynikająca z kolejnych zmian podatkowych;
- przedłużenie kadencji JST w trakcie jej trwania (sprzeciw ZMP);
- edukacja i wsparcie ukraińskich dzieci;
- ceny energii elektrycznej oraz kwestie skuteczniejszego nadzoru właścicielskiego nad państwowymi spółkami;
- kwestie członkostwa Ukrainy w UE, przyspieszenia prac nad systemowymi rozwiązaniami w polityce migracyjnej oraz wykorzystania funduszy unijnych na jej finansowanie (apele ZMP);
- apel do premiera o przeznaczenie środków uzyskanych ze sprzedaży uprawnień do emisji CO² na modernizację i rozwój polskiego ciepłownictwa systemowego.

2.5. Działalność Centrum 3.0 – Gliwickiego Ośrodka Działań Społecznych

Centrum 3.0 wspiera aktywność społeczną mieszkańców Gliwic, wspomaga technicznie i merytorycznie gliwickie stowarzyszenia i fundacje, promuje i animuje aktywność społeczną oraz wspiera inicjatywy kulturalne.

Załącznik 3 Sprawozdanie z wykonania „Programu współpracy Miasta Gliwice z organizacjami pozarządowymi za rok 2022”

Infografika 2. **Liczba organizacji pozarządowych działających w mieście w latach 2018–2022**

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

Tabela 21. **Struktura gliwickich organizacji pozarządowych według głównych obszarów działalności w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
bezpieczeństwo publiczne	8	15	16	16	13
edukacja, oświata, wychowanie	60	95	101	106	111
ekologia, ochrona środowiska	50	41	42	44	45
hobby, rozwój zainteresowań	64	69	71	71	72
kultura, sztuka	105	84	88	91	92
mieszkalnictwo, budownictwo	1	3	3	2	2
ochrona zdrowia, rehabilitacja	66	49	52	55	57
pomoc niepełnosprawnym	52	35	35	35	36
pomoc społeczna, usługi socjalne	30	53	55	57	59
przeciwdziałanie bezrobociu	14	16	15	17	18
rozwój lokalny	22	25	28	28	33
sport i rekreacja, turystyka	170	129	130	138	146
technika, technologia, nauka	29	28	29	29	33
wspieranie inicjatyw obywatelskich	24	13	14	24	24
współpraca międzynarodowa	42	23	24	24	25
inne*	43	71	74	75	41

* Wszystkie pozostałe organizacje, trudne do skategoryzowania w wyżej wymienionych obszarach działalności oraz takie jak m.in. narodowościowe, patriotyczne, religijne (adwentyści) itd.

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

Tabela 22. **Liczba inicjatyw nakierowanych na pielęgnowanie dziedzictwa historycznego i kulturowego miasta oraz liczba zaangażowanych w nie osób w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Wystawy NGOs (<i>Non-Governmental Organizations</i>) organizowane w Centrum 3.0	22	33	14	19	21
Liczba koncertów i eventów, do realizacji których korzystano z infrastruktury Centrum 3.0	34	56*	6**	4**	12***

* W tym spektakle i inne eventy.

** Spadek spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19.

*** Liczba koncertów zorganizowanych dzięki wsparciu Centrum 3.0

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

Tabela 23. **Wolontariat w Gliwicach w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba szkoleń i spotkań dla wolontariuszy	51 ¹	41	19 ²	15	85 ³
Liczba zgłoszeń chętnych do pełnienia roli wolontariusza	75	93	93	70	191 ⁴

¹ Wzrost liczby szkoleń w 2018 roku związany jest z rozwojem wolontariatu specjalistycznego.

² Spadek spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19.

³ Zmianie uległa formuła współpracy z wolontariuszami i osobami zainteresowanymi wolontariatem, w ramach której kładziony jest nacisk na spotkania indywidualne.

⁴ Znaczny wzrost związany jest ze sporym zainteresowaniem w działania pomocowe w związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy.

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

Tabela 24. **Szkolenia, warsztaty i konsultacje organizowane przez GODS w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba szkoleń, spotkań organizowanych przez Centrum 3.0 lub przy współudziale Centrum 3.0	297	470	495	598 ³	658
Liczba konsultacji dla organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych	563	407 ¹	440	620	634
Orientacyjna liczba osób uczestniczących w szkoleniach, warsztatach i doradztwie	3 965	2 674	1 132 ²	2 739	4 979

¹ Spadek spowodowany mniejszą liczbą doradztwa specjalistycznego oraz zastąpieniem konsultacji spotkaniami animacyjnymi.

² Spadek spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19.

³ Wzrost został spowodowany zwiększoną liczbą zadań do zrealizowania w 2021 roku (w tym GBO).

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

Tabela 25. **Konkursy* i naborów wniosków** inicjowane przez miasto w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba konkursów i naborów wniosków inicjowanych przez samorząd lokalny	43	38	32	28	26
Liczba ofert i wniosków złożonych w konkursach miejskich	326	246	286	234	226
Środki przekazane organizacjom w wyniku rozstrzygnięć konkursów i naborów wniosków inicjowanych przez samorząd lokalny [zł]	23 674 681	23 239 670	18 969 770	17 566 855	18 430 685,51

* Na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

** Na podstawie ustawy o sporcie.

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

Tabela 26. **Dotacje celowe na zadania przekazane do realizacji organizacjom pozarządowym w latach 2018–2022**

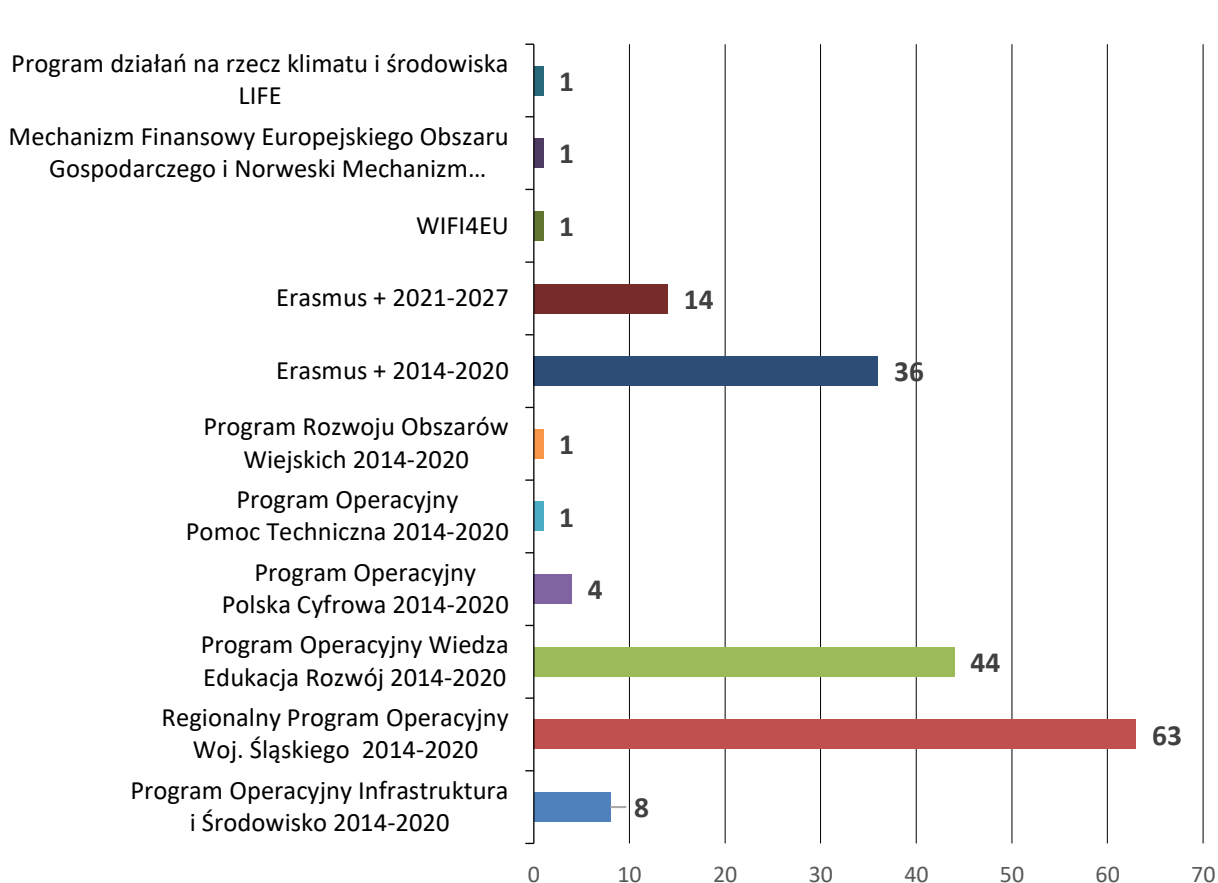
Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Wysokość dotacji	9 251	8 896	21 761	24 454	25 294

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach

2.6. Projekty unijne

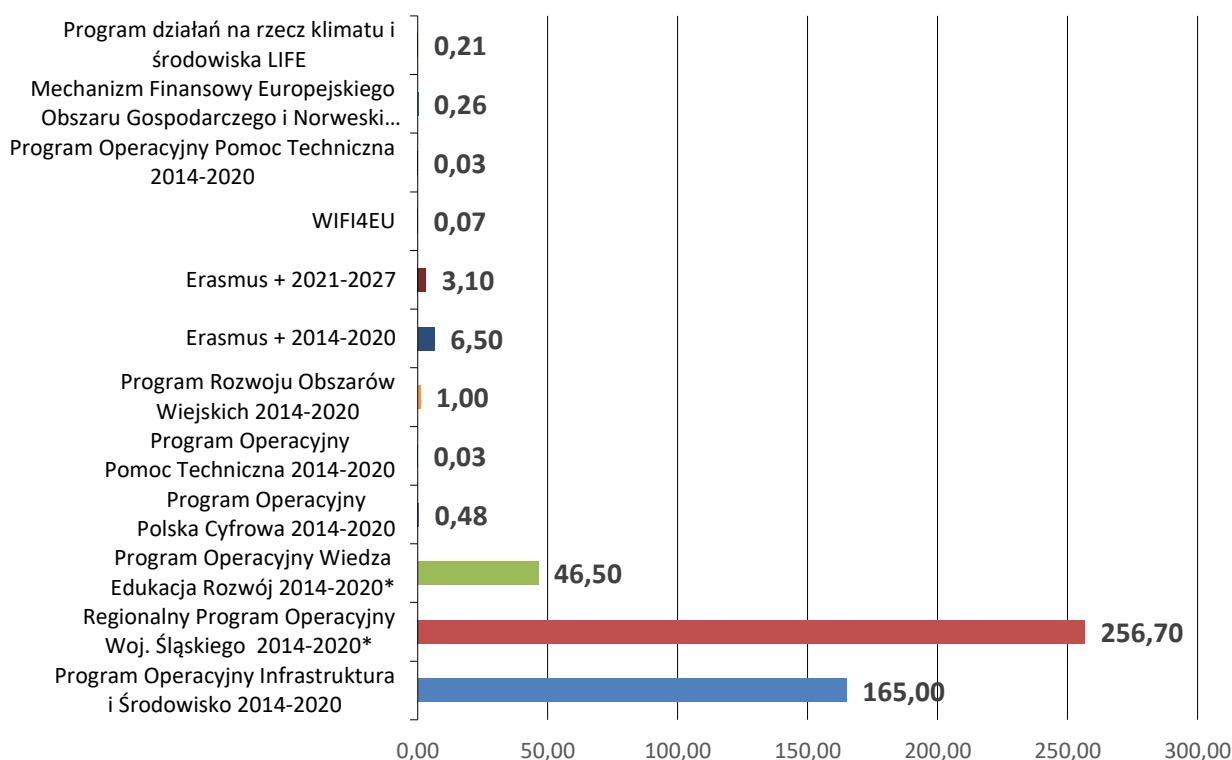
W efekcie działań Biura Rozwoju Miasta oraz miejskich jednostek organizacyjnych w ramach perspektywy finansowej 2014–2020 na realizację projektów pozyskano dotychczas łącznie ponad 479 mln zł dofinansowania, (kwota ta obejmuje wszystkie wnioski złożone w latach 2014–2021 oraz w ramach Programu Erasmus+ 2021–2027).

Wykres 2. **Liczba realizowanych projektów w poszczególnych programach operacyjnych w ramach perspektywy finansowej (suma projektów narastająco od początku perspektywy 2014-2020 realizowanych i zakończonych), stan na 31 grudnia 2022 roku)**

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta UM w Gliwicach

Wykres 3. **Wartość dofinansowania realizowanych projektów w poszczególnych programach operacyjnych w ramach perspektywy finansowej (suma projektów narastająco od początku perspektywy 2014-2020 realizowanych i zakończonych), stan na 31 grudnia 2022 roku, [mln]**

* Mniejsza kwota w stosunku do poprzedniego roku wynika z ostatecznego rozliczenia projektów w stosunku do prognoz ujętych w umowach o dofinansowanie.

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta UM w Gliwicach

W roku 2022 Miasto Gliwice złożyło łącznie 19 wniosków o dofinansowanie ze środków UE. łączna wartość zadań objętych wnioskami wyniosła ponad 5,1 mln zł, a wnioskowane dofinansowanie ponad 4,7 mln zł.

Tabela 27. **Wartość złożonych w 2022 roku przez Miasto Gliwice wniosków o dofinansowanie z UE [zł]**

I.p.	Nazwa	stan projektu	Całkowita wartość projektu	Kwota dofinansowania
1	Kompetencje przyszłości przepustką do sukcesu	W ocenie	222 902,30	222 902,30
2	The biodiversity in the city (tłumaczenie: Bioróżnorodność w mieście)	Wybrany do dofinansowania	282 260,00	282 260,00
3	Bezpieczny pieszy w Gliwicach	Wybrany do dofinansowania	532 300,00	452 455,00
4	OWDA - druga ścieżka- modernizacja wejścia do ZSP6*	Wybrany do dofinansowania	0,00	0,00

Rozdział 2. Zarządzanie samorządowe

5	AntyprzemOCNI - lokalny model przeciwdziałania przemocy w rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych oraz ich rodzin	Wybrany do dofinansowania	311 397,00	264 687,45
6	Eko-Logiczny Wybór!	Odrzucony	327 157,40	327 157,40
7	Emancipation of identity in diversity (Różnorodność społeczna a prawa jednostki)	Odrzucony	213 297,40	213 297,40
8	ZSŁ w Gliwicach realizuje Europejskie Praktyki Zawodowe	Realizowany	235 746,38	235 746,38
9	Nowoczesna szkoła w nowoczesnej Europie	Realizowany	90 136,20	90 136,20
10	Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – gmina Gliwice – cz. 2	Realizowany	392 247,25	333 410,16
11	Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – gmina Gliwice – cz. 1	Realizowany	362 451,75	308 083,98
12	Dostępne Gliwice – poprawa dostępności do usług publicznych w gliwickich jednostkach organizacyjnych	Realizowany	259 826,25	216 060,92
13	Najlepsi na start	Realizowany	220 232,74	220 232,74
14	Mobilność edukacyjna inwestycja w przyszłość	Realizowany	251 260,02	251 260,02
15	Praktyki zawodowe w Portugalii	Realizowany	234 635,59	234 635,59
16	Podróż do Przyszłości z Erasmus+	Realizowany	265 658,18	265 658,18
17	Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – gmina Gliwice – cz. 3	Realizowany	373 693,75	317 639,68
18	Rozwój nauczycieli wspiera rozwój uczniów	Realizowany	269 398,33	269 398,33
19	Profilaktyka dla pracownika – poprawa warunków pracy w Miejskiej Bibliotece Publicznej	Wycofany	292 238,75	248 402,93

* W projekcie nie przewiduje się wydatków rzeczowych, a jedynie wkład pracy, wsparcie polega na uzyskaniu usług doradczych.

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta UM w Gliwicach

Status złożonych wniosków o dofinansowanie w roku 2021, których ostateczna ocena została dokonana w 2022 r.:

- na liście rezerwowej: „**Ośrodek Wsparcia Architektury Dostępnej (OWDA)**” – w projekcie nie przewiduje się wydatków rzeczowych, a jedynie wkład pracy – wsparcie na usługi

doradcze, przy czym ze względu na wyczerpaną alokację w ramach konkursu, projekt nie ma możliwości uzyskania dofinansowania;

- wybrany do dofinansowania: „NATURE FRIENDLY GENERATIONS / Pokolenia przyjazne naturze”, wartość dofinansowania: 70 303,50 zł.

Tabela 28. Liczba i wartość podpisanych przez Miasto Gliwice umów o dofinansowanie z UE [zł]

I.p.	Nazwa	Całkowita wartość projektu	Kwota dofinansowania
Dla projektów złożonych w roku 2020:			
1	Montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej Miasta Gliwice	2 484 510,21	2 008 307,95
dla projektów złożonych w roku 2021:			
2	Czyste powietrze nad Gliwicami – wymiana indywidualnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych.	3 140 819,00	2 669 696,15
3	Granty PPGR – Wsparcie dzieci i wnuków byłych pracowników PGR w rozwoju cyfrowym	219 650,00	219 650,00
4	Hygge my superpower (Hygge moja supermoc)	58 229,00	58 229,00
5	Kształcenie europejskie gwarancją sukcesu	289 331,74	289 331,74
6	Młodzi profesjonaliści	271 614,41	271 614,41
7	Młodzież zdobywa doświadczenie na europejskich rynkach pracy	318 300,00	318 300,00
8	Mój Erasmus i Mój zawód to Moja przyszłość	319 389,83	319 389,83
9	Poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych miasta Gliwice – III	4 825 751,17	2 994 380,44
10	„ Śląskie. Przywracamy błękit “. Kompleksowa realizacja Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego.	357 816,00	339 928,00
11	Śląskie samorzady bez barier dostępne dla wszystkich*	0,00	0,00
12	Zaawansowane loty bezzałogowych statków powietrznych na szeroką skalę**	0,00	0,00
dla projektów złożonych w 2022:			
13	Dostępne Gliwice – poprawa dostępności do usług publicznych w gliwickich jednostkach organizacyjnych	259 826,25	216 060,92
14	Mobilność edukacyjna inwestycją w przyszłość	260 378,91	260 378,91
15	Najlepsi na start	222 140,50	222 140,50

Rozdział 2. Zarządzanie samorządowe

16	Nowoczesna szkoła w nowoczesnej Europie	90 136,20	90 136,20
17	Podróż do Przyszłości z Erasmus+	275 299,62	275 299,62
18	Praktyki zawodowe w Portugalii	236 668,10	236 668,10
19	Rozwój nauczycieli wspiera rozwój uczniów	279 175,50	279 175,50
20	Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – gmina Gliwice – cz. 1	362 451,75	308 083,98
21	Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – gmina Gliwice – cz. 2	392 247,25	333 410,16
22	Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – gmina Gliwice – cz. 3	373 693,75	317 639,68
23	ZSŁ w Gliwicach realizuje Europejskie Praktyki Zawodowe	244 302,24	244 302,24

* W projekcie nie przewiduje się wydatków rzeczowych, a jedynie wkład pracy, wsparcie polega na uzyskaniu usług doradczych i szkoleniowych.

** W projekcie nie przewiduje się wydatków rzeczowych, a jedynie wkład pracy, projekt partnerski pilotażowy i dotyczy wdrożenia systemu bezzałogowych statków powietrznych oraz jego testowania na wyznaczonym obszarze.

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta UM w Gliwicach

3.

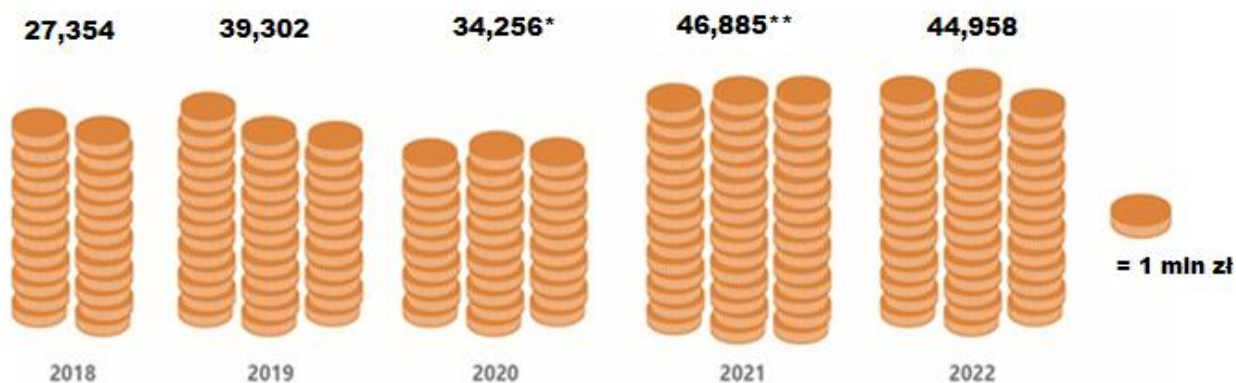

3. Infrastruktura

Zmiany infrastrukturalne obrazują tendencje zachodzące w dwóch podstawowych obszarach. Pierwszym jest rozwój miasta, jego ukierunkowanie i świadome kreowanie na podstawie zidentyfikowanych i zoperacjonalizowanych zasobów. Drugi obszar odwołuje się do zaspokajania potrzeb mieszkańców. W nim czynnik infrastrukturalny odgrywa rolę podstawowego narzędzia.

3.1. Zmiany infrastrukturalne

Infografika 3. **Nakłady finansowe na utrzymanie i remonty dróg, ciągów pieszych i pieszo-rowerowych, infrastruktury rowerowej oraz remonty obiektów inżynierskich w latach 2018–2022 [w mln zł]**

* Obniżenie w stosunku do 2019 roku, spowodowane sprzyjającymi warunkami atmosferycznymi w okresie zimowym (oszczędność ok. 3 mln zł na zimowym utrzymaniu dróg) oraz ograniczoną liczbą remontów drogowych (oszczędność ok. 2 mln zł).

** Wzrost środków w stosunku do 2020 roku wynika głównie ze wzrostu kosztów remontowych dróg i chodników na terenie miasta. Dodatkowo poniesiono większe koszty na utrzymanie czystości oraz zieleni w pasie drogowym. Ponadto wyższe środki wynikają z niesprzyjających warunków atmosferycznych w okresie zimowym (ok. 9 mln zł więcej w stosunku do 2020 roku).

Źródło: Wydział Usług Komunalnych UM w Gliwicach, Zarząd Dróg Miejskich w Gliwicach

Tabela 29. Sprzedaż miejskich nieruchomości zabudowanych w latach 2018–2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Sprzedaż mieszkań i budynków na rzecz głównych najemców – liczba mieszkań	260	98	254	252	261
Powierzchnia w m ²	14 278	4 835	12 718	12 898	13 039
Średnia cena za 1 m ² [zł]	2 230	2 680	2 823	3 205	3 751
Wpływy do budżetu z tytułu sprzedaży mieszkań na rzecz głównych najemców [zł]	13 277 090	5 254 836	14 402 742	16 651 110	19 565 468
Uwłaszczenia garaży [liczba]	22	19	30	150	24
Sprzedaż mieszkań i budynków w drodze przetargu nieograniczonego – liczba mieszkań	83	36	112	94	65
Powierzchnia w m ²	4 216	1 515	4 981	4 378	2 903
Średnia cena za 1 m ² [zł]	2 708	3 410	3 481	3 863	4 517
Wpływy do budżetu z tytułu sprzedaży mieszkań w drodze przetargu nieograniczonego [zł]	11 418 426	5 167 824	17 340 268	16 911 590	13 110 765
Sprzedaż garaży [liczba]	28	17	10	10	18
Średnia cena za 1 m ² [zł]	584	723	1 417	1 625	2 015
Sprzedaż lokali użytkowych i budynków na rzecz najemców [liczba]	12	4	3	8	6
Powierzchnia w m ²	729	414	164	606	338
Średnia cena za 1 m ² [zł]	3 731	1 954	2 079	2 134	3 220
Wpływy do budżetu z tytułu sprzedaży lokali użytkowych i budynków na rzecz najemców [zł]	2 721 204	808 168	340 834	1 293 466	1 088 910
Sprzedaż nieruchomości zabudowanych w drodze przetargu [liczba ZGM/GN]	33/4	11/7	9/3	19/3	21/5
Powierzchnia w m ² [ZGM/GN]	2 789/ 1	1 319/ 5	399/ 1	1 132/ 1	1 551/ 1

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
	242	590,61	191,47	639,09	997,09
Średnia cena za 1 m ² [zł, ZGM/GN]	1 556/640	2 211/ 183,07	3 348/ 908,98	2 851/ 824,75	2 983/ 091,32
Sprzedaż nieruchomości zabudowanych w drodze bezprzetargowej/zamiana [liczba]	11*	-	1	1	3
Powierzchnia w m ²	666,10	-	1	3 484,00	2 660
Średnia cena za 1 m ² [zł]	1 965,6	-	190,65	36,72**	291,14
Wpływy do budżetu z tytułu sprzedaży lokali użytkowych i budynków/nieruchomości zabudowanych w drodze przetargu [zł, ZGM/GN]	4 339 046/ 2 802 530	2 916 494/ 6 614 070	1 335 020/ 3 465 961	3 226 870/ 1 805 270	4 627 453/ 4 176 559

* 10 garaży, 1 budynek.

** Sprzedaż z 99% bonifikatą.

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Gliwicach oraz Wydział Gospodarki Nieruchomościami UM w Gliwicach

Wzrost lub spadek wartości dotyczących sprzedaży nieruchomości uzależniony jest od wielkości popytu w związku z sytuacją gospodarczo-polityczną, zmian wartości rynkowych nieruchomości oraz rodzaju nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży.

W 2022 roku na wielkość sprzedaży miały wpływ rosnące stopy procentowe, wysoka inflacja oraz konflikt zbrojny za wschodnią granicą. Ceny uzyskiwane w przetargach charakteryzowały się mniejszą dynamiką w odniesieniu do roku 2021 r. Inwestorzy działali bardziej zachowawczo, w wyniku czego rynek nieco się ustabilizował.

Prezentowane zestawienie obejmuje nieruchomości położone na terenie Gliwic, za wyjątkiem roku 2022, w którym uwzględniono sprzedaż nieruchomości położonej w miejscowości Zembrzyce w powiecie suskim. Była to nieruchomość, którą miasto nabyło w wyniku spadkobrania. Obejmowała ona 12 działek, o łącznej powierzchni 1,2685 ha położonych w różnych częściach miejscowości i o różnym przeznaczeniu – w większości była to zieleń, pole i las. Nieruchomość została sprzedana za cenę 237 050,00 zł.

Zakład Gospodarki Mieszkaniowej na podstawie uchwały XXXI/652/2021 Rady Miasta Gliwice z 18 listopada 2021 roku przyjął do realizacji „Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Gliwice na lata 2021–2025”.

Załącznik 4 Sprawozdanie za 2022 rok z realizacji „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Gliwice na lata 2021–2025”

Tabela 30. **Struktura komunalnych lokali mieszkalnych w budynkach w latach 2018–2022**

Gliwice		2018		2019		2020		2021		2022	
Liczba budynków ogółem		2 263		2 256		2 239		2 219		2 199	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	1 381	882	1 374	882	1 361	878	1 346	873	1 328	871
Liczba budynków przekazanych w obcy zarząd przez ZBM I TBS	Liczba budynków przekazanych w obcy zarząd przez ZBM II TBS	417	205	422	204	424	207	419	211	422	217
Liczba budynków mieszkalnych		2 163		2 162		2 151		2 135		2 117	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	1 331	832	1 328	834	1 319	832	1 305	830	1 289	828
Liczba lokali mieszkalnych		20 045		20 053		20 057		20 188		20 159	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	12 882	7 163	12 878	7 175	12 923	7 134	12 909	7 279	12 913	7 246
W tym liczba mieszkań komunalnych		11 798		11 695		11 369		11 060		10 693	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	7 328	4 470	7 236	4 459	7 027	4 342	6 794	4 266	6 586	4 107
W tym liczba mieszkań własnościowych		8 247		8 358		8 688		9 128		9 466	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	5 554	2 693	5 642	2 716	5 896	2 792	6 115	3 013	6 327	3 139

Źródło: Sprawozdanie I i II Zarządu Budynków Miejskich – Towarzystw Budownictwa Społecznego w Gliwicach

Tabela 31. **Inwestycje i remonty Zarządu Budynków Miejskich I Towarzystwa Budownictwa Społecznego w latach 2018–2022**

Gliwice		2018	2019	2020	2021	2022
Liczba remontów kapitalnych dachów	zidentyfikowane potrzeby	19	4	4	0	10
	wykonanie	19	4	4	0	10
	% zrealizowanych potrzeb	100	100	100	100	100
Liczba remontów elewacji	zidentyfikowane potrzeby	11	21	35	29	30

	wykonanie	11	21	35	29	30
	% zrealizowanych potrzeb	100	100	100	100	100
Uciepłownienie budynków*	zidentyfikowane potrzeby	10	15	24	18	20
	wykonanie	10	15	24	18	20
	% zrealizowanych potrzeb	100	100	100	100	100
Liczba remontów instalacji (wod.-kan., gaz., CO)	zidentyfikowane potrzeby	73	65	67	65	54
	wykonanie	73	65	67	65	54
	% zrealizowanych potrzeb	100	100	100	100	100
Liczba remontów instalacji elektrycznej	zidentyfikowane potrzeby	70	87	61	53	44
	wykonanie	70	87	61	53	44
	% zrealizowanych potrzeb	100	100	100	100	100
Rozbiórki budynków	zidentyfikowane potrzeby	1	5	0	0	2
	wykonanie	1	5	0	0	2
	% zrealizowanych potrzeb	100	100	100	100	100

* Uciepłownienie budynku polega na podłączeniu budynku do miejskiej sieci ciepłowniczej lub lokalnej kotłowni wraz z likwidacją pieców węglowych.

Źródło: Zarząd Budynków Miejskich I Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Gliwicach

Tabela 32. **Inwestycje i remonty Zarządu Budynków Miejskich II Towarzystwa Budownictwa Społecznego w latach 2018–2022**

Gliwice		2018	2019	2020	2021	2022
Liczba remontów kapitalnych budynków	zidentyfikowane potrzeby	25	25	40	35	30
	wykonanie	18	18	30	27	17
	% zrealizowanych potrzeb	72	72	75	77	56
Liczba remontów kapitalnych dachów	zidentyfikowane potrzeby	55	55	50	40	30
	wykonanie	5	5	8	18	14
	% zrealizowanych potrzeb	9	9	16	45	47

Liczba remontów elewacji	zidentyfikowane potrzeby	100	100	125	120	97
	wykonanie	13	13	16	20	7
	% zrealizowanych potrzeb	13	13	13	16	7
Ucieplnienie budynków	zidentyfikowane potrzeby	45	45	70	65	55
	wykonanie	13	13	30	22	18
	% zrealizowanych potrzeb	29	29	43	34	33
Liczba remontów instalacji (wod.-kan., gaz., CO)	zidentyfikowane potrzeby	120	120	115	105	96
	wykonanie	32	32	64	48	55
	% zrealizowanych potrzeb	26	26	56	45	57
Liczba remontów instalacji elektrycznej	zidentyfikowane potrzeby	86	89	70	71	62
	wykonanie	58	58	49	59	38
	% zrealizowanych potrzeb	67	65	70	83	61
Rozbiórki budynków	zidentyfikowane potrzeby	10	10	8	5	4
	wykonanie	3	6	4	3	1
	% zrealizowanych potrzeb	30	60	50	60	25

Źródło: Zarząd Budynków Miejskich II Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Gliwicach

Tabela 33. **Zaległości czynszowe w mieszkaniach komunalnych w latach 2018–2022 – narastająco [tys. zł]**

Gliwice	2018	2019	2020	2021	2022
Ogółem	67 392	68 275	69 145	69 925	72 252
I ZBM – TBS Sp. z o.o.	44 855	45 200	45 229	44 853	45 655
II ZBM – TBS Sp. z o.o.	22 537	23 075	23 916	25 072	26 597

Źródło: Sprawozdanie I i II Zarządu Budynków Miejskich – Towarzystw Budownictwa Społecznego w Gliwicach

Tabela 34. **Liczba lokali socjalnych przyznanych w poszczególnych latach a zidentyfikowane potrzeby (lata 2018–2022)**

Gliwice	2018	2019	2020	2021	2022
Przyznane lokale socjalne	1 066	1 108	1 126	1 140	1 187
Liczba osób oczekujących na mieszkania socjalne (potrzeby zidentyfikowane na podstawie liczby wyroków sądowych w sprawie eksmisji)	1 431	1 447	1 453	1 491	1 511
Procent przyznanych lokali socjalnych w stosunku do zapotrzebowania [%]	74,49	76,57	77,49	76,46	78,56

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Gliwicach

Tabela 35. **Liczba mieszkań i lokali użytkowych oddanych do użytku przez ZBM I i II TBS w 2022 roku***

ulica (rok zakończenia inwestycji)	liczba budynków	liczba lokali mieszkalnych	liczba lokali użytkowych	liczba garaży / miejsc postojowych
ZBM I TBS				
Górna 5	1	24	0	18
Górna 7	1	24	0	18
ZBM II TBS				
-	-	-	-	-

* W 2021r. ZBM I i II TBS nie oddał do użytku nowych inwestycji mieszkalno-użytkowych. Rozpoczęte inwestycje są w trakcie realizacji

Źródło: Sprawozdanie I i II Zarządu Budynków Miejskich – Towarzystwa Budownictwa Społecznego

Tabela 36. **Wpływy do budżetu z tytułu pierwszych opłat za ustanowienie użytkowania wieczystego gruntów, związanych ze zbywaniem lokali, w latach 2018–2022 [zł netto]**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Wpływy do budżetu z tytułu pierwszych opłat za ustanowienie użytkowania wieczystego gruntów związanych ze zbywaniem lokali	1 148 174	208 276*	85 450*	129 500	168 899

* W związku z ustawą z 20 lipca 2018 roku w sprawie przekształcenia z mocy prawa 1 stycznia 2019 roku prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów, sprzedaż lokali w 2019 i 2020 roku była w dużym stopniu ograniczona z uwagi na oczekiwanie na wydanie stosownych zaświadczeń o przekształceniu, co miało przełożenie na zmniejszenie przychodów. Ponadto opłaty za użytkowanie wieczyste należne są tylko w stosunku do gruntów, które nie podlegały przekształceniu, co również w związku z ww. ustawą miało wpływ na niższe przychody.

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Gliwicach

Tabela 37. **Przeniesienie własności nieruchomości miejskich, z podziałem według tytułów prawnych, w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Grunty zbyte w trybie przetargu nieograniczonego pod budownictwo jednorodzinne [m²]:					
Sprzedaż	5 164	17 720	16 863	24 646	36 877
Średnia cena za m ² [zł netto]	248,71	209,73	195,12	281,93	205,11
Grunty zbyte w trybie przetargu nieograniczonego pod budownictwo wielorodzinne [m²]:					
Sprzedaż	2 585	1 256	3 144	4 005	927
Średnia cena za m ² [zł netto]	148,38	297,43	397,33	265,72	402,05
Grunty zbyte w trybie przetargu nieograniczonego na cele komercyjne [m²]:					
Sprzedaż	6 663	18 625	1 794	59 834	28 940
Średnia cena za m ² [zł netto]	70,38	151,88	84,22	388,13	274,14
Grunty zbyte w drodze bezprzetargowej [m²]: art. 37 ust. 6 uogn, art. 151*					
Użytkowanie wieczyste (oddanie w użytkowanie wieczyste)	-	-	-	2 556	-
Średnia cena za m ² [zł netto]	-	-	-	3,38 (zbycie z 99% bonifikatą)	-
Własność	10 832	-	237	226	983
Średnia cena za m ² [zł netto]	166,00	-	360,33	210,15	296,42
Własność*	Od 2012 r. nie sprzedawano prawa własności w drodze bezprzetargowej				
Grunty zbyte w drodze bezprzetargowej [m²]: art. 15 ustawy o gospodarce nieruchomościami					
Użytkowanie wieczyste*	Od 2012 r. nie przekazywano nieruchomości w użytkowanie wieczyste, sprzedawane były tylko prawa własności				
Własność*	2 404	2 726	55	611	22 410
Średnia cena za m ² [zł netto]	147,70	168,46	143,06	153,42	271,97
Inne formy przeniesienia tytułu prawnego do gruntów komunalnych:					

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Grunty oddane w dzierżawę [m ²]	1 302 645,8	1 658 116	1 307 691	2 894 068 (umowy obowiązujące)	2 716 823 (umowy obowiązujące)
Nieruchomości oddane w użyczenie [m ²]	11 118	6 929	6 669	3 230 (umowy obowiązujące)	46 135 (umowy obowiązujące)
Grunty oddane w trwałe zarząd [m ²]	98 630	78 506	24 303	3 996 573 (całkowity teren objęty prawem trwałego zarządu)	3 968 527 (pow. całkowita nieruchomości objętych prawem trwałego zarządu)
Grunty oddane w użytkowanie [m ²]	26 600 (umowy istniejące)	26 600 (umowy istniejące)	26 600 (umowy istniejące)	26 600 (umowy istniejące)	26 600 (umowy istniejące)
Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności [m ²]*	6 551	5 866	-	84	0
Sprzedaż na rzecz użytkownika wieczystego	0,548	-	-	-	2 238

* Przekształcenie w oparciu o przepisy ustawy z 29 lipca 2005 roku o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości.

Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UM w Gliwicach

3.2. Planowanie przestrzenne, architektura i urbanistyka

Tabela 38. Decyzje, opinie i inne zadania w latach 2018–2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Zaświadczenia o przeznaczeniu terenu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (m.p.z.p.)*	784	830	612	917	739
Wypisy i wyrisy z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	290	282	266	317	284
Wyrisy ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	8	15	11	10	13
Opiniowanie wstępnych projektów podziałów gruntów	237	150	179	173	145

Opinie wydawane na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego 552 500 454 513 469

Decyzje o warunkach zabudowy (dotyczy tylko terenów bez obowiązującego m.p.z.p.)	4	1	1	9	1
Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (dotyczy tylko terenów bez obowiązującego m.p.z.p.)	2	2	1	3	0
Decyzje ustalające jednorazową opłatę od wzrostu wartości nieruchomości**	17	23	24	19	4

* Bez uwzględnienia zaświadczeń innego rodzaju, wydawanych na podstawie ustaleń m.p.z.p.

** Nie wszystkie postępowania kończą się wydawaniem decyzji administracyjnej.

Źródło: Wydział Planowania Przestrzennego UM w Gliwicach

Na podstawie art. 32 ustawy z 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym istnieje wymóg sporządzania „Analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta” co najmniej raz w kadencji Rady Miasta. Ostatnia analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Miasta Gliwice przeprowadzona została w 2018 roku, stąd nie było wymogu jej przeprowadzenia w 2022 roku.

Tabela 39. **Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które weszły w życie w latach 2018–2022**

Lp.	Nr uchwały Rady Miasta zatwierdzającej m.p.z.p.	Data i nr Dziennika Urzędowego, w którym została ogłoszona uchwała	Data wejścia w życie planu / uwagi
1	Uchwała nr XXXIV/790/2018 Rady Miasta Gliwice z 22 marca 2018 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Gliwice dla obszaru obejmującego część „dzielnic Bojków”, położoną pomiędzy ulicami Rybnicką, Knurowską oraz południową granicą miasta	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2018 roku poz. 2093	4 maja 2018 roku, opublikowany 3 kwietnia 2018 roku
2	Uchwała nr XXXIV/791/2018 Rady Miasta Gliwice z 22 marca 2018 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Gliwice dla obszaru położonego w rejonie ul. Daszyńskiego i ul. Kozłowskiej	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2018 roku poz. 2094	4 maja 2018 roku, opublikowany 3 kwietnia 2018 roku
3	Uchwała nr XXXVIII/832/2018 Rady Miasta Gliwice z 14 czerwca 2018 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Gliwice dla obszaru obejmującego „dzielnicę Stare Gliwice”	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2018 roku poz. 3935	22 lipca 2018 roku, opublikowany 21 czerwca 2018 roku

Lp.	Nr uchwały Rady Miasta zatwierdzającej m.p.z.p.	Data i nr Dziennika Urzędowego, w którym została ogłoszona uchwała	Data wejścia w życie planu / uwagi
4	Uchwała nr XIII/209/2020 Rady Miasta Gliwice z 13 lutego 2020 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Gliwice dla obszaru obejmującego fragment dzielnicy Wójtowa Wieś, położony po południowej stronie ulic Wójtowskiej i Dolnej Wsi	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2018 roku poz. 1572	23 marca 2020 roku, opublikowany 21 lutego 2020 roku
5	Uchwała nr XX/381/2020 Rady Miasta Gliwice z 22 października 2020 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Gliwice dla obszaru położonego w rejonie ulic Jana Nowaka-Jeziorańskiego, Toszeckiej i Orłąt Śląskich	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2018 roku poz. 7512	29 listopada 2020 roku, opublikowany 29 października 2020 roku
6	Uchwała nr XX/382/2020 Rady Miasta Gliwice z 22 października 2020 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Gliwice dla obszaru położonego w rejonie ul. Nowy Świat i przedłużenia ul. Kosów, z wyłączeniem fragmentu południowego	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2020 roku poz. 7513	29 listopada 2020 roku, opublikowany 29 października 2020 roku
7	Uchwała nr XXIV/494/2021 Rady Miasta Gliwice z 25 marca 2021 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Gliwice dla obszaru położonego przy ul. Pszczyńskiej, w rejonie węzła autostradowego „Gliwice Sośnica”	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2021 roku poz. 2312	2 maja 2021 roku, opublikowany 1 kwietnia 2021 roku
8	Uchwała nr XXVIII/577/2021 Rady Miasta Gliwice z 15 lipca 2021 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Gliwice dla obszaru położonego przy ul. Pszczyńskiej i ul. Kopalnianej	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2021 roku poz. 5062	23 sierpnia 2021 roku, opublikowany 23 lipca 2021 roku
9	Uchwała nr XXVIII/576/2021 Rady Miasta Gliwice z 15 lipca 2021 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Gliwice dla obszaru położonego w rejonie al. Jana Nowaka-Jeziorańskiego, ul. Wyczółkowskiego i ul. Gaudiego	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2021 roku poz. 5061, 5355	23 sierpnia 2021 roku, opublikowany 23 lipca 2021 roku

Lp.	Nr uchwały Rady Miasta zatwierdzającej m.p.z.p.	Data i nr Dziennika Urzędowego, w którym została ogłoszona uchwała	Data wejścia w życie planu / uwagi
10	Uchwała nr XXX/621/2021 Rady Miasta Gliwice z 7 października 2021 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Gliwice dla obszaru położonego na wschód od ul. Ceramików	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2021 roku poz. 6564	15 listopada 2021 roku, opublikowany 15 października 2021 roku
11	Uchwała nr XXXII/671/2021 Rady Miasta Gliwice z 16 grudnia 2021 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Gliwice dla obszaru położonego po południowej stronie terenów kolejowych w rejonie ulicy Piwnej i Drogowej Trasy Średnicowej	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2021 roku poz. 8517	23 stycznia 2022 roku, opublikowany 23 grudnia 2021 roku

Źródło: Wydział Planowania Przestrzennego UM w Gliwicach

Uchwałą nr XXXIX/813/2022 Rady Miasta Gliwice z 8 września 2022 roku wprowadzono zmiany w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Gliwice przyjętym uchwałą nr XXXI/956/2009 Rady Miejskiej w Gliwicach 17 grudnia 2009 roku.

Ponadto Miasto Gliwice kontynuuje prace nad sporządzeniem nowego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla obszaru całego miasta (uchwała nr XXIX/604/2021 Rady Miasta Gliwice z dnia 9 września 2021 roku) oraz zmianami jego fragmentów w obszarach:

- Łabędy Zachód (uchwała nr XXVI/495/2021 Rady Miasta Gliwice z 25 marca 2021 roku),
- Czechowice Rekreacyjna (uchwała nr XXXVIII/773/2022 Rady Miasta Gliwice z 9 czerwca 2022 roku).

Tabela 40. **Lista miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego będących w trakcie sporządzania – stan na 31 grudnia 2022 roku**

Lp.	Nr i data uchwały o przystąpieniu do sporządzania m.p.z.p.	Obszar, dla którego sporządzany jest m.p.z.p. [w ha]	Obszar, którego dotyczy uchwała (przybliżona lokalizacja)
1.	Uchwała nr XIII/331/2016 Rady Miasta Gliwice z 4 lutego 2016 roku	136,42	Obszar obejmujący część „dzielnicy Bojków” położoną pomiędzy ul. Bojkowską a autostradami A1 i A4 (etap I)
2.	Uchwała nr XIII/331/2016 Rady Miasta Gliwice z 4 lutego 2016 roku	77,68	Obszar obejmujący część „dzielnicy Bojków” położoną pomiędzy ul. Bojkowską a autostradami A1 i A4 (etap II)

Lp.	Nr i data uchwały o przystąpieniu do sporządzania m.p.z.p.	Obszar, dla którego sporządzany jest m.p.z.p. [w ha]	Obszar, którego dotyczy uchwała (przybliżona lokalizacja)
3.	Uchwała nr XIII/332/2016 Rady Miasta Gliwice z 4 lutego 2016 roku	395,02	Obszar obejmujący część „dzielnicy Bojków” położoną pomiędzy ul. Knurowską, Bojkowską i autostradą A4
4.	Uchwała nr XIII/332/2016 Rady Miasta Gliwice z 4 lutego 2016 roku	13,72	Obszar obejmujący część „dzielnicy Bojków” położoną pomiędzy ul. Knurowską, Bojkowską i autostradą A4
5.	Uchwała nr XIX/482/2016 Rady Miasta Gliwice z 8 września 2016 roku, zmiana załącznika graficznego. Uchwała nr XXXIX/847/2018 Rady Miasta Gliwice z 12 lipca 2018 roku, Uchwała nr VII/120/2019 Rady Miasta Gliwice z 11 lipca 2019 roku*	97,50	Obszar obejmujący część Osiedla Ligota Zabrska i Osiedla Baildona (etap I)
6.	Uchwała nr XIX/482/2016 Rady Miasta Gliwice z 8 września 2016 roku, zmiana załącznika graficznego. Uchwała nr XXXIX/847/2018 Rady Miasta Gliwice z 12 lipca 2018 roku, Uchwała nr VII/120/2019 Rady Miasta Gliwice z 11 lipca 2019 roku*	234,46	Obszar obejmujący część Osiedla Ligota Zabrska i Osiedla Baildona (etap II)
7.	Uchwała nr XIX/483/2016 Rady Miasta Gliwice z 8 września 2016 roku	291,69	Obszar obejmujący część Osiedla Żerniki położoną po wschodniej stronie ulicy Tarnogórskiej (etap I)
8.	Uchwała nr XIX/483/2016 Rady Miasta Gliwice z 8 września 2016 roku	3,92	Obszar obejmujący część Osiedla Żerniki położoną po wschodniej stronie ulicy Tarnogórskiej (etap II)
9.	Uchwała nr III/46/2019 Rady Miasta Gliwice z 7 lutego 2019 roku	2,76	Obszar położony w rejonie ulic Daszyńskiego, Wójtowskiej, Ku Dołom i Orkana (etap II)
10.	Uchwała nr VI/103/2019 Rady Miasta Gliwice z 30 maja 2019 roku	22,01	Obszar położony w rejonie lotniska (etap I)
11.	Uchwała nr VI/103/2019 Rady Miasta Gliwice z 30 maja 2019 roku	238,56	Obszar położony w rejonie lotniska (etap II)

Lp.	Nr i data uchwały o przystąpieniu do sporządzania m.p.z.p.	Obszar, dla którego sporządzany jest m.p.z.p. [w ha]	Obszar, którego dotyczy uchwała (przybliżona lokalizacja)
12.	Uchwała nr XVIII/361/2020 Rady Miasta Gliwice z 12 sierpnia 2020 roku	218,60	Obszar obejmujący część dzielnicy Łabędy, położoną na wschód od linii kolejowej i na północ od ul. Przyszowskiej
13.	Uchwała nr XVIII/362/2020 Rady Miasta Gliwice z 12 sierpnia 2020 roku	341,77	Obszar obejmujący część dzielnicy Łabędy, położoną na północ i na zachód od linii kolejowych
14.	Uchwała nr XIX/368/2020 Rady Miasta Gliwice z 24 września 2020 roku	171,09	Obszar obejmujący część dzielnicy Łabędy, położoną na południe od ul. Przyszowskiej
15.	Uchwała nr XIX/369/2020 Rady Miasta Gliwice z 24 września 2020 roku zmiana załącznika graficznego Uchwała nr XXIV/496/2021 Rady Miasta Gliwice z 25 marca 2021 roku	191,34	Obszar obejmujący część dzielnicy Łabędy, położoną na południe od linii kolejowej i na zachód od ul. Portowej (etap I)
16.	Uchwała nr XIX/369/2020 Rady Miasta Gliwice z 24 września 2020 roku zmiana załącznika graficznego Uchwała nr XXIV/496/2021 Rady Miasta Gliwice z 25 marca 2021 roku	174,74	Obszar obejmujący część dzielnicy Łabędy, położoną na południe od linii kolejowej i na zachód od ul. Portowej (etap II)
17.	Uchwała nr XXIII/459/2021 Rady Miasta Gliwice z 18 lutego 2021 roku	4,56	Obszar położony przy ul. Chorzowskiej w rejonie dawnego Zameczku Leśnego
18.	Uchwała nr VI/102/2019 Rady Miasta Gliwice z 30 maja 2019 roku	3,55	Obszar położony w rejonie al. Jana Nowaka-Jeziorańskiego, ul. Wyczółkowskiego i ul. Gaudiego (pozostała część)
19.	Uchwała nr XXVIII/578/2021 Rady Miasta Gliwice z 15 lipca 2021 roku	12,71	Obszar położony pomiędzy ulicami: Bohaterów Getta Warszawskiego, Zwycięstwa, Dubois i Byliny
20.	Uchwała nr XXIX/605/2021 Rady Miasta Gliwice z 9 września 2021 roku	0,07	Obszar położony przy ul. Fredry, obejmujący Domek Ogrodnika
21.	Uchwała nr XXX/622/2021 Rady Miasta Gliwice z 7 października 2021 roku	23,58	Obszar położony w rejonie południowo-zachodniej obwodnicy miasta oraz ulic Ku Dołom i Wójtowskiej (etap I)

Lp.	Nr i data uchwały o przystąpieniu do sporządzania m.p.z.p.	Obszar, dla którego sporządzany jest m.p.z.p. [w ha]	Obszar, którego dotyczy uchwała (przybliżona lokalizacja)
22.	Uchwała nr XXX/622/2021 Rady Miasta Gliwice z 7 października 2021 roku	9,43	Obszar położony w rejonie południowo-zachodniej obwodnicy miasta oraz ulic Ku Dołom i Wójtowskiej (etap II)
23.	Uchwała nr XXX/623/2021 Rady Miasta Gliwice z 7 października 2021 roku	21,53	Obszar położony w rejonie ul. Hłaski, ul. Dolnej Wsi oraz połączenia ul. Nowy Świat z ul. Kosów (etap I)
24.	Uchwała nr XXX/623/2021 Rady Miasta Gliwice z 7 października 2021 roku	5,37	Obszar położony w rejonie ul. Hłaski, ul. Dolnej Wsi oraz połączenia ul. Nowy Świat z ul. Kosów (etap II)
25.	Uchwała nr XXX/624/2021 Rady Miasta Gliwice z 7 października 2021 roku	55,38	Obszar położony w rejonie ulic: Daszyńskiego, Stara Cegielnia, Zielone Wzgórze i Słoneczne Wzgórze
26.	Uchwała nr XXXIV/721/2022 Rady Miasta Gliwice z 10 marca 2022 roku	4,36	Obszar położony w rejonie ulic: Pivnej i Okopowej
27.	Uchwała nr XXXVIII/788/2022 Rady Miasta Gliwice z 14 lipca 2022 roku	46,26	Obszar obejmujący rejon składowiska

* Plan obejmujący część osiedla Ligota Zabrska i osiedla Baildona jest opracowywany łącznie w granicach wskazanych w uchwałach: o zmianie załącznika graficznego, dotyczącej obszaru objętego projektem planu, który został powiększony o fragment dzielnicy Sośnica, odrębnej uchwale o przystąpieniu do sporządzenia m.p.z.p., dotyczącej obszaru objętego projektem planu, który został powiększony o pas terenu wzdłuż ulicy Pszczyńskiej

Źródło: Wydział Planowania Przestrzennego UM w Gliwicach

Tabela 41. **Lista miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych, jeszcze nieobowiązujących – stan na 31 grudnia 2022 roku**

Lp.	Nr i data uchwały zatwierdzającej m.p.z.p.	Obszar, dla którego sporządzany jest m.p.z.p. [w ha]	Obszar, którego dotyczy uchwała (przybliżona lokalizacja)
1.	Uchwała nr XLII/868/2022 Rady Miasta Gliwice z 15 grudnia 2022 roku	16,48	M.p.z.p. dla obszaru położonego w rejonie ulic Daszyńskiego, Wójtowskiej, Ku Dołom i Orkana (etap I)

Źródło: Wydział Planowania Przestrzennego UM w Gliwicach

Tabela 42. **Dane dotyczące struktury opinii konserwatorskich remontów elewacji i dachów realizowanych w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Remonty elewacji i dachów – zgłoszenia	61	51	49	41	30
Remonty elewacji i dachów – pozwolenia	78	78	67	32	36

Źródło: Wydział Architektury i Budownictwa UM w Gliwicach

Liczba spraw dotycząca remontów elewacji i dachów jest konsekwencją istotnej zmiany ustawy Prawo budowlane wprowadzonej 28 czerwca 2015 roku. Rozszerzeniu uległ katalog budów oraz robót budowlanych, niewymagających uzyskania pozwolenia na budowę, a także zakres budów i robót budowlanych niewymagających zgłoszenia.

W związku z art. 7 ust. 1 pkt. 9 ustawy z 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym do zadań miasta należy również opieka nad zabytkami. Działania w tym zakresie podejmowane są m.in. w ramach „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami”. Program ten jest opracowaniem strategicznym i ma za zadanie kształtowanie polityki ochrony dóbr kultury w mieście, polegającej na uporządkowaniu, usystematyzowaniu i przedstawieniu m.in. gminnego zasobu zabytków oraz określeniu ich potrzeb i tkwiącego w nich potencjału. Jednym z elementów opieki nad zabytkami jest wsparcie finansowe w postaci dotacji na remonty obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Zgodnie z ustawą z 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 roku poz. 840) zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami. Sprawozdanie z jego realizacji sporządza się co 2 lata. Obowiązek prowadzenia monitoringu realizacji programu wynika z art. 87 ust. 5 ustawy.

W przypadku obecnie obowiązującego „Programu opieki nad zabytkami” opracowanego na lata 2020–2023 sprawozdanie z pierwszych dwóch lat (tj. za lata 2020 i 2021) wykonano w 2022 roku, kolejne będą sporządzane po zakończeniu trwania programu, tj. w 2024 roku.

Tabela 43. **Struktura wydanych pozwoleń na budowę (w tym zgłoszeń budowy) w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Budownictwo mieszkaniowe	212	211	242	272	251
Budownictwo komercyjne	73	49	61	56	47

Źródło: Wydział Architektury i Budownictwa UM w Gliwicach

Tabela 44. **Pozwolenia na budowę na przedsięwzięcia komercyjne, z podziałem na rodzaj inwestycji, w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Zmiana sposobu użytkowania na cele komercyjne	23	15	14	12	11
Rozbudowa obiektów istniejących	13	18	18	13	14
Nowe obiekty	37	16	29	31	22

Źródło: Wydział Architektury i Budownictwa UM w Gliwicach

Tabela 45. **Pozwolenia na budowę na przedsięwzięcia mieszkaniowe (w tym zgłoszenia budowy), z podziałem na rodzaj inwestycji, w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022	
Nadbudowa i rozbudowa domów i mieszkań	24	35	24	38	29	
Zmiana sposobu użytkowania na cele mieszkaniowe oraz adaptacja strychów, piwnic, suszarni	56	72	46	67	56	
Domki jednorodzinne	Pozwolenia*	121	96	155	158	149
	w tym budynków	173	161	218	205	205
	w tym mieszkań	206	187	276	221	226
Budownictwo wielorodzinne	Pozwolenia*	11	8	17	9	17
	w tym budynków	22	18	34	16	45
	w tym mieszkań	1 034	822	1 223	534	1 411

* W niektórych przypadkach jedna decyzja obejmuje pozwolenie na budowę kilku budynków lub/i mieszkań

Źródło: Wydziału Architektury i Budownictwa UM w Gliwicach

Tabela 46. **Decyzje, opinie i inne zadania w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Zaświadczenia o samodzielności lokali	1 145	984	1 462	1 264	2 276
Opinie konserwatorskie	872	883	827	882	577
Sprawdzone projekty i wydane pozwolenia na budowę	1 789	1 791	1 593	1 571	768
Pozwolenia na rozbiórkę obiektów	71	64	48	57	45
Pozwolenia na roboty budowlane niewymagające decyzji (w tym zgłoszenia budowy)	644	679	632	1 035	1 109

Źródło: Wydział Architektury i Budownictwa UM w Gliwicach

Tabela 47. **Zwolnienie z podatku od nieruchomości wyremontowanych kamienic sprzed 1945 roku w latach 2018–2022**

Nazwa wydziału	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość zwolnienia od podatku od nieruchomości dla kamienic sprzed 1945 roku [zł]	121 350	42 900*	44 624**	81 697	43 349***
Liczba osób korzystających ze zmniejszenia podatku od nieruchomości dla kamienic sprzed 1945 roku	776	807	791	764	575

* Spadek kwoty zwolnienia w porównaniu z latami ubiegłymi wynika z faktu, iż w 2019 roku ze zwolnienia nie korzystali przedsiębiorcy.

** Spadek kwoty zwolnienia w porównaniu z latami ubiegłymi wynika z faktu, iż w 2021 roku ze zwolnienia w zasadzie nie korzystały nieruchomości związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

*** Spadek kwoty zwolnienia wynika m.in z upływu okresu zwolnienia nieruchomości z podatku (10 lat – nieruchomości mieszkalne) oraz niekorzystania w tym roku ze zwolnienia przez przedsiębiorców.

Źródło: Wydział Podatków i Opłat UM w Gliwicach

W 2022 roku nie udzielano ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, dla których uzasadnieniem było wystąpienie negatywnych skutków ekonomicznych epidemii COVID-19. Nie obowiązywały też w tym zakresie ulgi wynikające z uchwał Rady Miasta.

Tabela 48. **Działki przygotowane na cele mieszkaniowe w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba działek mieszkaniowych przygotowanych przez miasto	32	50	31	47	93
Powierzchnia działek mieszkaniowych przygotowanych przez miasto [ha]	3,7542	4,1631	5,0640	5,9167	13,3261

Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UM w Gliwicach

3.3. Transport

Tabela 49. **Liczba zarejestrowanych pojazdów oraz liczba wydanych praw jazdy w latach 2018–2022**

Liczba zarejestrowanych pojazdów	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba ogółem, w tym:	162 300	170 184	174 788	178 477	181 236
samochody osobowe	127 766	132 092	135 518	137 921	140 059
autobusy	616	610	600	625	633
samochody ciężarowe	15 469	13 724	14 937	15 304	18 245
jednoślady (motorowery i motocykle)	8 577	8 851	9 257	9 457	9 546
naczepy i przyczepy	7 659	7 789	8 083	8 335	8 550
pozostałe pojazdy	2 213	7 118	6 393	6 835	4 203
Wydane prawa jazdy	4 651	4 208	3 346	4 327	4 530

Źródło: Wydział Komunikacji UM w Gliwicach / CEPiK

Tabela 50. **Liczba pojazdów sprowadzanych z zagranicy w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Pojazdy sprowadzone z zagranicy	3 575	3 816	3 064	3 527	2694

Źródło: Wydział Komunikacji UM w Gliwicach

Tabela 51. **Liczba ośrodków szkolenia kierowców oraz liczba instruktorów nauki jazdy w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Ośrodki szkolenia kierowców	18	19	18	19	20
Instruktorzy nauki jazdy	102	97	96	93	93

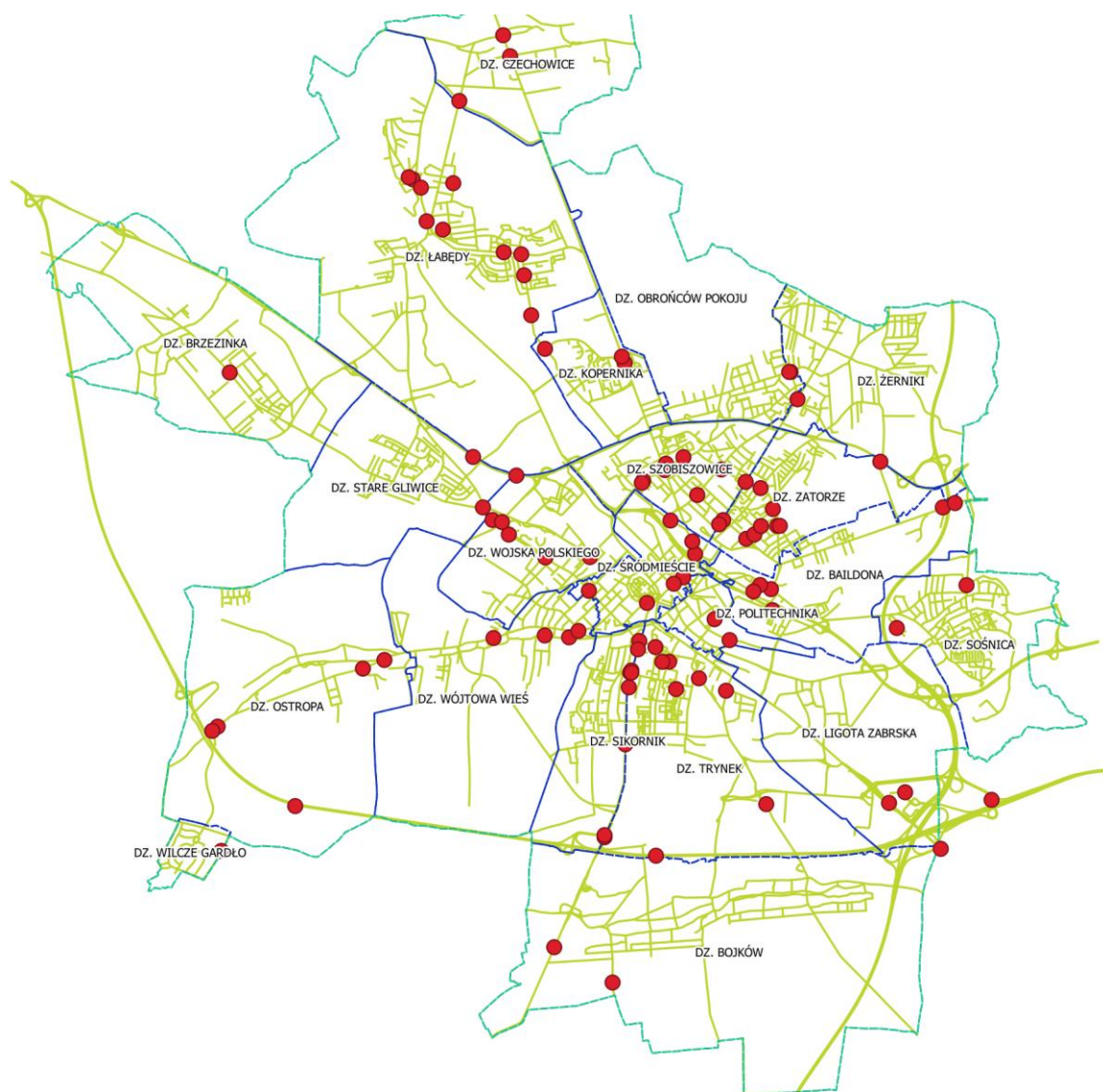
Źródło: Wydział Komunikacji UM w Gliwicach

Tabela 52. **Liczba postępowań w sprawie cofnięcia uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi, prowadzona na podstawie otrzymanych orzeczeń sądowych w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba wydanych decyzji	327	301	296	357	555

Źródło: Wydział Komunikacji UM w Gliwicach

Infografika 4. Mapa wypadków komunikacyjnych w Gliwicach według dzielnic w 2022 roku

Źródło: Komenda Miejska Policji w Gliwicach

Tabela 53. **Wypadki komunikacyjne w Gliwicach i w pobliskich gminach w latach 2021–2022**

Wyszczególnienie	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
	Liczba zdarzeń		Wypadki		Kolizje		Ranni		Zabici	
Gliwice	3 093	2 771	76	98	3 017	2 673	87	111	5	8
Knurów	299	288	6	7	293	281	7	8	0	1
Pilchowice	155	108	8	2	147	106	9	3	0	0
Gierałtów	155	102	9	2	146	100	9	3	0	0
Pyskowice	204	162	5	5	199	157	4	4	1	1
Rudziniec	211	182	5	8	206	174	5	11	1	3
Wielowieś	57	56	4	4	53	52	7	5	1	1
Toszek	67	70	3	1	64	69	4	1	2	1
Sośnicowice	184	148	4	2	180	146	2	2	2	0
RAZEM	4 425	3 887	120	129	4 305	3 758	134	148	12	15

Źródło: Komenda Miejska Policji w Gliwicach

Tabela 54. **Stan taboru PKM Sp. z o.o. w Gliwicach i zestawienie środków z budżetu miasta na zakup autobusów w latach 2018–2022**

Gliwice		2018	2019	2020	2021	2022
Liczba autobusów ogółem, w tym:		180	180	190	200	218*
- autobusy wielkopojemne dwuczłonowe (do 18 m)		82	86	86	101	103
- autobusy wielkopojemne jednoczłonowe (do 15 m)		26	26	26	25	22
- autobusy niskopojemne (tzw. kat. B) jednoczłonowe (do 12 m)		72	68	78	74	93*
- autobusy przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych		180	180	190	200	218*
- autobusy nowe (spełniające normy unijne)						
	EURO I	0	0	0	0	0
	EURO II	8	8	8	6	0
	EURO III	26	26	26	23	12
	EURO IV	17	17	17	17	17
	EURO V	22	22	22	22	22
	EEV	65	65	65	65	65
	EURO VI	42	42	52	67	92*

Gliwice	2018	2019	2020	2021	2022
ZEV**	0	0	0	0	10
RAZEM	180	180	190	200	218
Liczba autobusów sfinansowanych częściowo ze środków unijnych	0	16	0	0	10
Środki unijne na zakup autobusów [w tys. zł]	0	17 630	1 382	0	22 885

* W tym 25 autobusów dzierżawionych na podstawie umowy.

** Autobusy zeroemisyjne – elektryczne.

Źródło: PKM Gliwice Sp. z o.o.

Tabela 55. **Działalność usługowa PKM w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba miast, w których PKM świadczy usługi przewozów komunikacyjnych, w tym:	11	11	12	12	12
- łączna długość tras przewozowych we wszystkich miastach / Gliwice [km]	624/393	642/409	642/409	662/416	777,8/451
Liczba obsługiwanych linii PKM w mieście	38	38	40	41	41
Liczba pasażerów przewiezionych komunikacją miejską, dane szacunkowe [w mln]	37	37	19*	18	33,6

* Ze względu na sytuację związaną z COVID-19 podano szacowaną liczbę przejazdów pasażerów komunikacji miejskiej organizowanej przez Zarząd Transportu Metropolitalnego na terenie Gliwic (19,1 mln, z czego w komunikacji autobusowej 18,9 mln).

Źródło: ZTM i PKM Gliwice Sp. z o.o.

Tabela 56. **Dotacje z budżetu miasta na komunikację publiczną w latach 2018–2022 (przekazane do G-ZM*) [tys. zł]**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Dotacje z budżetu miasta	25 499	29 273	33 938	32 399	37 986

* Od 2019 r. do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, wcześniej KZK GOP.

Źródło: Wydział Usług Komunalnych UM w Gliwicach

Tabela 57. **Przebieg istniejących tras rowerowych – stan na 31 grudnia 2022 roku**

Nr trasy	Przebieg trasy	Długość trasy [km]
1	Granica Zabrze w Maciejowie → wiadukt nad DK88 na ul. Tarnogórskiej	4,19
2	Skrzyżowanie ul. Gajowej i Toszeckiej → skrzyżowanie ul. Olszewskiego i Tarnogórskiej	4,28
3	ul. Perseusza → ul. Toszecka	1,20

Nr trasy	Przebieg trasy	Długość trasy [km]
4	plac Piłsudskiego → ul. Jana Śliwki (przez Wybrzeże Wojska Polskiego)	0,98
5	plac Piłsudskiego → skrzyżowanie ul. Jana Śliwki i Kasztanowej	1,50
6	ul. Jana Śliwki → ul. Edisona (wzdłuż ul. Portowej)	1,87
7	Skrzyżowanie ul. Jana Śliwki i Kasztanowej → skrzyżowanie ul. Perseusza i Oriona	3,01
8	ul. Perseusza → ul. Toszecka (wzdłuż ul. Zygmuntowskiej)	2,50
9	Skrzyżowanie ul. Toszeckiej i Piaskowej → ulica dojazdowa do Ośrodka w Czechowicach	5,20
10	Skrzyżowanie al. Sikornik i ul. Nowy Świat → granica Gminy Pilchowice	4,19
11	Skrzyżowanie ul. Staromiejskiej i Wyczółkowskiego → ul. Kozielska	4,25
13	Wiadukt nad DK88 na ul. Tarnogórskiej → ul. Nad Torami	3,09
14	ul. Żernicka → granica z Szalszą	0,98
15	ul. Pionierów → ul. Toszecka	1,12
16	ul. Nowy Świat → skrzyżowanie ul. Orlickiego i Wyspiańskiego	2,23
17	Skrzyżowanie ul. Jesiennej i Wiślanej → rejon ronda na końcu ul. Jesiennej	0,56
18	ul. Kozielska → ul. Nobla (wzdłuż ul. Gaudiego i Gutenberga)	2,33
19	ul. Czapli → ul. Rybnicka (wzdłuż ul. Żurawiej)	0,24
20	ul. Lotników → ul. Bojkowska (wzdłuż Lotniska Aeroklubu)	3,30
21	plac Mickiewicza → Granica z Kozłowem w Ostropie	7,95
22	ul. Edisona → ul. Wyczółkowskiego (wzdłuż ul. Portowej)	3,03
23	ul. Orlickiego → ul. Sowińskiego	2,38
23b	ul. Radomska → ul. Zamojska	3,55
24	Osiedle Kosmonautów (ul. Piaskowa) → ul. Zakątek Leśny	2,50
25	ul. Poniatowskiego → ul. Szymanowskiego	2,56
26	Przedłużenie ul. Kozłowskiej → granica z Kozłowem	5,62

Nr trasy	Przebieg trasy	Długość trasy [km]
27	ul. Nauczycielska → ul. Frezji	3,78
28	Skrzyżowanie ul. Frezji i Begonii → granica ze Smolnicą	0,89
29	ul. Chorzowska → las chorzowski	0,89
30	ul. Bojkowska → ul. św. Brata Alberta	2,85
31	ul. Andersa → ul. Sowińskiego	0,59
32	ul. Dolnej Wsi → ul. Pliszki	0,57
Droga techniczna	przy autostradzie A4 (dopuszczony ruch rowerowy): ul. Rybnicka → ul. Daszyńskiego	7,17
Droga rowerowa	śladami kolejki wąskotorowej – odc. 1: Stacja „Trynek” → ul. Kopalniana (wzdłuż ul. Bojkowskiej)	0,70
Droga rowerowa	śladami kolejki wąskotorowej – odc. 2: od ul. Knurowskiej do granicy miasta	2,533
Szlak rowerowy	łączy Gliwice Bojków (w rejonie trasy rowerowej w śladzie kolejki wąskotorowej) z Nieborowicami	0,25
Droga rowerowa	ul. Kopalniana → ul. Rzepakowa (wzdłuż ul. Bojkowskiej)	2,81
Droga rowerowa	Skrzyżowanie ul. Knurowskiej i Chmielnej → granica miasta z Knurowem (wzdłuż ul. Knurowskiej)	0,65
Ciąg pieszo-rowerowy	ul. Płażyńskiego (od ul. Bojkowskiej do ul. Pocztowej)	1,08
Droga rowerowa	ul. Żwirki i Wigury (od ul. Lotników do ul. Dzierżona)	0,44
Droga rowerowa	Estakada Heweliusza (od ul. Portowej do ul. Pionierów)	0,48
Trasa rowerowa	Centrum → Sośnica	6,68
Droga rowerowa	Pocztowa → Błonie (od ul. Płażyńskiego do ul. Kujawskiej)	2,00
Droga rowerowa	ul. Kujawska (od skrzyżowania z ul. Skłodowskiej-Curie do ul. Panewnickiej)	1,13
Ciąg pieszo-rowerowy	ul. Berbeckiego (wzdłuż parku Chopina)	0,24

Nr trasy	Przebieg trasy	Długość trasy [km]
Ciąg pieszo- -rowerowy	ul. Królewskiej Tamy	0,23
Droga rowerowa	ul. Jagiellońska	0,29
Ciąg pieszo- -rowerowy	ul. Kozłowska (łączy Stare Gliwice z Brzezinką)	0,36
Droga techniczna	Zachodnia obwodnica miasta	7,50
Droga rowerowa	Zachodnia obwodnica miasta	1,50
Droga rowerowa	Południowa obwodnica miasta	2,00
Droga rowerowa	ul. Kozłowska	0,176
Ciąg pieszo- -rowerowy	ul. Kozłowska	0,284
Droga rowerowa	ul. Zabrska	0,65
Ciąg pieszo- -rowerowy	ul. Zabrska	0,2
Droga rowerowa	ul. Jana Pawła II i ul. Nowy Świat	0,5
Ciąg pieszo- -rowerowy	ul. Tarnogórska / zjazd z DK88	0,18
Ciąg pieszo- -rowerowy	Tereny wokół stawów przy ul. Jesiennej	0,437
Droga rowerowa	Centrum Przesiadkowe – strona północna	1,15
Droga rowerowa	Ul. Doby (od ul. Tarnogórskiej do ul. Chałubińskiego)	0,57
Ciąg pieszo- -rowerowy	Ul. Biegusa	0,19
Razem		126,56

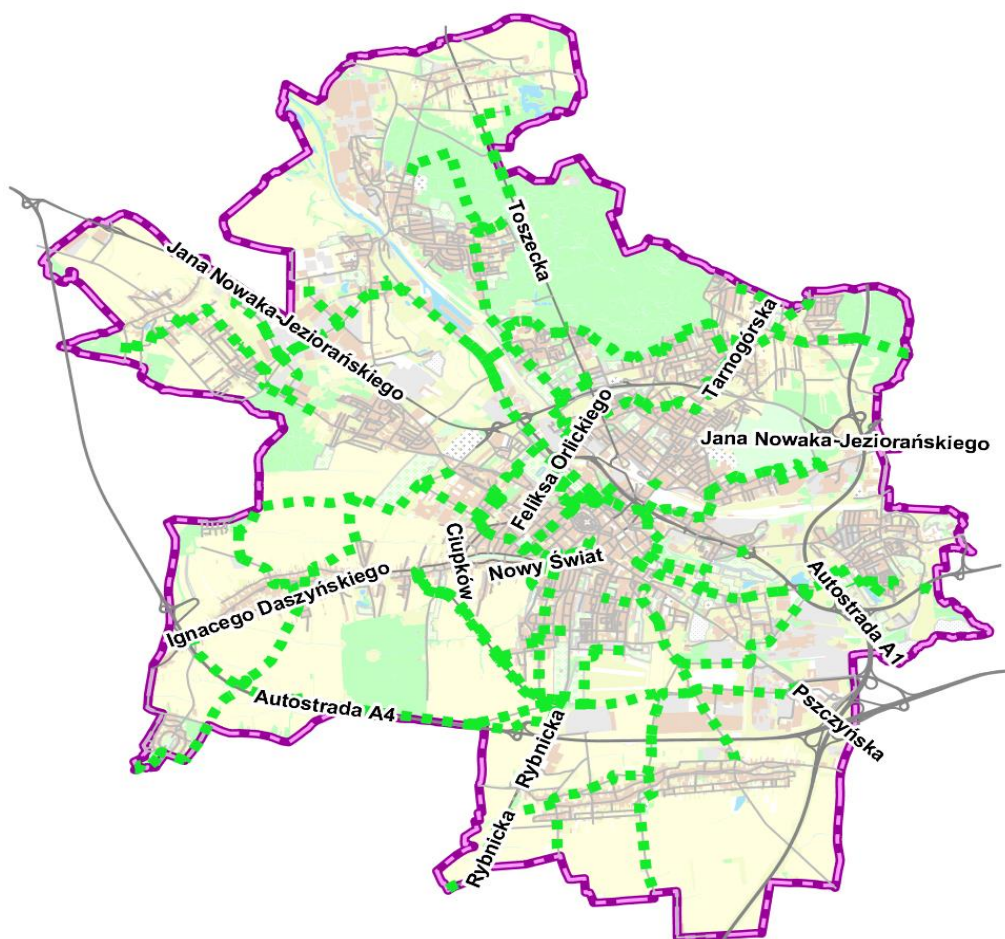
Źródło: Wydział Usług Komunalnych UM w Gliwicach

Na utrzymanie tras rowerowych i ciągów pieszych poza pasem drogowym miasto przeznaczyło w 2022 roku łącznie 57 573,99 zł, w tym:

- 40 573,99 zł na bieżące utrzymanie stacji naprawczych rowerów (wymiana, uzupełnienie narzędzi);
- 17 000,00 zł na utrzymanie zieleni i porządku przy ciągach pieszych i trasach rowerowych.

Na utrzymanie systemu miejskich wypożyczalni rowerów (Gliwicki Rower Miejski) w 2022 roku przeznaczono 1 108 045,00 zł (łączna wartość umowy – 1 111 920,00 zł).

Infografika 5. **Mapa tras rowerowych w Gliwicach**

Źródło: <https://geoportal.gliwice.eu/gpt4/?profile=5524815>

3.4. Zestawienie dużych przedsięwzięć (jednorocznych i wieloletnich) o wartości powyżej 500 tys. zł brutto zrealizowanych (zakończonych) w 2022 roku

Tabela 58. **Inwestycje i remonty w zakresie transportu – drogi, obiekty mostowe**

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2022)	Koszt [w tys. zł]
1	Zagospodarowanie terenu skweru nad tunelem DTŚ	1 226
2	Przebudowa płyty Rynku	1 499
3	Rozbudowa odcinka ul. Ziemięcickiej w Gliwicach wraz z rozbiórką i budową nowego wiaduktu nad terenem kolejowym	8 053
4	Remont nawierzchni jezdni Paderewskiego	656
5	Remont nawierzchni jezdni Słowackiego	836
6	Remont nawierzchni jezdni i chodników – ul. Michałowskiego	1 366
7	Budowa zatoki, chodnika i remont jezdni Biegusa	840
8	Remont nawierzchni jezdni, chodników i parkingów – ul. Wiślana	1 738
9	Remont nawierzchni jezdni, chodników i parkingów – ul. Młodych Patriotów	1 695
10	Remont nawierzchni jezdni, chodników – ul. Rolników	3 372
11	Remont nawierzchni jezdni, chodników i parkingów – ul. Świętojańska	1 656
12	Remont nawierzchni jezdni Daszyńskiego	1 122
13	Rozbudowa ul. Kujawskiej poprzez budowę chodnika i drogi rowerowej od wiaduktu A1 do mostu nad rzeką Kłodnicą w Gliwicach	3 264
14	Rozbudowa ul. Biegusa poprzez budowę jej przedłużenia	2 236
15	Budowa drogi gminnej – połączenie ul. T. Chałubińskiego z ul. Tarnogórką	5 053

Źródło: Zarząd Dróg Miejskich w Gliwicach

Tabela 59. **Inwestycje i remonty w zakresie gospodarki komunalnej, ochrony środowiska i zagospodarowania terenów**

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2022)	Koszt [w tys. zł]	Jednostka
1	Zorganizowanie, zarządzanie i eksploatacja systemu miejskich wypożyczalni rowerów: Gliwicki Rower Miejski w 2022 roku	1 108*	UK
2	Wymiana opraw sodowych na LED na wybranych ulicach w ramach projektu Eko-Światło w Gliwicach – Modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego – Etap II – 4 Rejony – Część 1 (Rejon 1)	676	UK
3	Przebudowa odwodnienia przy ul. Metalowców	1 685	PWiK/GW
4	Modernizacja kanalizacji deszczowej ulic: Paderewskiego/Obrońców Westerplatte, Saturna, Ossolińskich, Kraszewskiego, Daszyńskiego, Michałowskiego, Słonecznikowa, Słowackiego, Wandy, Puszkina, Mickiewicza/Zawiszy Czarnego, Elsnera II, Kozielska, Wiślanej, Daszyńskiego, Rybnickiej, Sarniej i Myśliwskiej	7 149	PWiK/GW
5	Budowa sieci wodociągowej wzdłuż ul. Kujawskiej w Gliwicach	11 147	PWiK
6	Budowa sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacji sanitarnej wzdłuż obwodnicy Rybnicka – Bojkowska w Gliwicach (odcinek od ul. Bojkowskiej do rejonu lotniska).	5 105	PWiK
7	Budowa sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej w ul. Wiślanej, Tylnej, Św. Michała oraz Sikorskiego oś. Sośnica	3 893	PWiK
8	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Bogatki, Biegusa	1 991	PWiK
9	Budowa sieci kanalizacyjnej w ul. Bojkowskiej	1 614	PWiK
10	Przebudowa sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Jagiellońskiej, Hlubka, Pivnej w koordynacji z pracami ZDM	1 454	PWiK
11	Budowa sieci wodociągowej w ul. Jana Pawła II, Nowy Świat, Kościuszki i Kochanowskiego w Gliwicach.	1 377	PWiK
12	Przebudowa kanalizacji sanitarnej ul. Bohaterów Getta Warszawskiego	933	PWiK
13	Budowa sieci wodociągowej w ul. Chałubińskiego, Tarnogórskiej	548	PWiK
14	Remont wodociągu w ul. Reymonta	537	PWiK
15	Zaprojektowanie i budowa odcinków sieci wodociągowej technologicznej i kanalizacji wraz z przebudową zbiornika retencyjnego i zabudową zestawu hydroforowego w kontenerze przy Przedsiębiorstwie Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. w systemie zaprojektuj i wybuduj; Wykonanie instalacji wodno-kanalizacyjnej łączącej teren budynku usługowo, socjalno-biurowego Centrum Edukacji Ekologicznej z przepompownią kwatery III na instalacji przetwarzania odpadów.	2 325	PZO
16	Budowa obiektu kontenerowego z instalacją oczyszczania odcieków składowiskowych na instalacji przetwarzania odpadów.	4 747	PZO
17	Przebudowa istniejącej drogi technologicznej (wewnętrznej) na odcinku o długości około 900 mb polegająca na wykonaniu umocnienia nawierzchni jezdni w systemie zaprojektuj i wybuduj; Przebudowa istniejącej drogi technologicznej (wewnętrznej) polegająca na wykonaniu umocnienia nawierzchni jezdni w systemie zaprojektuj i wybuduj	920	PZO

* Łączna wartość wynagrodzenia z tytułu zrealizowanej umowy to 1 111 920,00 zł (w tym 1 108 045,00 zł z 2022 roku).
Źródło: Wydział Usług Komunalnych UM w Gliwicach, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji i Dział Gospodarowania Wodami (dawny Wydział Gospodarowania Wodami UM w Gliwicach), Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów

Tabela 60. **Inwestycje w zakresie technologii**

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2022 roku)	Koszt [w tys. zł]
1	Przekształcenie i częściowe rozliczenie inwestycji CUW na rzecz pakietu usług Data Center dla jednostek organizacyjnych Miasta Gliwice	693
2	Zakup licencji na potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa: a) infrastruktury teleinformatycznej realizującej zadania z zakresu Standaryzacji w Miejskich Jednostkach Organizacyjnych b) Infrastruktury centralnej Data Center	572

Źródło: Śląska Sieć Metropolitalna

Tabela 61. **Inwestycje i remonty w zakresie kultury fizycznej i sportu**

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2022 roku)	Koszt [w tys. zł]
1	„Budowa boisk sportowych w Sońnicy” – zadanie w systemie „zaprojektuj i wybuduj” , prowadzone w latach 2021–2022 w ramach Budżetu Obywatelskiego. Zakres głównych robót obejmował: - dwa pełnowymiarowe boiska do gry w siatkówkę plażową wraz z ogrodzeniem piłkochwydami i wyposażeniem w sprzęt sportowy, - dostawę i montaż kontenera na sprzęt sportowy, - wykonanie nasadzeń zastępczych zieleni, - budowę 6 miejsc postojowych, w tym jednego dla osoby niepełnosprawnej wraz z drogą techniczną do boisk sportowych	541
2	„IV Liceum Ogólnokształcące – ul. Kozielska 1a – modernizacja boisk szkolnych” W ramach zadania: - wybudowano boisko wielofunkcyjne o nawierzchni poliuretanowej wraz z piłkochwydami, oświetleniem i odwodnieniem obiektu; - odbudowano tunel strzelnicy, pomieszczenia strzelnicze oraz ewakuacyjną klatkę schodową wraz z wykonaniem instalacji wewnętrznych; - zagospodarowano teren w tym min.: wykonano ogrodzenie terenu szkoły, ciągi komunikacyjne z kostki betonowej, trawnik z rolki oraz nasadzenia zastępcze. 28.03.2022r. zakończono procedurę odbiorową i obiekt został przekazany do użytkowania	3 437

Źródło: Wydział Inwestycji i Remontów UM w Gliwicach

Tabela 62. **Inwestycje i remonty zrealizowane w placówkach oświatowych**

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2022 roku)	Koszt [w tys. zł]
1	Modernizacja wewnętrznej instalacji elektrycznej i słaboprądowej z pracami towarzyszącymi w IV Liceum Ogólnokształcącym	599
2	Dobudowa windy dla niepełnosprawnych, modernizacja sal, pomieszczeń i ciągów komunikacyjnych z pracami towarzyszącymi oraz stworzenie pracowni „Odkrywców przyrody” (GBO) w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 12	1 028
3	Wydzielenie i dostosowanie pomieszczeń do przepisów przeciwpożarowych dla oddziałów przedszkolnych w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1. Okres realizacji: 2021–2022	648

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2022 roku)	Koszt [w tys. zł]
4	Modernizacja instalacji elektrycznej z pracami towarzyszącymi oraz stworzenie „Ogrodu zabaw” (PM-40, GBO) – Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 14	909
5	Adaptacja poddasza ze zmianą sposobu użytkowania na pom. i sale dydaktyczne w Szkole Podstawowej nr 13	829
6	Modernizacja sali sportowej (I etap) z instalacją elektryczną w Zespole Szkół Łączności	1 095
7	Modernizacja sali gimnastycznej i budowa placu dydaktyczno-rekreacyjnego (GBO) w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 8	984
8	Modernizacja sali gimnastycznej w Górnośląskim Centrum Edukacyjnym	830
9	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8, ul. Okrzei 16 – rozbudowa budynku szkoły o sześćo-oddziałowe przedszkole wraz z budową placu zabaw, zagospodarowaniem terenu i pracami towarzyszącymi, obejmującymi pomieszczenia zaplecza sportowego. Okres realizacji: 2020–2022	8 243
10	Przebudowa sieci kanalizacyjnej (rozdzielenie kanalizacji sanitarnej od deszczowej), wykonanie izolacji przeciwwilgociowej i prac towarzyszących (zagospodarowanie) w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 5, ul. Sikornik 34. Okres realizacji: 2019–2022	1 485
11	Modernizacja boisk szkolnych z zagospodarowaniem terenu w Szkole Podstawowej nr 2, ul. Lewkonii 2. Wykonano: <ul style="list-style-type: none"> boisko sportowe wielofunkcyjne (z minitrybunami) o nawierzchni poliuretanowej (20 na 40 m), otoczone piłkochwytnymi i oświetleniem, zeskok do skoku w dal i 2-torową bieżnię lekkoatletyczną wytyczoną w obrycie boiska sportowego, zagospodarowanie terenu obejmujące m.in. drenaż, ogrodzenie, monitoring i plac zabaw 	2 000

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 63. **Inwestycje i remonty w zakresie obiektów i terenów użyteczności publicznej**

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2022 roku)	Koszt [w tys. zł]	Jednostka
1	Zagospodarowanie terenu po byłej pływalni Neptun na działkach 1517, 1518	946	MZUK
2	Modernizacja elewacji w Palmiarni Miejskiej – pawilon historyczny, etap II	2 275	MZUK
3	Modernizacja stacji uzdatniania wody na terenie Kąpieliska Leśnego	3 800	MZUK
4	Termomodernizacja budynku Miejskiego Zarządu Usług Komunalnych przy ul. Strzelców Bytomskich	1 500	MZUK
5	Modernizacja ogrodzenia boiska sportowego przy ul. Fiołkowej	588	MZUK
6	Budowa wodnego placu zabaw w parku Chopina	2 591	MZUK

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2022 roku)	Koszt [w tys. zł]	Jednostka
7	Modernizacja budynku wraz z zagospodarowaniem terenu przy ul. Kozielskiej 120	2 435	MZUK
8	Budowa siłowni zewnętrznej na Orliku przy ul. Jasnej	526	MZUK
9	Modernizacja placu zabaw przy ul. Hutniczej	630	MZUK
10	„Rozbudowa parkingu przy ul. J. Elsnera” – inwestycji prowadzona w latach 2021–2022 Zakres głównych robót obejmował: - rozbudowę parkingu o nawierzchni z kostki betonowej, o 33 miejsca postojowe, - wykonanie oświetlenia parkingu, - wykonanie instalacji kanalizacji deszczowej, - remont istniejącego chodnika i schodów terenowych.	780	IR
11	„Szkoła Podstawowa nr 2 ul. Lewkonii 2 – przebudowa kotłowni wraz z przyłączem gazowym” – inwestycja prowadzona w latach 2021–2022 Zakres głównych robót obejmował: - wyburzenie istniejących pomieszczeń pełniących funkcję składu opału – węgla kamiennego - przebudowę istniejącej kotłowni węglowej na kotłownię gazową o mocy ~130 kW, - wykonanie systemu aktywnego bezpieczeństwa gazowego, - przebudowę kanalizacji zewnętrznej wraz z rozbudową drenażu opaskowego, - odtworzenie chodników oraz ciągów pieszo-jezdnych oraz rekultywację terenów zielonych.	578	IR
12	„Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia – modernizacja budynku przy ul. ks. Ziemowita 12” – inwestycja prowadzona w latach 2019–2022. W ramach zadania istniejące budynki oraz teren przy ul. Ziemowita 12 zostały dostosowane i zagospodarowane do potrzeb Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia. - Przebudowa, rozbudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku Gimnazjum wraz z łącznikiem na budynek główny szkoły wraz z Salą kameralną (z widownią na 100 osób), w tym m in.: wymiana stropów, wykonanie nadproży w ścianach istniejących, wykonanie nowych ścian, wykonanie nowych warstw wykończeniowych ścian, sufitów i posadzek, montaż stolarki okiennej i drzwiowej, wykonanie windy osobowo-towarowej, wykonanie i przebudowa instalacji wewnętrznych szkoły. - Przebudowa, rozbudowa i zmiana sposobu użytkowania sali gimnastycznej na Salę koncertową (z widownią na 271 osób), w tym m. in.: wzmocnienie elementów konstrukcyjnych, wykonanie płyty amfiteatralnej widowni, budowa schodów wewnętrznych, wymiana okien, wymiana nadproży ścian istniejących, instalacji wewnętrznych, dobudowa wejścia głównego wraz ze schodami zewnętrznymi i pochylnią dla osób niepełnosprawnych. - Zagospodarowanie terenu, w tym m.in.: przebudowa i budowa drogi wewnętrznej, miejsc postojowych, chodników, obiektów małej architektury oraz elementów infrastruktury technicznej. 03.10.2022 r. zakończono procedurę odbiorową i obiekt został przekazany do użytkowania.	25 867	IR

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2022 roku)	Koszt [w tys. zł]	Jednostka
13	<p>„Zachodnia Brama Metropolii Silesia – Centrum Przesiadkowe w Gliwicach”. Zakres głównych robót budowlanych obejmował:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowę dworca autobusowego z zadaszeniem wraz z budynkiem głównym, budynkiem pomocniczym i tunelem oraz zagospodarowaniem terenu obejmującym drogowy układ komunikacyjny, parkingi i miejsca postojowe oraz niezbędną infrastrukturę techniczną; - przebudowę istniejącego tunelu – Obszar 1A; - rozbudowę ul. Składowej oraz rozbudowę ul. Toszeckiej – Obszar 1B; - przebudowę odcinka ul. Tarnogórskiej – Obszar 1C; - budowę przyłącza elektroenergetycznego, przebudowę torów kolejowych – Obszar 1D; <p>- przyłączy ciepłownicze od ul. Kolberga – Obszar 1E;</p> <p>- wykonanie odcinka przyłącza wodociągowego od ul. Toszeckiej – Obszar 1F;</p> <p>- likwidację kolizji słupa trakcyjnego z droga wyjazdową na obszarze 1A – Obszar 1G</p> <p>- przebudowę istniejącego tunelu pod torami kolejowymi od strony ul. Tarnogórskiej, dostawę i montaż instalacji fotowoltaicznej na zadaszeniu Centrum Przesiadkowego;</p> <p>- wykonanie aktualizacji projektu docelowej organizacji ruchu wraz uzyskaniem zatwierdzeń przez odpowiednie organy i wykonanie robót budowlanych w tym zakresie;</p> <p>- wykonanie tablic informacyjnych (2szt.) i tablicy pamiątkowej.</p>	211 006	IR

Źródło: Wydział Inwestycji i Remontów UM w Gliwicach, Miejski Zarząd Usług Komunalnych

Tabela 64. **Inwestycje i remonty w zakresie gospodarki mieszkaniowej**

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2022 roku)	Koszt [w tys. zł]	Jednostka
1	Modernizacja budynku przy ul. Chemicznej 19	604	ZGM
2	Modernizacja budynku przy ul. Ignacego Daszyńskiego 152	522	ZGM
3	Modernizacja budynku przy ul. Ignacego Daszyńskiego 500	609	ZGM
4	Modernizacja budynku przy ul. Dolnej 4	918	ZGM
5	Modernizacja budynku przy ul. Dolnej 5	1 294	ZGM
6	Modernizacja budynku przy ul. Górnej 55	670	ZGM
7	Modernizacja budynku przy ul. Góry Chełmskiej 2	833	ZGM
8	Modernizacja budynku przy ul. Liliowej 4-4A-4B	1 811	ZGM
9	Modernizacja budynku przy ul. Lotników 55-57	520	ZGM
10	Modernizacja budynku przy ul. Na Piasku 12B	890	ZGM
11	Modernizacja budynku przy ul. Piotra Niedurnego 14	858	ZGM
12	Modernizacja budynku przy ul. Władysława Reymonta 2	957	ZGM
13	Modernizacja budynku przy ul. Władysława Reymonta 18	1 073	ZGM

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2022 roku)	Koszt [w tys. zł]	Jednostka
14	Modernizacja budynku przy ul. Władysława Reymonta 30	1 227	ZGM
15	Modernizacja budynku przy ul. Rolników 204	940	ZGM
16	Modernizacja budynku przy ul. Władysława Sikorskiego 42	647	ZGM
17	Modernizacja budynku przy ul. Władysława Sikorskiego 46	869	ZGM
18	Modernizacja budynku przy ul. św. Jacka 43	819	ZGM
19	Renowacja elewacji budynku przy ul. Księcia Ziemowita 1	913	ZGM
20	Budowa budynków mieszkalnych i garaży podziemnych przy ul. Górnej 5-7	14 242	ZGM
21	Modernizacja budynku przy ul. Uszczyka 22	847	ZGM
22	Modernizacja budynku przy ul. Bernardyńskiej 67	666	ZGM
23	Modernizacja budynku przy ul. Toszeckiej 10	1 337	ZGM
24	Modernizacja budynku przy ul. Toszeckiej 12	990	ZGM
25	Modernizacja budynku przy ul. Opolskiej 15	511	ZGM
26	Modernizacja budynku przy ul. Witkiewicza 79	653	ZGM
27	Modernizacja budynku przy ul. Tarnogórskiej 124	784	ZGM
28	Modernizacja budynku przy ul. A. Jagiellonki 5	1 054	ZGM
29	Modernizacja budynku przy ul. A. Jagiellonki 40	664	ZGM
30	Modernizacja budynku przy ul. P. Gojawczyńskiej 4	623	ZGM

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Gliwicach, Zarząd Budynków Miejskich I Towarzystwo Budownictwa Społecznego, Zarząd Budynków Miejskich II Towarzystwo Budownictwa Społecznego

Tabela 65. Zakup urządzeń, ruchomości itp.

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2022 roku)	Koszt [w tys. zł]	Jednostki
1	Zakup ładowarek stacjonarnych szybkiego i powolnego ładowania autobusów elektrycznych wraz z ich montażem	3 216	PKM
2	Zakup 10 autobusów – 3 autobusów przegubowych o długości nadwozia 18 m i 7 autobusów jednoczłonowych o długości nadwozia 12 m z elektrycznym zespołem napędowym	33 315	PKM
3	Zakup 4 pojazdów ciężarowych do odbioru odpadów o napędzie CNG (dostosowanie do ustawy o elektromobilności)	3 216	REMONDIS
4	Zakup 4 pojazdów ciężarowych do odbioru odpadów spełniających europejskie normy emisji spalin EURO VI	2 200	REMONDIS
5	Zakup 3 pojazdów z osprzętem do letniego i zimowego utrzymania dróg	1 541	REMONDIS
6	Zakup Rozkładarki (Rozścielacz) Dynapac SD2550C	1 574	PRUIM

Źródło: Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej, Remondis, Przedsiębiorstwo Remontów Ulic i Mostów w Gliwicach

Tabela 66. **Inne inwestycje**

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2022 roku)	Koszt [w tys. zł]	Jednostki
1	Modernizacja układu technologicznego na pompowni wody przy ul. Żwirki i Wigury	1 303	PWiK
2	Modernizacja zbiorników wody pitnej przy ul. Żwirki i Wigury	1 355	PWiK
3	Analiza systemu kanalizacji deszczowej w zlewniach na terenie położonym w granicach administracyjnych Miasta Gliwice z usługą wykonania operatów wodnoprawnych i uzyskania zgód wodnoprawnych w zakresie korzystania z usługi wodnej dla poszczególnych wylotów oraz wykonanie operatu wodnoprawnego wraz z uzyskaniem pozwolenia wodnoprawnego – ul. Lubelska.	522	PWiK/GW
4	Likwidacja grupowej stacji wymienników ciepła WT-4 na os. Kopernika etap I	429*	PEC
5	Budowa 6 stacji wymienników ciepła przy ul. Bereniki, Gwiazdy Polarnej	619*	PEC
6	Budowa spinki sieciowej w rejonie ul. Gwiazdy Polarnej	555*	PEC
7	Budowa sieci centralnego ogrzewania wysokich parametrów w rejonie ul. Strzelców Bytomskich, Olimpijskiej, Radosnej	419*	PEC
8	Budowa sieci centralnego ogrzewania wysokich parametrów w rejonie ul. bł. Czesława, Franciszkańskiej	420*	PEC
9	Budowa Inkubatora Nowoczesnych Technologii	8 124	TECHNOPARK
10	Budowa zaplecza stacji paliw – lotnisko	1 506	GAPR
11	Modernizacja budynku administracyjnego – Bytomski Park Przemysłowy	2 053	GAPR

* Spółka PEC jako płatnik podatku VAT korzysta ze 100% odliczenia VAT-u w zakresie ww. inwestycji. W związku z faktem stosowania powyższego odliczenia, wartość początkowa środków trwałych wytworzonych w ramach zrealizowanych inwestycji stanowi wartość netto.

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Dział Gospodarowania Wodami (dawny Wydział Gospodarowania Wodami UM w Gliwicach), Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej, Park Naukowo-Technologiczny TECHNOPARK, Górnośląski Akcelerator Przedsiębiorczości Rynkowej

Tabela 67. **Liczba i wartość udzielonych zamówień publicznych w latach 2018–2022 [tys. zł]**

Gliwice		2018	2019	2020	2021	2022
Udzielone zamówienia, których wartość przekracza wyrażoną w złotych równowartość 30 000 euro / 130 000 zł*	liczba	64	71	57	59	47
	wartość bez VAT	56 740,26	48 055,16	38 360,72	70 321,16	60 962,91
Udzielone zamówienia na	liczba	7	13	13	18	9

dostawy lub usługi, których wartość jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 215 000 euro**

wartość bez VAT	18 128,78	70 474,85	97 247,95	87 086,86	128 567,30
-----------------	-----------	-----------	-----------	-----------	------------

Udzielone zamówienia na roboty budowlane, których wartość jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 5 382 000 euro***	liczba	1	-	2	1	1
	wartość bez VAT	3 641,58	-	203 579,32	1 136,79	284,58

* Od 2021 r. kwotą, od której należy stosować ustawę Prawo zamówień publicznych, jest kwota 130 000 zł.

** W latach 2018–2019 równowartość kwoty wynosiła 221 000 euro, w latach 2020–2021 214 000 euro, od 2022 roku 215 000 euro

*** W latach 2018–2019 równowartość kwoty wynosiła 5 548 000 euro, w latach 2020–2021 5 350 000 euro, od 2022 roku 5 382 000 euro.

Źródło: Wydział Zamówień Publicznych UM w Gliwicach

W 2022 roku znacząco wzrosła wartość udzielonych zamówień na dostawy i usługi tzw. unijne (których wartość jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 215 000 euro). Wynika to z udzielenia zamówienia na „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych na terenie Miasta Gliwice”, którego wartość wyniosła 116 217 600,00 zł netto.

Znacznie natomiast spadła wartość zamówień udzielonych na roboty budowlane o wartości równej lub przekraczającej wyrażoną w złotych równowartość kwoty 5 382 000 euro. W 2022 r. została zawarta tylko jedna umowa dla zamówienia, którego wartość stanowiąca podstawę wyboru trybu przekraczała próg unijny. Wartość samej umowy wyniosła natomiast 284 585,49 zł netto.

4.

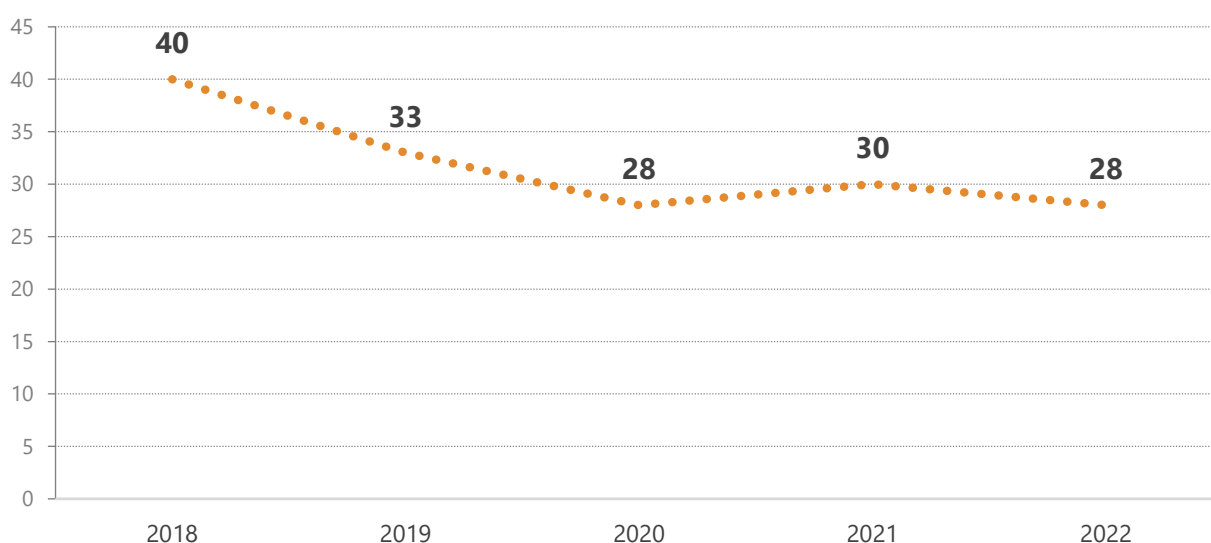
4. Środowisko

4.1. Powietrze

Na stan powietrza w mieście wpływa przede wszystkim emisja zanieczyszczeń z gospodarstw domowych opalanych paliwami stałymi, a w dalszej kolejności ruch drogowy oraz zanieczyszczenia pochodzące z przemysłu. Źródłem bieżących danych, dotyczących jakości powietrza na terenie Miasta Gliwice, jest ocena stanu zanieczyszczenia powietrza dokonywana przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach.

Średni poziom rocznego stężenia pyłu zawieszonego PM10 w latach 2016 –2022 sukcesywnie się zmienia, od 46 do 28 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (mikrogramów na m^3), 2022 rok był pierwszym rokiem od czasu prowadzenia raportu, w którym wszystkie badane wskaźniki jakości powietrza mieściły się w obowiązujących na dany rok normach. W dużej mierze jest to związane z korzystnymi dla jakości powietrza warunkami meteorologicznymi, wynikającymi zwłaszcza z ciepłych miesięcy zimowych, a w części – z działaniami prowadzonymi na rzecz poprawy jakości powietrza

Wykres 4. **Stężenie pyłu zawieszonego PM10 w Gliwicach w latach 2018–2022**

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach

Tabela 68. **Powietrze – poziom zanieczyszczenia środowiska w mieście* w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Średnie roczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 w µg/m3 (poziom dopuszczalny: 40 µg/m3)	40	33	28	30	28
Liczba przekroczeń dopuszczalnych stężeń 24 h PM10 (dopuszczalna częstość przekraczania: 35 razy)	92	59	25	46	31
Średnie roczne stężenie pyłu zawieszonego PM2,5 w µg/m3 (od 2020 roku poziom dopuszczalny został zmniejszony z 25 do 20 µg/m3)	33	26	22	22	20

* Poziomy zanieczyszczeń ujęte w Raporcie określono na stacji pomiarowej przy ul. Mewy w Gliwicach.

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach

Tabela 69. **Stężenie pyłu zawieszonego PM10* w Gliwicach, Katowicach, Sosnowcu i Tychach** w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Gliwice, ul. Mewy	40	33	28	30	28
Katowice, ul. Kossutha	40	33	29	31	29
Katowice, ul. Plebiscytowa	47	41	34	39	31
Sosnowiec, ul. Lubelska	37	29	27	29	25
Tychy, ul. Tołstoja	38	32	26	29	25

* Średnie roczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 w µg/m3 (poziom dopuszczalny: 40 µg/m3)

**Dla Bytomia ul. Modrzewskiego - brak danych, punkt został zamknięty

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach

4.2. Obszary zielone

Miasto charakteryzuje się dużą powierzchnią terenów zielonych – w jego obszarze położone są grunty leśne stanowiące mienie komunalne o powierzchni 238,73 ha oraz grunty leśne stanowiące własności Skarbu Państwa o powierzchni 19,98 ha.

Gwałtowny wzrost powierzchni pasów ulicznych, zlokalizowanych bezpośrednio przy ulicach na terenie miasta, od 2019 roku spowodowany jest nowymi regulacjami prawnymi, oddaniem do użytku Drogowej Trasy Średnicowej, przejęciem ulic niepublicznych, a w ostatnim czasie powstaniem nowych pasów drogowych przy nowo wybudowanych obwodnicach miasta: południowej (od ul. Bojkowskiej do ul. Pszczyńskiej) oraz zachodniej (od ul. Rybnickiej do ul. Daszyńskiego).

W 2020 roku w pasach drogowych rozpoczęło się sadzenie drzew w ramach „Zielonych ekranów akustycznych w pasach drogowych Miasta Gliwice” (nasadzenia przy ul. Portowej, Tarnogórskiej, św. Wojciecha). W 2021 roku w ramach „Zielonych ekranów” wykonano nasadzenia drzew i krzewów m.in. przy ul. Tarnogórskiej (w okolicach ścieżki rowerowej), ul. św. Wojciecha, ul. Huberta od strony DK88, ul. Dubois (wzdłuż DTŚ). Ponadto w 2021 roku nowy wygląd zyskał skwer nad tunelem DTŚ (127 drzew, 2,4 tys. krzewów, ponad 20 tys. bylin i roślin cebulowych). W 2022 r. wykonano kolejne nasadzenia drzew w ramach akcji „Zielone ekrany” – przy DK88 (na wysokości ul. Lublinieckiej, dzielnica Szobiszowice). Ponadto metamorfozę przeszedł gliwicki Rynek, gdzie wykonano nowe rabaty z drzewami oraz krzewami i bylinami. Dodatkowo więcej zieleni pojawiło się w centrum. W ramach budowy Centrum Przesiadkowego wykonano nasadzenia drzew, krzewów, bylin oraz roślin cebulowych. Ponadto w 2022 r. zakończono prace związane z „Zagospodarowaniem skweru nad tunelem DTŚ” – wykonano pergole.

Tabela 70. **Powierzchnia zieleni w Gliwicach w latach 2018–2022 [ha]**

Rodzaj zieleni	2018	2019	2020	2021	2022
Parki	30,57	30,47	30,47	30,47	30,47
Zieleńce	95,42	95,89	99,31	96,53	97,57
Zieleńce nieurządzone	47,55	46,10	36,89	36,32	30,39
Nieużytki zadrzewione	29,63	30,81	30,63	30,39	24,50
Pasy drogowe	163,07	222,69**	227,09***	236,72****	235,37*****
Cmentarze	46,07	46,07	46,07	46,07	46,07
Las komunalny	238,82	238,82	236,26	238,73	238,73
Razem powierzchnia terenów zielonych*	651,12	709,48	706,72	715,23	703,10

* Różnice w powierzchni zieleni wynikają z przeprowadzonych podziałów geodezyjnych oraz sprzedaży działek przez UM i przekazania działek gminnych innym podmiotom.

** Wzrost wynika z włączenia w zarząd ZDM dróg niepublicznych.

*** Wzrost wynika z powstania nowych terenów pasów drogowych – obwodnic.

**** Wzrost wynika z przejęcia nowych dróg niepublicznych i weryfikacji zielonych powierzchni w pasach drogowych.

***** Nieznaczne zmniejszenie powierzchni wynika z dokładnej weryfikacji i pomiarów przeprowadzonych w 2022 r. oraz przekazania części terenów zlokalizowanych przy DTŚ do GDDKiA.

Źródło: Miejski Zarząd Usług Komunalnych, Zarząd Dróg Miejskich w Gliwicach

Tabela 71. **Udział powierzchni terenów zielonych w powierzchni ogółem wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w roku 2021 [%]**

Miasto	2021
Gliwice	7,04
Bytom	7,89
Katowice	5,66
Sosnowiec	8,86
Tychy	7,97

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 72. **Parki w Gliwicach – powierzchnia [ha], stan na 31 grudnia 2022 roku**

Bolesława Chrobrego	Starokozielski	Fryderyka Chopina	plac Grunwaldzki	Szwajcaria	RAZEM
10,31	5,89	5,86	3,97	4,44	30,48

Źródło: Miejski Zarząd Usług Komunalnych

Na terenie parku im. Fryderyka Chopina znajduje się Palmiarnia Miejska, której historia sięga 1880 roku. Obecnie na 2000 m² rośnie tam ponad 6 tys. roślin, rozmieszczonych w czterech pawilonach tematycznych, w których można obejrzeć palmy, wiewiórki kostarykańskie, gady w terrariach czy egzotyczne papugi i kanarki. Najstarsze okazy roślin liczą ponad 100 lat. W 2013 roku Palmiarnia Miejska została poszerzona o pawilon akwarystyczny prezentujący ryby w czterech zbiornikach o różnych środowiskach słodkowodnych (Amazonia, Tanganika, rzeki Polski i rzeki Azji Południowo-Wschodniej).

Co roku ten unikatowy na skalę regionu obiekt odwiedzają tysiące osób. W 2022 roku ekspozycje Palmiarni obejrzało ponad 178 tys. zwiedzających (w tym 1 633 osoby z niepełnosprawnościami).

Tabela 73. **Nasadzanie i wycinka* drzew na terenach miejskich (bez uwzględnienia terenów prywatnych) w Gliwicach w latach 2018–2022 [szt.]**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
łącznie wycinka drzew	818	738	993	3 013 **	1 697***
łącznie nasadzanie drzew	1 603	1 534	3 160	2 295	4 137****

* Wszystkie nasadzenia i wycinki dotyczą zieleni na terenie Miasta Gliwice.

** Podział na wycinkę w mieście i na DK88 jest istotny z uwagi na dużą liczbę wycinek przy DK88, która to obejmowała wycinkę drzew martwych i zamierających i była uwarunkowana względami bezpieczeństwa. W roku 2021 wycięto 3 013 szt. Drzew, w tym aż 1 382 na terenie DK88.

*** Do liczby wyciętych drzew wliczona została liczba wycinek wykonanych w ramach prowadzonych inwestycji – 145 szt., nasadzenia wykonane w 2021 r. obejmują też obowiązek nasadzeń wynikających z decyzji na wycinkę drzew, które wykonano w 2022 r. Nasadzenia i wycinki drzew należy rozpatrywać łącznie na lata 2021 oraz 2022.

**** Do liczby nasadzeń wliczona została liczba drzew posadzonych w ramach prowadzonych inwestycji – 178 szt. (Rynek, Centrum Przesiadkowe, Tarnogórska-Chałubińskiego), nasadzenia wykonane w 2021 r. obejmują też obowiązek nasadzeń wynikających z decyzji na wycinkę drzew, które wykonano w 2022 r. Nasadzenia i wycinki drzew należy rozpatrywać łącznie na lata 2021 oraz 2022.

Źródło: Miejski Zarząd Usług Komunalnych, Zarząd Dróg Miejskich i Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Gliwicach

Tabela 74. **Nasadzenia krzewów i kwiatów sezonowych w Gliwicach w latach 2018–2022 [szt.]**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Nasadzenie krzewów	6 702	10 168	3 538	1 694	2 428
Nasadzenie kwiatów	175 440	93 243	55 937	48 885	40 065

Źródło: Miejski Zarząd Usług Komunalnych, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej (ZBM I i II TBS Sp. z o.o.)

Tabela 75. **Wielkość terenów zielonych [ha] przypadających na 100 tys. mieszkańców***

Gliwice/Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Powierzchnia terenów	376,64	414,60	420,47	428,82	429,46

* Zameldowanych na pobyt stały i czasowy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejskiego Zarządu Usług Komunalnych i Zarządu Dróg Miejskich w Gliwicach

4.3. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi

Miejski Zarząd Usług Komunalnych prowadzi Schronisko dla Zwierząt w Gliwicach, realizując „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Gliwice”. Program jest realizowany w oparciu o art. 11a ustawy o ochronie zwierząt (t.j. Dz.U. z 2020 roku poz. 638) oraz uchwałę nr XXIV/713/2022 Rady Miasta Gliwice z 10 marca 2022 roku.

Celem programu jest zapewnienie opieki zwierzętom bezdomnym, a także opieka nad wolno żyjącymi kotami – obejmująca swoim zakresem opiekę weterynaryjną oraz dokarmianie. Ponadto celem programu jest zapobieganie bezdomności zwierząt, realizowane poprzez sterylizację i kastrację psów i kotów bezdomnych oraz posiadających właścicieli. W ramach zapobiegania bezdomności zapewnia się zwierzętom bezdomnym miejsce i opiekę w schronisku i prowadzi zakrojone na szeroką skalę akcje promujące adopcję zwierząt bezdomnych, m.in. 10 imprez pn. „Bieg na 6 łap”, „Letnia Kociarenka Adopcyjna”, „Dzień Zwierząt Bezdomnych” w C.H. FORUM, „Tydzień na 4 łapkach” w C.H. FORUM, „Światowy Dzień Zwierząt” w C.H. FORUM, „Mopsisko” – impreza otwarcia wybiegu dla psów zorganizowana z Radą Dzielnicy Sośnica i Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz „Dom na Zimę dla Starszaka”. MZUK prowadzi także stronę internetową schroniska, zawierającą m.in. zakładki ze zdjęciami i opisami psów i kotów przeznaczonych do adopcji, a także profil w portalu społecznościowym Facebook, informujący na bieżąco o zwierzętach przyjętych do schroniska.

Załącznik 5 Sprawozdanie za 2022 rok z realizacji „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi”

4.4. Mapa akustyczna (strategiczna mapa hałasu) i program ochrony przed hałasem

Opracowanie strategicznej mapy hałasu (dawniej zwanej mapą akustyczną) jest elementem systemu zarządzania środowiskiem – umożliwia monitoring klimatu akustycznego w mieście oraz stanowi podstawę do planowania inwestycji, których celem jest redukcja poziomu hałasu.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska strategiczną mapę hałasu dla miasta o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys. opracowuje się co 5 lat i na jej podstawie opracowuje się program ochrony środowiska przed hałasem.

Pierwsza strategiczna mapa hałasu – mapa akustyczna dla Miasta Gliwice została opracowana w 2012 roku. Na jej podstawie Rada Miasta Gliwice uchwaliła „Program ochrony środowiska przed hałasem na lata 2013–2017”.

W 2017 r. opracowana została kolejna mapa akustyczna Miasta Gliwice, na podstawie której został opracowany i uchwalony przez Radę Miasta Gliwice „Program ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Gliwice na lata 2018–2022”.

W 2022 r. opracowana została kolejna strategiczna mapa hałasu Miasta Gliwice. Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska na podstawie strategicznych map hałasu marszałek województwa opracowuje dla obszaru województwa projekt uchwały w sprawie programu ochrony środowiska przed hałasem. Program ochrony środowiska przed hałasem jest uchwalany przez sejmik województwa.

Załącznik 6 Sprawozdanie z realizacji „Programu ochrony środowiska przed hałasem za rok 2022”.

4.5. Programy Ochrony Środowiska

Podstawą prawną opracowania „Programu ochrony środowiska dla Miasta Gliwice” jest ustawa Prawo ochrony środowiska. Aktualny „Program na lata 2021–2024, z perspektywą do roku 2028”, został przyjęty uchwałą nr XXIV/505/2021 Rady Miasta Gliwice z 25 marca 2021 roku.

W programie zawarte zostały cele i kierunki polityki ekologicznej miasta do 2024 roku i wynikające z niej działania. Do głównych celów długoterminowych zaliczono:

- realizację zadań z zakresu ochrony klimatu i jakości powietrza, w tym gospodarki niskoemisyjnej na obszarze miasta;
- poprawę i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska;
- utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach;
- zrównoważone gospodarowanie wodami powierzchniowymi i podziemnymi;
- racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami ze złóż;
- ochronę i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi;
- przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych w mieście zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi;
- racjonalną gospodarkę odpadami;
- zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności, ochronę krajobrazu i zwiększenie lesistości;

- przeciwdziałanie awariom instalacji przemysłowych oraz minimalizację ich skutków dla ludzi i środowiska;
- zapobieganie skutkom powodzi, ograniczenie zagrożenia jej wystąpienia;
- podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa;
- zarządzanie dokumentami systemowymi.

Program przedstawia stan środowiska, a także określa hierarchię niezbędnych działań zmierzających do poprawy tego stanu. Ponadto „Program ochrony środowiska dla Miasta Gliwice” jest spójny z celami głównymi dokumentów strategicznych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.

Przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska nakładają na organ wykonawczy miasta konieczność sporządzenia co dwa lata raportu z realizacji programu ochrony środowiska. Ostatni raport obejmujący lata 2019–2020 przedstawiony został Radzie Miasta w ubiegłym roku. Raport ten został przesłany również do Marszałka Województwa Śląskiego. Raport za lata 2021-2022, zgodnie z ustawą prawo ochrony środowiska, zostanie po zakończeniu prac i przyjęciu przez Marszałka Województwa Śląskiego i Radę Miasta uwzględniony w kolejnym „Raporcie o stanie miasta”.

4.6. Plan Adaptacji Miasta Gliwice do zmian klimatu do roku 2030

11 lipca 2019 roku uchwałą Rady Miasta Gliwice nr VII/123/2019 został przyjęty „Plan Adaptacji Miasta Gliwice do zmian klimatu do roku 2030”. Na tej podstawie zostało przygotowane zarządzenie Prezydenta Miasta Gliwice w sprawie zasad wdrażania, monitoringu, sprawozdawczości oraz aktualizacji planu. Przewidziano coroczną ocenę postępu realizacji planu adaptacji, dokonywaną na podstawie informacji zebranych od interesariuszy biorących udział w jego tworzeniu. Ponadto w oparciu o informacje przekazane przez podmioty odpowiedzialne za inicjowanie i realizację działań adaptacyjnych, raz na pięć lat przygotowywany będzie raport z wdrażania planu adaptacji. Raport ten zawierać będzie podstawowe informacje o zainicjowanych, przygotowywanych, realizowanych działaniach adaptacyjnych prowadzonych w okresie sprawozdawczym. Przewiduje się także przygotowanie ewaluacji realizacji planu adaptacji. Zadaniem ewaluacji będzie sprawdzenie, czy w wyniku podejmowanych działań zaistniały spodziewane rezultaty oraz czy przełożyły się one na realizację wyznaczonego celu nadrzędnego. Najbliższy raport z przebiegu realizacji planu oraz ewaluacja realizacji działań przewidziane są na 2024 rok.

Załącznik 7 Sprawozdanie z realizacji działań i postępu prac w 2022 roku, określonych w „Planie Adaptacji Miasta Gliwice do zmian klimatu do roku 2030”

4.7. Program usuwania wyrobów zawierających azbest

Obowiązek opracowania „Programu usuwania materiałów zawierających azbest” wynika z zapisów „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009–2032” przyjętego uchwałą Rady Ministrów nr 122/09 z 14 lipca 2009 roku, zmienioną uchwałą nr 39/2010 Rady Ministrów z 15 października 2010 roku.

Do podstawowych celów programu należy:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,

- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terenie kraju,
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Cele te należy osiągnąć w perspektywie długoterminowej, do 2032 roku.

Uchwałą Rady Miasta Gliwice Nr XXXVII/775/2022 z 09.06.2022 r. przyjęto „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Gliwice na lata 2022–2032”.

Załącznik 8 Sprawozdanie za 2022 rok z realizacji „Programu usuwania azbestu”

4.8. Edukacja ekologiczna

Miejska polityka proekologiczna może się rozwijać jedynie przy aktywnym udziale mieszkańców i ich poparciu dla decyzji miasta. Z jednej strony mają one na celu pobudzenie odpowiedzialności mieszkańców za ich dobro wspólne, jakim jest czyste i bezpieczne miasto, z drugiej – integrowanie wokół ważnych idei w ramach procesów budowania społeczeństwa obywatelskiego.

Tabela 76. **Wybrane wydarzenia edukacyjno-promocyjne w Gliwicach w 2022 roku**

Zadania	Organizator
Publikacja materiałów informacyjnych w kanałach informacyjnych Miasta Gliwice („Miejski Serwis Informacyjny – Gliwice”, strona Gliwice.eu, profile Miasta Gliwice w mediach społecznościowych (m.in. cotygodniowa kampania informacyjna w MSI dotycząca dotacji do instalacji ekologicznych źródeł ciepła)	Miasto Gliwice
Obsługa punktu Czyste Powietrze: kolportaż materiałów informacyjnych/promocyjnych do mieszkańców	Miasto Gliwice
Popularyzowanie wykorzystania roweru jako ekologicznego środka transportu-stacje rowerów miejskich	Miasto Gliwice
Udział w projekcie unijnym „Śląskie. Przywracamy błękit”, zatrudnienie Ekodoradcy	Miasto Gliwice
Udział w projekcie unijnym LIFE „Czyste powietrze nad Gliwicami” – dotacje do zmiany ogrzewania i termomodernizacji	Miasto Gliwice
a) akcje i kampanie edukacyjne dotyczące: zbierania i selekcji odpadów, w tym elektrośmieci i baterii, ochrony powietrza, ochrony zasobów naturalnych	placówki oświatowe z terenu Miasta Gliwice
b) tworzenie zielonej infrastruktury (nowe nasadzenia, zakładanie ogrodów)	
c) szkolne konkursy o tematyce ekologicznej	
Realizacja cyklu nagrań video zawierających materiały o tematyce ekologicznej, które skierowane są do gliwickich szkół i przedszkoli pn.: „Spotkania z Ekologią”	Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o.
Realizacja projektu „eko kalendarz” na stronie internetowej przedsiębiorstwa, który obejmuje wpisy edukacyjno-informacyjne związane z ochroną środowiska	Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o.

Zadania	Organizator
Realizacja projektu „ekologicznej kosiarki”, polegającego na koszeniu trawy na terenie wysypiska miejskiego przez stado owiec kameruńskich	Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o.
Realizacja projektu Pracownia Odkrywców Przyrody i Zielonej Pracowni	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12 w Gliwicach

Źródło: Wydział Środowiska UM w Gliwicach, Wydział Edukacji UM w Gliwicach, Wydział Nadzoru Właścicielskiego UM w Gliwicach

4.9. Energia odnawialna oraz proekologiczne systemy grzewcze

Polityka miasta w zakresie energii odnawialnej i proekologicznych systemów grzewczych opiera się na dotacjach celowych:

- do instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE),**
 Odnawialne źródła energii (OZE) to takie, których wykorzystywanie nie wiąże się z ich długotrwałym brakiem – ich zasób odnawia się bowiem w krótkim czasie. Podstawowe źródła energii odnawialnej to biomasa, energia słoneczna, energia wód powierzchniowych, energia wiatru i energia geotermalna.
- do zmiany tradycyjnych systemów grzewczych na proekologiczne.**
 Mieszkańcy miasta używający pieców węglowych mogą wymienić źródło ogrzewania, korzystając również ze wsparcia finansowego ze strony miasta – od 1997 roku istnieje bowiem możliwość uzyskania dotacji do zmiany tradycyjnych systemów grzewczych na proekologiczne.

Tabela 77. **Liczba i wartość dotacji na wdrożenie systemów grzewczych mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska w latach 2018–2022**

Rok / wyszczególnienie	Osoby fizyczne	Osoby prawne	Wspólnoty mieszkaniowe	SUMA	
2018	Liczba udzielonych dotacji celowych	607	25	44	486
	Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	3 635	442	998	5 075
2019	Liczba udzielonych dotacji celowych	441	8	67	516
	Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	1 858	255	2 249	4 362
2020	Liczba udzielonych dotacji celowych	416	4	14	434
	Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	1 838	86	407	2 331
2021	Liczba udzielonych dotacji celowych	586	2	32	620

Rok / wyszczególnienie	Osoby fizyczne	Osoby prawne	Wspólnoty mieszkaniowe	SUMA
Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	3 428	114	1 501	5 043
2022 Liczba udzielonych dotacji celowych	659	0	44	703
Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	4 677	0	2 216	6 893

Źródło: Wydział Środowiska UM w Gliwicach

Tabela 78. **Liczba i wartość dotacji na instalacje Odnawialnych Źródeł Energii w latach 2018–2022**

Rok / wyszczególnienie	Osoby fizyczne
2018 Liczba udzielonych dotacji celowych	31
Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	135
2019 Liczba udzielonych dotacji celowych	30
Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	140
2020 Liczba udzielonych dotacji celowych	29
Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	168
2021 Liczba udzielonych dotacji celowych	41
Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	246
2022 Liczba udzielonych dotacji celowych	144
Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	1 275

Źródło: Wydział Środowiska UM w Gliwicach

4.10. Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Gliwice

Zgodnie z art. 19 ustawy Prawo energetyczne z 10 kwietnia 1997 roku, wójt (burmistrz, prezydent miasta) opracowuje projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe. Projekt założeń sporządza się dla obszaru gminy co najmniej na okres 15 lat i aktualizuje co najmniej raz na 3 lata. Projekt założeń określa:

- 1) ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;
- 2) przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych;
- 3) możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem energii elektrycznej i ciepła, wytwarzanych w instalacjach odnawialnego źródła

energii, energii elektrycznej i ciepła użytkowego, wytwarzanych w kogeneracji oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych;

4) możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu art. 6 ust. 2 ustawy o efektywności energetycznej z 20 maja 2016 roku;

5) zakres współpracy z innymi gminami.

8 września 2022 r. zostały przyjęte uchwałą Rady Miasta Gliwice nr XXXIX/817/2022 „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Gliwice z perspektywą do 2040 r.”. Kolejna aktualizacja jest przewidziana na rok 2025.

4.11. Wody

Miasto Gliwice leży na terenie zlewni rzeki Odry. Jest odwadniane przez rzekę Kłodnicę oraz jej dopływy (Bytomkę, Ostropkę, Czerniakwę, potok Guido, potok Cienka, Kozłówkę). Istotne znaczenie dla układu wód powierzchniowych ma obecność Kanału Gliwickiego – obiektu hydrotechnicznego, którego zadaniem jest zapewnienie możliwości transportu wodnego między Górnym Śląskiem a rzeką Odrą.

Tabela 79. **Struktura odbiorców wody w Gliwicach ze względu na cel wykorzystania wody w latach 2018–2022 [tys. m³]**

Gliwice	2018	2019	2020	2021	2022
Gospodarstwa domowe	6 042	5 975	6 065	5 968	6 074
Przemysł	2 218	2 167	1 884	2 056	2 183
Inne cele (np. szkoły, baseny)	631	626	496	529	591
Razem	8 891	8 768	8 445	8 553	8 848

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Tabela 80. **Struktura wody pobranej ze względu na źródło pochodzenia w latach 2018–2022 [tys. m³/%]**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Woda z własnych ujęć wód podziemnych*	9 562 90,11%	9 551 89,73%	9 055 89,41%	9 268 90,08%	9 187 88,35%
Woda zakupiona w GWP SA w Katowicach	1 047 9,87%	1 091 10,25%	1 069 10,55%	1 016 9,87%	1 206 11,60%
Woda zakupiona od pozostałych dostawców	2 0,02%	2 0,02%	4 0,04%	5 0,05%	5 0,05%

* W tym woda ze studni zlokalizowanych na terenie gminy Rudziniec, ale częściowo zaopatrujących w wodę Miasto Gliwice.

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Tabela 81. **Dobowe zużycie wody w litrach w przeliczeniu na jednego mieszkańca Gliwic w latach 2018–2022**

Gliwice	2018	2019	2020	2021	2022
Dobowe zużycie wody w litrach w przeliczeniu na jednego mieszkańca*	145,57	145,18	141,61	146,00	153,17

* *Dobowa sprzedaż policzona według całej sprzedaży (gospodarstwa domowe, przemysł, inne cele) na mieszkańca.*
Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

4.12. Gospodarka komunalna

System kanalizacyjny

Za dostarczanie wody pitnej i odprowadzenie zanieczyszczeń w mieście Gliwice odpowiedzialne jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. (PWiK). Woda dostarczana odbiorcom pochodzi z dwóch głównych źródeł: własnych ujęć wód głębinowych oraz uzdatnionej wody powierzchniowej i podziemnej, zakupionych od Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach. Ujęcia wód eksploatowane przez przedsiębiorstwo PWiK znajdują się na terenie Gliwic (16 studni) i gminy Rudziniec. Ujęcia są wyposażone w nowoczesne instalacje do monitorowania parametrów pracy, zdalne sterowanie, a także zabezpieczenia przeciwwłamaniowe.

Tabela 82. **Długość sieci infrastrukturalnej na terenie Gliwic w latach 2018–2022 [km]**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej, w tym:	614,79	616,64	621,85	631,0	635,47
sieć ogólnospławna	29,10	29,10	29,10	29,10	29,10
sieć rozdzielcza	411,32	413,17	418,37	427,52	431,99
podłączenia	174,37	174,37	174,38	174,38	174,38
Długość czynnej sieci wodociągowej, w tym:	734,70	739,38	750,50	758,09	764,77
sieć magistralna	98,16	98,16	98,16	98,16	98,16
sieć rozdzielcza	427,56	432,20	443,32	450,86	457,55
podłączenia	208,98	209,02	209,02	209,07	209,06

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Tabela 83. **Ścieki odprowadzane z terenu Gliwic kanalizacją i transportem asenizacyjnym, średnio na dobę, w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Kanalizacja [m ³]	26 879,1	26 864,1	28 376,7	30 442,8	28 874,0
Transport asenizacyjny [m ³]	77,7	93,6	118,7	123,2	119,9
Procentowa ilość oczyszczonych ścieków [%]	99,76	99,81	99,85	99,84	99,84

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Tabela 84. **Ścieki odprowadzane z całego obszaru działania PWiK Gliwice w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Ilość odprowadzanych ścieków z miasta [m ³]*	9 839 214	9 839 578	10 429 326	11 156 589	11 146 499

* W tym kanalizacja i transport asenizacyjny

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Tabela 85. **Ilość odprowadzanych ścieków z podziałem na gospodarstwa domowe, przemysł i inne w latach 2018–2022 [m³]***

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Gospodarstwa domowe	5 755 514	5 671 939	5 828 925	5 750 871	5 835 269
Przemysł	1 408 964	1 350 523	1 149 267	1 220 668	1 349 034
Inne cele	510 704	508 582	429 644	456 665	489 717
Razem	7 675 182	7 531 044	7 407 836	7 428 204	7 674 020

* Tylko z obszaru Gliwic.

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Stacja Uzdatniania Wody w Gliwicach-Łabędach to nowoczesna instytucja oddana do eksploatacji 1 marca 2014 roku. Modernizacja placówki dotyczyła budowy instalacji, urządzeń, obiektów i infrastruktury związanej z technologią uzdatniania wody – dzięki temu mieszkańcom Gliwic dostarczana jest woda najwyższej jakości. Nowa technologia zakłada podczyszczenie oraz ponowne wykorzystanie i uzdatnianie wód popłucznych powstałych wskutek płukania filtrów. Woda uzdatniona kierowana do sieci wodociągowej spełnia wszelkie normy określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017 roku w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Oczyszczalnie ścieków

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. obsługuje dwie oczyszczalnie ścieków: Centralną Oczyszczalnię Ścieków przy ul. Edisona oraz Oczyszczalnię Ścieków w Smolnicy przy ul. Łęgowskiej. Obie oczyszczalnie korzystają z mechaniczno-biologicznej metody oczyszczania.

Gospodarka odpadami

Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. zapewnia mieszkańcom Gliwic i firmom prowadzącym działalność na terenie miasta bezpieczne i wysokojakościowe rozwiązania w zakresie przetwarzania odpadów komunalnych. W ramach tej działalności spółka, dbając o środowisko naturalne, zajmuje się eksploatacją i prowadzeniem instalacji przetwarzania odpadów, przetwarzaniem oraz produkcją energii elektrycznej i ciepłej. Głównym celem funkcjonowania instalacji przetwarzania odpadów jest zagospodarowywanie odpadów pochodzących z terenu Gminy Gliwice.

Tabela 86. **Odpady przyjmowane do instalacji przetwarzania odpadów oraz sprzedaż energii z elektrowni biogazowej w latach 2018–2022 [Mg]**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Średnia miesięczna ilość odpadów	6 640	8 375	5 454	3 561	3 750
Łączna ilość odpadów przyjęta w ciągu roku do instalacji przetwarzania odpadów – składowisko – kwatera**	79 680*	100 500*	65 450*	42 730*	45 020*
Łączna ilość odpadów przyjęta do instalacji przetwarzania odpadów – składowisko – kwatera – narastająco	1 298 169	1 398 669	1 464 119	1 506 849	1 551 869
Łączna ilość odpadów przyjęta do instalacji przetwarzania odpadów – kompostownia	5 225	8 252	6 602	6 544	6 564
Łączna ilość odpadów przyjęta do instalacji przetwarzania odpadów – sortownia odpadów wielkogabarytowych	769	6 924	5 356	4 790	3 467
Sprzedaż energii z elektrowni biogazowej [MWh]	1 605	1 569	1 465	1 151	1 135

* Ilość odpadów przyjętych do unieszkodliwiania poprzez składowanie.

** Od roku 2017 PZO nie przyjmuje odpadów komunalnych niesegregowanych.

Źródło: Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów

Tabela 87. **Selektywna zbiórka odpadów w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba kontenerów do gromadzenia odpadów segregowanych [szt.]	7 762	8 422	9 833	10 232	10 346
Ilość odpadów wywożonych ze zbiórki selektywnej [m ³]	ok. 119 100	ok. 126 330	ok. 147 495	ok. 153 480	ok. 178 400
Koszt wywozu 1 m ³ posegregowanych odpadów [zł]	60,00	80,00	85,00	95,00	95,00
Koszt wywozu 1 m ³ niesegregowanych odpadów [zł]	79,00	104,50	120,15	122,73	125,91
Procentowy udział odpadów segregowanych w ogólnej ilości wywożonych odpadów [%]	19,9	27,3	31,6	29,1	31,7

Źródło: REMONDIS

Na terenie instalacji przetwarzania odpadów funkcjonuje PSZOK – Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Mieszkańcy Gliwic pozostawiają w punkcie odpady komunalne, które są segregowane, a następnie w większości przekazywane do odzysku lub recyklingu.

Tabela 88. **Odpady przyjmowane do PSZOK w latach 2018–2022 [Mg]**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
zużyte opony	158	190	131	133	115
odpady budowlane i rozbiórkowe	4 453	5 376	4 616	4 147	4 504
bioodpady	1 311	1 341	969	825	765
odpady wielkogabarytowe	2 375	3 284	3 073	2 918	2 593
zużyte baterie i akumulatory	0,5	0,1	1,6	0,7	0,6
zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	45	66	116	120	117
chemikalia	29	45	61	76	71
papier	-	-	59	98	111,5
tworzywa sztuczne	-	-	10	18	25
szkło	-	-	3	12	12,5
metale	-	-	5	15,5	5

odzież i tekstylia	-	-	38	2	1
przeterminowane leki	-	-	10	10	10
igły i strzykawki	-	-	0,2	0,3	0,4
łącznie:	8 371,5	10 302,1	9 092,8	8 375,5	8 331
łączna ilość odpadów przyjęta do PSZOK – narastająco	32 351	42 653,1	51 745,9	60 121,4	68 452,4

Źródło: Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o.

Od 2020 roku na terenie instalacji przetwarzania odpadów działa punkt Drugie Życie Rzeczy. W tym miejscu każdy gliwiczanie może bezpłatnie pozostawić przedmioty, których już nie potrzebuje, np. meble, książki, zabawki, dywany, doniczki, rowery, wyroby ceramiczne i szklane. Pozostawione rzeczy mogą zostać bezpłatnie odebrane przez innych mieszkańców. Drugie Życie Rzeczy to nadanie niechcianym przedmiotom prawa do drugiego życia. Działalność punktu, zgodnie z ideą *zero waste*, wspomaga środowisko naturalne, a także potrzebujących mieszkańców Gliwic.

Centrum Edukacji Ekologicznej

W 2021 roku spółka PZO postawiła na szeroko pojętą edukację w kwestii segregacji odpadów i kształtowania postaw celem ochrony środowiska naturalnego, wzrostu świadomości ekologicznej gliwiczanie, a także utrwalenia proekologicznych zachowań. W tym celu przy ul. Rybnickiej 199B rozpoczęto budowę Centrum Edukacji Ekologicznej wraz z budynkiem usługowo-socjalno-biurowym, kontynuowaną przez cały 2022 r. Znajdzie się w tu m.in. powierzchnia wystawiennicza, sala multimedialna jako przyszłe centrum konferencyjno-szkoleniowe dla organizacji konferencji branżowych, naukowych oraz miejsce spotkań gliwiczanie. Na terenie CEE powstanie także ścieżka edukacyjna. Centrum Edukacji zdobyło pierwsze miejsce w konkursie organizowanym przez Polskie Stowarzyszenie Budownictwa Ekologicznego PLGBC Green Building Awards 2021 w kategorii Najlepszy projekt ekologiczny.

„Spotkania z Ekologią”

W 2021 roku spółka PZO zaczęła prezentować bohatera wizerunkowego swojej marki. Pan śMietek jest robotem, który został zaprogramowany, aby dbać o porządek w mieście. Jest to narzędzie do realizacji misji przedsiębiorstwa w zakresie edukacji ekologicznej wśród najmłodszych, korespondujące z hasłem marki „Czysta wizja przyszłości”, które zostało zastrzeżone w Urzędzie Patentowym. W ramach edukacji ekologicznej PZO w latach 2020-2022 powstała seria nagrań wideo lekcji online z udziałem śMietka, przeznaczonych dla dzieci, która ukazuje się raz na kwartał i nosi tytuł „Spotkania z Ekologią” (link do lekcji edukacyjnych „Spotkania z ekologią”: <https://www.youtube.com/@pzosp.zo.o.gliwice1682/videos>).

Współpraca z Politechniką Śląską w Gliwicach

Kolejnym działaniem, jakie podjęła spółka w 2021 roku, kontynuowanym w 2022 roku, była współpraca promocyjno-edukacyjna z Politechniką Śląską w Gliwicach. Przedmiotem współpracy były studia projektowe oraz badania posługujące się sztuką, realizowane w zakresie możliwości prezentacyjnych i edukacyjnych związanych z obszarem szeroko rozumianej ekologii, w tym ideą segregacji i wiedzą dotyczącą recyklingu. Praca miała charakter interdyscyplinarny, zorientowana

była na badania aktywne, zaangażowane w problemy społeczne. W ramach kolejnego projektu studenci Wydziału Architektury Katedry Sztuk Pięknych i Projektowych wykonali prace w czterech nowych kategoriach: ilustracje rymowanek o śMietku, Kodeks Dobrych Praktyk Ekologicznych, grafiki edukacyjne.

Efekty zaangażowania pracowników PZO Sp. z o.o., studentów i ich opiekunów naukowych można było zobaczyć na wystawie prac studenckich rozpoczętej wernisażem w Galerii Wydziału Architektury, która trwała od 23 czerwca do 11 lipca 2022 r.

Zarówno w pierwszym (2020 r.), jak i drugim projekcie współpracy (2021-2022), Spółka ogłosiła konkurs tematyczny z nagrodami na najlepsze projekty studentów. W pierwszej edycji wzięło udział 89 studentów, a w drugiej 156. Zaprezentowane rozwiązania znalazły swoje zastosowanie w działaniach Przedsiębiorstwa związanych z edukacją ekologiczną.

„Ekologiczne kosiarki” w PZO Sp. z o.o.

Stado owiec kameruńskich zajmuje się „koszeniem trawy” na terenie PZO Sp. z o.o. Ten typ owiec pochodzi z Afryki Zachodniej, głównie z Kamerunu. Owce idealnie nadają się do małych gospodarstw rolnych, ponieważ są mało wymagające, np. nie potrzebują strzyżenia, ponieważ (są to owce szerszne – bez runa). Korzystając z usług „ekologicznej kosiarki”, spółka stara się zminimalizować udział maszyn spalinowych w procesie koszenia.

Wystawa prac dzieci w gliwickiej Palmiarni

W lutym i marcu 2022 roku na terenie Palmiarni Miejskiej w Gliwicach odbyła się zorganizowana przez PZO Sp. z o.o. wystawa wybranych prac plastycznych autorstwa dzieci z gliwickich przedszkoli oraz szkół podstawowych klas 1-4. Podczas wystawy zaprezentowane zostały prace pokonkursowe związane z multimedialną lekcją edukacyjną pt.: „Spotkania z Ekologią”, z konkursem towarzyszącym pt.: „Pocztówka z Gliwic”

Studenci Politechniki Śląskiej na terenie kompostowni w PZO Sp. z o.o.

W maju 2022 roku Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. miało przyjemność gościć Studentów Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki, Katedry Inżynierii Wody i Ścieków Politechniki Śląskiej pod opieką dr hab. inż. Marioli Rajcy. Pracownicy Przedsiębiorstwa oprowadzili studentów po terenie kompostowni oraz jednostki kogeneracyjnej, objaśniając specyfikę funkcjonowania tych miejsc pod kątem wytwarzania w skojarzeniu energii elektrycznej i ciepłej oraz metodyki postępowania z odpadami biodegradowalnymi z uwzględnieniem aspektów ochrony środowiska.

Festyn rodzinny

Na początku czerwca 2022 roku Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. wzięło udział w organizacji festynu rodzinnego dla dzieci, który odbył się przy Szkole Podstawowej nr 8 im. Marii Dąbrowskiej w Gliwicach. W trakcie festynu pracownicy PZO Sp. z o.o. zajmujący się promocją i edukacją ekologiczną poprowadzili wraz ze śMietkiem edukacyjne stoisko dla wszystkich uczestników.

IV Samorządowe Forum Gospodarki Odpadami

We wrześniu 2022 r., Prezes Przedsiębiorstwa Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. wraz z przedstawicielami dwóch innych spółek miejskich, tj.: Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej – Gliwice oraz Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji, wzięła udział w IV Samorządowym Forum Gospodarki Odpadami w Gdańsku.

Głównym tematem tegorocznej edycji były plany i doświadczenia samorządów lokalnych związane z wprowadzaniem gospodarki obiegu zamkniętego, sposobów podnoszenia świadomości społecznej w kontekście zagospodarowania, recyklingu i odzysku energii z odpadów jako paliwa do produkcji przyjaznej środowisku energii. W trakcie trwania konferencji przedstawiono wspólne działania gliwickich spółek miejskich na rzecz wspomagania gospodarki obiegu zamkniętego, takich jak system produkcji zeroemisyjnego biogazu z odpadów oraz osadów ściekowych, produkcji ciepła i energii elektrycznej z frakcji energetycznych odpadów czy nowoczesna zabudowa pomp ciepła na terenie miejskiej oczyszczalni ścieków wykorzystujących ciepło ze ścieków oczyszczonych.

Goście z Danii w PZO Sp. z o.o.

Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. gościło grupę profesjonalistów z Danii, przedstawiceli gmin z różnych zakątków tego kraju, pracujących na co dzień w branży eko. Przedstawiono im wdrożone przez PZO eko rozwiązania, w zakresie funkcjonowania oczyszczalni odcieków w ramach gospodarki obiegu zamkniętego (GOZ), które mogłyby zostać wykorzystane w Danii.

PZO Sp. z o.o. w Jury Metropolitalnego Climathonu 2022

Climathon odbył się w październiku 2022 roku w Centrum Ochrony Środowiska i Klimatu Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Organizatorem 24-godzinnego wyścigu pomysłów była Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia we współpracy z Fundacją Fortis Pro Nobis. Tematem tegorocznej edycji była „Gospodarka obiegu zamkniętego. Recykling w mieście. Metropolia zero waste”. Uczestnikami wydarzenia byli studenci z całej Polski. Pracowali nad stworzeniem innowacyjnych koncepcji proekologicznych, służących ochronie środowiska naturalnego. W trakcie trwania Climathonu studenci mogli liczyć na merytoryczne wsparcie mentorów, którzy jako eksperci służyli doświadczeniem i wiedzą naukową. Rywalizacja odbywała się równolegle w ponad 140 miastach na świecie. PZO natomiast wystąpiło w roli Jury konkursowego.

Podczas 24 godzinnego Climathonu 16 drużyn zaprezentowało swoje projekty, z czego 5-osobowe Jury wybrało 3 miejsca zwycięskie.

Klaster Energii w Gliwicach

W grudniu 2022 roku w Ratuszu w Gliwicach zawiązano **Klaster Energii**, którego celem będzie lokalna produkcja, dystrybucja i konsumpcja taniej energii elektrycznej i ciepłej pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Współpraca w oficjalnym projekcie obejmuje obecnie Katowicką Specjalną Strefę Ekonomiczną (jako członka założyciela o statusie lidera), Miasto Gliwice oraz część spółek miejskich: Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej – Gliwice, Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów, Śląską Sieć Metropolitalną oraz Śląskie Centrum Logistyki. Funkcję koordynatora Klastra Energii objęła spółka Smart EPC. W dalszej perspektywie natomiast przewidziany jest udział prywatnych firm z Miasta oraz powiatu gliwickiego.

Działalność charytatywna i wsparcie sportu w 2022 roku

PZO Sp. z o.o. angażuje się w życie lokalnej społeczności. W ten sposób doszło do współorganizacji piłkarskiego turnieju charytatywnego na rzecz walki z niepełnosprawnością, który odbył się pod koniec września 2022 roku.

Równie istotne dla PZO jest wsparcie i promowanie sportowego i zdrowego trybu życia młodych gliwiczian. W tym celu Przedsiębiorstwo zdecydowało się na współpracę z Gliwickim Uczniowskim Klubem sportowym Carbo, w 2022 roku odbył się cykl 4 zawodów bokserskich z cyklu PZO Boxing Day by GUKS Carbo. W zawodach cyklu 2022 wzięło udział łącznie 282 zawodniczek i zawodników w walkach punktowanych oraz 38 Adeptów (zawodników najmłodszych, początkujących) reprezentujących 49 klubów z Polski i Republiki Czeskiej, w tym 45 zawodników GUKS CARBO Gliwice.

Nagrody

W czerwcu 2022 roku, decyzją Sejmiku Województwa Śląskiego, Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. zostało wyróżnione Złotą Odznaką Honorową Za Zasługi Dla Województwa Śląskiego.

W październiku 2022 roku podczas Inauguracji Roku Akademickiego w Centrum Edukacyjno-Kongresowym Politechniki Śląskiej Magdalena Budny, Prezes Przedsiębiorstwa Zagospodarowania Odpadów Sp. z o. o., otrzymała z rąk Dziekana statuetkę „Tuba” za znaczący wkład w rozwój Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Statuetka ta jest wyjątkowym wyróżnieniem dla Zarządu PZO, ponieważ dowodzi, że wsparcie projektów naukowo-badawczych jest odczuwalne i prowadzi do rozwoju placówek edukacyjnych – w tym Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej oraz przyczynia się do podnoszenia i utrwalenia świadomości ekologicznej wśród społeczeństwa.

5.

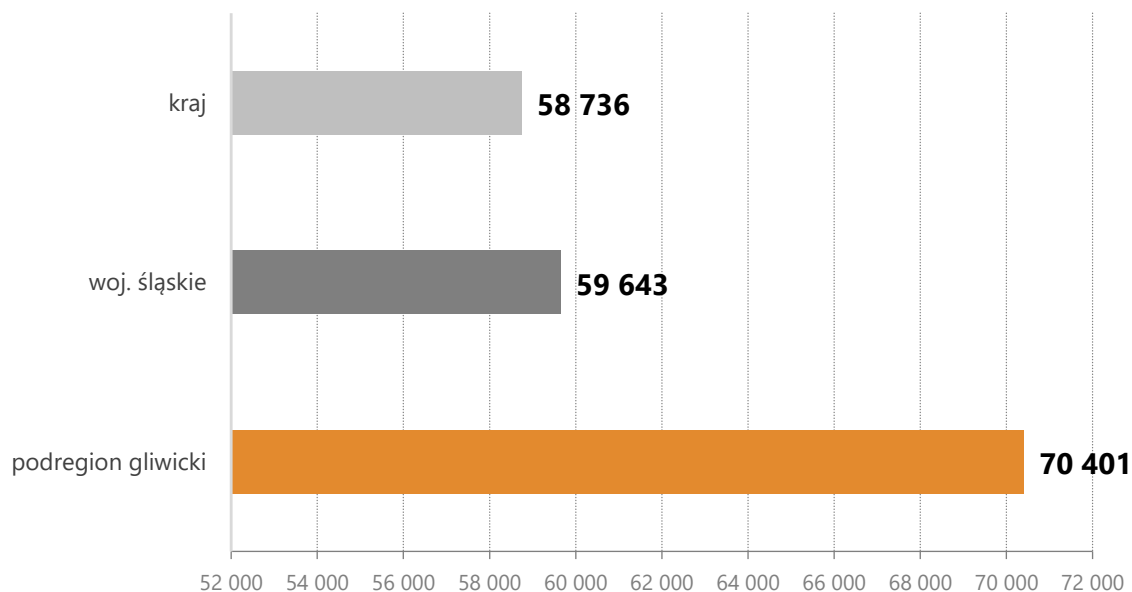

5. Gospodarka i finanse

5.1. Gospodarka

W Gliwicach obserwuje się stały rozwój gospodarczy. Średnia wartość PKB w latach 2017–2019 przypadająca na jednego mieszkańca podregionu gliwickiego* wynosiła 66 337 zł, więcej niż średnia dla województwa śląskiego i całego kraju, a w latach 2018–2020 jeszcze się zwiększyła do 70 401 zł.

Wykres 5. **Wartość szacunkowa** PKB przypadająca na jednego mieszkańca Polski, województwa śląskiego oraz podregionu gliwickiego w latach 2018–2020**

* Podregion gliwicki to jedna z pięciu statystycznych jednostek Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, o łącznej powierzchni 87 865 ha. Swym zasięgiem obejmuje Miasto Gliwice, powiat gliwicki, miasto Zabrze oraz gminy: Wielowieś, Toszek, Pyskowice, Rudziniec, Sośnicowice, Pilchowice, Knurów, Gierałtowice.

** Publikacja Prezesa GUS z 28 października 2021 roku obrazuje średnią wartość PKB na jednego mieszkańca za okres ostatnich trzech lat.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

5.1.1. Podmioty gospodarcze

W Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON) na koniec grudnia 2021 roku widniało 1 589 nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej z siedzibą w Gliwicach.

Tabela 89. Liczba podmiotów gospodarczych w Gliwicach w latach 2017–2021 według rodzaju działalności

Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007	2017	2018	2019	2020	2021
Ogółem	24 215	24 001	24 243	24 746	25 375
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	58	54	54	55	51
Przemysł i budownictwo	4 200	4 137	4 175	4 303	4 429
Pozostała działalność	19 957	19 810	20 014	20 388	20 895

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Infografika 6. Nowe podmioty gospodarcze funkcjonujące dzięki wsparciu finansowemu z Powiatowego Urzędu Pracy w latach 2018–2022

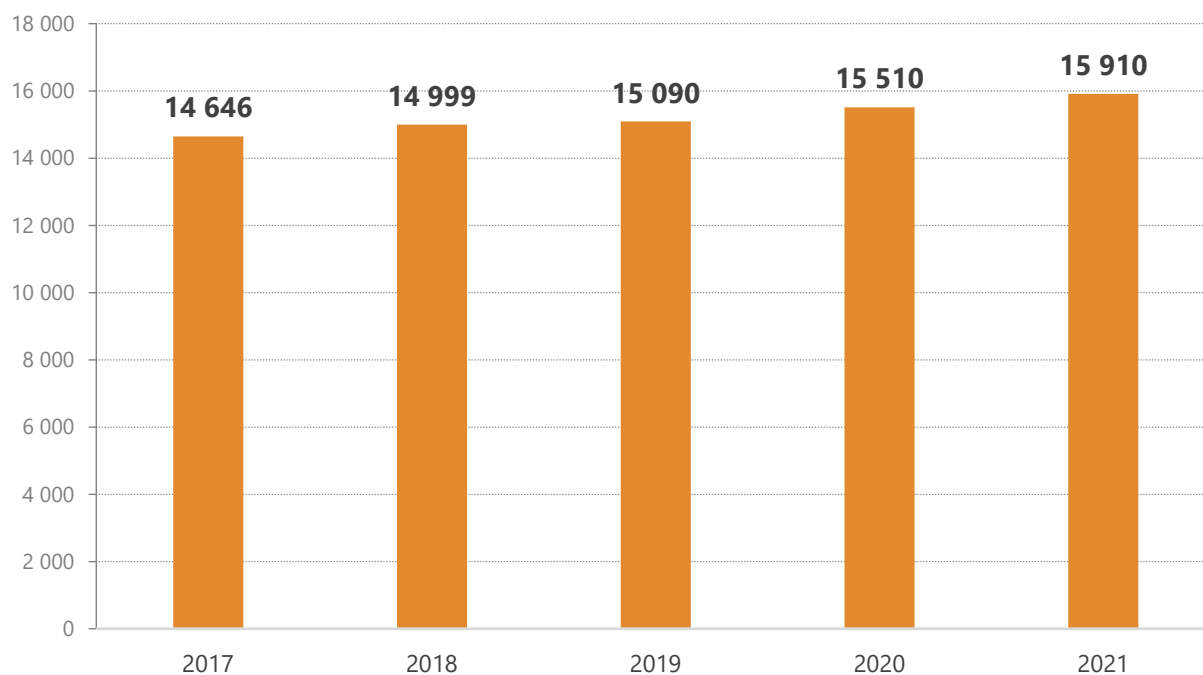

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Powiatowego Urzędu Pracy w Gliwicach

Tabela 90. **Podmioty gospodarcze nowo zarejestrowane według sektorów własnościowych w Gliwicach w latach 2017–2021**

	2017	2018	2019	2020	2021
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	1 629	1 704	1 650	1 425	1 589
Sektor publiczny ogółem	20	10	6	9	5
Sektor prywatny, w tym:	1 341	1 468	1 396	1 171	1 310
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1 280	1 392	1 305	1 110	1 232
- spółki handlowe	12	8	7	8	6
- spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	3	1	1	1	1
- spółdzielnie	2	1	0	0	0
- fundacje	23	19	14	17	18
- stowarzyszenia i organizacje społeczne	21	22	22	10	22

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 6. **Działalność gospodarcza osób fizycznych w Gliwicach w latach 2017–2021**

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 91. **Wnioski o ogłoszenie upadłości firm z terenu miasta w latach 2017–2021**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba wniosków o ogłoszenie upadłości firm	28	21	15	13	6*
Ogłoszone upadłości	8	16	1	0	1

* Spadek wpływu wniosków o ogłoszenie upadłości wynika z wdrożenia od 1 grudnia 2021 r. systemu teleinformatycznego Krajowego Rejestru Zadłużonych (KRZ).

Źródło: Sąd Rejonowy w Gliwicach

Tabela 92. **Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2017–2021**

Miasto	2017	2018	2019	2020	2021
Gliwice	1 629	1 704	1 650	1 425	1 589
Bytom	962	1 142	1 309	905	1 011
Katowice	3 501	3 547	3 485	3 191	3 712
Sosnowiec	1 617	1 668	1 574	1 253	1 432
Tychy	1 035	1 122	1 027	914	983

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

5.1.2. Inwestycje i atrakcyjność inwestycyjna

Gliwice wyróżniają się nowoczesną infrastrukturą miejską, liczną i dobrze wykształconą kadrą techniczną, potencjałem edukacyjnym oraz dobrze rozwiniętym otoczeniem biznesowym. Dzięki położeniu na skrzyżowaniu europejskich korytarzy transportowych oraz konsekwentnej proinwestycyjnej polityce władz, Gliwice są miejscem bardzo atrakcyjnym dla potencjalnych inwestorów.

Śledząc aktualną sytuację gospodarczą i działalność największych firm na terenie miasta, można stwierdzić, iż rozwój Gliwic opiera się obecnie w dużej mierze na trzech segmentach. Są to: nowe technologie, branża *automotive* i logistyka.

Wśród największych atutów świadczących o atrakcyjności inwestycyjnej miasta należy wymienić [gliwicką podstrefę Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej](#). Mimo iż we wrześniu 2018 roku weszły w życie przepisy dające przedsiębiorstwom możliwość skorzystania z pomocy publicznej bez względu na lokalizację inwestycji, co dotychczas było możliwe jedynie w specjalnych strefach, w dalszym ciągu nie bez znaczenia pozostaje dostępna infrastruktura i efekt dobrego sąsiedztwa. O atrakcyjności obszaru podstrefy Gliwice najlepiej świadczy obecność firm, które właśnie tam zlokalizowały swoje fabryki.

Tabela 93. **Wielkość terenów przygotowanych pod inwestycje oraz liczba rozstrzygniętych przetargów w mieście w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Powierzchnia działek przygotowanych pod inwestycje [ha]	8,8929	7,3756	0,5694	6,1351	13,7962
Liczba i powierzchnia działek przeznaczonych do sprzedaży w drodze przetargu [ha]*	63/13,6502	61/10,4481	43/6,4457	106/16,8650	134/30,1791
Liczba pozytywnie rozstrzygniętych przetargów na sprzedaż działek:					
komercyjnych	5	2	5	6	5
mieszkańczych	8	24	17	26	29

* W tym działki inwestycyjne.

Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UM w Gliwicach

Kolejnym atutem miasta jest [Górnośląski Akcelerator Przedsiębiorczości Rynkowej Sp. z o.o.](#) (wcześniej: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o.). To spółka z większościami udziałem miasta, która już od 20 lat udziela wsparcia mikro-, małym i średnim przedsiębiorstwom, tworząc w mieście sprzyjające warunki do powstawania nowych firm i prowadzenia biznesu. GAPR pełni m.in. rolę koordynatora Klastra MedSilesia skupiającego instytucje, firmy i organizacje prowadzące działalność lub oferujące usługi w sektorze technologii, urządzeń i wyrobów medycznych. Spółka zmodernizowała gliwickie lotnisko, które po uruchomieniu nowej drogi startowej jest otwarte na większą liczbę zainteresowanych lotami i dostępne przez cały rok. Dodatkowo na lotnisku GAPR uruchomił strefę inwestycyjną, w której w wyniku własnych inwestycji lokują się prywatni przedsiębiorcy lotniczy oraz lotniczy ośrodek szkoleniowy Politechniki Śląskiej. Ponadto zakończone zostały przygotowania do uruchomienia w niej wytwórni nowych polskich samolotów typu AT, dla której w 2022 roku uzyskano pozwolenie na budowę. Aktualnie natomiast trwają procedury przetargowe związane z wyborem wykonawcy budowy hali fabrycznej oraz zakupem parku maszynowego, a także z objęciem nadzorem, przez Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego, budowy samolotu AT6. Jednocześnie GAPR, w wyniku realizacji projektu unijnego, udostępnił dla przedsiębiorców nowe tereny inwestycyjne, które znajdują się w Strefie Przedsiębiorczości Centrum Edukacji i Biznesu „Nowe Gliwice”.

Atrakcyjność inwestycyjna miasta jest również jednym z priorytetów [Parku Naukowo-Technologicznego TECHNOPARK GLIWICE Sp. z o.o.](#) To kolejna miejska spółka oferująca różnorodne formy wsparcia biznesu, w szczególności związanego ze środowiskiem akademickim.

W styczniu 2022 roku rozpoczęto rekrutacje do dodatkowego naboru w ramach projektu „Inkubator przedsiębiorczości – szansą na skuteczną rewitalizację w Gliwicach II” na utworzenie działalności gospodarczych na terenie Gliwic. Wyłoniono grupę 12 Uczestników (7 kobiet, 5 mężczyzn), którzy podpisali umowę na dofinansowanie, stworzyli szczegółowy biznesplan swojej działalności, wzięli również udział w szkoleniach i doradztwie indywidualnym, a także otrzymali dofinansowanie do prowadzenia działalności gospodarczej. Łącznie w ramach projektu, w wyniku dodatkowego naboru wniosków, 24 uczestników założyło nową działalność na obszarze Gliwic i otrzymało dofinansowanie w kwocie po 23 050 zł jednorazowej dotacji i przez 12 miesięcy jest wspierana comiesięczną kwotą 3010 zł na pokrycie bieżących wydatków.

[Projekt HPC4Poland](#), którego Park Naukowo – Technologiczny „TECHNOPARK GLIWICE” Sp. z o.o. wraz z partnerami jest autorem, został wybrany jako jeden z 18 projektów, który otrzyma dofinansowanie przez Unię Europejską przy tworzeniu sieci europejskich HUB-ów przy transformacji cyfrowej. W ramach tworzonego projektu Park Naukowo-Technologiczny „TECHNOPARK GLIWICE” Sp. z o.o. będzie wspierać przedsiębiorstwa i podmioty administracji publicznej w identyfikacji wyzwań transformacji cyfrowej oraz opracowaniu prototypów z wykorzystaniem technologii przyrostowych (DRUK 3D). Liderem projektu jest Instytut Chemii Bioorganicznej PAN oraz Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe PCSS.

23 czerwca 2022 r. odbyła się XII edycja wydarzenia [Start It Up!](#). To cykliczne wydarzenie kierowane do startupów, przedsiębiorców oraz wszystkich tych, którzy stawiają swoje pierwsze kroki w biznesie. Udział w wydarzeniu wzięło ponad 80 osób.

3 września 2022 r. w Arenie Gliwice odbyła się Gala XIII edycji konkursu [„Marka Śląskie”](#) organizowanego przez Regionalną Izbę Przemysłowo- Handlową w Gliwicach, podczas której honorowane są podmioty, które promują Województwo Śląskie, wykorzystując jego potencjał przemysłowo-gospodarczy, społeczny, kulturalny, polityczny czy sportowy. Park Naukowo Technologiczny „TECHOPARK GLIWICE” Sp. z o.o. w tegorocznej edycji konkursu otrzymał wyróżnienie w kategorii Gospodarka, natomiast Akcelerator Technologiczny Gliwice ASI Sp. z o.o. w kategorii Usługa.

Podczas uroczystości wręczono również Złote Honorowe Odznaki za Zasługi dla Województwa Śląskiego, która nadawana jest za wybitne zasługi osobom i instytucjom wyróżniającym się w działalności na terenie województwa śląskiego. Tegoroczną Złotą Oznakę otrzymał Dyrektor Technoparku Gliwice – Jacek Kotra.

14 października 2022 r. odbyło się uroczyste otwarcie [Inkubatora Nowoczesnych Technologii przy ul. Wincentego Pola 27](#) w Gliwicach. Docelowo ma w nim działać do 20 przedsiębiorstw z branży nowych technologii, m.in. IT, ITC, medycyny, wirtualnej rzeczywistości, przemysłu lotniczego oraz automatyki i robotyki. Nowy budynek posiada trzy kondygnacje i ok. 1,4 m² powierzchni użytkowej. Został zintegrowany z innym obiektem Technoparku za pomocą specjalnego łącznika, w którym także ulokowano biura. Do dyspozycji najemców przekazane zostały przestronne pomieszczenia biurowe o powierzchni od 17 do 45 m² oraz taras wypoczynkowy. Ponadto firmy mogą korzystać z nowoczesnych usług, takich jak: wsparcie w procesie tworzenia modeli biznesowych, czy usługi prowadzone w laboratorium przemysłu 4.0 specjalizujące się w druku 3D. Dodatkowo Technopark oferuje najemcom merytoryczne wsparcie oraz szkolenia.

W planach rozwojowych spółki jest kolejna inwestycja – „IT HUB Gliwice”. Projekt zakłada budowę kolejnych dwóch połączonych budynków Technoparku. Realizacja inwestycji będzie możliwa po uzyskaniu dofinansowania z Unii Europejskiej w ramach Funduszu Sprawiedliwej Transformacji. Szacowana wartość projektu ma wynieść ok. 42 mln zł.

[Śląskie Centrum Logistyki SA](#) od ponad 30 lat nieustannie rozwija swoją działalność w zakresie usług logistycznych. Lokalizacja spółki stanowi unikatowe miejsce na logistycznej mapie Polski i regionu środkowej Europy. Niepowtarzalność wynika przede wszystkim z łączenia się infrastruktury kolejowej m.in. ze szlakiem kolejowym C-E 30, z transportem samochodowym w postaci drogi krajowej DK 88, Drogowej Trasy Średnicowej oraz autostrad A1 i A4, a także infrastruktury wodnej w postaci kanału Gliwickiego i Odrzańskiej Drogi Wodnej. Ta multimodalność jest największym atutem spółki oraz naturalną przewagą konkurencyjną nad innymi graczami na rynku usług logistycznych.

Jako nowoczesny operator logistyczny Śląskie Centrum Logistyki oferuje szeroki wachlarz usług, takich jak: transport i spedycja samochodowa w zakresie transportu międzynarodowego oraz krajowego, multimodalna obsługa dostaw i dystrybucji towarów, profesjonalne magazynowanie towarów niebezpiecznych dla przemysłu chemicznego oraz innych towarów dla gałęzi przemysłu motoryzacyjnego, spożywczego, papierniczego. Bardzo ważnym punktem międzynarodowego łańcucha dostaw jest Wolny Obszar Celny oraz własna Agencja Celna na terenie siedziby spółki. To bardzo atrakcyjne rozwiązanie dla naszych partnerów w zakresie importu i eksportu. Na uwagę zasługuje także własny tabor i bocznicą kolejową, której działalność można zaobserwować podczas wywozu pojazdów z niedawno uruchomionej produkcji aut dostawczych w fabryce Stellantis. Dzięki tak szerokiej ofercie Śląskie Centrum Logistyki jest w stanie świadczyć profesjonalne oraz kompleksowe usługi w wielu ogniwach łańcucha logistycznego. Doświadczona kadra, wiedza organizacji oraz duży potencjał napędzają do dalszych działań i wyznaczania nowych celów. Planowany jest rozwój m.in. w obszarze transportu intermodalnego, a w szczególności zaawansowanych projektów logistycznych łączących kilka rodzajów transportu. Ideą jest transport towarów drogą kolejową na długich dystansach kilku tysięcy kilometrów do Gliwic, rozładunek towarów do magazynów ŚCL SA, krótkotrwałe składowanie, a następnie dystrybucja do finalnego odbiorcy transportem samochodowym. Stan infrastruktury punktowej, za który odpowiada Śląskie Centrum Logistyki SA, w Gliwicach jest sukcesywnie ulepszany. Dodatkowo powstają nowe elementy infrastruktury logistycznej, których suma inwestycji w ciągu ostatnich kilkunastu lat wyniosła ok. 132 mln zł. Powstało 5 nowoczesnych magazynów klasy A o łącznej powierzchni ok. 25 000 m² oraz terminal kontenerowy o powierzchni ok. 5 ha. Znacznych nakładów wymagały również drogi wewnętrzzakładowe, parkingi dla samochodów ciężarowych oraz infrastruktura kolejowa. Na terenie 47 ha są również otwarte place składowe na towary masowe o pojemności 70 000 ton, a łączna długość torów kolejowych, którymi zarządza spółka, to ok. 11 km torów. Dobra komunikacja, doskonała infrastruktura punktowa, lokalizacja w sercu Górnego Śląska w bezpośrednim sąsiedztwie specjalnych stref ekonomicznych i tysięcy firm produkcyjnych i usługowych, zgrany zespół pracowników, ekspertów w swojej dziedzinie, sprawiają, że Śląskie Centrum Logistyki SA jest ważnym elementem globalnej sieci przepływu towaru.

Do szczególnych atutów inwestycyjnych Gliwic zalicza się ponadto obecność:

- [Gliwickich Zakładów Urządzeń Technicznych SA](#), w ramach których działa [Park Przemysłowy „STARA HUTA”](#);
- [Śląskiej Fundacji Wspierania Przedsiębiorczości](#), której celem są działania wspierające i promujące przedsiębiorczość;
- [Regionalnej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gliwicach](#), która reprezentuje interesy gospodarcze zrzeszonych w niej podmiotów oraz propaguje i wspiera nowoczesne formy działalności gospodarczej uwzględniającej interes ekonomiczny i społeczny miasta i regionu.

5.1.3. Klastry i sieci współpracy biznesowo-badawczej

Klaster to sieć współpracy znajdujących się w geograficznym sąsiedztwie grup przedsiębiorstw i powiązanych z nimi instytucji zajmujących się określoną dziedziną, połączoną podobieństwami i wzajemnie się uzupełniającą. Może on obejmować jedno miasto lub stan, cały kraj, a nawet grupę sąsiednich krajów.

Klastry i sieci współpracy, w których miasto bądź jego jednostki i spółki są partnerem, to m.in.:

- Śląska Sieć Wyrobów Medycznych – MedSilesia,
- Innowacyjny Śląski Klaster Czystych Technologii Węglowych,
- Centrum Innowacji i Transferu Technologii (CITT),
- Klaster Innowacji Społecznych,
- Klaster Energii,
- Silesia Automotive & Advanced Manufacturing.

5.1.4. Rynek pracy i przeciwdziałanie bezrobociu

Rynek pracy w 2022 roku, stabilizując się po restrykcjach spowodowanych pandemią, musiał zmierzyć się z kolejnym wyzwaniem, jakim była agresja rosyjska na Ukrainie. Sytuacja za wschodnią granicą spowodowała masowy napływ do Polski obywateli Ukrainy oraz kryzys energetyczny. Pomimo przeciwności gliwicki rynek pracy bez problemu radzi sobie z dotąd niespotykanymi okolicznościami i można stwierdzić, że sytuacja jest stosunkowo dobra. W roku 2022 działania na lokalnym rynku pracy skupione były na wsparciu osób z Ukrainy w podjęciu pracy. Jednocześnie w świetle nadciągającego spowolnienia gospodarczego, niezbędne stało się zintensyfikowanie działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych oraz wsparcia przedsiębiorców, co stabilizuje i chroni lokalny rynek pracy przed różnego rodzaju zawirowaniami gospodarczymi.

Tabela 94. Liczba ofert pracy zgłaszanych od stycznia do grudnia w latach 2020–2022 według statystyki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Miesiąc	2020			2021			2022		
	Miasto	Powiat	OGÓŁEM	Miasto	Powiat	OGÓŁEM	Miasto	Powiat	OGÓŁEM
Styczeń	675	114	789	709	240	949	951	93	1 044
Luty	581	178	759	706	110	816	721	127	848
Marzec	487	123	610	698	156	854	1 154	232	1 386
Kwiecień	568	73	641	673	141	814	678	161	839
Maj	423	88	511	1 052	82	1 134	600	200	800
Czerwiec	569	141	710	977	121	1 098	582	94	676
Lipiec	902	66	968	1 011	293	1 304	674	138	812
Sierpień	472	184	656	839	342	1 181	559	178	737
Wrzesień	1 001	96	1 097	802	275	1 077	717	62	779

Miesiąc	2020			2021			2022		
	Miasto	Powiat	OGÓŁEM	Miasto	Powiat	OGÓŁEM	Miasto	Powiat	OGÓŁEM
Październik	895	270	1 165	689	166	855	551	80	631
Listopad	516	324	840	791	206	997	363	172	535
Grudzień	437	114	551	982	159	1 141	652	83	735

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Analiza liczby ofert pracy zgłaszanych do Powiatowego Urzędu Pracy w I kwartale 2022 roku wykazała wzrost zgłaszanych ofert pracy w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego. W kolejnych kwartałach odnotowano spadek ofert wpływających do Urzędu Pracy. Główny wpływ na to miała zmiana przepisów ułatwiających wydanie zezwolenia na pracę cudzoziemców na terenie województwa śląskiego oraz wprowadzenie przepisów dot. zatrudniania obywateli Ukrainy.

Pracodawcy zgłosili najwięcej zapotrzebowania w sektorze przetwórstwa przemysłowego, budownictwa oraz transportu i gospodarki magazynowej, a także na pracowników fizycznych, sprzątaczkę, elektryków i elektromonterów, sprzedawców, pielęgniarce oraz psychologów i nauczycieli różnych specjalności, także nauczycieli wychowania przedszkolnego. Trudności ze znalezieniem pracy mieli pracownicy biurowi o niskich kwalifikacjach i bibliotekarze. W związku z brakiem odpowiednich kandydatów lokalni pracodawcy nadal chętnie rekrutują do pracy cudzoziemców. Pracownicy z Ukrainy najczęściej znajdują zatrudnienie na stanowiskach niższego szczebla, takich jak kasjer, sprzedawca, pracownik produkcji, a także w transporcie, gospodarce magazynowej, rolnictwie, budownictwie, działalności restauratorskiej czy hotelarskiej.

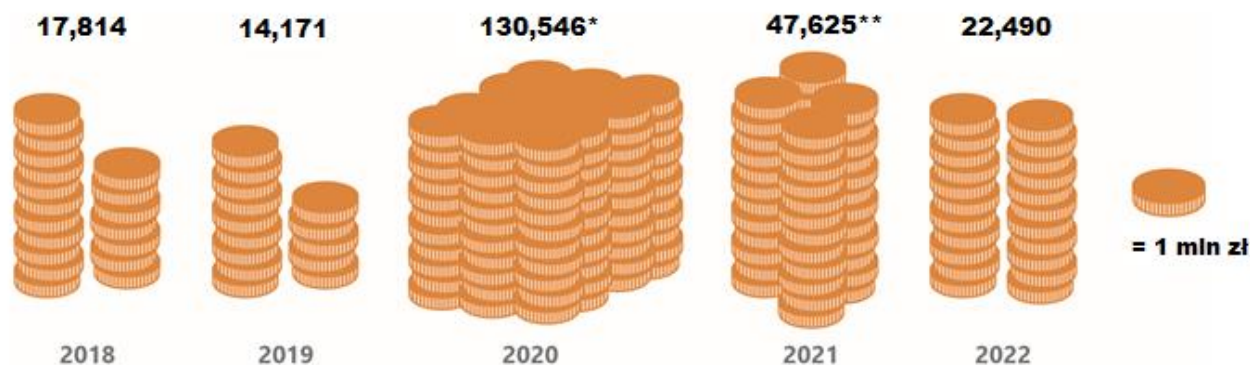
Tabela 95. **Liczba osób pracujących, w podmiotach gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 10 osób, w Gliwicach i wybranych miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2018–2021**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021
Gliwice	81 049	83 478	83 879	83 409
Bytom	28 865	28 854	29 092	28 403
Katowice	168 639	171 839	170 953	171 472
Sosnowiec	51 378	52 070	50 246	49 946
Tychy	47 820	47 976	48 276	47 165

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Infografika 7.

Wysokość środków Funduszu Pracy pozostających w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy z przeznaczeniem na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2018–2022 [w mln zł]

* W 2020 roku wartość 130 546 103,08 zł, w tym 116 685 000 zł na realizację Tarczy Antykryzysowej. Ze względu na pandemię, oprócz dotychczasowych zadań z zakresu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, szkoleń pracowników z KFS itd., Powiatowy Urząd Pracy otrzymał nowe obowiązki, wynikające z ustawy z 2 marca 2020 roku, czyli tzw. Tarczy Antykryzysowej. W 2020 i 2021 roku PUP realizował wsparcie finansowe dla lokalnych przedsiębiorców, u których w następstwie wystąpienia COVID-19 miał miejsce spadek obrotów gospodarczych lub, jak w przypadku mikroprzedsiębiorców, zachodziła konieczność udzielenia pożyczki na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej.

** Ze względu na trwającą wciąż pandemię PUP Gliwice, oprócz normalnych, dotychczasowych zadań z zakresu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, szkoleń pracowników z KFS, do których obliguje ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, nadal realizował nowe obowiązki wynikające z ustawy z 2 marca 2020 roku, czyli tzw. Tarczy Antykryzysowej. W 2021 roku Urząd realizował wsparcie finansowe dla lokalnych przedsiębiorców z określonych branż, u których w następstwie wystąpienia COVID-19 miał miejsce spadek obrotów gospodarczych i zachodziła konieczność udzielenia dotacji na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 96. Liczba nowych miejsc pracy zgłoszonych przez pracodawców do PUP w latach 2018–2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba zgłoszonych w Powiatowym Urzędzie Pracy miejsc pracy na koniec roku (wolne miejsca pracy na koniec każdego roku)	581	223	121	390	228
Liczba zgłoszonych w Powiatowym Urzędzie Pracy miejsc pracy w ciągu roku (wolne miejsca pracy w ciągu każdego roku)	10 021	9 137	7 526	9 929	8 202

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

W ujęciu ogólnym sytuacja na gliwickim rynku pracy jest stosunkowo dobra. Od początku 2022 roku systematycznie z miesiąca na miesiąc spadała liczba osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy. W Gliwicach na koniec roku 2022 odnotowano 838 osób bezrobotnych mniej niż na koniec roku 2021, co potwierdza, że sytuacja się ustabilizowała i uległa stopniowej poprawie.

Dobrą kondycję gliwickiego rynku pracy potwierdzają dane Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące stopy bezrobocia. Wynika z nich, iż gliwicki rynek nadal dobrze wypada na tle reszty

kraju i województwa, a dzięki aktywnej polityce wsparcia ze strony miasta, poziom zarejestrowanych osób bezrobotnych kształtował się na stosunkowo niskim poziomie.

Tabela 97. **Stopa bezrobocia i liczba bezrobotnych w Gliwicach, w wybranych miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, w województwie śląskim i kraju w latach 2018-2022**

Wyszczególnienie	Gliwice	Bytom	Sosnowiec	Tychy	Katowice	Śląskie	Polska
Stopa bezrobocia (w %)							
Grudzień 2018	3,1	9,5	6,3	2,5	1,6	4,3	5,8
Grudzień 2019	2,3	8,3	5,1	2,0	1,0	3,6	5,2
Grudzień 2020	3,2	10,1	6,7	3,0	1,7	4,9	6,2
Grudzień 2021	3,0	8,4	6,1	2,1	1,8	4,2	5,4
Grudzień 2022	2,2	8,0	5,0	1,7	1,4	3,7	5,2
Liczba bezrobotnych							
Grudzień 2018	3 371	4 406	4 611	1 730	3 579	80 079	963 200
Grudzień 2019	2 454	3 780	3 718	1 245	2 233	66 521	867 200
Grudzień 2020	3 380	4 591	4 890	1 903	3 798	91 032	1 046 400
Grudzień 2021	3 255	3 806	4 307	1 321	3 898	76 416	895 700
Grudzień 2022	2 417	3 600	3 560	1 059	3 071	64 903	812 300

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 98. **Osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gliwicach w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Ogółem osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP	3 371	2 454	3 380	3 255	2 417
- w tym kobiety (% ogółu)	1 814 (53,81%)	1 287 (52,44%)	1 693 (50,09%)	1 660 (51,0%)	1 272 (52,6%)
Z prawem do zasiłku	426	323	466	365	294
- w tym kobiety (% ogółu)	245 (57,51%)	199 (61,61%)	250 (53,65%)	226 (62,0%)	168 (57,1%)
Liczba zwolnień grupowych	625	513	396	39	106

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 99. **Struktura wiekowa osób bezrobotnych w Gliwicach w latach 2018–2022**

Wiek	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby zarejestrowanych (%) w PUP w grupie wiekowej 18–24	309 (9,17%)	193 (7,86%)	275 (8,14%)	270 (8,30%)	178 (7,4%)
Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby zarejestrowanych (%) w PUP w grupie wiekowej 25–34	844 (25,04%)	634 (25,84%)	875 (25,89%)	791 (24,30%)	553 (22,9%)
Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby zarejestrowanych (%) w PUP w grupie wiekowej 35–44	870 (25,81%)	627 (25,55%)	973 (28,78%)	929 (28,54%)	695 (28,7%)
Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby zarejestrowanych (%) w PUP w grupie wiekowej 45–54	638 (18,93%)	469 (19,11%)	630 (18,64%)	678 (20,83%)	510 (21,1%)
Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby zarejestrowanych (%) w PUP w grupie wiekowej 55–59	437 (12,96%)	310 (12,63%)	366 (10,83%)	366 (11,24%)	294 (12,2%)
Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby zarejestrowanych (%) w PUP w grupie wiekowej powyżej 60 lat	273 (8,09%)	221 (9,01%)	261 (7,72%)	221 (6,79%)	187 (7,7%)

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 100. **Struktura wykształcenia osób bezrobotnych w Gliwicach w latach 2018–2022**

Wykształcenie	2018	2019	2020	2021	2022
podstawowe i niepełne podstawowe (% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych)	990 (29,37%)	668 (27,22%)	951 (28,14%)	979 (30,08%)	577 (23,9%)
zasadnicze zawodowe (% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych)	650 (19,28%)	498 (20,29%)	710 (21,01%)	686 (21,08%)	473 (19,6%)
średnie ogólnokształcące (% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych)	373 (11,07%)	256 (10,43%)	374 (11,06%)	365 (11,21%)	284 (11,7%)
średnie zawodowe i policealne zawodowe (% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych)	735 (21,80%)	503 (20,50%)	689 (20,38%)	646 (19,85%)	517 (21,4%)
wyższe (% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych)	623 (18,48%)	529 (21,56%)	656 (19,41%)	579 (17,79%)	566 (23,4%)

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 101. **Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba osób, które za pośrednictwem PUP podjęły pracę	2 979	2 484	2 122	2 447	2 348
Liczba osób, które uczestniczyły w szkoleniach w celu przekwalifikowania	288	144	65	79	341
Liczba osób, które odbyły staże absolwenckie	218	165	92	128	113
Liczba osób, które podjęły prace interwencyjne	34	20	23	39	40
Liczba osób, którym przyznano dotacje na działalność gospodarczą	181	154	158	159	155
Liczba osób, które skierowano na doposażone stanowiska pracy	21	12	23	25	31
Liczba osób skierowanych do prac społecznie użytecznych	50	18	22	16	28
Liczba mieszkańców korzystających z kształcenia ustawicznego za pośrednictwem PUP	228	1 116	432	202	514
Liczba miejsc pracy oferowanych za pośrednictwem PUP dla osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności	464	314	209	210	243
Liczba opinii wydanych rocznie przez PUP w sprawie pozwoleń na pracę dla cudzoziemców	372	375	339	385	186*
Liczba oświadczeń o powierzeniu wykonania pracy cudzoziemcowi, rocznie zgłoszonych do PUP	7 402	8 989	7 913	8 942	7 548
Liczba zezwoleń na pracę sezonową, wydanych cudzoziemcom przez PUP	13	5	17	16	5

* Liczba opinii wydanych rocznie przez PUP uległa zmniejszeniu ze względu na wprowadzenie zarządzenia Wojewody Śląskiego nr 13/22 z dnia 17 stycznia 2022r. w sprawie ustalenia kryteriów wydawania zezwoleń na pracę cudzoziemców na terenie województwa śląskiego oraz wprowadzenie przepisów ułatwiających zatrudnienie obywateli Ukrainy.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 102. **Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2017–2021 [%]**

Miasto	2017	2018	2019	2020	2021
Gliwice	3,5	3,2	2,4	3,3	3,2
Bytom	5,1	4,4	3,8	5,0	4,2
Katowice	2,7	2,0	1,3	2,2	2,3
Sosnowiec	4,7	3,9	3,2	4,4	4,0
Tychy	2,2	2,1	1,7	2,6	1,9

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

5.2. Finanse

5.2.1. Budżet

Podstawą samodzielności jednostek samorządu terytorialnego jest możliwość kreowania polityki budżetowej. Jej ograniczenia wynikają z normatywnych rozwiązań prawno-finansowych, które uzależnione są od intencji ustawodawcy. Dlatego tak istotne jest nie tylko prowadzenie racjonalnej polityki w tym zakresie, ale także zapewnienie stabilności dochodów i przewidywalności wydatków w okresie dłuższym niż rok budżetowy.

Wprowadzane od kilku lat reformy podatkowe pomniejszyły jednak dochody Gliwic z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych, co skutkuje niższymi dochodami w stosunku do poprzedniego roku, a rekompensaty z budżetu państwa są niewystarczające w stosunku do ubytków w dochodach. Według wyliczeń Związku Miast Polskich, opartych na danych Ministerstwa Finansów oraz dokumentach Ocena skutków regulacji do ustaw zmieniających system podatkowy, łączny ubytek dochodów z PIT w Gliwicach w latach 2019–2023 wynosi 370 301 859 zł, natomiast suma otrzymanych rekompensat dla samorządów w 2021 r. (uzupełnienie subwencji ogólnej) i 2022 r. (dodatkowe dochody z PIT) wyniosła łącznie 83 427 676 zł. Zatem ubytek dochodów pomniejszony o sumę rekompensat wynosi 286 874 183 zł.

W 2022 r. znacznie wzrosły koszty działalności miasta z uwagi na utrzymującą się na kilkunastoprocentowym poziomie inflację. Wzrastały także stopy procentowe, co odbiło się na kosztach obsługi zaciągniętego zadłużenia (Rada Polityki Pieniężnej podniosła stopy procentowe w 2022 roku aż osiem razy z poziomu 1,7 proc. do 6,75 proc). Realizując odpowiedzialną gospodarkę finansową, pomimo znacznego ubytku w dochodach, rok 2022 zakończył się dla Miasta Gliwice stosunkowo dobrymi wynikami finansowymi, a wskaźniki budżetowe wskazują na stabilną kondycję finansową miasta.

Budżet Gliwic w przeliczeniu na mieszkańca jest jednym z najwyższych w kraju i największy wśród miast województwa śląskiego: dochody na mieszkańca wynoszą 9 200 zł a wydatki 9 818 zł (dla porównania dochody *per capita* Katowic wyniosły 9 047 zł, Tychów 8 133 zł, Sosnowca 6 619 zł, a Bytomia 7 255 zł). Dzieje się tak z uwagi na wieloletnie działania władz miasta, wzmacniające potencjał gospodarczy Gliwic oraz rozważne planowanie wydatków. Udziały miasta w podatkach dochodowych od osób fizycznych i prawnych, pomimo znacznego ubytku spowodowanego reformą Polski Ład, stanowiły w 2022 r. niemal 28 proc. dochodów bieżących i nadal są znacznym

źródłem finansowania wydatków. O ponad 12 proc. wzrosły, w stosunku do ubiegłego roku, wpływy z tytułu podatku od nieruchomości i stanowiły prawie 16 proc. dochodów bieżących Gliwic.

Wieloletni program inwestycyjny, możliwy do realizacji dzięki rozważnej gospodarce finansowej, również stawia Gliwice w czołówce miast naszego kraju i regionu. W 2022 roku wydatki majątkowe na mieszkańca naszego miasta wyniosły 2 530 zł, podczas gdy Tychy wydały 1 697 zł, Katowice 1 554 zł, Sosnowiec 937 zł, a Bytom 924 zł. Poziom inwestycji w Gliwicach od 2018 roku nie spada poniżej 300 mln zł rocznie, a w 2021 i 2022 roku miasto wydało znacznie ponad 400 mln zł każdego roku.

Faktyczne wykonanie dochodów i wydatków na dzień 31 grudnia 2022 roku wyniosło odpowiednio:

- dochody ogółem: 1 588 231 959,83 zł (w tym dochody bieżące 1 404 262 585,36 zł i dochody majątkowe 183 969 374,47 zł);
- wydatki ogółem: 1 694 806 792,94 zł (w tym wydatki bieżące 1 258 109 130,72 zł i wydatki majątkowe 436 697 662,22 zł).

Deficyt budżetowy, rozumiany jako różnica między dochodami i wydatkami, wyniósł 106 574 833,11 zł i został pokryty przychodami z tytułu wolnych środków (103 855 761,02 zł) oraz niewykorzystanymi środkami wynikającymi z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych, związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu (2 719 072,09 zł).

Rozchody w wysokości 48 844 853,92 zł zostały sfinansowane wolnymi środkami.

Za 2022 rok wypracowano nadwyżkę operacyjną w wysokości 149 386 944,60 zł, która zgodnie z metodologią agencji ratingowej Fitch Ratings stanowi najbardziej syntetyczną ocenę kondycji finansowej miasta, jego potencjału inwestycyjnego oraz zdolności kredytowej.

W związku z wydarzeniami nadzwyczajnymi, takimi jak pandemia i konflikt zbrojny pomiędzy Rosją i Ukrainą, Miasto Gliwice realizowało szereg działań związanych z zapobieganiem skutkom tych kryzysów.

W 2022 r. miasto Gliwice w dalszym ciągu otrzymywało środki z utworzonego w Banku Gospodarstwa Krajowego – **Funduszu Przeciwdziałania COVID-19** na zadania związane ze zwalczaniem i przeciwdziałaniem COVID-19. Środki przekazane zostały Domom Pomocy Społecznej na zakup środków ochrony osobistej, niezbędnego sprzętu i wyposażenia, a także na zapewnienie kadry, niezbędnej do utrzymania ciągłości usług świadczonych przez domy pomocy społecznej (194 923,00 zł) oraz dla seniorów celem poprawy bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania (102 000,00 zł).

W placówkach oświatowych kontynuowany był program z 2021 r. Laboratoria Przyszłości – rozwój infrastruktury szkolnej, również finansowany z wyżej wymienionego funduszu (857 892,37 zł). Dodatkowo na podstawie ustawy z 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym oraz ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw, miasto otrzymało środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na wypłaty dodatku węglowego dla gospodarstw domowych oraz dopłaty do innych źródeł ciepła dla gospodarstw domowych oraz podmiotów wrażliwych (19 845 726,75 zł). Łącznie z Funduszu Przeciwdziałania Covid-19 wydatkowano 21 038 991,65 zł.

W związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy w 2022 r. miasto realizowało zadania związane z **udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa**.

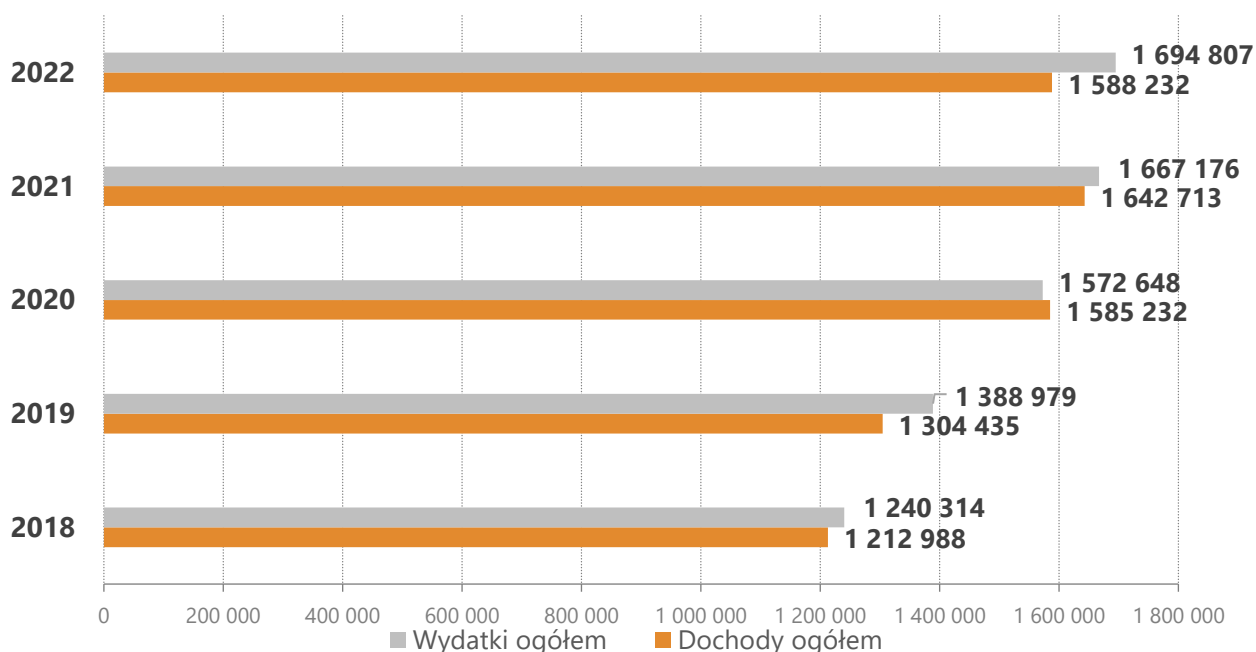
Na podstawie poleceń Wojewody Śląskiego miasto zostało zobowiązane do zapewnienia opieki i schronienia cudzoziemcom, przybywającym z objętej konfliktem zbrojnym Ukrainy. Na realizację zadania na podstawie zawartych porozumień: nr ZKI/16/2022 z 16 marca 2022 r. oraz ZKI/102/2022 z 12 kwietnia 2022 r. **Wojewoda Śląski przekazał dotację** na zadania zlecone realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej w łącznej wysokości **177 795,00 zł** z przeznaczeniem na pokrycie kosztów zapewnienia opieki i schronienia w okresie od 26 lutego do 13 marca 2022 r.

Ustawą z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa określony został zakres pomocy udzielanej obywatelom Ukrainy oraz utworzony Fundusz Pomocy w celu finansowania lub dofinansowania realizacji zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy.

Otrzymane środki z Funduszu Pomocy zostały wydatkowane w kwocie **42 630 704,63 zł**. **Z uwagi na niewystarczającą wysokość środków** otrzymanych z Funduszu Pomocy miasto finansowało realizację zadań określonych wyżej wymienioną ustawą również w ramach **otrzymanych środków z pomocy finansowej z Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, darowizn od osób fizycznych** i innych podmiotów oraz ze środków własnych miasta. Na podstawie zawartych z Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią umów miasto otrzymało środki na realizację zadań związanych z udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy w łącznej kwocie **881 223,00 zł**. **Środki z darowizn** od osób fizycznych i innych podmiotów w wysokości **64 662,07 zł** przeznaczono na pokrycie wydatków na: dostosowanie budynku przy ul. Warszawskiej 35A na potrzeby zakwaterowania obywateli Ukrainy, zakup wyposażenia do punktów zakwaterowania obywateli Ukrainy, zakup żywności oraz artykułów gospodarstwa domowego dla obywateli Ukrainy przebywających w miejskim punkcie zakwaterowania przy ul. Warszawskiej 35A.

Projekty oraz uchwały budżetowe na lata 2015–2022 dostępne są pod adresem: <https://bip.gliwice.eu/projekt-oraz-uchwala-budzetowa-na-dany-rok> a roczne sprawozdania opisowe pod adresem: <https://bip.gliwice.eu/roczne-sprawozdanie-opisowe-z-wykonania-budzetu-miasta?preview=true>

Wykres 7. **Dochody i wydatki budżetu Miasta Gliwice w latach 2018–2022 [tys. zł]**

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach

Tabela 103. Budżet Miasta Gliwice w latach 2018–2022 [tys. zł]

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Dochody ogółem, z tego:	1 212 988	1 304 435	1 585 232	1 642 713	1 588 232
- dochody bieżące	1 102 311	1 215 020	1 404 859	1 433 475	1 404 263
- dochody majątkowe	110 677	89 415	180 373	209 238	183 969
Wydatki ogółem, z tego:	1 240 314	1 388 979	1 572 648	1 667 176	1 694 807
- wydatki bieżące	927 745	1 027 707	1 212 227	1 215 750	1 258 109
- wydatki majątkowe	312 569	361 272	360 421	451 426	436 698
Nadwyżka / Deficyt	-27 326	-84 544	12 584	-24 463	-106 575
Przychody ogółem	162 411	170 241	234 802	220 148	182 738
Rozchody ogółem	40 011	25 894	27 238	32 948	48 845
Stan zadłużenia	323 925	373 198	520 959	488 012	459 284
Obsługa zadłużenia	30 031	33 979	36 430	42 241	65 442

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach

5.2.2. Dochody

Na dochody miasta składają się dochody własne, subwencje, dotacje celowe z budżetu państwa, środki z funduszy celowych i środki pochodzące ze źródeł zagranicznych oraz z budżetu Unii Europejskiej.

Najwyższy udział w dochodach ogółem mają **dochody własne**, wykonane w kwocie **1 055 122 698,27 zł**, w tym:

➤ **udziały we wpływach z podatków budżetu państwa – 388 878 472,48 zł, z tego:**

- **podatek dochodowy od osób fizycznych – 353 326 302,48 zł**, Miasto, zgodnie z art 11 ust. 3 otrzymywało go w równych miesięcznych ratach 1/12 ustalonych przez Ministerstwo Finansów. Dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w połowie roku podjęto decyzję o przekazaniu dodatkowych dochodów w łącznej wysokości 13,67 mld zł, zostały one rozdzielone na podstawie zapisu art. 70j ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Z tego powodu w roku 2023 jednostki samorządu terytorialnego nie otrzymają części rozwojowej subwencji ogólnej, o której mowa w art. 7 ust. 1 pkt. 5 powyższej ustawy. Mimo przekazania dodatkowych środków w wysokości 43,3 mln,

wykonanie dochodów z tytułu udziału we wpływach podatku dochodowego od osób fizycznych, było niższe od wykonania roku 2021 o kwotę 5 024 406,52 zł (98,60%).

- **podatek dochodowy od osób prawnych – 35 552 170,00 zł**, dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych otrzymano na poziomie założonym w prognozie Ministerstwa Finansów. Wykonanie dochodów było niższe od wpływów z 2021 roku o kwotę 2 248 520,95 zł (93,90%).

- **podatki i opłaty** łącznie w kwocie **324 988 220,88 zł**;
- **Środki z Funduszu Pomocy** na realizację zadań z zakresu pomocy obywatelom Ukrainy, w kwocie **42 630 706,37 zł**, które miasto otrzymało w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy oraz środki z pomocy finansowej z Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, a także darowizny od osób fizycznych i innych podmiotów. Na podstawie zawartych z Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią umów nr: DZ.3152.1.12.2022 z 20 kwietnia 2022 r. oraz DZ.3152.1.12.2022.1 z 1 sierpnia 2022 r. miasto otrzymało środki na realizację zadań własnych związanych z udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa w łącznej kwocie **881 223,00 zł**, z tego na wydatki bieżące: 481 223,00 zł oraz na wydatki inwestycyjne 400 000,00 zł. Środki z darowizn od osób fizycznych i innych podmiotów otrzymano w wysokości **65 162,07 zł**.

Subwencje wpłynęły w wysokości **282 931 999,00 zł**, z w tym najwyższa kwota wpływów z **części oświatowej – 262 164 574,00 zł**, która wpłynęła na poziomie wyższym o 9,6 mln niż zakładała prognoza Ministerstwa Finansów, w związku z: podwyższeniem średniego wynagrodzenia nauczycieli od 1 maja 2022 roku, powierzenia realizacji zadania związanego z zatrudnianiem nauczycieli pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów lub terapeutów pedagogicznych od 1 września 2022 roku oraz zmianami w zakresie średniego wynagrodzenia dotychczasowych nauczycieli stażystów i nauczycieli kontraktowych (tj. wynagrodzenia nauczycieli początkujących) od 1 września 2022 roku. Pomimo przyznanej zwiększonej subwencji, dofinansowanie całości zadań bieżących z zakresu edukacji, środkami własnymi miasta wyniosło 131 050 390,33 zł, same wynagrodzenia dotyczące zadań z działu 801 oraz 854 wynoszą 303 656 583,84 zł.

Dotacje celowe z zakresu budżetu państwa wpłynęły w wysokości **176 275 560,89 zł**. W 2022 roku środki z przeznaczeniem na wypłaty świadczeń w ramach programu „Rodzina 500” były wypłacane do końca maja 2022 roku, od czerwca 2022 roku wypłaty świadczeń przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Ponadto w związku z konfliktem wojennym na Ukrainie, Wojewoda Śląski przyznał kwotę 177 795,00 zł, na zapewnienie opieki i schronienia cudzoziemcom przybywającym z objętej konfliktem wojennym Ukrainy na podstawie porozumień zawartych 16 marca 2022 r. oraz 12 kwietnia 2022 r.

Tabela 104. Dochody miasta z podziałem na źródła dochodów w latach 2018–2022 [tys. zł]

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
DOCHODY WŁASNE, z tego:	763 706	786 700	956 136	964 502	1 055 123
bieżące, w tym:	700 441	744 891	851 888	844 447	935 142
- podatki i opłaty lokalne	235 558	246 284	269 974	297 881	324 988
- dochody z majątku	83 894	85 933	94 466	98 117	94 230
udziały we wpływach z podatków budżetu państwa, z tego:	333 042	361 393	353 529	396 152	388 878
- PIT	311 715	334 591	327 151	358 351	353 326
- CIT	21 327	26 802	26 379	37 801	35 552
majątkowe, w tym:	63 265	41 809	104 248	120 055	119 981
- dochody z majątku	55 722	34 012	50 840	87 178	74 131
SUBWENCJA OGÓLNA, z tego:	215 181	240 625	273 789	314 868	282 932
bieżąca, w tym:	215 181	236 344	273 789	314 868	282 932
- część oświatowa	202 414	223 007	247 987	255 863	262 165
majątkowa, w tym:	-	4 281	-	-	-
- środki na inwestycje na drogach	-	4 281	-	-	-
DOTACJE CELOWE Z BUDŻETU PAŃSTWA, z tego:	176 612	221 766	270 631	266 530	176 276
bieżące, w tym:	175 431	221 341	270 102	266 485	176 146
- na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami	157 788	203 157	227 087	247 561	157 196
- na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych	16 748	16 748	16 723	16 950	17 080
majątkowe, w tym:	1 181	425	529	45	130
- na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami	100	24	402	15	104
- na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych	1 060	300	-	-	-
ŚRODKI Z FUNDUSZY CELOWYCH	2 390	11 020	14 292	4 650	4 465
bieżące	2 357	2 459	2 929	2 994	4 457

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
majątkowe	33	8 561	11 363	1 656	8
ŚRODKI POCHODZĄCE ZE ŹRÓDEŁ ZAGRANICZNYCH ORAZ Z BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ, w tym na:	55 099	44 324	70 384	92 163	69 437
bieżące	8 900	9 986	6 151	4 681	5 586
majątkowe	46 199	34 338	64 233	87 482	63 851

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach

Tabela 105. Wpływy z lokalnych podatków i opłat w latach 2018–2022 [tys. zł]

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Wpływy z podatków i opłat lokalnych ogółem, w tym:	235 558	246 284	269 974	297 881	324 988
1) WPŁYWY Z PODATKÓW:	191 604	198 068	211 265	224 273	246 331
a) od nieruchomości	174 422	176 863	190 162	196 983	220 854
b) rolnego	610	618	621	644	658
c) leśnego	56	56	83	27	59
d) od środków transportowych	3 633	3 748	3 644	4 014	4 178
e) dochodowego od osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej	319	315	348	918	925
g) od spadków i darowizn	1 759	2 501	1 605	2 258	2 556
h) od czynności cywilnoprawnych	10 805	13 967	14 802	19 429	17 101
2) WPŁYWY Z OPŁAT:	43 954	48 216	58 709	73 608	78 657
a) skarbowej	2 486	2 587	2 152	2 451	2 199
b) targowej	1 413	1 462	1 185	6	1 324
c) eksploatacyjnej	0	0	-	-	-
d) komunikacyjnej	4 339	4 454	3 496	3 915	2 918
e) za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	4 218	4 291	4 483	4 381	4 899
f) za koncesje i licencje	12	7	7	7	12
g) za wydanie prawa jazdy	495	432	341	436	462

h) innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	30 991	34 983	47 045	61 985	64 711
i) z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym*	-	-	-	427	2 132

* Nowa opłata obowiązująca od 1 stycznia 2021 roku uregulowana przepisami ustawy z 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach

Wykres 8. **Dochody własne jako odsetek wszystkich dochodów w latach 2019–2022**

**Udział dochodów własnych
w dochodach ogółem
w roku 2019**

■ Dochody własne ■ Pozostałe dochody

**w dochodach ogółem
w roku 2021**

■ Dochody własne ■ Pozostałe dochody

**Udział dochodów własnych
w dochodach ogółem
w roku 2020**

**Udział dochodów własnych
w dochodach ogółem
w roku 2022**

■ Dochody własne ■ Pozostałe dochody

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach

Tabela 106. **Stopa obsługi zadłużenia (wydatki związane z obsługą zadłużenia jako odsetek dochodów własnych gminy) w latach 2018–2022**

Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Stopa obsługi długu publicznego	1,29	1,03	0,96	0,96	1,58

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach

5.2.3. Wydatki

Wydatki budżetowe przedstawione są w podziale na wydatki bieżące oraz majątkowe, czyli głównie inwestycyjne. Można je również podzielić według poszczególnych działów klasyfikacji budżetowej, np. wydatki na ochronę zdrowia, oświatę, turystykę czy transport i łączność.

Tabela 107. **Struktura wydatków Miasta Gliwice w latach 2018–2022 [tys. zł]**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Wydatki ogółem, z tego:	1 240 314	1 388 979	1 572 648	1 667 176	1 694 807
- wydatki bieżące	927 745	1 027 707	1 212 227	1 215 750	1 258 109
- wydatki majątkowe	312 569	361 272	360 421	451 426	436 698

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach

Tabela 108. **Wydatki w podziale na działy klasyfikacji budżetowej w latach 2018–2022 [tys. zł]**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Wydatki ogółem	1 240 314	1 388 979	1 572 648	1 667 176	1 694 807
Rolnictwo i łowiectwo, z tego:	213	246	260	343	290
wydatki bieżące	213	246	260	343	290
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Leśnictwo, z tego:	257	371	119	121	178
wydatki bieżące	257	121	112	121	178
wydatki majątkowe	-	250	7	-	-
% w wydatkach ogółem	0,02	0,03	0,01	0,01	0,01
Górnictwo i kopalnictwo, z tego:	14	15	17	62	18
wydatki bieżące	14	15	17	62	18
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę, z tego:	10 700	6 000	8 000	6 000	12 000
wydatki bieżące	-	-	-	-	-
wydatki majątkowe	10 700	6 000	8 000	6 000	12 000
% w wydatkach ogółem	0,86	0,43	0,51	0,36	0,71
Handel, z tego:	-	-	-	157	2 817
wydatki bieżące	-	-	-	-	2 125
wydatki majątkowe	-	-	-	157	692
% w wydatkach ogółem				0,01	0,16
Transport i łączność, z tego:	150 628	190 391	210 269	255 173	218 833

Rozdział 5. Gospodarka i finanse

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
wydatki bieżące	67 920	71 403	73 521	80 945	73 000
wydatki majątkowe	82 708	118 988	136 748	174 228	145 833
% w wydatkach ogółem	12,14	13,71	13,37	15,31	12,91
Turystyka, z tego:	126	122	30	34	38
wydatki bieżące	126	122	30	34	38
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00
Gospodarka mieszkaniowa, z tego:	120 907	155 641	155 782	177 656	209 970
wydatki bieżące	84.338	85 037	85 781	89 845	100 612
wydatki majątkowe	36 569	70 604	70 001	87 811	109 358
% w wydatkach ogółem	9,75	11,20	9,91	10,66	12,39
Działalność usługowa, z tego:	39 351	36 059	30 106	43 206	21 558
wydatki bieżące	17 245	18 263	16 152	20 093	9 539
wydatki majątkowe	22 106	17 796	13 954	23 113	12 019
% w wydatkach ogółem	3,17	2,60	1,91	2,59	1,27
Administracja publiczna, z tego:	75 763	87 737	76 679	79 909	111 972
wydatki bieżące	70 205	79 059	73 176	75 931	109 252
wydatki majątkowe	5 558	8 678	3 503	3 978	2 720
% w wydatkach ogółem	6,11	6,32	4,88	4,79	6,61
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa, z tego:	849	1 206	1 583	31	34
wydatki bieżące	849	1 206	1 583	31	34
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	0,07	0,09	0,10	0,00	0,00
Obrona narodowa, z tego:	164	151	149	1	0
wydatki bieżące	164	151	149	1	0
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	0,01	0,01	0,01	0,00	-

Rozdział 5. Gospodarka i finanse

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, z tego:	33 602	35 456	37 427	40 783	90 057*
wydatki bieżące	30 692	33 032	35 827	38 440	85 425
wydatki majątkowe	2 910	2 424	1 600	2 343	4 632
% w wydatkach ogółem	2,71	2,55	2,38	2,45	5,31
Wymiar sprawiedliwości, z tego:	420	462	459	462	462
wydatki bieżące	420	462	459	462	462
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
Obsługa długu publicznego, z tego:	9 820	8 094	9 191	9 388	16 714
wydatki bieżące	9 820	8 094	9 191	9 388	16 714
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	0,79	0,58	0,58	0,56	0,99
Różne rozliczenia, z tego:	16 903	16 987	105 423	23 198	19 006
wydatki bieżące	16 903	16 494	105 391	22 986	18 968
wydatki majątkowe	-	493	32	212	38
% w wydatkach ogółem	1,36	1,22	6,70	1,39	1,12
Oświata i wychowanie, z tego:	311 479	333 339	373 567	421 312	447 749
wydatki bieżące	271 417	296 906	331 998	370 606	391 922
wydatki majątkowe	40 062	36 433	41 569	50 706	55 827
% w wydatkach ogółem	25,11	24,00	23,75	25,27	26,42
Ochrona zdrowia, z tego:	19 636	43 890	47 688	48 858	28 473
wydatki bieżące	7 999	7 198	8 853	10 006	8 683
wydatki majątkowe	11 637	36 692	38 835	38 852	19 790
% w wydatkach ogółem	1,58	3,16	3,03	2,93	1,68
Pomoc społeczna, z tego:	55 220	59 109	60 859	67 411	73 198
wydatki bieżące	54 562	55 979	58 997	64 535	72 410
wydatki majątkowe	658	3 130	1 862	2 876	788
% w wydatkach ogółem	4,45	4,26	3,87	4,04	4,32
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, z tego:	8 178	9 069	10 333	11 362	32 546
wydatki bieżące	8 114	8 836	10 096	11 259	32 484

Rozdział 5. Gospodarka i finanse

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
wydatki majątkowe	64	233	237	103	62
% w wydatkach ogółem	0,66	0,65	0,66	0,68	1,92
Edukacyjna opieka wychowawcza, z tego:	23 492	29 184	26 507	28 905	19 301
wydatki bieżące	21.026	23 087	25 459	28 201	19 117
wydatki majątkowe	2 466	6 097	1 048	704	184
% w wydatkach ogółem	1,89	2,10	1,69	1,73	1,14
Rodzina, z tego:	143 117	188 344	237 045	232 708	136 201
wydatki bieżące	142 735	187 987	236 294	231 650	136 050
wydatki majątkowe	382	357	751	1 058	151
% w wydatkach ogółem	11,54	13,56	15,07	13,96	8,04
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, z tego:	114 217	118 032	122 663	160 135	184 269
wydatki bieżące	66 699	74 555	89 590	107 893	124 488
wydatki majątkowe	47 518	43 477	33 073	52 242	59 781
% w wydatkach ogółem	9,21	8,50	7,80	9,61	10,87
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, z tego:	23 921	27 477	21 143	23 113	33 569
wydatki bieżące	22 857	24 174	21 077	22 804	29 689
wydatki majątkowe	1 064	3 303	66	309	3 880
% w wydatkach ogółem	1,93	1,98	1,34	1,39	1,98
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody, z tego:	3	-	-	-	-
wydatki bieżące	3	-	-	-	-
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	-	-	-	-	-
Kultura fizyczna, z tego:	81 334	41 597	37 349	36 848	35 554
wydatki bieżące	33 166	35 280	28 214	30 114	26 612
wydatki majątkowe	48 168	6 317	9 135	6 734	8 942
% w wydatkach ogółem	6,56	2,99	2,38	2,21	2,10

* W związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy w 2022 r. miasto realizowało zadania związane z udzielaniem pomocom obywatelom Ukrainy w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa.

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach

Tabela 109. **Dochody z odsetek od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych w latach 2018–2022 [tys. zł]**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Dochody z odsetek od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych	2 744	1 788	658	559	8 788*

* Od 1 stycznia 2022 r. obowiązuje nowa umowa na obsługę bankową budżetu miasta zawarta z Bankiem Millennium SA. Wysokość odsetek związana jest z poziomem wolnych środków w ciągu roku znajdujących się na rachunku oraz z poziomem podstawowych stóp procentowych Narodowego Banku Polskiego, które z uwagi na znaczną inflację były w 2022 r. ośmiokrotnie podnoszone przez Radę Polityki Pieniężnej – stopa referencyjna wzrosła z poziomu 1,75% do poziomu 6,75%.

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach

5.2.4. Rating

Rating to ocena ryzyka pozwalająca określić wiarygodność kredytową ocenianego podmiotu gospodarczego oraz jego zdolność do wywiązywania się ze swoich zobowiązań finansowych. Ocena wystawiana jest przez agencje ratingowe. Raz przyznana ocena jest średnio co pół roku aktualizowana i w zależności od sytuacji gospodarczej ulega obniżeniu, podwyższeniu lub pozostaje bez zmian. Trzy główne agencje ratingowe w Polsce i na świecie to: Moody's Investors Service, Standard & Poor's i Fitch Ratings. Gliwice są oceniane przez Fitch Ratings.

Tabela 110. **Oceny ratingowe w wybranych miastach – stan na 31 grudnia 2022 roku**

Miasto	Data nadania/ Aktualizacji	Rating międzynarodowy	Rating krajowy
Poznań	18 listopada 2022 r.	A-	
Rzeszów	18 listopada 2022 r.	BBB	AA-(pol)
Toruń	18 listopada 2022 r.	BBB perspektywa negatywna	A+(pol)
Bydgoszcz	4 listopada 2022 r.	BBB+	AA+(pol)
Katowice	4 listopada 2022 r.	BBB+	AA+(pol)
Warszawa	4 listopada 2022 r.	A-	AAA(pol)
Białystok	21 października 2022 r.	BBB perspektywa negatywna	A+(pol)
Szczecin	21 października 2022 r.	BBB+	AA+(pol)
Zabrze	21 października 2022 r.	BB perspektywa negatywna	BBB(pol)
Chorzów	7 października 2022 r.	BBB-	A(pol)
Częstochowa	7 października 2022 r.	BBB	AA-(pol)
Gdańsk	7 października 2022 r.	A-	AAA(pol)

Opole	7 października 2022 r.	BBB	A+(pol)
Rybnik	7 października 2022 r.	BBB+	AA+(pol)
Gliwice	30 września 2022 r.	A-	AA+(pol)
Płock	30 września 2022 r.	A-	AA+(pol)

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach

6 września 2022 r. Fitch Ratings zdjął ratingi wszystkich miast w Polsce z listy obserwacyjnej ze wskazaniem negatywnym oraz podjął decyzje ratingowe. Decyzje dotyczące wszystkich gmin uwzględniają przewidywane skutki reformy fiskalnej „Polski Ład” i ich wpływ na sytuację finansową miast na prawach powiatu oraz gmin.

30 września 2022 r. Fitch Ratings potwierdził międzynarodowe długoterminowe ratingi Miasta Gliwice dla zadłużenia w walucie zagranicznej i krajowej na poziomie „A-” oraz krajowy rating długoterminowy na poziomie „AA+(pol)” – perspektywa ratingów jest stabilna.

5.2.5. Majątek miasta

Miasto dla prowadzenia efektywnych procesów zarządczych musi posiadać niezbędny majątek. Służy on m.in. realizacji prowadzonych działań, zaspokajaniu potrzeb mieszkańców oraz społecznej tezauryzacji. Wielkość majątku miasta wynika nie tylko z jego zasobności, ale przede wszystkim z możliwości efektywnego nim zarządzania.

Tabela 111. **Wykaz spółek komunalnych i innych spółek prawa handlowego, w których miasto posiada udziały i akcje – stan na 31 grudnia 2022 roku.**

Wyszczególnienie	Udział miasta w zł	% udział w kapitale zakładowym	Data rejestracji	Rodzaj prowadzonej działalności
Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Gliwice Sp. z o.o.	93 615 000	100,00	31.01.1996 r.	Produkcja i dystrybucja ciepła
Przedsiębiorstwo Remontów Ulic i Mostów SA	21 475 005	100,00	31.03.2000 r. (Sp. z o.o.) 01.07.2008 r. (SA)	Budowa dróg, autostrad, lotnisk, obiektów sportowych, budownictwo ogólne i inżynieria lądowa
Zarząd Budynków Miejskich I Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	65 903 500	100,00	13.07.1999 r.	Budowa mieszkań pod wynajem, zarządzanie lokalami gminy i wspólnotami mieszkaniowymi
Zarząd Budynków Miejskich II Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	80 950 000	100,00	30.07.1999 r.	Budowa mieszkań pod wynajem, zarządzanie lokalami gminy i wspólnotami mieszkaniowymi
Przedsiębiorstwo	32 624 000	100,00	19.02.2004 r.	Składowanie i utylizacja

Rozdział 5. Gospodarka i finanse

Wyszczególnienie	Udział miasta w zł	% udział w kapitale zakładowym	Data rejestracji	Rodzaj prowadzonej działalności
Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o.				odpadów komunalnych
Śląska Sieć Metropolitalna Sp. z o.o.	38 927 500	100,00	03.02.2009 r.	Telekomunikacja przewodowa i bezprzewodowa
Szpital Miejski nr 4 w Gliwicach Sp. z o.o.	133 183 300	99,98	01.09.2015 r.	Szpitalnictwo, praktyka lekarska, działalność ambulansów wypadkowych
Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	186 462 500	87,78	24.02.1998 r.	Produkcja, zakup, przesyłanie i sprzedaż wody, odbiór i oczyszczanie ścieków
Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o.	39 020 500	83,53	28.08.1997 r.	Usługi przewozowe publicznej komunikacji miejskiej
Górnośląski Akcelerator Przedsiębiorczości Rynkowej Sp. z o.o. (dawniej: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o.)	652 463 000	93,47	14.08.1998 r.	Wynajem powierzchni, doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania w ramach Inkubatora Przedsiębiorczości
Śląskie Centrum Logistyki SA	30 956 100	77,78	18.01.1990 r.	Przeładunek, składowanie i magazynowanie towarów, usługi spedycyjne i logistyczne
Gliwicki Klub Sportowy PIAST SA	6 255 000	66,68	04.08.2009 r.	Działalność klubów sportowych
Park Naukowo- -Technologiczny „TECHNOPARK GLIWICE” Sp. z o.o.	9 716 000	71,86	05.10.2004 r.	Usługi w zakresie transferu nowoczesnych technologii, doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania
Remondis Gliwice Sp. z o.o.	2 613 500	20,04	06.11.1998 r.	Wywóz nieczystości, oczyszczanie miasta, recykling
Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.	915 000	9,97	13.05.1996 r.	Zarządzanie strefą ekonomiczną, obrót nieruchomościami, wynajem powierzchni biurowej, usługi konsultingowe i szkoleniowe
Tramwaje Śląskie SA	4 370 000	2,92	05.12.2002 r.	Transport pasażerski
Walcownia Metali Nieżelaznych „Łabędy” SA	354 400,09	1,44	17.12.1997 r.	Produkcja wyrobów z miedzi i jej stopów, usługi walcowania

Źródło: Wydział Nadzoru Właścicielskiego UM w Gliwicach

Tabela 112. Wartość mienia Miasta Gliwice

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość		Zmiana wartości	Dynamika 2022/2021
		31.12.2021	31.12.2022		
1.	Wartości niematerialne i prawne	2 673 266,65	4 055 177,26	1 381 910,61	151,69%
2.	Środki trwałe	4 875 670 627,72	5 064 422 653,92	188 752 026,20	103,87%
2.1.	Grunty, w tym:	1 112 068 787,11	1 073 239 184,45	-38 829 602,66	96,51%
	Grunty stanowiące własność jednostki samorządu terytorialnego, przekazane w użytkowanie wieczyste innym podmiotom				
2.1.1	·	107 863 771,16	53 448 975,14	-54 414 796,02	49,55%
2.2.	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	3 691 640 361,63	3 896 060 340,51	204 419 978,88	105,54%
2.3.	Urządzenia techniczne i maszyny	29 434 571,10	51 901 448,69	22 466 877,59	176,33%
2.4.	Środki transportu	6 302 923,12	7 411 881,50	1 108 958,38	117,59%
2.5.	Inne środki trwałe	24 426 390,65	23 378 588,67	-1 047 801,98	95,71%
2.6	Dobra kultury	11 797 594,11	12 431 210,10	633 615,99	105,37%
3.	Środki trwałe w budowie (inwestycje)	294 723 328,49	209 484 827,69	-85 238 500,80	71,08%
4.	Długoterminowe aktywa finansowe, w tym:	1 330 801 155,09	1 399 804 305,09	69 003 150,00	105,19%
4.1.	Akcje i udziały	1 330 801 155,09	1 399 804 305,09	69 003 150,00	105,19%
	RAZEM	6 503 868 377,95	6 677 766 963,96	173 898 586,01	102,67%

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach

Tabela 113. **Nieruchomości niezabudowane i zabudowane, włączone do majątku miasta w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Mienie skomunalizowane					
Grunty [m ²]	19 1047	17 413	11 519	17 062	29 197
Mienie nabyte do zasobu*					
Użytkowanie wieczyste [m ²]	5 888	4 267	910	4 954	49 644
Średnia cena za m ² [zł brutto]	81,07 (z darowiznami)	179,28	116,75 (z darowiznami)	35,65 (z darowiznami)	85,88
	129,71 (bez darowizn)		182,23 (bez darowizn)	46,21 (bez darowizn)	111,35
Udział w użytkowaniu wieczystym	-	-	-	-	-
Własność [m ²]	10 557	4 381	480	79 998	57 881
Średnia cena za m ² [zł brutto]	56,00 (z darowiznami)	94,51 (z darowiznami)	92,17 (brak darowizn)	80,78 (z darowiznami)	-
	133,75 (bez darowizn)	118,13 (bez darowizn)		84,18 (bez darowizn)	152,94
Udział we własności	-	-	-	1/2	1/2
Nieruchomości zabudowane [m ²]	-	-	-	3 341	20 566
Średnia cena m ² nieruchomości zabudowanej [zł brutto]	-	-	-	279,86 (z darowiznami)	810,26
				475,83 (bez darowizn)	1 644,31

* Nabywanie nieruchomości w drodze umowy kupna, zmiany nieruchomości w trybie art. 15 ustawy o gospodarce nieruchomościami z 21 sierpnia 1997 roku, pierwokupu i innych tytułów ok. zrzeczenia praw na rzecz Miasta Gliwice.
Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UM w Gliwicach

6.

6. Zdrowie i polityka społeczna

6.1. Zdrowie

Ochrona zdrowia

Obecnie na terenie Gliwic działają cztery szpitale:

- Szpital Miejski nr 4 Sp. z o.o.,
- Szpital Vito-Med Sp. z o.o.,
- Szpital Wielospecjalistyczny Sp. z o.o.,
- Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowy Instytut Badawczy Oddział w Gliwicach (placówka podlegająca strukturom rządowym).

Nocną i świąteczną opiekę zdrowotną w Gliwicach świadczą:

- Szpital Miejski nr 4 Sp. z o.o., ul. Zygmunta Starego 19;
- Szpital Wielospecjalistyczny w Gliwicach, ul. Kościuszki 1.

Tabela 114. Liczba placówek ochrony zdrowia, stan na 31 grudnia 2022 roku

Rodzaj placówki	Liczba placówek
Przychodnie publiczne i niepubliczne / podmioty lecznicze	245
Apteki	61*
Szpitale	4
Liczba łóżek w szpitalach	924**
Liczba łóżek w podmiotach leczniczych	1 256**

* Stan na 20 stycznia 2023 r.

** Stan na 31 grudnia 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach, rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą oraz rejestru aptek

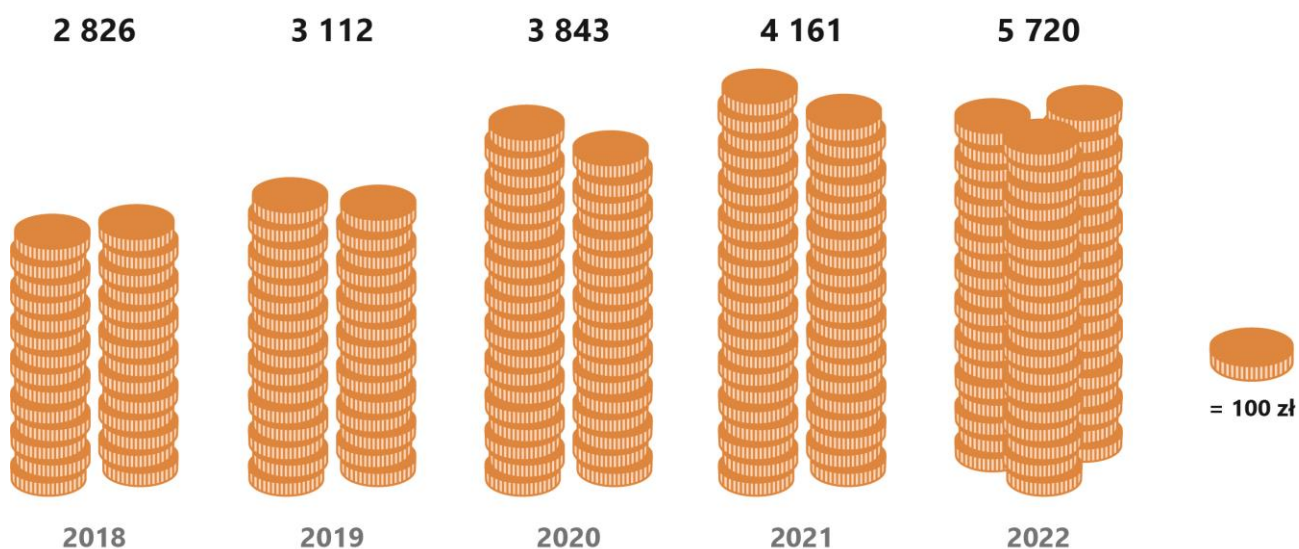

Szpital Miejski nr 4 Sp. z o.o. to placówka o charakterze regionalnym, obsługująca nie tylko gliwiczian (w 2022r. – 111 426 pacjentów) ale również mieszkańców powiatu gliwickiego (20 421 osób) i pacjentów spoza powiatu (15 963 osoby).

Szpital bardzo dynamicznie się rozwija, w 2022 r. otwarto oddziały rehabilitacji kardiologicznej oraz ortopedii dziecięcej, następnymi w kolejności są poradnie chorób zakaźnych oraz chirurgii onkologicznej. Świadczone tu usługi medyczne, niedostępne np. w ośrodkach klinicznych, są na najwyższym poziomie innowacji: przykładem może być wdrożenie do codziennej praktyki operacyjnej robota chirurgicznego, wszczepianie indywidualnie zaprojektowanych endoprotez dla chorych cierpiących z powodu nowotworów kości czy prowadzenie badań z wykorzystaniem supernowoczesnych aparatów RTG. Pozycję gliwickiej placówki na medycznej mapie województwa śląskiego określa również obecność w sieci kardiologicznej (zaledwie jedenaście szpitali z woj. śląskiego) i Krajowej Sieci Onkologicznej, a także współpraca z najważniejszymi ośrodkami naukowymi w regionie: Politechniką Śląską, Akademią Wychowania Fizycznego w Katowicach, a na poziomie krajowym: Narodowym Centrum Badań i Rozwoju w Warszawie i Pomorskim Uniwersytetem Medycznym w Szczecinie.

Infografika 8.

Wysokość kontraktów gliwickich podmiotów leczniczych (m.in. szpitali, przychodni, zakładów lecznictwa ambulatoryjnego i innych placówek) z NFZ w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2018–2022 [zł]

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach na podstawie danych statystycznych oraz danych z NFZ

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Polityka społeczna, w tym rozwiązywanie problemów społecznych, jest jednym z kluczowych priorytetów Miasta Gliwice. Cele oraz sposoby ich realizacji określone są w „**Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gliwice na lata 2016–2025**”, która została przyjęta uchwałą nr XII/301/2015 Rady Miasta Gliwice z 17 grudnia 2015 roku, zaktualizowaną w 2020 roku uchwałą nr XIII/220/2020 Rady Miasta Gliwice z 13 lutego 2020 roku.

Konieczność opracowania Strategii wynika wprost z art. 16b ust. 1 ustawy z 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.).

Załącznik 9 Raport za 2022 rok z realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gliwice na lata 2016–2025”

Profilaktyka i promocja zdrowia

Miasto aktywnie angażuje się w projekty, których celem jest wzrost świadomości mieszkańców w zakresie korzyści płynących z prowadzenia aktywnego trybu życia oraz dbałości o zdrowie. Obejmują one szeroko zakrojoną profilaktykę, edukację zdrowotną oraz promocję zdrowia. Działania prowadzone są w różnych formach i skierowane do osób w każdym wieku. W 2022 r. zrealizowano następujące zadania:

- „Kawiarenka Zdrowia” – zadanie, które zostało zapoczątkowane w 2019 r. i jest realizowane w ramach projektu „Zdrowe Gliwice”. W 2022 r. powrócono do jego realizacji po dwuletniej przerwie spowodowanej pandemią. Jest to cykl prelekcji o tematyce zdrowotnej połączonych ze zdrowym poczęstunkiem i występem artystycznym (operetka, piosenka biesiadna, rozrywkowa, spektakl teatralny). W ramach spotkań w 2022 r. omawiane były tematy związane m.in. z cukrzycą, zdrowiem psychicznym, ratownictwem medycznym, problemami urologicznymi oraz programami realizowanymi przez NFZ. Zaproszeni specjaliści odpowiadali na pytania słuchaczy oraz prowadzili indywidualne rozmowy z zainteresowanymi. W przedsięwzięciu wzięło udział łącznie 570 osób;
- treningi tai-chi dla mieszkańców prowadzone w parku Chopina w Gliwicach, w których uczestniczyło ok. 280 osób (grupa zmienna);
- w ramach Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego zrealizowano zadanie „Makijaż permanentny u kobiet, które przeszły leczenie onkologiczne lub borykają się z problemem łysienia plackowatego”. Usługą objęto 40 kobiet w wieku 60+;
- profilaktyka czerniaka – akcja edukacyjna dla szkół z zakresu profilaktyki raka skóry, w której wzięło udział 48 placówek oświatowych, 2011 uczniów, 65 nauczycieli;
- „Słodkie pogotowie” – prowadzenie punktu konsultacyjnego i edukacji żywieniowej oraz realizacja szkoleń dla nauczycieli w zakresie opieki nad dziećmi chorymi na cukrzycę. Projekt realizowany był przez Towarzystwo Pomocy Dzieciom i Młodzieży z Cukrzycą i dofinansowany przez Miasto Gliwice. W 2022 roku z usług oferowanych przez „Słodkie pogotowie” skorzystały 422 osoby;
- „Zdrowa godzina w Radiu CCM” – zrealizowano 6 audycji, w których omówiono najczęściej występujące choroby cywilizacyjne, takie jak: cukrzyca, zaburzenia psychiczne, nowotwory, choroby układu krążenia czy choroby autoimmunologiczne. Aby dotrzeć do jak największej liczby słuchaczy audycja była emitowana dwukrotnie, w piątki i w niedziele;
- Gliwicki Dzień dla Zdrowia – akcja zdrowotna z udziałem gliwickich podmiotów leczniczych, podczas której mieszkańcy mogli skorzystać z konsultacji, badań i warsztatów zdrowotnych. W akcji wzięło udział 439 osób.

Uchwałą nr XXIV/514/2021 Rady Miasta Gliwice z 25 marca 2021 roku przyjęty został **„Program Zdrowia Psychicznego dla Miasta Gliwice na lata 2021-2024”**. Jest on odpowiedzią na rosnącą skalę wyzwań dotyczących zdrowia psychicznego, m.in. wzrost liczby osób zmagających się z kryzysami psychicznymi czy też niepokojące statystyki samobójstw, szczególnie wśród dzieci i seniorów. Pandemia COVID-19 i towarzysząca jej izolacja, jak i późniejszy konflikt zbrojny na Ukrainie, dla wielu osób stały się dodatkowymi źródłami stresu i lęków. Celem programu jest podejmowanie działań upowszechniających wiedzę o zdrowiu psychicznym, zapobieganie jego zaburzeniom, zapewnianie wsparcia i integracji społecznej osobom chorującym.

W 2022 roku Miasto włączyło się w obchody Dnia Zdrowia Psychicznego – w październiku zorganizowano cykl wydarzeń, których celem było zwrócenie uwagi na konieczność zadbania o swoje zdrowie psychiczne. W ramach obchodów odbyła się tematyczna „Kawiarenka Zdrowia”

oraz Gra Miejska „Dbaj o siebie z głową”, w Palmiarni Miejskiej zorganizowano koncerty i warsztaty relaksacyjne, możliwe były także konsultacje ze specjalistami. Początkowo w Palmiarni, a później w Centrum Handlowym „Forum” prezentowano wystawę poświęconą dbaniu o zdrowie psychiczne. Urząd Miejski przygotował również poradnik „Zadbaj o swój dobrostan”, który można pobrać ze strony internetowej Gliwice.eu. Zawarto w nim wskazówki dotyczące dbania o higienę psychiczną, informacje na temat zaburzeń psychicznych oraz miejsc oferujących wsparcie, a także antystresowe kolorowanki.

Załącznik 10 Sprawozdanie za 2022 rok z realizacji „Programu Zdrowia Psychicznego dla Miasta Gliwice na lata 2021–2024”

Przeciwdziałanie uzależnieniom

„Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Gliwice na lata 2022–2025” został wprowadzony uchwałą nr XXXIV/738/2022 Rady Miasta Gliwice z 10 marca 2022 roku. Jest on kontynuacją programów realizowanych na terenie Gliwic w poprzednich latach.

Celem programu jest ograniczenie rozmiaru szkód związanych z nadużywaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych oraz działania zapobiegawcze i prewencyjne mające na celu zmniejszenie skutków negatywnych zjawisk społecznych.

Sposób realizacji zadań w ramach przeciwdziałania uzależnieniom jest dostosowany do lokalnych potrzeb i możliwości prowadzenia określonych form działalności, w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualną pomoc merytoryczną i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych – jednostek samorządowych wyższego szczebla, organizacji, instytucji i osób fizycznych.

Program finansowany jest ze środków własnych Miasta Gliwice uzyskanych z wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml na podstawie przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Wśród działań finansowanych lub współfinansowanych z miejskiego budżetu można wymienić zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych i ich rodzin, grupy wsparcia dla osób współuzależnionych, grupy terapeutyczne dla rodzin osób uzależnionych, prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, prowadzenie punktów konsultacyjnych, programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży z gliwickich szkół, prowadzenie świetlic opiekuńczo-wychowawczych przy szkołach oraz kolonie letnie z programem profilaktycznym.

Z kolei działania miasta w zakresie przeciwdziałania narkomanii obejmują terapię dla osób uzależnionych oraz rodzin tych osób i readaptację społeczną po zakończonej terapii oraz organizację obozu dla osób wychodzących z uzależnienia. Na zadania te, po rozstrzygnięciu konkursu w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, została przyznana dotacja z budżetu Miasta Gliwice.

Załącznik 11 Sprawozdanie za 2022 rok z realizacji „Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Gliwice na lata 2022–2025”

Tabela 115. **Problem narkomanii na terenie Gliwic i powiatu gliwickiego* w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Podejrzani dorośli	101	168	119	167	189
Nieletni sprawcy czynów karalnych	13	6	6	26	11

* System zbierania danych statystycznych KMP nie pozwala na wyszczególnienie danych tylko dla Gliwic.
Źródło: Komenda Miejska Policji w Gliwicach

Tabela 116. **Przestępstwa w zakresie problemów narkomanii na terenie Gliwic i powiatu gliwickiego* w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba przestępstw stwierdzonych	388	362	277	430	339
Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych	128	176	138	177	214
Wykrywalność [%]	95,6	94,2	91,7	95,3	94,1

* System zbierania danych statystycznych KMP nie pozwala na wyszczególnienie danych tylko dla Gliwic.
Źródło: Komenda Miejska Policji w Gliwicach

6.2. Wsparcie rodziny

Zadania dotyczące wsparcia rodziny w Gliwicach realizowane są na podstawie „**Miejskiego programu wspierania rodziny dla miasta Gliwice na lata 2022–2024**”, który został przyjęty przez Radę Miasta Gliwice uchwałą nr XXXII/677/2021 z 16 grudnia 2021 roku.

Załącznik 12 Sprawozdanie za 2022 rok z realizacji „Miejskiego programu wspierania rodziny dla miasta Gliwice na lata 2022–2024”

Opieka nad dziećmi do lat 3

W latach 2015–2022 w Gliwicach nastąpił rozwój różnych form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. W 2018 roku wzrosła do 241 liczba miejsc dla dzieci w Żłobkach Miejskich funkcjonujących w czterech placówkach – przy ul. Berbeckiego 10, Mewy 34, Żeromskiego 26a oraz Kozielskiej 71. Dzięki dofinansowaniu z budżetu Miasta Gliwice do pobytu dzieci w żłobkach niepublicznych, nastąpił znaczny rozwój tej formy opieki. W 2015 roku funkcjonowało 7 żłobków niepublicznych, a na koniec 2022 roku było ich już 17. W Gliwicach działają również 3 kluby dziecięce oraz dzienni opiekunowie zatrudniani przez 3 podmioty niepubliczne.

Tabela 117. Dane dotyczące opieki nad dziećmi do lat 3 w Gliwicach w latach 2018–2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba miejsc dofinansowanych z budżetu gminy, w tym:	578	758	841/829**	908/896**	802
- liczba miejsc w Żłobkach Miejskich	241	241	241/229**	241/229**	241
- liczba miejsc w żłobkach niepublicznych dofinansowywanych przez gminę	337	517	600	667	561***
Środki z budżetu gminy przeznaczone na działalność Żłobków Miejskich [zł]	3 971 200	4 582 288	4 417 827	5 208 645	5 666 577
Środki z budżetu gminy przekazane na dofinansowanie pobytu dzieci w żłobkach niepublicznych [zł]	938 140	1 520 984*	2 154 020	2 603 880	2 704 920
Łącznie środki z budżetu gminy na dofinansowanie pobytu dzieci w żłobkach [zł]	4 909 340	6 103 272	6 571 847	7 812 525	8 371 497

* Zgodnie z zawartymi umowami przekazano żłobkom niepublicznym środki finansowe w wysokości 1 547 320 zł, jednakże ze względu na zakończenie działalności przez jedną placówkę z końcem października 2019 roku, dokonano zwrotu części środków do budżetu gminy, w wysokości 26 426 zł.

** Ograniczenia wynikające z COVID-19

*** Spadek liczby wynika z faktu, iż 5 podmiotom nie przyznano dotacji ze względu na nieuzyskanie wymaganej liczby punktów w konkursie.

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Program dla rodzin wielodzietnych „Rodzina 3+”

Od 2013 roku na terenie Gliwic prowadzony jest gminny program wsparcia dla rodzin wielodzietnych „Rodzina 3+”. Rodziny mające na utrzymaniu troje lub więcej dzieci do 18. lub 25. roku życia (jeśli kontynuują naukę), mogą otrzymać specjalną, rabatową kartę ułatwiającą dostęp do różnorodnych dóbr i usług. Z karty korzysta ponad 2 tys. rodzin (10,6 tys. osób).

W 2022 roku do programu przystąpiło 148 rodzin, wydano 778 kart dla nowych uczestników programu. Zniżki udzielane były przez 92 partnerów.

Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny to ogólnopolski program skierowany do rodzin wielodzietnych mających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci, a także – od 2019 roku – rodziców, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. Jego celem jest wsparcie rodzin poprzez oferowany system zniżek i dodatkowych uprawnień. W programie mogą uczestniczyć wszystkie rodziny wielodzietne bez względu na osiągnięty dochód (wniosek składa się w gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania). Posiadacz Karty Dużej Rodziny ma prawo do korzystania ze zniżek oferowanych przez partnerów, do których należą zarówno instytucje państwowe, jak i firmy prywatne.

Od 16 czerwca 2014 roku (czyli od momentu zainicjowania Karty Dużej Rodziny) do 31 grudnia 2022 roku do programu przystąpiło 4 748 gliwickich rodzin. Kartę wydano 16 045 osobom, w tym 7 765 dzieciom.

Placówki wsparcia dziennego

Tabela 118. Placówki wsparcia dziennego – dane za 2022 rok

Nazwa placówki wsparcia dziennego	Liczba miejsc	Łączna liczba korzystających w ciągu roku
Placówka wsparcia dziennego prowadzona przez Towarzystwo Wspierania Świetlicy dla Dzieci w Sośnicy	30	35
Placówka wsparcia dziennego prowadzona przez Polski Czerwony Krzyż	30	30
Świetlica „Dzieci Świętej Rity” prowadzona przez Fundację Świętej Rity	15	15
Placówka wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej prowadzona przez Stowarzyszenie GTW	15	15
Placówka wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej TRAMPOLINA prowadzona przez Fundację SPORT-TRAVEL	90	173

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

W roku 2022 Stowarzyszenie Animatorów Wszechstronnego Rozwoju Młodzieży zrezygnowało z prowadzenia placówki wsparcia dziennego (Świetlica Animator).

Wsparcie dla ofiar przemocy w rodzinie

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy na terenie miasta poprzez skoordynowanie działań wszystkich podmiotów, które z mocy prawa lub inicjatywy własnej podejmują pracę na rzecz profilaktyki przemocy w rodzinie, pomocy na rzecz osób doznających przemocy w rodzinie oraz reedukacji społecznej sprawców przemocy, jest celem strategicznym „**Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Gliwice na lata 2019–2022**”, przyjętego uchwałą Rady Miasta Gliwice nr II/23/2018 z 13 grudnia 2018 roku.

Załącznik 13 Sprawozdanie za 2022 rok z realizacji „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Gliwice na lata 2019–2022”

W okresie od listopada do grudnia 2022 Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował 2. edycję kampanii społecznej „Razem Przeciw Przemocy”. Celem kampanii było zwrócenie uwagi, rozpowszechnienie informacji i podniesienie wrażliwości w obszarze przeciwdziałania przemocy, a w szczególności promowanie podejmowania działań i reagowania na przejawy przemocy przez lokalną społeczność.

W ramach kampanii, przy udziale i współpracy społecznie zaangażowanych jednostek, zrealizowano następujące działania:

- na terenie CH Forum zorganizowano wydarzenie pn. „Więcej mocy przeciw przemocy”, obejmujące warsztaty, specjalistyczne konsultacje oraz promocję i profilaktykę

przeciwdziałania przemocy;

- we współpracy z Teatrem Miejskim, kinem studyjnym AMOK, Komendą Miejską Policji oraz Szpitalem Miejskim nr 4 przeprowadzono debatę pn. „Śladami z przeszłości – siła i wpływ wzorców społecznych” dla uczniów szkół ponadpodstawowych;
- we współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną na terenie Biblioforum zorganizowano wydarzenie pt. „Poznaj moją historię – rozmowy z osobami doznających przemocy”;
- na terenie Fundacji Stacja Szósta w CH Forum utworzono punkty konsultacyjne z zakresu przeciwdziałania przemocy;
- zorganizowano i przeprowadzono szkolenie z zakresu zjawiska przemocy, procedury „Niebieskie Karty” oraz obowiązujących zapisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy dla przedstawicieli kuratorskich służb sądowych Sądu Rejonowego w Gliwicach;
- przy współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną opracowano i przeprowadzono profilaktyczno-edukacyjną grę terenową pn. „Na tropie supermocy” dotyczącą przeciwdziałania zjawisku przemocy;
- prowadzono grupę informacyjno-edukacyjną dla osób doznających przemocy oraz grupę wsparcia;
- zrealizowano warsztaty profilaktyczne „Przemoc = przestępstwo” dla uczennic i uczniów szkół podstawowych;
- zorganizowano „Bieg białej wstążki” w ramach Gliwickiej Parkowej Prowokacji Biegowej;
- opracowano i rozpowszechniano materiały informacyjne i profilaktyczne w mediach społecznościowych i instytucjach miejskich.

W 2022 roku w ramach pomocy dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji związanej z podejrzeniem przemocy domowej udzielono wsparcia 368 rodzinom, z czego 230 stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo w 273 rodzinach, w których została zakończona procedura „Niebieskie Karty”, pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej podjęli monitoring mający na celu nawiązanie ponownego kontaktu i ustalenie obecnej sytuacji rodzinnej.

W roku 2022 r. do Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpłynęło 326 Niebieskich Kart. Utworzono i powołano 272 grupy robocze. Spotkania grup roboczych odbywały się co najmniej raz w miesiącu na terenie ośrodka. W sumie odbyło się 1 313 spotkań. W ciągu roku 2022 odbyło się 11 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, w ramach których m.in. zatwierdzono 295 decyzji o zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”. W roku 2022 podjęto również działania mające na celu sprawdzenie sytuacji rodzin, w których procedura ta została zakończona w II półroczu roku 2021 oraz w I półroczu 2022.

6.3. Działania na rzecz seniorów

Od 1 stycznia 2015 roku realizowany jest gminny program Gliwicki Senior 60+ i 75+, w ramach którego mieszkańcy miasta mogą otrzymać Kartę Seniora. Uprawnia ona do zniżek na bilety wstępu do wybranych obiektów sportowych i kulturalnych oraz usług oferowanych przez prywatnych przedsiębiorców będących partnerami programu.

Od początku funkcjonowania programu wydano 13 481 kart, z czego 2 160 w roku 2022. W programie uczestniczyło 72 partnerów.

W 2020 roku na wrześniowej sesji Rady Miasta Gliwice został przyjęty **„Program polityki**

senioralnej Miasta Gliwice na lata 2021–2025". To gliwicka strategia senioralna, spójna z podobnymi rozwiązaniami przyjętymi przez samorządy lokalne, instytucje wojewódzkie i krajowe, która pozwala na kształtowanie miasta przyjaznego seniorom poprzez edukację, aktywność, partycypację społeczną i tworzenie właściwego wizerunku osób starszych w społeczeństwie. Program został opracowany jako odpowiedź na wyzwania wynikające z procesów demograficznych i społecznych. Uwzględniono w nim kwestie zdrowia, aktywności fizycznej, aktywnego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym, edukacji w różnych obszarach tematycznych, integracji międzypokoleniowej i opieki.

Załącznik 14 Sprawozdanie za 2022 rok z realizacji „Programu polityki senioralnej Miasta Gliwice na lata 2021–2025”

6.4. Działania na rzecz osób z niepełnosprawnością

Miasto Gliwice realizuje zadania z tego zakresu w oparciu o „**Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych dla Miasta Gliwice na lata 2020–2025**”, który został przyjęty uchwałą nr XIII/219/2020 Rady Miasta Gliwice z 13 lutego 2020 roku. Celem programu jest stworzenie społecznych, zawodowych i materialnych warunków podniesienia jakości życia mieszkańców z niepełnosprawnością oraz ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego.

Rok 2022 obfitował w wiele inicjatyw na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Już w styczniu został powołany Pełnomocnik Prezydenta ds. osób z niepełnosprawnościami. Do jego zadań należy m.in. monitorowanie potrzeb osób z niepełnosprawnościami, koordynowanie przedsięwzięć służących poprawie ich sytuacji, opracowywanie dokumentów strategicznych w obszarze działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

W maju w Arenie Gliwice miały miejsce Obchody Dnia Walki z Dyskryminacją Osób Niepełnosprawnych zorganizowane na rzecz osób z niepełnosprawnościami w formie imprezy integracyjnej pt. „Gliwice Razem”, podczas której wystąpili podopieczni Zespołu Szkół Specjalnych im. Janusza Korczaka w Gliwicach, a także gość specjalny – Andrzej Piaseczny. W tym samym dniu Miasto Gliwice i Politechnika Śląska wspólnie przygotowały konferencję dotyczącą działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami pt. „Politechnika Śląska – Miasto Gliwice – Razem Działamy na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami”. Konferencja była okazją do wymiany doświadczeń i pogłębienia współpracy, aby wsparcie osób z niepełnosprawnościami było coraz bardziej skuteczne.

Ważnym krokiem w działaniach na rzecz osób niepełnosprawnych było uruchomienie strony internetowej Gliwice Razem, gdzie można znaleźć informacje o przydatnych kontaktach, różnych formach wsparcia oraz wydarzeniach i przedsięwzięciach dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami, ich rodzinom i opiekunom. Nowy portal to odpowiedź na potrzeby osób z niepełnosprawnościami, jak również zapewnienie kompleksowej i dostępnej informacji związanej z niepełnosprawnością.

W 2022 roku udzielone zostały dotacje dla organizacji pozarządowych na realizację zadań na rzecz osób z niepełnosprawnością, m.in. dofinansowano projekty „Nie bój się wejść na szczyt”, „Tośka i Przyjaciele na treningu – czyli Up and Down w kolorowych skarpetkach”, „I Gliwicki Bieg Kolorowych Skarpetek” realizowane przez Fundację Tośka i Przyjaciele, a skierowane do dzieci z niepełnosprawnościami (z zespołem Downa) ich rodzin, przyjaciół i opiekunów. Dofinansowano projekt „Pełnosprawni Technicznie”, który miał na celu podniesienie kompetencji osób niepełnosprawnych w zakresie wykorzystywania nowoczesnych technologii w rehabilitacji, rekreacji i codziennym życiu. Dofinansowano również szereg działań na rzecz osób

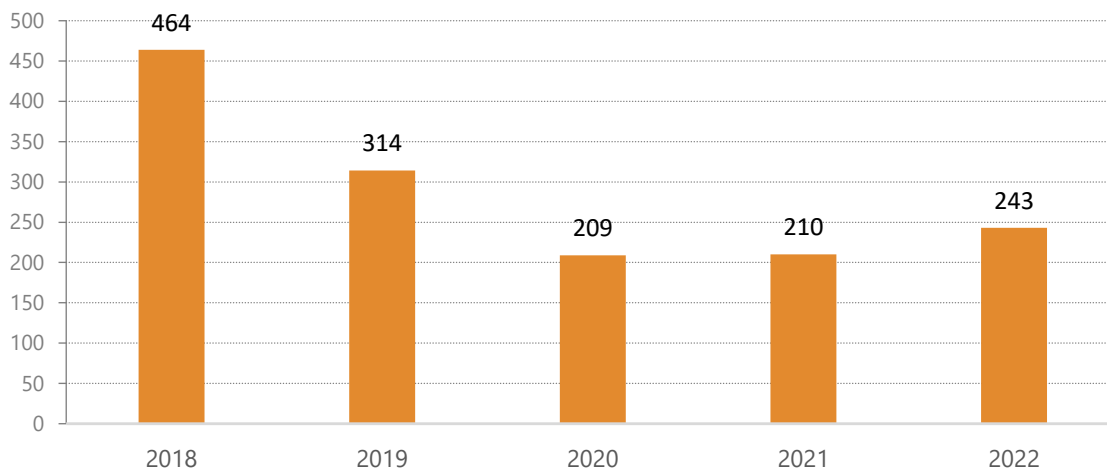

z niepełnosprawnościami – niewidomych i niedowidzących w zakresie rehabilitacji podstawowej i społecznej. Sfinansowano zadanie pt. „Wycieczki dla osób niepełnosprawnych” realizowany przez PTTK Ziemi Gliwickiej, a dający możliwość odbycia spacerów po Gliwicach z przewodnikiem przez osoby przede wszystkim z niepełnosprawnością ruchową. Dofinansowano także ciekawy projekt – ogólnopolskie zawody wspinaczkowe dla osób z niepełnosprawnościami, promujący aktywny i zdrowy styl życia osób niepełnosprawnych, umożliwiający integrację i przełamywanie barier. Udzielono również dotacji na zorganizowanie obchodów Dnia Świadomości Autyzmu, Dnia Godności Osób z Niepełnosprawnościami, a także dofinansowano projekt pt. „Iść dalej umacnianie i zdrowienie osób z zaburzeniami psychicznymi” – umożliwiając integrację osób z niepełnosprawnościami i zwiększając świadomość lokalną na temat ich potrzeb.

Wspierano ciekawe inicjatywy organizacji pozarządowych poprzez uczestnictwo w spotkaniach i wsparcie działania Gliwickiego Forum Organizacji Działających na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami „Nie jesteś sam”, skupiającego przedstawicieli NGO.

Przystąpiono do programu finansowanego ze środków PFRON „Samodzielność – Aktywność – Mobilność” – moduł „Dostępne mieszkanie” skierowany bezpośrednio do osób z niepełnosprawnością (realizatorem jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach). Program ma na celu zapewnienie dostępnego, wolnego od barier architektonicznych mieszkania dla osób z niepełnosprawnością. Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach realizował również dwa programy: „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” i „Opieka wytchnieniowa”. W ramach programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” asystenci zapewniali wsparcie w zakupach, załatwianiu drobnych spraw codziennych, w wyjściu i powrocie do domu oraz szczególnie istotną pomoc w dostępie do opieki zdrowotnej. Wykonano 33 723 godzin usług dla 93 osób z niepełnosprawnością. Koszt zadania wyniósł 1 260 096,10 zł i został pokryty ze środków Funduszu Solidarnościowego. Natomiast w ramach tzw. opieki wytchnieniowej realizowano usługi dla członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad osobami z niepełnosprawnością. Wykonano 14 933 godzin usług w formie pobytu dziennego oraz 92 dni w formie opieki całodobowej, obejmując pomocą 78 osób z niepełnosprawnością i 76 opiekunów osób z niepełnosprawnościami. Koszt zadania wyniósł 578 467,02 zł i został pokryty ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Załącznik 15 Sprawozdanie za 2022 rok z realizacji „Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych dla Miasta Gliwice na lata 2020–2025”

Wykres 9. **Liczba miejsc pracy dla osób z orzecznym stopniem niepełnosprawności w latach 2018–2022**

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 119. **Świadczenia z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w latach 2018–2022**

Świadczenia z PFRON	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba wniosków o przyznanie świadczenia indywidualnego	1 703	2 029	1066	1 464	1 439
Liczba osób objętych świadczeniami indywidualnymi	973	979	879	1 329	1 199
% w stosunku do złożonych wniosków	57,13	48,10	82,46	90,78	83,32
Wartość świadczeń indywidualnych [zł]	1 316 718	1 442 143	1 513 979	2 069 846	2 008 041

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach

6.5. Działania na rzecz zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Miasto Gliwice podejmuje wiele działań mających na celu usuwanie i zapobieganie powstawaniu przeszkód lub ograniczeń architektonicznych, cyfrowych oraz informacyjno-komunikacyjnych, które uniemożliwiają lub utrudniają osobom ze szczególnymi potrzebami (m.in. seniorom, osobom z niepełnosprawnościami) udział w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

Szczegółowe obowiązki podmiotów publicznych w tym zakresie określają ustawy: z 4 kwietnia 2019 roku o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych oraz z 19 lipca 2019 roku o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

W 2022 r. skorygowano wewnętrzne regulacje, których celem jest koordynacja działań związanych z zapewnianiem dostępności, prowadzonych przez Urząd Miejski oraz miejskie jednostki organizacyjne (MJO), a także usprawnienie komunikacji zewnętrznej i wewnętrznej w tym zakresie.

Powołano zespół zadaniowy ds. zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, którego działania polegają między innymi na wspieraniu osób ze szczególnymi potrzebami w dostępie do usług świadczonych przez Urząd oraz MJO, przygotowaniu, koordynacji i monitorowaniu wdrożenia planu działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności, współpracy, za pośrednictwem Centrum 3.0 – Gliwickiego Ośrodka Działań Społecznych, z fundacjami, stowarzyszeniami i innymi podmiotami, działającymi w szczególności na rzecz środowisk osób z niepełnosprawnościami lub seniorów.

W celu usprawnienia komunikacji z zespołem utworzono nowy adres e-mail: dostepnosc@um.gliwice.pl.

Zespół zadaniowy ds. zapewniania dostępności przygotował nowe zarządzenie organizacyjne Prezydenta Miasta Gliwice w sprawie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w Urzędzie Miejskim w Gliwicach i miejskich jednostkach organizacyjnych oraz Zarządzenie Prezydenta Miasta wprowadzające

Plan działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w Urzędzie Miejskim w Gliwicach i miejskich jednostkach organizacyjnych na lata 2023-2028. Opracował także listę propozycji projektów związanych z zapewnieniem dostępności, wspierających realizację strategii rozwoju miasta Gliwice 2040.

Projekty realizowane przez miasto Gliwice, dofinansowane ze źródeł zewnętrznych, dotyczące zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

- W 2022 r., w ramach projektu: „Śląskie samorządy bez barier dostępne dla wszystkich”, którego jednym z elementów był audyt w architektonicznym, cyfrowym, informacyjno-komunikacyjnym i organizacyjno-proceduralnym obszarze dostępności, Urząd Miejski otrzymał zestaw sprzętu wspomagającego: ramki do podpisu wspomagające osoby z dysfunkcją wzroku, dostępne w kilku wydziałach budynku przy ul. Zwycięstwa 21 oraz przy ulicy Jasnej 31a, pętle indukcyjne wspomagające osoby z dysfunkcją słuchu, umiejscowione w Informacji Głównej (pętla przenośna), Biurze Podawczym, na stanowiskach wydziałów KM, SO i USC zlokalizowanych na parterze budynku przy ul. Zwycięstwa 21 oraz w Biurze Podawczym przy ulicy Jasnej 31a, lupy elektroniczne wspomagające osoby z dysfunkcją wzroku, które dostępne są w Informacji Głównej w budynku przy ul. Zwycięstwa 21 oraz w Biurze Podawczym w budynku przy ul. Jasnej 31a.
- Kontynuowano działania w projekcie „Szkoły bez barier w Gliwicach”, w ramach grantu „Dostępna Szkoła” dla Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 12 w dzielnicy Zatorze i Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 16 w dzielnicy Sikornik. Ich efektem jest poszerzenie oferty w zakresie objęcia opieką i terapią dzieci z niepełnosprawnością, podniesienie kwalifikacji nauczycieli, zniwelowanie barier architektonicznych oraz wyposażenie w sprzęt dydaktyczny i modernizacja przestrzeni wokół szkoły.
- W 2022 r. miasto otrzymało dofinansowanie działań związanych z zapewnieniem dostępności w ramach grantu „Dostępny samorząd”. Termin realizacji przedsięwzięcia grantowego pod nazwą „Dostępne Gliwice – poprawa dostępności usług publicznych w gliwickich jednostkach organizacyjnych” upływa z końcem czerwca 2023 r. W ramach przedsięwzięcia stan zapewnienia dostępności zwiększył się w dziesięciu placówkach świadczących usługi publiczne w Gliwicach. W ramach projektu zaplanowano zakup pętli indukcyjnych i krzeseł ewakuacyjnych dla 4 jednostek, oznakowanie budynków w 2 jednostkach, montaż

platformy pionowej, przebudowę węzła sanitarnego modernizację pochylni, wykonanie podłoga antypoślizgowego, przebudowę wejścia w poszczególnych budynkach. W wyniku realizacji działań objętych dofinansowaniem z grantu nastąpi poprawa dostępności dla osób z niepełnosprawnościami narządu ruchu, wzroku i słuchu. Szacowany koszt przewidzianych działań to ok. 300 tys. zł, a wkład miasta wyniesie ok. 90 tys. zł.

- Granty na działania związane z zapewnianiem dostępności otrzymały również gliwickie instytucje kultury. Teatr Miejski w Gliwicach oraz Miejska Biblioteka Publiczna pozyskały z PFRON granty w ramach programu „Kultura bez barier”. Teatr Miejski w Gliwicach (projekt „Teatr w strefie ciszy”) planuje dostosowanie oferty kulturalnej i narzędzi komunikacyjnych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami słuchu, m.in. poprzez opracowanie i prezentację dla osób niesłyszących 6 spektakli. MBP (projekt „Biblioteka łączy”) planuje kontynuowanie działań związanych z udostępnianiem zasobów i oferty kulturalno-usługowej opartych na założeniach modelu zapewnienia dostępności oraz usuwaniu istniejących barier w obszarach: widzenia, słyszenia, poruszania się i rozumienia.

Tłumaczenie języka migowego

Od 2022 r. w Urzędzie jest świadczona usługa tłumaczeń online języka migowego. Tablety z usługą wideorozmowy tłumacza on-line dostępne są w Informacji Główniej Urzędu Miejskiego przy ul. Zwycięstwa 21 oraz w Biurze Podawczym przy ul. Jasnej 31a. W razie zaistnienia potrzeby uzyskania tłumaczenia, pracownicy uruchamiają aplikację umożliwiającą nawiązanie połączenia z tłumaczem języka migowego, który pośredniczy w rozmowie między klientem a urzędnikiem. Rozmowa odbywa się w czasie rzeczywistym, bez konieczności wcześniejszego umawiania.

Jednocześnie, począwszy od 2017 r., Urząd Miejski podnosi kompetencje wskazanych pracowników w zakresie posługiwania się językiem migowym.

Prace w zakresie tłumaczeń oraz obsługę urzędzeń pozyskanych w ramach projektu „Śląskie samorządy bez barier dostępne dla wszystkich” nadzoruje koordynator ds. dostępności informacyjno-komunikacyjnej.

6.6. Pomoc społeczna

Do miejskich jednostek realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej w Gliwicach należą:

- Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Górnych Wałów 9;
- Dom Pomocy Społecznej „OPOKA”, ul. Pszczyńska 100;
- Dom Pomocy Społecznej „Nasz Dom”, ul. Derkacza 10;
- Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Sikorskiego 134;
- Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny, ul. Sikorskiego 134 (do 28.02.2023 r.).

Ponadto na terenie miasta Gliwice działalność prowadzi Dom Pomocy Społecznej „Nazaret”, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP przy ul. Odrowążów 124.

Realizacja zadań ustawowych uzupełniana jest dodatkowymi działaniami, nakierowanymi na poprawę jakości życia mieszkańców Gliwic. W tym celu:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach podejmował w 2022 roku działania w ramach projektów, współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS, takich jak:

- projekt „Usługi społeczne na start III”,
- projekt „Aktywnie dla Gliwic”,
- usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – Gliwice – miasto na prawach powiatu cz. 1,
- usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – Gliwice – miasto na prawach powiatu cz. 2,
- usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – Gliwice – miasto na prawach powiatu cz. 3;

- realizowano zadania publiczne obejmujące w szczególności pomoc żywnościową. Realizacja tych zadań opierała się na zleceniu ich przez Miasto Gliwice organizacjom pozarządowym.

Tabela 120. **Struktura ponoszonych wydatków w ramach wybranych zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2018–2022**

Gliwice	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość świadczeń z pomocy społecznej [zł], w tym środki z dotacji Wojewody Śląskiego	21 398 154	22 845 143	24 129 724	24 298 480	26 747 385
Liczba rodzin objętych pomocą	2 778	2 712	2 844	2 912	2 793
Liczba osób w tych rodzinach	4 548	4 301	4 189	4 038	3 855
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej (stałe/doraźnie)	3 509 (2 284/1 225)	3 348 (2 057/1 291)	3 315 (1 937/1 378)	3 358 (1 893/1 465)	3 270 (1 734/1536)
Wartość świadczeń na pokrycie kosztów pobytu osób bezdomnych w placówkach na terenie Gliwic [zł]	51 042	427 005	576 946	608 685	726 833
Liczba osób bezdomnych, którym przyznano świadczenie na pokrycie kosztów pobytu w placówkach na terenie Gliwic	65*	179	166	165	82
Wartość świadczeń na pokrycie kosztów pobytu osób bezdomnych w placówkach poza Gliwicami [zł]	185 241	494 719	481 940	394 640	359 749
Liczba osób bezdomnych, którym przyznano świadczenia na pokrycie kosztów pobytu w placówkach poza Gliwicami	57	105	81	68	31
Wartość świadczeń w zakresie dodatków mieszkaniowych [zł]	5 340 080	4 879 701	4 974 145	5 372 881	6 334 103
Liczba decyzji wydanych w sprawie dodatków mieszkaniowych	4 377	3 984	3 587	3 789	4 045
w tym decyzje pozytywne	4 054	3 677	3 356	3 431	3 663

Gliwice	2018	2019	2020	2021	2022
% wszystkich decyzji	95,8%	96,1%	96,9%	96,2%	91%
Średnia wysokość dodatku [zł]	218	220	245	268	298

* Znaczny spadek w 2018 roku kosztu udzielenia schronienia na terenie Gliwic przy niewspółmiernym spadku liczby osób wynika ze zmiany sposobu realizacji zadania (zlecenie zadań w zakresie zapewnienia schronienia bezdomnym przez Miasto Gliwice w formie otwartych konkursów ofert). W 2019 roku powrócono do wcześniejszego sposobu realizacji zadania.

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach oraz Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Domy Pomocy Społecznej

Tabela 121. Liczba miejsc i podopieczni w Domu Pomocy Społecznej „Opoka” dla osób somatycznie chorych w latach 2018–2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba miejsc	57	57	57	57	57
Decyzje kierujące wydane przez OPS	21	26	31	29	18
łącznie liczba osób nowo przyjętych	11	19	18	23	13
w tym mieszkańcy Gliwic	11	18	17	23	13
Okres oczekiwania na miejsce w DPS	6 miesięcy do roku	6 miesięcy do roku	do 6 miesięcy	1–3 miesiące	do 6 miesięcy

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach

Tabela 122. Liczba miejsc i podopieczni w Domu Pomocy Społecznej „Nasz Dom” w latach 2018–2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba miejsc	122	122	122	122	122
Decyzje kierujące wydane przez OPS	32	56	34	50	61
łącznie liczba osób nowo przyjętych	30	43	20	49	47
w tym mieszkańcy Gliwic	28	40	19	46	46
Okres oczekiwania na miejsce w DPS	6–12 mies.	3–6 mies.	do 1 mies.	do 1 mies.	do 1 mies.

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach

Tabela 123. Liczba miejsc i podopieczni w Domu Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Służebniczek NMP przy ul. Odrowążów w latach 2018–2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba miejsc	48	48	48	48	48
Decyzje kierujące wydane przez OPS	17	7	6	17	15
Łącznie liczba osób nowo przyjętych	11	8	12	17	17
w tym mieszkańcy Gliwic	11	7	6	14	15
Okres oczekiwania na miejsce w DPS	1–4 mies.	1–4 mies.	1 mies.	1 mies.	1 mies.

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach

Tabela 124. Mieszkańcy Gliwic kierowani i umieszczeni w DPS poza Gliwicami w latach 2018–2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Decyzje kierujące wydane przez OPS	64	53	51	44	47
Liczba mieszkańców umieszczonych w DPS poza Gliwicami*	50	55	32	42	34

* Wartość obejmuje osoby umieszczone w DPS w danym roku, na podstawie wniosków z roku bieżącego i lat ubiegłych.

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach

6.7. Piecza zastępcza

Rodzinna piecza zastępcza

Zadania z zakresu pieczy zastępczej są realizowane w mieście na podstawie „**Miejskiego Programu Dotyczącego Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Gliwice na lata 2022–2024**”, który został przyjęty przez Radę Miasta Gliwice uchwałą nr XXXII/683/2021 z 16 grudnia 2021 r.

Załącznik 16 Sprawozdanie za 2022 rok z realizacji „Miejskiego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla miasta Gliwice na lata 2022–2024”

Tabela 125. Liczba rodzin zastępczych i dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2018–2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Rodziny zastępcze	193	206	204	204	207
Liczba dzieci objętych formami nieinstytucjonalnymi opieki zastępczej	279	311	321	353	370

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach, Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach.

Tabela 126. Podział rodzin zastępczych ze względu na pokrewieństwo w latach 2018–2022

Typy rodziny zastępczej	2018	2019	2020	2021	2022
Rodzina spokrewniona z dzieckiem	119	120	123	91*	133
Rodzina niezawodowa	53	63	59	60	52
Rodzina zawodowa	21	23	22	21	17
Rodzinny dom dziecka	-	-	-	-	5

* Na zmniejszenie liczby spokrewnionych rodzin zastępczych wpływ miało usamodzielnienie się części wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, a także zmniejszenie wydawanych przez Sąd Rejonowy w Gliwicach postanowień zawiązujących nowe rodziny zastępcze spokrewnione, spowodowane najprawdopodobniej pandemią COVID. Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach, Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Tabela 127. Liczba rodzin zastępczych zawodowych i dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych zawodowych w latach 2018–2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Rodziny zastępcze zawodowe	21	23	22	21	17
Liczba dzieci objętych zawodową pieczą zastępczą	68	84	92	96	119
Rodzinne domy dziecka	-	-	-	2	5
Liczba dzieci objętych pieczą zastępczą w rodzinnych domach dziecka	-	-	-	17	41

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach, Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Instytucjonalna piecza zastępcza

W Gliwicach funkcjonują 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego – Domy Dziecka nr 1, 2 i 3, które w latach 2016–2017 zostały dostosowane do zmienionych przepisów prawa.

Tabela 128. Liczba miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, stan na 31.12.2022 roku

Nazwa placówki opiekuńczo-wychowawczej	2022
Dom Dziecka nr 1	16
Dom Dziecka nr 2	16
Dom Dziecka nr 3	16

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Tabela 129. Liczba nowo przyjętych dzieci z Gliwic do instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2018–2022

Rodzaj placówki opiekuńczo-wychowawczej	2018	2019	2020	2021	2022
Dom Dziecka nr 1	2	1	4	8	9
Dom Dziecka nr 2	3	4	10	10	4
Dom Dziecka nr 3	2	3	4	10	5
Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna nr 1 i 2, Interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny w Gliwicach	0	1	0	6	1
Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego (prowadzone przez inne powiaty) poza Gliwicami	4	0	3	4	5
Razem	13	11	21	57	24

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach, Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Wsparcie dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej

Miasto wspiera pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, m.in. zapewniając im miejsce zamieszkania w mieszkaniach chronionych treningowych, prowadzonych przez Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny. Obecnie jest to 5 lokali wyposażonych zgodnie z potrzebami usamodzielnianych wychowanków w których stworzono warunki zbliżone do domowych.

Tabela 130. Liczba miejsc w mieszkaniach chronionych dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, stan na 31.12.2022 roku

Nazwa mieszkania chronionego	31.12.2022
Mieszkanie chronione przy ul. Lompy	4
Mieszkanie chronione przy al. Przyjaźni	7
Mieszkanie chronione przy ul. Tarnogórskiej	4
Mieszkanie chronione przy ul. Drzymały	3
Mieszkanie chronione przy ul. Kozielskiej	3

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

6.8. Nieodpłatna pomoc prawna

Nieodpłatna pomoc prawna udzielana jest w oparciu o ustawę z 5 sierpnia 2015 roku o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie oraz edukacji prawnej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 945). W 2016 roku z darmowych porad prawnych skorzystało w Gliwicach 835 mieszkańców, w 2017 roku już 1 327 osób, w 2018 roku 1 326 osób, w 2019 roku 1 485 osób, w 2020 roku 1 326 osób, a w 2021 roku 1 723 osoby, w 2022 roku 1809 osób.

Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, działające w oparciu o wspomnianą ustawę, są obsługiwane przez radców prawnych i adwokatów w następujących lokalizacjach:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej (Ośrodek Interwencji Kryzysowej), ul. Sikorskiego 134;
2. Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Górnych Wałów 9;
3. Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2, ul. Partyzantów 25;
4. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, ul. Gierymskiego 1;
5. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2, ul. Kopernika 63.

Nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie i mediacja przysługuje osobie uprawnionej, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

Mieszkańcy Gliwic mogą także uzyskać pomoc prawną Miejskiego Rzecznika Konsumentów w zakresie praw konsumenckich. Pomoc świadczona jest w godzinach pracy Urzędu Miejskiego w Gliwicach, w budynku przy ul. Jasnej 31A (pokój 106, telefon kontaktowy: 32/338-64-99, e-mail: mrk@um.gliwice.pl).

7.

7. Kultura, edukacja i sport

7.1. Kultura

W rozwój kultury w Gliwicach zaangażowanych jest wiele instytucji samorządowych, pozarządowych, komercyjnych oraz indywidualnych osób i grup nieformalnych.

Największe miejskie instytucje kultury w Gliwicach to Teatr Miejski, Muzeum oraz Miejska Biblioteka Publiczna. Ważnymi punktami na kulturalnej mapie miasta i regionu są również: Arena Gliwice oraz Centrum Kultury Victoria w Gliwicach.

7.1.1. Instytucje i ośrodki kultury

Teatr Miejski w Gliwicach

Tabela 131. **Struktura imprez organizowanych przez Teatr Miejski w latach 2018–2022**

	2018	2019	2020 ¹	2021 ¹	2022
Teatr Miejski – duża sala					
Liczba imprez	72	75	47	69	96 ¹⁰
Liczba uczestników imprez biletowanych	15 158	21 366	9 446	11 761	21 625
Średnia liczba uczestników na jedną imprezę biletowaną	211	285	200	170	225
Liczba miejsc	średnio 250	średnio 330	średnio 273 ²	średnio 250 ²	Średnio 336
Średni poziom wykorzystania [%]	84%	86%	73%	68%	67%
Liczba imprez plenerowych (niebiletowanych)	6	9 ³	1	22 ⁴	0
Liczba uczestników imprez plenerowych	5 000	5 800	300	3 875	0
Teatr Miejski – mała sala					
Liczba imprez	129	183	70	104	168 ¹¹

	2018	2019	2020 ¹	2021 ¹	2022
Liczba uczestników imprez biletowanych	11 052	14 836	4 408	5 757	12 190
Średnia liczba uczestników na jedną imprezę biletowaną	86	81	61	55	73
Liczba miejsc	80–100	60–100	66 średnia miejsc	60 średnia miejsc	80 średnia miejsc
Średni poziom wykorzystania [%]	ok. 90%	ok. 90%	ok. 92%	ok. 92%	ok. 91%
Ruiny Teatru Victoria					
Liczba imprez	70 ⁵	11 ⁶	1	2	2 ¹²
Liczba uczestników imprez biletowanych	2 106	1 349	162	550	450
Średnia liczba uczestników na jedną imprezę biletowaną	30	123	162	275	225
Liczba miejsc	200	170	170	200	250
Średni poziom wykorzystania [%]	15%	72%	95%	137%	90%
Kino Amok (seanse filmowe)					
Liczba imprez	2 009	1 958	959	1 280	1 836
Liczba uczestników imprez biletowanych	73 084	73 002	23 571	24 849	33 406
Średnia liczba uczestników na jedną imprezę biletowaną	36	37	40	19	18
Liczba miejsc	339	339	-	169 ⁷	339
Średni poziom wykorzystania [%]	11%	11%	-	11%	5%
Scena Bajka – Kino Amok (bez seansów filmowych)					
Liczba imprez (spektakle i koncerty)	5	2	-	2	1 ¹³
Liczba uczestników imprez biletowanych	612	420	-	441	250
Średnia liczba uczestników na jedną imprezę biletowaną	122	210	-	220	250
Liczba miejsc	339	339	339	220	339
Średni poziom wykorzystania [%]	36%	62%	-	100%	74%
INNE SALE					
Liczba imprez	131	207	106 ⁸	44 ⁹	88 ¹⁴

	2018	2019	2020 ¹	2021 ¹	2022
Liczba uczestników imprez biletowanych	14 255	29 589	2 779	3 209	5 323
Średnia liczba uczestników na jedną imprezę biletowaną	109	105	76	73	166

¹ Spadek spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19.

² W związku z wprowadzonymi ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19 część działalności Teatru przeniosła się do sieci internetowej (działania online).

³ W tym: Noc Kupały – ok. 2 500; Parkowe Lato – 5 koncertów po 300 osób – ok. 1 500; Koncert w ramach TKB – ok. 300; Piknik Seniora – 1 po ok. 500; Sylwester – ok. 1 000.

⁴ W tym: Parkowe Lato – 4 wydarzenia, Letni Rynek – 17 wydarzeń, Sylwester – 1 wydarzenie.

⁵ W 2018 roku w ruinach zorganizowany został Festiwal Filmów Kultowych – ok. 60 projekcji.

⁶ Z uwagi na produkcję i eksploatację spektaklu „Miasto we krwi” w 2019 roku Teatr nie wynajmował Sceny w Ruinach.

⁷ Z uwagi na COVID-19 i wprowadzane w 2021 roku ograniczenia w liczbie udostępnianych miejsc widzom (30% lub 50%), przyjęto liczbę miejsc dla 169 widzów (50% obłożenia).

⁸ Zorganizowano: 33 koncerty w ramach Festiwalu Palm Jazz, 3 koncerty w ramach All'Improvviso, 2 spektakle wyjazdowe oraz 68 wydarzeń online (w tym 8 spektakli).

⁹ Zorganizowano łącznie 44 imprezy biletowane, w tym: 19 koncertów w ramach Festiwalu Palm Jazz, 1 koncert „Dobry wieczór z Fryderykiem”, 24 warsztaty edukacyjne. Dodatkowo instytucja zorganizowała 207 bezpłatnych warsztatów edukacyjnych i lekcji online dla 5 421 uczestników.

¹⁰ Zorganizowano 91 spektakli własnych, 2 All'Improvviso i 3 gale operetkowe.

¹¹ Zorganizowano samych spektakli 168.

¹² Zorganizowano 2 imprezy All'Improvviso.

¹³ Zorganizowano 1 imprezę All'Improvviso.

¹⁴ Zorganizowano 2 koncerty All'Improvviso, 2 wyjazdy i 84 warsztatów edukacyjnych (4 660 uczestników).

Źródło: Teatr Miejski w Gliwicach

Muzeum w Gliwicach

Tabela 132. Muzeum w Gliwicach – budżet i działalność towarzysząca w latach 2018–2022

	2018	2019	2020 ¹	2021 ¹	2022
łącznie liczba uczestników imprez	71 695	79 548	88 947	75 455	69 297
Całkowity budżet Muzeum a wydatki w przeliczeniu na 1 uczestnika zorganizowanych imprez [zł]	68,07	67,94	59,63	70,29	92,11
Wydatki Muzeum związane z organizacją imprez w przeliczeniu na 1 uczestnika [zł]	30,28	36,74	33,84	36,43	35,71
Wystawy czasowe (także te poza Muzeum)					
Liczba imprez	14	19	14	13	13
Liczba uczestników	34 491	39 794	27 459	44 544 ²	39 497
Średnia frekwencja	2 463	2 095	1 961	3 426	3 038
Konferencje					
Liczba imprez	2	2	3	1	2
Liczba uczestników	95	180	1 274	50	88

Średnia frekwencja	47	90	425	50	44
Imprezy edukacyjne					
Liczba imprez	1 180	909 ³	334	706	1 402
Liczba uczestników	29 960	28 653	52 379 ⁴	20 776	20 035
Średnia frekwencja	25	32	157	29	14
Inne imprezy – koncerty, spektakle					
Liczba imprez	1 199 ⁶	434 ⁵	39	23	93
Liczba uczestników	20 946	10 921	5 750 ⁵	3 876 ⁵	9 677
Średnia frekwencja	17	25	147	168	104

¹ Różnice związane z panującą pandemią COVID-19.

² Uwzględnione zostały szacunkowe dane frekwencyjne dotyczące dwóch wystaw zewnętrznych (16 000 zwiedzających).

³ Spadek frekwencji w stosunku do 2018 roku z uwagi na liczne odwołania uczestnictwa spowodowane strajkiem nauczycieli, a także odwoływanie zajęć w kolejnych miesiącach (gdy nadrabiano zaległy materiał).

⁴ Od 2019 roku przyjęto inny sposób wyliczania pokazów filmowych w Radiostacji.

⁵ Uwzględniono liczbę odsłon/uczestników w wydarzeniach realizowanych online.

⁶ Do danych zaczęto wliczać liczbę seansów filmowych wyświetlanych w Radiostacji podczas zwiedzania.

Źródło: Muzeum w Gliwicach

Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach

Tabela 133. Sieć placówek Miejskiej Biblioteki Publicznej, stan na 31.12.2022 roku

Gliwice	31.12.2022
Filie ogółem	19
Oddziały dla dzieci	7
Czytelnia naukowa	1
Czytelnia prasy	1
Wypożyczalnia muzyczna i zbiorów specjalnych	1

Źródło: Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach

Tabela 134. **Zbiory w Miejskiej Bibliotece Publicznej w latach 2018–2022**

Rok	Książki			Zbiory specjalne (książki mówione, audiobooki, płyty analogowe i kompaktowe, DVD, dokumenty elektroniczne, gry planszowe)
	przybytek	ubytek	ogółem	
2018	15 439	11 901	434 319	53 732
2019	14 865	14 772	434 412	55 113
2020	13 863	12 549	435 726	56 217
2021	9 274	8 029	436 971	57 287
2022	10 014	8 644	438 341	59 017

Źródło: Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach

Tabela 135. **Zarejestrowani czytelnicy i wypożyczenia z Miejskiej Biblioteki Publicznej w latach 2018–2022**

Gliwice	2018	2019	2020*	2021	2022
Czytelnicy zarejestrowani w danym roku	52 460	52 689	39 198	37 533	40 383
Liczba wypożyczonych i udostępnionych zbiorów na zewnątrz i na miejscu	861 364	839 247	709 011	776 957	683 373

* Spadek spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19.

Źródło: Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach

Tabela 136. **Liczba organizowanych bezpłatnych wystaw, projektów i programów edukacyjno-kulturalnych oraz promujących literaturę i czytelnictwo w MBP w latach 2018-2022**

Miejska Biblioteka Publiczna	Liczba imprez				
	2018	2019	2020	2021	2022
liczba imprez, w tym:					
- wydarzenia online / liczba odbiorców	2 105	2 167	638*	946**	1 927
Frekwencja – liczba uczestników	52 108	58 542	31 317	36 097	40 602

* Spadek spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19. Zorganizowano wiele wydarzeń w formie online (171, w których wzięło udział 20 729 osób).

** Spadek spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19. Zorganizowano wiele wydarzeń w formie online (167, w których wzięło udział 11 396 osób).

Źródło: Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach

Centrum Kultury Victoria w Gliwicach

Centrum Kultury Victoria to samorządowa instytucja utworzona 1 grudnia 2021 r. Działalność centrum obejmuje organizację wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych, działania na rzecz rozwoju przemysłów kreatywnych, wspieranie amatorskiego ruchu artystycznego oraz współpracę z organizacjami pozarządowymi. Długofalowym celem jest również stworzenie nowej przestrzeni kulturalnej z wykorzystaniem ruin teatru Victoria oraz ich bezpośredniego sąsiedztwa, czyli alei

Przyjaźni. Centrum pracuje nad udoskonaleniem systemu informacji kulturalnej w celu lepszego dotarcia z wiadomościami o wydarzeniach kulturalnych i promocją Gliwic w skali regionalnej, ogólnopolskiej, czy ponadnarodowej.

W 2022, czyli pierwszym roku działalności, instytucja przygotowała dla mieszkańców szereg nowych projektów, takich jak Rynek Kultury, True Tone Festival i Show Off Fest. Nie zapomina także o lokalnych artystach, animatorach życia kulturalnego, dla których przygotowała projekt Start-Up Kulturalny.

Działalność instytucji finansowana jest w głównej mierze z budżetu Miasta Gliwice. W ramach prowadzonej działalności gospodarczej Centrum osiąga przychody własne, ponadto aktywnie poszukuje zewnętrznych źródeł finansowania dla projektów kulturalnych i artystycznych, zarówno w ramach ogłaszanych programów ogólnopolskich, jak i międzynarodowych.

Tabela 137. **Struktura wydarzeń organizowanych przez Centrum Kultury Victoria w Gliwicach w roku 2022**

Centrum Kultury Victoria w Gliwicach		2022
Liczba wydarzeń		576
Liczba uczestników wydarzeń		96 028
Średnia liczba uczestników na wydarzenie		167
Liczba wydarzeń biletowanych		72
Liczba uczestników wydarzeń biletowanych		14 144
Średnia liczba uczestników na wydarzenie biletowane		196
Liczba wydarzeń organizowanych dla dzieci i młodzieży		262
Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w wydarzeniach		27 187

Źródło: Centrum Kultury Victoria w Gliwicach

Arena Gliwice

W 2022 roku Miasto Gliwice podpisało umowę koncesji z firmą Arena Operator Sp. z o.o. na świadczenie usług promocji Gliwic poprzez organizację, pozyskiwanie lub produkcję wydarzeń kulturalnych, sportowych, eventowych oraz gospodarczych. Imprezy realizowane w ramach umowy są organizowane przede wszystkim na terenie nowoczesnej hali widowiskowo-sportowej Arena Gliwice. W roku 2022 zrealizowano 10 wydarzeń o zasięgu międzynarodowym, 24 o zasięgu krajowym i 104 o zasięgu lokalnym. W około 150 imprezach o wyjątkowo zróżnicowanej tematyce wzięło udział prawie 400 000 widzów, co stanowi rekord frekwencyjny od początku działania gliwickiego obiektu. Dużym powodzeniem wśród widzów cieszyły się: Mistrzostwa Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn, Mistrzostwa Świata w Piłce Siatkowej Kobiet, Międzynarodowa Wystawa Psów Rasowych, widowiska Hot Wheels Monster Truck oraz Psi Patrol Live „Wielki Wyścig”, koncert Dreamstate Europe, koncert światowej sławy skrzypka Andre Rieu, koncert Nicka Cave’a. Hala Arena Gliwice jest również gospodarzem programu Ninja Warrior Polska.

7.1.2. Nagrody za osiągnięcia w dziedzinie kultury

Za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury, co roku przyznawane są nagrody Prezydenta Miasta Gliwice.

Nagrody za osiągnięcia w dziedzinie kultury w latach 2018–2021

2018 rok (za 2017 rok) – XXV edycja

W kategorii „Twórczość artystyczna”

- nagrodę za całokształt twórczości otrzymali: Jacek Ukleja (artysta plastyk), Maciej Kaliszan (fotografik, filmowiec);
- nagrodę za osiągnięcia - Krzysztof Siwczyk (literat, poeta).

W kategorii „Upowszechnianie kultury”:

- nagrodę za całokształt osiągnięć w dziedzinie upowszechniania kultury przyznano Annie Zawiszy-Kubickiej (prezes oddziału gliwickiego ZPAP),
- nagrodę za całokształt działalności – Beacie Mendyce-Sokołowskiej (animatorka),
- nagrodę za całokształt działalności – Grzegorzowi Gutowskiemu (muzykowi, realizatorowi dźwięku).

2019 rok (za 2018 rok) – XXVI edycja

W kategorii „Twórczość artystyczna” nagroda za całokształt twórczości została przyznana:

- Marcie Zajączyńskiej-Kowalskiej (artystce, plastyczce)
- zespołowi muzycznemu „Wiewiórka na Drzewie”.

W kategorii „Upowszechnianie kultury”:

- nagrodę za całokształt działalności przyznano Jolancie Szymurze (kierownikowi Impresariatu Teatru Miejskiego, animatorka kultury),
- nagrodę za całokształt działalności – Grzegorzowi Krawczykowi (dyrektorowi Teatru Miejskiego w Gliwicach).

2020 rok (za 2019 rok) – XXVII edycja

W kategorii „Twórczość artystyczna”:

- nagrodę za osiągnięcia twórcze w 2019 roku otrzymał fotografik młodego pokolenia – Michał Patycki,
- nagrodę za całokształt twórczości otrzymała artystka plastyczka, architektka – Katarzyna Rosłon.

W kategorii „Upowszechnianie kultury” nagrodę za całokształt działalności przyznano animatorowi kultury – Markowi Niewiarowskiemu.

W kategorii „Ochrona kultury” nagrodę za całokształt działalności otrzymał historyk – Bogusław Tracz.

2021 rok (za 2020 rok) – XXVIII edycja

W kategorii „Ochrona kultury”:

- nagrodę za osiągnięcia w 2020 r. przyznano Urszuli Biel – filmoznawczyni, historyk kina,

animatorce kultury filmowej,

- nagrodę za całokształt osiągnięć otrzymała Anna Kwiecień – historyk sztuki, muzealnik.

W kategorii „Upowszechnianie kultury”:

- nagrodę za całokształt działalności otrzymała Agnieszka Chrzanowska-Małys – artystka plastyczka, animatorka kultury.

2022 rok (za 2021 rok) – XXIX edycja

W kategorii „Twórczość artystyczna”:

- nagrodę za osiągnięcia twórcze w 2021 roku otrzymała aktorka Aleksandra Maj,
- nagrodę za całokształt twórczości otrzymała artystka plastyczka Ewa Zajler-Płatek.

W kategorii „Młodzi twórcy”:

- nagrodę otrzymała skrzypaczka i kameralistka Alicja Miruk-Mirska.

Decyzją Prezydenta Miasta efektywnym liderom firm oraz instytucji przyznawana jest statuetka Gliwickiego Lwa. To wyjątkowe wyróżnienie trafia do osób, które dzięki swej pasji, wiedzy i zaangażowaniu potrafią osiągnąć sukces.

Gliwickie Lwy w latach 2017–2021

- **przyznany w 2018 roku (za 2017 rok)**
Artur Tomasik, prezes Zarządu Górnośląskiego Towarzystwa Lotniczego SA
- **przyznany w 2019 roku (za 2018 rok)**
Bogna Dobrakowska, dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gliwicach
- **w 2020 i 2021 roku** nie przyznano statuetki Gliwickiego Lwa
- **przyznany w 2022 roku (za 2021 rok)**
Grzegorz Wszółek, prezes EMT-Systems Centrum Szkoleń Inżynierskich firmy członkowskiej BCC

7.1.3. Wydarzenia kulturalne

Tabela 138. Liczba imprez kulturalnych w Gliwicach w latach 2018–2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020*	2021*	2022***
Liczba wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych realizowanych przez miejskie instytucje kultury	6 924	6 011	2 113	3 665	6 204
Ogólna liczba uczestników wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych realizowanych przez miejskie instytucje kultury	258 867	284 452	158 845**	155 785	279 171

* Spadek spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19.

** Ze względu na liczbę organizowanych wydarzeń online oraz nieprowadzenie bieżącej statystyki przez Teatr Miejski w Gliwicach dotyczących ich odtworzeń, brak możliwości podania rzetelnej liczby odbiorców.

*** W związku z utworzeniem 0 1.12.2021 r. Centrum Kultury Victoria w Gliwicach, od 2022 r. w pozycji tej uwzględnia się także wydarzenia organizowane przez tę instytucję.

Źródło: Samorządowe Instytucje Kultury (Teatr Miejski w Gliwicach, Muzeum w Gliwicach, Miejska Biblioteka Publiczna, Centrum Kultury Victoria w Gliwicach)

Tabela 139. **Wydarzenia kulturalne organizowane przez Miasto Gliwice i finansowane z budżetu miasta w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020***	2021	2022
Liczba wydarzeń kulturalnych i artystycznych o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym	41*	48*	3	32	0*****
Liczba przedsięwzięć kulturalnych o zasięgu regionalnym i lokalnym, w tym festiwale, koncerty, występy artystyczne, warsztaty muzyczne, przeglądy, również te organizowane w ramach dotacji dla organizacji pozarządowych	181	94	36	121	101
Liczba wystaw, plenerów, warsztatów plastycznych	98	115	55	284****	87
Liczba projektów z zakresu edukacji kulturalnej, historycznej i artystycznej	61	146**	30	74	105

* Nie wliczono imprez: Palm Jazz, Filharmonia i All'improvviso, które od 2018 roku realizowane są przez Teatr Miejski w Gliwicach.

** Wzrost liczby projektów w zakresie edukacji kulturalnej i artystycznej wynika z ujęcia w wykazie zadań zleczanych w ramach budżetu obywatelskiego.

*** Spadek w 2020 roku spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19.

**** W tym Stacja Artystyczna Rynek (250 wydarzeń).

***** Od 2022 r. organizację imprez (które do 2021 r. zlecane były przez miasto organizacjom pozarządowym w trybie w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie miasto (konkursy) przekazano wraz ze środkami budżetowymi do nowo powstałej instytucji kultury CK Victorii, w tym wydarzenia o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym.

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach

Tabela 140. **Imprezy organizowane z udziałem środków z budżetu miasta w latach 2018–2022**

Organizator lub organizator wiodący	Liczba imprez				
	2018	2019	2020	2021	2022
Teatr Miejski	2 424	2 489	1 183***	1 730	2 191
Teatr Miejski – bez seansów filmowych	415	531	224***	450	355
Muzeum	2 395	1 364	573***	989	1 510
Miejska Biblioteka Publiczna	2 105	2 167	638***	946	1 927
Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	-	-	-	-	521
Wydarzenia kulturalne organizowane przez Urząd Miejski i finansowane z budżetu miasta	381	403*	124***	511	293*****
Średnia kwota finansowania [zł]	3 423*	6 043*	8 241****	2 056***	645,70*****
Imprezy objęte patronatem Prezydenta Miasta lub Przewodniczącego Rady Miejskiej na wniosek organizatorów	35**	39	13	11	30

Organizator lub organizator wiodący	Liczba imprez				
	2018	2019	2020	2021	2022
(kulturalne) – bez podziału na dofinansowane i niedofinansowane z budżetu miasta					
łącznie	7 340	6 462	2 531	4 187	6 472
łącznie – bez seansów filmowych	5 331	4 504	1 572	2 907	4 636
Średnia liczba imprez w miesiącu – bez seansów filmowych	444	375	131	242	386

* Nie wliczono imprez: Palm Jazz, Filharmonia i All'improvviso, które od 2018 roku realizowane są przez Teatr Miejski w Gliwicach.

** W tym 1 z dofinansowaniem.

*** Spadek w 2020 i 2021 roku. spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19.

**** Kwota, z której wyliczono średnią, zawiera część poniesionych kosztów imprez, które się nie odbyły ze względu na ograniczenia związane z pandemią.

***** Od 2022 r. organizację imprez (które do 2021 r. zlecane były przez miasto organizacjom pozarządowym w trybie w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie miasto (konkursy) przekazano wraz ze środkami budżetowymi do nowopowstałej instytucji kultury CK Victorii. Wydarzenia w ramach SAR, GBO, GIL oraz 2 imprezy na zlecenie miasta

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach, Wydział Promocji i Komunikacji Społecznej UM w Gliwicach

Tabela 141. Wykaz i krótka charakterystyka cyklicznych imprez kulturalnych w 2022 roku

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka
Stacja Artystyczna Rynek	Stowarzyszenie GTW / Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	cały rok	Całoroczna oferta imprez i wydarzeń kulturalnych skierowanych do wszystkich grup wiekowych mieszkańców miasta. Także w formie on-line.
Podwieczorki muzyczne w Willi Caro	Klub Inicjatyw Kulturalnych / Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	styczeń–grudzień	Cykl kameralnych koncertów prezentowanych przez uznanych wykonawców.
Ogólnopolski Festiwal Wokalny Osób z Niepełnosprawnościami „Zaczarowany Mikrofon”	Fundacja Rytm Gliwice, Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	eliminacje cały rok, finał w październiku	Impreza ma charakter konkursu, z kolejnymi etapami eliminacji, podczas których wyłaniany są zwycięzcy występujący w ramach koncertu finałowego.
Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy	Stowarzyszenie GTW	styczeń	Koncert charytatywny i zbiórka.
Ferie zimowe w bibliotece	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach	styczeń–luty	Każdego roku przygotowujemy jest cykl tematycznych zajęć i spotkań edukacyjno-literackich dla dzieci pozostających

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka
			w mieście.
Laba z Victorią	Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	styczeń–luty, lipiec–sierpień	Zimowe i wakacyjne warsztaty dla dzieci oraz młodzieży.
Zakochaj się w Kulturze	Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	luty	Wydarzenie z okazji Walentynek, jedno lub dwudniowe.
St. Patrick's Day - koncert	Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	marzec	Koncert z okazji Dnia Świętego Patryka.
Festiwal Winter Reggae	Stowarzyszenie GTW, Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	marzec	W ramach festiwalu przeprowadzane są koncerty muzyki reggae, prezentowane filmy i spotkania z wykonawcami tego gatunku.
Wiosna z Fryderykiem	Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	marzec- kwiecień	Cykl koncertów muzyki klasycznej w scenerii gliwickiej Palmiarni.
Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach	kwiecień	Cykliczne wydarzenie zachęcające do czytania i promujące literaturę.
Wojewódzkie Prezentacje Artystyczne	Młodzieżowy Dom Kultury Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	kwiecień	Koncert Galowy wieńczący trzy dni przesłuchań wokalnych i tanecznych XXIII Wojewódzkich Prezentacji Artystycznych Dzieci i Młodzieży
Majówka z kulturą	Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	maj	Impreza dla mieszkańców trwająca 2 dni i odbywająca się na alei Przyjaźni oraz w ruinach teatru Victoria.
Obchody Święta Konstytucji 3 Maja	Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	3 maja	Coroczny koncert w Teatrze Miejskim w Gliwicach z okazji Obchodów Święta Konstytucji 3 maja.
Tydzień Bibliotek	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach	maj	Projekt mający na celu popularyzację biblioteki i czytelnictwa, podczas którego przeprowadzane są liczne imprezy, m. in. spotkania autorskie, akcje wymiany książek, konkursy, warsztaty, wystawy, przedstawienia teatralne, zabawy i imprezy edukacyjne.

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka
Noc Muzeów	Muzeum w Gliwicach	maj	Zaproszenie mieszkańców do Muzeum o nietypowej, nocnej porze. Na projekt składa się szereg przedsięwzięć, takich jak specjalne wystawy, prezentacje, oprowadzanie, koncerty.
Igry studenckie	Politechnika Śląska	maj	Impreza studencka, w ramach której organizowane są koncerty plenerowe muzyki młodzieżowej.
True Tone Festiwal	Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	maj–czerwiec	Autorski projekt CKV. Założeniem festiwalu jest zaprezentowanie mieszkańcom i gościom Gliwic nowej fali jazzu, która wykracza poza granice gatunku i nadaje jazzowi inną jakość. Festiwal gości twórców z dużym dorobkiem, licznymi nagrodami, występujących także na scenach niesprofilowanych na jazz, jak Opener, Off, Męskie Granie.
Silent Disco	Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	maj, wrzesień	Dyskoteka na słuchawkach w ruinach teatru Victoria.
Warsztaty Literackie KIK	Stowarzyszenie Klub Inicjatyw Kulturalnych Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	maj–grudzień	Warsztaty literackie z Krzysztofem Siwczykiem.
Podwórko – Dzień Dziecka	Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	1 czerwca	Wydarzenie skierowane do rodzin z okazji Dnia Dziecka.
Skup Kultury	Stowarzyszenie „Cała Naprzód”, Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	czerwiec	Skup Kultury to największy charytatywny kiermasz kulturalny w regionie, promuje czytelnictwo, ideę bookcrossingu, aktywną postawę społeczną, a całkowity dochód z imprezy wspiera osoby niepełnosprawne. W 2022 r. przeniesiony na aleję Przyjaźni i do ruin teatru Victoria.
Noc Świętojańska	Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	czerwiec	Impreza plenerowa w ramach obchodów Nocy Świętojańskiej.
Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach	maj–czerwiec	Cykliczne wydarzenie w ramach ogólnopolskiej kampanii „Cała Polska czyta dzieciom”, zachęcające do regularnego czytania dzieciom oraz promujące wartościową literaturę dla dzieci

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka
			i młodzieży.
Teatralny Plac Zabaw	Teatr Miejski w Gliwicach	czerwiec-sierpień	Spektakle, warsztaty i zabawy na świeżym powietrzu dla dzieci spędzających wakacje w Gliwicach.
Wakacyjne podróże z Muzeum	Muzeum w Gliwicach	czerwiec-sierpień	Warsztaty i zajęcia w Willi Caro i Oddziale Odlewnictwa Artystycznego dla uczestników półkolonii, grup zorganizowanych oraz osób indywidualnych.
Eleganza – Otwarty Salon Muzyczny	Agencja Artystyczna Wena, Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	Czerwiec --październik	Koncerty plenerowe Zespołu Muzyki Salonowej Eleganza.
Wakacje w bibliotece	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach	lipiec-sierpień	Coroczny cykl tematycznych zajęć i spotkań kulturalnych i literackich dla dzieci spędzających czas letnich wakacji w mieście.
Gliwicki Festiwal Bachowski	Stowarzyszenie Klub Inicjatyw Kulturalnych Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	lipiec	Festiwal organizowany od wielu lat, którego celem jest przybliżenie dzieł jednego z największych geniuszy muzycznych oraz prezentacja osiągnięć zarówno w zakresie tradycyjnej, jak i historycznej interpretacji muzyki barokowej.
Międzynarodowy Festiwal Artystów Ulicy – ULICZNICY	Manana Production House, Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	lipiec	Ulicznicy to próba zderzenia szeroko pojętej sztuki z miastem. Polega na organizacji spektakli plenerowych, happeningów, koncertów. Wspólnym mianownikiem wszystkich działań jest ulica – miejsce mijania się zwykłych-niezwykłych ludzi.
Letnie Kino Plenerowe	Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	lipiec-sierpień	W różnych dzielnicach miasta w plenerze wyświetlane są filmy w dwóch blokach: dla dzieci i dorosłych.
Rynek Kultury	Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	lipiec-sierpień	Autorski projekt CKV. W każdą niedzielę wakacji aleja Przyjaźni i ruiny teatru zapraszają na warsztaty i koncerty/pokazy.
Międzynarodowy Festiwal Jazz w Ruinach	Stowarzyszenie Muzyczne Śląski Jazz Club, Centrum Kultury Victoria	sierpień	Festiwal młodych wschodzących gwiazd muzyki jazzowej, okołojazzowej i improwizowanej twórców z całego świata oraz młodej sztuki graficznej, z całego świata.

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka
	w Gliwicach		
Cykl koncertów „Parkowe lato”	Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	sierpień	Cykl koncertów plenerowych organizowanych w scenerii parku Chopina w każdą sobotę sierpnia.
Festiwal Miedzianka Po Drodze	Centrum Kultury Victoria w Gliwicach, Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach Arena Gliwice	sierpień	Wędrowny festiwal literacki, nowa formuła przekształcona z Festiwalu Miedzianka Fest.
SHOW OFF FEST	Centrum Kultury Victoria w Gliwicach, GCNT Cechownia	wrzesień	Autorski projekt CK Victoria. Muzyczne pożegnanie wakacji – koncerty i strefa social zone.
Rodzinny Piknik Seniora	Centrum Kultury Victoria w Gliwicach, Miasto Gliwice, Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach	wrzesień	Impreza w parku Chopina skierowana do każdej grupy wiekowej. Celem Pikniku jest zwrócenie uwagi na osoby starsze i ich udział w życiu społeczności lokalnej. To okazja do wspólnej zabawy, aktywności oraz do integracji międzypokoleniowej.
„Na pożegnanie lata”	Agencja Artystyczna Wena, Fundacja GOK, Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	wrzesień	Koncert Gliwickiej Orkiestry Kameralnej na pożegnanie lata w ruinach teatru Victoria.
Narodowe Czytanie	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach i partnerzy	wrzesień	Impreza pod honorowym patronatem Prezydenta RP, organizowana w ramach akcji ogólnopolskiego czytania powieści polskich pisarzy.
Festiwal Jazzu Tradycyjnego „Polish Happy Jazz Festival”	Fundacja Jazzu Tradycyjnego Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	wrzesień	Festiwal Jazzu Tradycyjnego: atrakcje muzyczne, koncerty i Jam Session, wystawa fotografii i tradycyjna nowoorleańska Parada Dixie ulicami miasta.
Noc Teatrów GZM	Teatr Miejski	wrzesień	Promocyjne ceny biletów z okazji Nocy Teatrów GZM oraz wydarzenia specjalne – warsztaty i spotkania.

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka
Święto Szlaku Zabytków Techniki Industriada	Miasto Gliwice, Muzeum w Gliwicach	wrzesień	Impreza, której celem jest promocja gliwickich obiektów znajdujących się na Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego.
Gliwickie Dni Dziedzictwa Kulturowego	Muzeum w Gliwicach	wrzesień	Wykraczająca poza mury Muzeum impreza w swojej zasadniczej części dotyczy prezentacji dziedzictwa kulturowego miasta i regionu (część działań prowadzona była również online).
Międzynarodowy Festiwal Muzyki Dawnej Improwizowanej ALL'IMPROVISO	Teatr Miejski, Towarzystwo Kulturalne FUGA	wrzesień - grudzień	Celem imprezy jest stworzenie warunków do promocji muzyki improwizowanej.
Noc Bibliotek	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach	październik	Impreza związana z promocją biblioteki i czytelnictwa (warsztaty lub spotkania, towarzyszy im często akcja wymiany książek).
Alternative Night	Stowarzyszenie GTW, Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	październik	Cykl koncertów muzyki alternatywnej prezentowanej przez znanych wykonawców tego gatunku.
Gliwicka Noc w Galeriach ARTNOC	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Kultury „Melina”, Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	październik	Promocja sztuk wizualnych, gliwickich galerii i gliwickich twórców wśród mieszkańców Gliwic oraz integracja środowiska.
Międzynarodowy Plener Malarski „Moje Miasto”	ZPAP Okręg Gliwicko – Zabrzeński, Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	październik	Wystawa poplenerowa XIII Międzynarodowego Pleneru Malarskiego „Moje Miasto” – Gliwice 2022.
Hałas Miasta	Stowarzyszenie „Cała Naprzód” Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	październik	Cykliczna inicjatywa kulturalno-społeczna, koncert plenerowy angażujący lokalną społeczność oraz twórców.
Punk Generation	Stowarzyszenie GTW, Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	październik	Festiwal, w ramach którego organizowane są spotkania i koncerty dotyczące muzyki punk rockowej. W latach wcześniejszych także wystawy.

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka
Cykl koncertów „Czwartek Jazzowy z Gwiazdą”	Stowarzyszenie Muzyczne Śląski Jazz Club Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	październik- -listopad	Projekt realizowany od 2002 roku, którego celem jest propagowanie muzyki jazzowej.
Gliwicki Przegląd Artystyczny	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Kultury „Melina”, Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	październik- -listopad	Gliwicki przegląd artystyczny.
Obchody Święta Niepodległości 11 listopada	Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	11 listopada	Uroczystości upamiętniające święto narodowe. Koncert Zespołu Śpiewaków Miasta Katowice „Camerata Silesia” pod batutą Anny Szostak.
Koncert Gliwickiej Orkiestry Kameralnej z cyklu „Mistrzowskie Interpretacje”	Fundacja Gliwickiej Orkiestry Kameralnej, Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	listopad	Koncert muzyki poważnej w wykonaniu Gliwickiej Orkiestry Kameralnej.
Jarmark Bożonarodzeniowy	Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	grudzień	Kiermasz tradycyjnych produktów, któremu towarzyszą imprezy o tematyce bożonarodzeniowej. W weekendy odbywają się koncerty, spektakle, pokazy na scenie.
Światowy Dzień Wolontariusza	Centrum 3.0 - GODS	grudzień	Obchody światowego Dnia Wolontariusza – koncert/warsztaty

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach, Instytucje kultury

7.2. Edukacja

W Gliwicach działa obecnie 29 przedszkoli publicznych, w których wychowaniem przedszkolnym objęto łącznie 4 650 dzieci (w tym 292 ukraińskich). W oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych z wychowania przedszkolnego korzysta 748 najmłodszych (w tym 52 dzieci z Ukrainy). W mieście funkcjonuje 31 publicznych szkół podstawowych ogólnodostępnych, do których uczęszcza 12 569 uczniów (w tym 999 dzieci z Ukrainy), 3 szkoły specjalne z 234 uczniami (w tym 3 z Ukrainy) oraz szkoła podstawowa dla dorosłych z 15 uczniami.

Miasto Gliwice prowadzi również licea ogólnokształcące (11 dla młodzieży, 2 dla dorosłych), technika (8 szkół), Szkołę Muzyczną I i II stopnia, 7 szkół branżowych I stopnia (w tym specjalną), 2 szkoły branżowe II stopnia, szkołę specjalną przysposabiającą do pracy, 3 szkoły policealne. W Gliwicach działają również niepubliczne placówki wychowania przedszkolnego (przedszkola,

punkty przedszkolne), szkoły niepubliczne, liceum ogólnokształcące publiczne prowadzone przez Politechnikę Śląską w Gliwicach, 2 szkoły policealne publiczne prowadzone przez Centrum Nauki i Biznesu „ŻAK” Sp. z o.o.

Tabela 142. **Struktura szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Miasto Gliwice w latach 2018–2022**

Typ jednostki	Liczba placówek				
	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Przedszkole	29	29	29	29	29
Szkoła podstawowa ogólnodostępna	31	31	32	32	32
Szkoła podstawowa specjalna	3	3	3	3	3
Gimnazjum ogólnodostępne dla młodzieży	1*	-	-	-	-
Liceum ogólnokształcące dla młodzieży	11	11	11	11	11
Liceum ogólnokształcące dla dorosłych	2	2	2	2	2
Technikum dla młodzieży	8	8	8	8	8
Branżowa szkoła I stopnia	5	5	5	5	6**
Branżowa szkoła I stopnia specjalna	1	1	1	1	1
Branżowa szkoła II stopnia	-	-	2	2	2
Szkoła policealna	5	5	5	3***	3
Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	1	1	1	1	1
Ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy	1	1	1	1	1
Pozostałe****	9	8	7	7	7

* Skutek reformy oświatowej: przekształcenia gimnazjów w szkoły podstawowe, włączenia gimnazjów do szkół podstawowych.

** 1 września 2022 roku utworzono Branżową Szkołę I stopnia nr 7 w Gliwicach w Zespole Szkół Łączności w Gliwicach

*** 31 sierpnia 2021 roku zostały zlikwidowane 2 szkoły policealne.

**** W tym: Szkoła Muzyczna I i II stopnia, Młodzieżowy Dom Kultury, Placówka Doskonalenia Nauczycieli (do 31 sierpnia 2018 roku), Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii ze szkołami, Ośrodek Doskonalenia i Doskonalenia Zawodowego (do 31 sierpnia 2019 roku), Centrum Kształcenia Praktycznego (do 31 sierpnia 2019 roku), Centrum Kształcenia Zawodowego (od 1 września 2020 roku), Szkolne Schronisko Młodzieżowe, Internat.

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 143. **Struktura szkół i placówek oświatowych nieprowadzonych przez Miasto Gliwice w latach 2018–2022**

Typ jednostki	Liczba placówek				
	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Przedszkole / Punkt przedszkolny	18	21	19	23	24
Szkoła podstawowa	7	7	5	6	7
Gimnazjum	5	-	-	-	-
Liceum ogólnokształcące	14	13	10	10	10
Technikum	1	1	1	1	1
Branżowa szkoła I stopnia	2	2	1	1	1
Szkoła policealna	24	21	9	8	10
Poradnia psychologiczno-pedagogiczna	5	6	7	7	9
Ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy	1	1	1	1	1
Placówka kształcenia ustawicznego – bez szkół	61	61	65	61	61
Niepubliczna placówka oświatowo-wychowawcza	3	3	4	4	4

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 144. **Liczba uczniów szkół prowadzonych przez Miasto Gliwice w danym roku szkolnym w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	30.09.2018	30.09.2019	30.09.2020	30.09.2021	30.09.2022
Szkoła podstawowa (oddziały SP)	12 061	12 168	12 410	12 441	12 818
Gimnazjum (od 2017 r. dodatkowo oddziały gimnazjum w SP i LO)	1 410	14	-	-	-
Liceum ogólnokształcące	2 705	3 573	3 432	3 569	4 003
Technikum	2 763	3 387	3 283	3 332	3 607

Wyszczególnienie	30.09.2018	30.09.2019	30.09.2020	30.09.2021	30.09.2022
Zasadnicza szkoła zawodowa (od 2017 r. oddziały zasadniczej szkoły zawodowej w branżowej szkole I stopnia)	137	-	-	-	-
Branżowa szkoła I stopnia	344	713	770	800	845
Branżowa szkoła II stopnia	-	-	23	34	77
Szkoła policealna	-	-	-	18	15
Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	26	36	35	30	23
Dzieci i młodzież (głęboko upośledzeni) uczestniczący w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych	21	22	22	25	29
Szkoła muzyczna I i II stopnia	444	432	429	433	439

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 145. **Liczba uczniów szkół nieprowadzonych przez Miasto Gliwice w danym roku szkolnym w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	30.09.2018	30.09.2019	30.09.2020	30.09.2021	30.09.2022
Szkoła podstawowa	775	786	805	917	957
Gimnazjum (od 2017 r. dodatkowo oddziały gimnazjum w SP i LO)	112	-	-	-	-
Liceum ogólnokształcące	1 064	925	938	949	1 090
Technikum	338	569	579	574	598
Zasadnicza szkoła zawodowa (od 2017 r. oddziały zasadniczej szkoły zawodowej w branżowej szkole I stopnia)	21	-	-	-	-
Branżowa szkoła I stopnia	41	76	87	105	100
Szkoła policealna	3 074	3 506	3 156	1 248	894

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 146. **Liczba uczniów szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Miasto Gliwice w danym roku szkolnym w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Liczba uczniów liceów ogólnokształcących (LO)	2 705	3 573	3 432	3 569	4 003
Liczba uczniów szkół technicznych i zawodowych	3 270	4 136	4 111	4 214	4 567
Suma uczniów szkół ponadpodstawowych	5 975	7 709	7 543	7 783	8 570
% udział uczniów LO w ogólnej liczbie uczniów szkół ponadpodstawowych	45,27	46,35	45,50	45,86	46,71
% udział uczniów szkół technicznych i zawodowych w ogólnej liczbie uczniów szkół ponadpodstawowych	54,73	53,65	54,50	54,14	53,29

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 147. **Liczba uczniów szkół ponadpodstawowych nieprowadzonych przez Miasto Gliwice w danym roku szkolnym w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	30.09.2018	30.09.2019	30.09.2020	30.09.2021	30.09.2022
Liczba uczniów liceów ogólnokształcących	1064	925	938	949	1090
Liczba uczniów szkół technicznych i zawodowych	3474	4151	3822	1927	1592
Suma uczniów szkół ponadpodstawowych	4538	5076	4760	2876	2682

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.1. Edukacja przedszkolna

W latach objętych Raportem, z edukacji przedszkolnej skorzystało ok. 95–99% dzieci z Gliwic w wieku 3–6 lat, w tym 6-latki, które rozpoczęły edukację w klasach pierwszych szkoły podstawowej.

Tabela 148. **Edukacja przedszkolna w latach 2018–2022***

Wyszczególnienie	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Liczba dzieci w wieku 3–6 lat**	6 499	6 353	6 392	6 210	6 258
Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w placówkach publicznych	5 119	5 117	5 116	5 064	5 398
Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w placówkach niepublicznych	1 119	1 177	1 225	1 311	1 397
Liczba 6-latków w klasach I szkół podstawowych	78	_***	_***	_***	_***
Razem	6 316	6 294	6 341	6 375	6 795
% upowszechniania przedszkolnego i szkolnego dzieci w wieku 3–6 lat	97%	99%	99%	_****	_****

* Dane w tabeli uwzględniają informacje o placówkach nieprowadzonych przez UM Gliwice.

** Mieszkańcy według zameldowania – dane Wydziału Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach, stan na 31 grudnia.

*** Od 2019 roku ze względu na marginalną liczbę przypadków przestano zbierać dane.

**** Od roku szkolnego 2021/2022 zrezygnowano z liczenia % upowszechniania przedszkolnego, ponieważ do gliwickich przedszkoli uczęszcza coraz więcej dzieci spoza gminy, więc liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym jest wyższa od liczby dzieci w wieku 3–6 lat.

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.2. Nauczanie dwujęzyczne

Do 2017 roku w mieście działały gimnazja dwujęzyczne z językiem niemieckim oraz językiem angielskim. Od wprowadzenia reformy oświatowej kształcenie dwujęzyczne odbywa się w szkołach podstawowych oraz liceach ogólnokształcących. Szkoły te nie tylko stwarzają możliwości pogłębienia znajomości języka obcego, ale również zapoznają uczniów z historią, kulturą i obyczajami krajów niemieckojęzycznych i anglojęzycznych.

Tabela 149. **Kształcenie dwujęzyczne z językiem niemieckim w latach 2018–2022 (do poziomu szkoły średniej) w szkołach prowadzonych przez Miasto Gliwice**

Wyszczególnienie	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Liczba uczniów	127	86	121	107	51
Liczba oddziałów	5	3*	5	5	3
Liczba uczniów podejmujących naukę	30	55	66	38	14

* Reforma oświaty – wynik wygaśnięcia gimnazjów (kształcenie dwujęzyczne na poziomie klasy 7 i 8 szkoły podstawowej).
Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 150. **Kształcenie dwujęzyczne z językiem angielskim w latach 2019–2022 w szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto Gliwice**

Wyszczególnienie	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Liczba uczniów	361	466	554	364
Liczba oddziałów	15	20	23	14
Liczba uczniów podejmujących naukę w oddziałach dwujęzycznych	185	279	272	71

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 151. **Kształcenie dwujęzyczne z językiem angielskim w latach 2019–2022 w szkołach ponadpodstawowych prowadzonych przez Miasto Gliwice**

Wyszczególnienie	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Liczba uczniów	578	610	677	815
Liczba oddziałów	19	20	22	26
Liczba uczniów podejmujących naukę w liceum dwujęzycznym	305	184	196	264

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.3. Egzamin maturalny

W 2022 roku do egzaminu maturalnego (i wszystkich wymaganych egzaminów) przystąpiło 1 300 uczniów szkół prowadzonych przez Miasto Gliwice, w tym: 747 uczniów liceów ogólnokształcących, 547 uczniów techników oraz 6 uczniów branżowej szkoły II stopnia. W pozostałych szkołach do wszystkich wymaganych egzaminów przystąpiło 192 uczniów (148 uczniów liceów ogólnokształcących, 44 uczniów techników).

Tabela 152. **Liczba absolwentów szkół prowadzonych przez Miasto Gliwice w latach 2017–2022**

Wyszczególnienie	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Szkoła podstawowa	-*	1 477	1 325	1 512	2 054
Gimnazjum/oddziały gimnazjum	1 245	1 387	14	-	-
Liceum ogólnokształcące	837	762	865	843	848
Technikum	643	640	601	642	611
Branżowa szkoła I stopnia	180	134	149	146	302
Branżowa szkoła II stopnia na podbudowie Branżowej Szkoły I stopnia	-	-	-	-	9
Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	16	16	17	11	16

* Reforma oświaty (brak absolwentów).
Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 153. **Odsetek absolwentów szkół prowadzonych przez Miasto Gliwice, którzy zdali egzamin maturalny w latach 2017–2022 [%]**

Wyszczególnienie	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Liceum ogólnokształcące	93,75	98,27	91,89	92,13	95,98
Technikum	83,59	80,81	74,24	76,06	83
Branżowa Szkoła II Stopnia	-	-	-	-	50

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 154. **Odsetek absolwentów szkół nieprowadzonych przez Miasto Gliwice, którzy zdali egzamin maturalny w latach 2017–2022 [%]**

Wyszczególnienie	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Liceum ogólnokształcące dla młodzieży	77,78	88,06	78,43	89,38	91,59
Liceum ogólnokształcące dla dorosłych	8,33	12,5	14,29	17,65	41,46
Technikum dla młodzieży	86,7	78,3	67,1	57,53	81,82

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.4. Stypendia Prezydenta Miasta dla uzdolnionych uczniów

Stypendium Prezydenta Miasta może być przyznane wybitnie uzdolnionym uczniom szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych oraz szkół artystycznych, pobierającym naukę na terenie Gliwic. Wniosek o przyznanie stypendium może zostać złożony za osiągnięcia ucznia w roku szkolnym poprzedzającym rok szkolny złożenia wniosku o Stypendium Prezydenta Miasta. Średnia uzyskanych ocen w wyniku ostatniej klasyfikacji rocznej musi wynosić co najmniej 4,0 w szkole ponadpodstawowej oraz co najmniej 5,0 w szkole podstawowej.

Tabela 155. **Stypendia Prezydenta Miasta dla uzdolnionych uczniów w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba uczniów, którym przyznano stypendium	51	86	52	72	93
Łączna kwota przyznanych stypendiów [zł]	36 700	66 850	50 000	80 500	73 300

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.5. Kadra pedagogiczna

Gliwicka oświata zatrudnia nauczycieli na ok. 2,9 tys. etatach. Poziom wykształcenia kadry nauczycielskiej w szkołach publicznych i placówkach oświatowych jest wysoki, zatrudniani są nauczyciele o znaczących kwalifikacjach, z dużym doświadczeniem.

Tabela 156. **Uczniowie i nauczyciele w szkołach prowadzonych przez Miasto Gliwice w latach 2018-2022**

Wyszczególnienie	30.09.2018	30.09.2019	30.09.2020	30.09.2021	30.09.2022
Liczba uczniów w szkołach*	19 467	19 913	19 975	20 249	21 417
Liczba dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach	5 119	5 117	5 116	5 065	5 398
Liczba uczniów szkoły muzycznej	444	432	429	433	439
Etaty nauczycieli w umowach	2 680,15	2 720,84	2 820,60	2 856,23	2 902,69
Etaty przeliczeniowe nauczycieli wynikające z obowiązków	3 008,51	3 140,43	3 313,03	3 451,21	3 508,32
Liczba uczniów/dzieci przypadająca na 1 etat przeliczeniowy nauczyciela	8,3	8,1	7,7	7,5	7,8

* W tym dzieci i młodzież w wieku 3–25 lat z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, uczestniczący w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 157. **Poziom wykształcenia kadry nauczycielskiej w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Gliwice w stosunku do ogólnej liczby etatów w latach 2018–2022 [%]**

Wyszczególnienie	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Stopień naukowy doktora lub doktora habilitowanego, dyplom ukończenia studiów magisterskich i przygotowanie pedagogiczne	94,20	93,72	93,31	93,14	93,86
Dyplom ukończenia studiów magisterskich bez przygotowania pedagogicznego, dyplom ukończenia wyższych studiów zawodowych lub dyplom I stopnia i przygotowanie pedagogiczne	5,07	5,20	5,73	5,88	5,26
Dyplom ukończenia wyższych studiów zawodowych lub dyplom ukończenia studiów I stopnia bez przygotowania pedagogicznego, dyplom ukończenia kolegium	0,14	0,39	0,18	0,23	0,2
Pozostałe kwalifikacje	0,59	0,69	0,78	0,75	0,69

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 158. **Nauczyciele w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Gliwice według posiadanego stopnia awansu zawodowego w latach 2018–2022 [%]**

ROK	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Mianowany	19,39	18,79	16,84	17,47	17,52
Dyplomowany	61,29	60,42	61,02	58,73	58,92
Pozostali nauczyciele*					23,56
Bez stopnia awansu*	0,10	0,39	0,19	0,35	-
Stażysta*	4,01	5,15	4,31	3,26	-
Kontraktowy*	15,21	15,25	17,64	20,19	-

* Od 01.09.2022 r. pozostawiono dwa stopnie awansu zawodowego: nauczyciel mianowany, dyplomowany
Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.6. Nauczanie integracyjne, specjalne i indywidualne

Miasto zapewnia uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych kształcenie w oddziałach integracyjnych i specjalnych oraz nauczanie indywidualne.

W roku szkolnym 2022/2023 do 31 oddziałów integracyjnych i 5 oddziałów specjalnych w przedszkolach, 83 oddziałów integracyjnych i 45 oddziałów specjalnych w szkołach podstawowych, 5 oddziałów integracyjnych i 38 oddziałów specjalnych w szkołach ponadpodstawowych uczęszczało 932 dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Ponadto nauczaniem indywidualnym i zindywidualizowaną ścieżką edukacyjną objęto 174 dzieci i młodzieży.

Tabela 159. **Oddziały integracyjne i specjalne oraz nauczanie indywidualne i zindywidualizowana ścieżka edukacyjna w latach 2018–2022 w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Gliwice**

Wyszczególnienie	Liczba oddziałów integracyjnych	Liczba dzieci i młodzieży posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w oddziałach integracyjnych	Liczba oddziałów specjalnych	Liczba dzieci/młodzieży w oddziałach specjalnych	Nauczanie indywidualne oraz zindywidualizowana ścieżka edukacyjna – liczba dzieci/ młodzieży*	
Przedszkola (w tym oddziały przedszkolne w SP)	2018/2019	26	119	5	34	1
	2019/2020	27	132	5	34	1
	2020/2021	29	131	5	29	1

Wyszczególnienie	Liczba oddziałów integracyjnych	Liczba dzieci i młodzieży posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w oddziałach integracyjnych	Liczba oddziałów specjalnych	Liczba dzieci/młodzieży w oddziałach specjalnych	Nauczanie indywidualne oraz zindywidualizowana ścieżka edukacyjna – liczba dzieci/ młodzieży*	
	2021/2022	31	138	7	29	4
	2022/2023	31	142	5	23	1
	2018/2019	63	275	36	185	59
Szkoły podstawowe + nauczanie indywidualne w ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym	2019/2020	66	286	43	222	84
	2020/2021	73	316	41	212	101
	2021/2022	84	350	40	214	129
	2022/2023	83	353	45	234	103
	2018/2019	1	4	12	56	14
Gimnazja (od 2017 roku oddziały gimnazjum w SP i LO)	2019/2020	-	-	-	-	-
	2020/2021	-	-	-	-	-
	2021/2022	-	-	-	-	-
	2022/2023	-	-	-	-	-
	2018/2019	4	15	20	124	29
Szkoły ponadpodstawowe	2019/2020	5	21	27	172	27
	2020/2021	6	23	30	173	34
	2021/2022	5	22	39	162	64
	2022/2023	5	20	38	160	70
	2018/2019	94	413	73	399	103
Suma	2019/2020	98	439	75	428	112
	2020/2021	108	470	76	414	136
	2021/2022	120	510	86	405	197

Wyszczególnienie	Liczba oddziałów integracyjnych	Liczba dzieci i młodzieży posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w oddziałach integracyjnych	Liczba oddziałów specjalnych	Liczba dzieci/młodzieży w oddziałach specjalnych	Nauczanie indywidualne oraz zindywidualizowana ścieżka edukacyjna – liczba dzieci/ młodzieży*
2022/2023	119	515	88	417	174

* Od roku szkolnego 2018/2019 wprowadzono nową formę kształcenia – zindywidualizowaną ścieżkę edukacyjną obejmującą zajęcia wychowania przedszkolnego/zajęcia edukacyjne realizowane przez ucznia wspólnie z oddziałem oraz indywidualnie z uczniem.

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.7. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka

Tabela 160. Liczba opinii o wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka oraz liczba dzieci objętych wspomaganiem w latach 2018–2022 w placówkach prowadzonych przez Miasto Gliwice

Wyszczególnienie	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Liczba wydanych opinii o wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka	246	243	386	480	227*
Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganiem rozwoju	364	316	347	353	251**

* Od 1 września 2022 roku do 31 stycznia 2023 roku.

** Stan na 31 stycznia 2023 roku.

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 161. Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganiem rozwoju dziecka w latach 2018–2022 w placówkach nieprowadzonych przez Miasto Gliwice

Wyszczególnienie	30.09.2018	30.09.2019	30.09.2020	30.09.2021	30.09.2022
Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganiem rozwoju	225	260	360	504	799

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.8. Projekty

Tabela 162. Projekty z obszaru edukacji współfinansowane ze środków zewnętrznych w 2022 roku

Nazwa projektu	Okres realizacji	Wydatki poniesione na realizację projektu do końca 2022 r. [tys. zł]	Krótki opis projektu
Pomocna dłoń w drodze do przyszłości	2021–2022	454	Celem projektu jest zwiększenia dostępu do zajęć specjalistycznych dla uczniów w Szkole Podstawowej nr 36 w Gliwicach, do jego osiągnięcia konieczne jest stworzenie programu rozwojowego dla 94 uczniów i 24 uczennic (w tym 20 osób pochodzenia romskiego oraz 15 osób niepełnosprawnych) oraz przeszkolenie 16 nauczycieli (w tym 2 mężczyzn) w zakresie terapii metodą biofeedback, terapii ręki oraz treningu umiejętności społecznych. Istnieje również konieczność dostosowania pomieszczeń na gabinet do integracji sensorycznej, gabinet do terapii biofeedback 2 gabinety terapeutyczne. Realizacja projektu przyczyni się do wzbogacenia oferty edukacyjnej szkoły o zajęcia specjalistyczne skierowane do uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych z zakresu biofeedback, terapii ręki, treningu umiejętności społecznych, logopedycznych oraz integracji sensorycznej.
Wymarzone przedszkole	2021–2022	328	Głównym celem projektu jest zwiększenie (o 20) miejsc dla dzieci 3- i 4-letnich w Przedszkolu Miejskim nr 28 (dalej PM28) w Gliwicach oraz podwyższenie jakości oferty edukacyjnej poprzez włączenie do programu nauczania skorelowanych, kompleksowo rozwijających zajęć dodatkowych, w tym zajęć przeprowadzanych w nowo powstałej sali sensorycznej. Grupę docelową stanowić będzie 84 dzieci w wieku przedszkolnym oraz 2 nauczycieli, którym udzielone zostanie wsparcie w postaci studiów podyplomowych dostosowujących ich kompetencje do specyfiki prowadzonych zajęć. Aby osiągnąć cel, konieczny jest zakup odpowiedniego wyposażenia, zapewnienie materiałów na realizację tych zajęć i zatrudnienie niezbędnego personelu oraz doposażenie placu zabaw.
Szkoły bez barier w Gliwicach	2021-2023	104	Celem projektu jest likwidacja barier dostępności w szkołach (wypracowanie Modelu Dostępnej Szkoły, który będzie wyznaczał standardy dostępności w różnych obszarach i przetestowanie go w szkołach podstawowych). Projektem objęte zostały dwie szkoły: ZS-P nr 12 oraz ZS-P nr 16 w Gliwicach

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.9. Szkolnictwo wyższe

Dzięki obecności uczelni wyższych Gliwice stanowią ważny ośrodek naukowy o znaczeniu ponadregionalnym. Największą i najstarszą szkołą wyższą w Gliwicach jest Politechnika Śląska. Na terenie miasta znajduje się też Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa i Wyższa Szkoła Humanitas. Uczelnie zapewniają szeroki wachlarz kierunków kształcenia i są kuźnią wyspecjalizowanych kadr dla rozwijających się w mieście inwestycji; Politechnika Śląska jako instytucja o ogromnym potencjale badawczym stanowi jeden z filarów tzw. "złotego trójkąta" – współdziałania samorządu z nauką i biznesem stanowiącego strategię władz miasta umacniającą pozycję Gliwic w kraju i za granicą.

Tabela 163. **Liczba studiujących w Gliwicach w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba studentów ogółem, w tym:	18 868	18 789	17 970	17 005	16 519
- Politechnika Śląska*	18 415	18 368	17 530	16 550	15 678
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	453	421	440	455	520
- Wyższa Szkoła Humanitas filia w Gliwicach**	-	-	-	-	321
Liczba studiujących mieszkańców Gliwic na terenie miasta ogółem, w tym:	1 354	1 625	1 262	1 038	1 039
- Politechnika Śląska*	1 257	1 534	1 157	923	830
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	97	91	105	115	135
- Wyższa Szkoła Humanitas filia w Gliwicach**	-	-	-	-	74
Liczba studentów spoza terenu miasta, studiujących w Gliwicach ogółem, w tym:	12 969	13 055	12 183	11 799	10 772
- Politechnika Śląska*	12 613	12 395	11 850	11 462	10 140
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	354	328	333	337	385
- Wyższa Szkoła Humanitas filia w Gliwicach**	-	-	-	-	247
Liczba studentów zagranicznych, w tym:	210	421	379	491	489
- Politechnika Śląska*	208	419	377	488	486
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	2	2	2	3	2
- Wyższa Szkoła Humanitas filia w Gliwicach**	-	-	-	-	1

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba absolwentów uczelni wyższych ogółem, w tym:	6 323	5 892	4 941	4 732	4 754
- Politechnika Śląska*	5 744	5 189	4 725	4 647	4 619
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	149	163	181	83	135
- Wyższa Szkoła Humanitas filia w Gliwicach**	-	-	-	-	0

* Liczba ogółem obejmuje wszystkich studentów, bez względu na miejsce wykonywania zajęć, tj. Gliwice, Zabrze i Katowice.

** Filia w Gliwicach – od października 2021 r.

Źródło: Politechnika Śląska, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa, Wyższa Szkoła Humanitas filia w Gliwicach

Tabela 164. **Liczba uczelni oraz liczba oferowanych kierunków kształcenia na uczelniach w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba uczelni w mieście	2	2	2	2	3
Liczba oferowanych kierunków kształcenia na uczelniach wyższych ogółem, w tym:	51	56	63	66	67
- Politechnika Śląska	48	53	60	63	62
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	3	3	3	3	3
- Wyższa Szkoła Humanitas filia w Gliwicach*	-	-	-	-	2
Kierunki stacjonarne ogółem, w tym:	51	56	63	66	67
- Politechnika Śląska	48	53	60	63	62
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	3	3	3	3	3
- Wyższa Szkoła Humanitas filia w Gliwicach*	-	-	-	-	2
Kierunki niestacjonarne ogółem, w tym:	27	27	27	27	29
- Politechnika Śląska	24	24	24	24	24
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	3	3	3	3	3
- Wyższa Szkoła Humanitas filia w Gliwicach*	-	-	-	-	2
Nowo utworzone kierunki ogółem, w tym:	2	5	-	10	4
- Politechnika Śląska	2	5	-	10	2

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	-	-	-	-	-
- Wyższa Szkoła Humanitas filia w Gliwicach*	-	-	-	-	2
Pozycja Politechniki Śląskiej w Rankingu Szkół Wyższych Perspektywy	4	6	7	6	6

* Filia w Gliwicach - od października 2021

Źródło: Politechnika Śląska, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa, Wyższa Szkoła Humanitas filia w Gliwicach

Tabela 165. **Liczba firm współpracujących z uczelniami wyższymi w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba firm współpracujących ogółem, w tym:	1 479	1 585	1 848	1 833	1 840
- z Politechniką Śląską	1 228	1 311	1 650	1 628	1 626
- z Wyższą Szkołą Bezpieczeństwa	251	274	198	205	214
- z Wyższą Szkołą Humanitas filią w Gliwicach*	-	-	-	-	0

* Filia w Gliwicach – od października 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Politechniki Śląskiej, Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa i Wyższej Szkoły Humanitas – filii w Gliwicach

Infografika 9. **Liczba wynalazków zgłoszonych do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej przez Politechnikę Śląską w latach 2018–2022**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Politechniki Śląskiej

Infografika 10.

Liczba zgłoszonych dóbr intelektualnych do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej przez Politechnikę Śląską w latach 2018–2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Politechniki Śląskiej

W 2022 r. w ramach działań uczelni zorganizowano wydarzenia dedykowane kandydatom wywodzącym się ze środowiska akademickiego- studentom, absolwentom i pracownikom naukowym Politechniki Śląskiej oraz innych uczelni wyższych, a także uczniom szkół średnich podejmującym decyzje o wyborze ścieżki edukacyjnej i zawodowej:

Inżynierskich Targów Pracy, Przedsiębiorczości i Technologii, w których wzięło udział 99 wystawców i 6 300 uczestników oraz Giełdy Pracodawcy, Przedsiębiorczości, Technologii i Dostępności, która zgromadziła 100 wystawców i 9 000 uczestników.

Politechnika Śląska jest również jednym z organizatorów konkursu „Mój pomysł na biznes” mającego na celu pobudzenie innowacyjności i przedsiębiorczości wśród pracowników, studentów i absolwentów uczelni. W ubiegłorocznej edycji wzięło udział 50 kandydatów, spośród których wyłoniono 8 laureatów.

Sport

7.2.10. Obiekty i infrastruktura

Gliwice dysponują coraz szerszym zapleczem rekreacyjno-sportowym. Miasto może pochwalić się bogatą infrastrukturą. W 2011 roku w Gliwicach otwarto nowoczesną arenę piłkarską dostosowaną do wymogów PZPN-u i UEFA – z boiskiem o wymiarach 105 × 68 m, podgrzewaną murawą, zadaszoną trybuną i trzykondygnacyjnym budynkiem klubowym. Stadion jest miejscem sportowych zmagania Gliwickiego Klubu Sportowego Piast SA. Obiekt może pomieścić 10 tys. widzów.

W maju 2018 roku została oddana do użytku Arena Gliwice – jedna z najnowocześniejszych i największych hal widowiskowo-sportowych w Polsce. W całym kompleksie dominuje budynek hali głównej, która pomieści ponad 17 tys. widzów.

Dzięki przyjętym rozwiązaniom, w gliwickiej hali przy ul. Akademickiej 50 można przeprowadzać zawody sportowe m.in. w lekkoatletyce, tenisie, siatkówce, koszykówce, piłce ręcznej, halowej piłce nożnej oraz boksie. W 2019 roku odbył się tu np. mecz siatkówki mistrzowskiej drużyny Polski z reprezentacją Niemiec, walka mistrzów MMA Mameda Khalidova i Scotta Askhama czy Mistrzostwa Europy Ju Jitsu NeWaza NoGi.

W lutym 2020 roku w Arenie Gliwice Polska zagrała z Izraelem w meczu kwalifikacji mistrzostw Europy w koszykówce. Padł wtedy rekord frekwencji na krajowym meczu reprezentacji Polski koszykarzy – na trybunach zasiadło 12 043 widzów.

W sierpniu 2021 roku w Arenie Gliwice rozgrywany był 27. Wielki Finał Ogólnopolskich Mistrzostw w Minisiatkówce im. Marka Kisiela o Puchar KINDER Joy of Moving. W turnieju zagrało łącznie 195 drużyn z całego kraju. O tytuł mistrza Polski w kategorii „2”, „3”, 4” dziewcząt i chłopców rywalizowało 900 zawodniczek i zawodników.

W grudniu 2021 roku Arena Gliwice była gospodarzem Mistrzostwa Świata w Tenisie Stołowym. W zawodach uczestniczyły reprezentacje z 35 krajów.

W 2022 r. w Gliwicach goszczono najlepszych siatkarzy i najlepsze siatkarki świata, którzy rywalizowali w Arenie Gliwice podczas Mistrzostw Świata. W gliwickim obiekcie rozegrane zostały mecze fazy pucharowej obu turniejów mistrzowskich – jednej ósmej i ćwierćfinału mężczyzn oraz ćwierćfinału i półfinału kobiet.

Tabela 166. **Obiekty sportowe i rekreacyjne aktywne w 2022 roku**

OBIEKT	ADRES / ZARZĄDZAJĄCY
Arena lekkoatletyczna	ul. Syriusza 30 / GKS „Piast” Gliwice
Boisko trawiaste	ul. Elsnera / MZUK
Boisko wielofunkcyjne	ul. Sadowa / MZUK
Boksyerska sala sportowa	ul. Kozielska 1 / GUKS Carbo
Boiska do siatkówki plażowej i koszykówki ulicznej	ul. Akademicka 26 / Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Boisko wielofunkcyjne „Orlik 2012”	ul. Jasna / MZUK
Boisko do minipiłki nożnej przy stadionie GKS „PIAST”	ul. Okrzei 20 / GKS „PIAST” SA
Boisko do piłki nożnej plażowej	ul. Płocka 16 / ZSO nr 12
Boisko GKS PIAST SA	ul. Sokoła / GKS „PIAST” SA
Boisko KKS „KOLEJARZ”	ul. Sportowa / KKS „KOLEJARZ”
Boisko sportowe	ul. Kujawska / Politechnika Śląska
Boisko sportowe	ul. Spacerowa / Fundacja Rozwoju Sportu Espanola
Boisko trawiaste	ul. Radomska / MZUK
Boisko trawiaste	ul. Niezapominajki / MZUK
Boisko trawiaste	ul. Orkana 8 / GTW Gliwice
Boisko trawiaste	ul. Rybitwy / GKS „Piast” Gliwice
Boisko sportowe „Piaskowa Dolina”	ul. Piaskowa / MZUK

OBIEKT	ADRES / ZARZĄDZAJĄCY
Boisko wielofunkcyjne (ze sztuczną nawierzchnią)	ul. Bema / Spółdzielnia Mieszkaniowa
Boisko wielofunkcyjne (ze sztuczną nawierzchnią)	ul. Kopernika 63 / ZS-P nr 2
Boisko wielofunkcyjne (ze sztuczną nawierzchnią)	ul. Reymonta 18 / SP nr 21
Centrum Kulturalno-Sportowe „Łabędź”	ul. Partyzantów 25 / ZSO nr 2
Hala sportowa	ul. Konarskiego / I LO
Hala sportowa	ul. Kozielska 1/ CKZiU
Hala sportowa	ul. Akademicka 26 / Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Hala sportowa	ul. Kaszubska 28 / Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Hala sportowa	ul. Orłąt Śląskich 25 / ZSO nr 4
Hala sportowa	ul. Kozielska 39 / ZSP nr 5
Hala sportowa	ul. Okrzei 20 / GCE
Hala sportowa	ul. Sikornik 34 / ZSO nr 5
Hala sportowa	ul. Chorzowska 5 / VESPER
Hala sportowa	ul. Górnych Wałów 29 / VESPER
Hala sportowa i kryta pływalnia	ul. Jasna 31 / KARTEL
Hala szermiercza GKS „Piast” Gliwice	ul. Warszawska 35 / GKS „Piast” Gliwice
Hala tenisowa	ul. Kozielska 33B/ TENIS ARENA
Hala tenisowa	ul. Akademicka 31 / Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Hala widowiskowo-sportowa „Sośnica” im. Jerzego Wojewódzkiego	ul. Sikorskiego 130 / MZUK
Hala widowiskowo-sportowa Arena Gliwice	ul. Akademicka 50 / Arena Operator Sp. z o.o.
Kąpielisko Leśne	ul. Toszecka 137 / MZUK
Kompleks boisk wielofunkcyjnych wraz z bieżnią okólną	ul. Sikornik 34 / ZSO nr 5
Korty squashowe	ul. Toruńska 1 / Stary Hangar
Korty squashowe	Ul. Kozielska 33a / Squashmania
Korty tenisowe	ul. Kosynierów 6 / MZUK

OBIEKT	ADRES / ZARZĄDZAJĄCY
Korty tenisowe	ul. Akademicka 26 / Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Korty tenisowe	ul. Sikorskiego 132 / Tennis Klub Kami w Gliwicach
Korty tenisowe	ul. Knurowska 2a / Klub time4tennis
Korty tenisowe	ul. Daszyńskiego 226f / Adamex s.c.
Kryta pływalnia	ul. M. Strzody 4 / SP nr 28
Kryta pływalnia	ul. Wrzosowa 14 / SP nr 32
Kryta pływalnia „Mewa” i sala sportowa	ul. Mewy 36 / MZUK
Kryta pływalnia „Olimpijczyk”	ul. Oriona 120 / MZUK
Kryta pływalnia „Delfin” i hala widowiskowo-sportowa	ul. Warszawska 35 / MZUK
Kryta pływalnia „NEPTUN” i sala ju-jitsu	ul. Dzionkarzy / firma prywatna (IQ Service)
Kryta pływalnia	ul. Strzody 4/ ZSP nr 14
Kryta pływalnia	ul. Wrzosowa 14 / ZSP nr 9
Lodowisko „TAFLA”	ul. Akademicka 26 / Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej W 2021 roku nie funkcjonowało.
Lodowisko mobilne PIRUET	ul. Oriona, teren Kąpieliska Leśnego / MZUK W 2021 i 2022 roku nie funkcjonowało.
Lotnisko Aeroklubu Gliwickiego	Lotnisko Gliwice / Aeroklub Gliwicki
Ośrodek Wypoczynkowy Czechowice	ul. Ziemięcicka 62 / MZUK
Palmiarnia Miejska	ul. Fredry 6 / MZUK
Sala do sportów walki	ul. Szobiszowicka 27 / KS Kodokan
Stadion GKS „PIAST” SA	ul. Okrzei 20 / GKS „PIAST” SA
Stadion GKS „Piast” Gliwice	ul. Robotnicza / GKS „Piast” Gliwice
Stadion KS „SOŚNICA”	ul. Dzionkarzy 54 / Avandis Sp. z o.o.
Stadion piłkarski Gliwice-Ostropa	ul. Lekarska 5 / MZUK
Stadion piłkarski Gliwice-Łabędy	ul. Fiołkowa 26 / MZUK
Tor modelarski	ul. Toruńska / MZUK

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach

Tabela 167. **Zaplecze sportowo-rekreacyjne w Gliwicach w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Obiekty sportowe i rekreacyjne	139	138	138	139	147
Kluby	97	91	88	92	100
Sekcje sportowe	56	57	57	60	63
Trasy rowerowe [w km]	105,25	107,31	123,05	124,15	126,56
Cykliczne imprezy sportowo-rekreacyjne	69	66	51	56	47*

* Spadek liczby imprez sportowych cyklicznych spowodowany jest łączeniem kilku imprez we wspólne cykle, np. Summer Arena oraz sytuacją ekonomiczną utrudniającą pozyskanie funduszy na ich organizację.

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach, Wydział Usług Komunalnych UM w Gliwicach

Tabela 168. **Wykaz sekcji sportowych – stan na 31 grudnia 2022 roku**

aikido	judo	narciarstwa alpejskiego	szermiercza
badmintona	ju-jitsu	orientacji sportowej	szybowcowa
boksu	kajakarska	piłki nożnej mężczyzn	szachowa
boksu tajskiego	kalisteniki	piłki nożnej kobiet	taekwondo
brydża sportowego	karate kyokushin	piłki nożnej plażowej	tańca towarzyskiego
baseballa	karate tradycyjnego	piłki ręcznej kobiet	teqballa
capoeiry	kickboxingu	pływacka	teqvoly
curlingu	kitesurfingu	pole sport	tenisa stołowego
e-sportowa	kolarstwa górskiego	sportu samolotowego	tenisa ziemnego
futsalu kobiet	kolarstwa przełajowego	sportu niesłyszących	trialu
futsalu mężczyzn	kolarstwa szosowego	siatkówki mężczyzn	triathlonu
gimnastyki sportowej	koszykówki mężczyzn	siatkówki kobiet	trójboju siłowego
golfa	Krav maga	snowboardowa	windsurfiingowa
hokeja na trawie	lekkiej atletyki	spadochroniarska	wspinaczkowa
laido	MMA	sportów samochodowych	żeglarska
jeździectwa	modelarstwa lotniczego	strzelectwa sportowego	

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach

Poziom gliwickiego sportu w ostatnich latach uległ zdecydowanej zmianie. W mieście powstały nowe kluby, zaczęto uprawiać nowe dyscypliny sportowe. Zmienił się również poziom sportowy w poszczególnych dyscyplinach, a mieszkańcy zaczęli interesować się nowymi dziedzinami sportu. Z kolei Miasto, w ramach posiadanych możliwości finansowych, stara się wspierać różne dyscypliny sportowe.

Aby nadać za nowo rozwijającymi się trendami, 17 grudnia 2020 r. Rada Miasta podjęła uchwałę nr XXII/447/2020 w sprawie wsparcia i określenia kierunków rozwoju sportu w Gliwicach od 2021 roku. W Uchwale określono dyscypliny priorytetowe, tj. cieszące się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców, w których zawodnicy prezentują wysoki poziom sportowy przy jednoczesnym zapewnieniu przez miasto odpowiedniej bazy sportowej do ich uprawiania oraz mające duże znaczenie dla rozwoju lokalnego sportu i promocji miasta.

Dyscypliny te zostały sklasyfikowane w 2 grupach.

Grupa I:

- piłka nożna mężczyzn,
- koszykówka mężczyzn,
- futsal mężczyzn,
- piłka ręczna kobiet.

Grupa II:

- boks,
- curling,
- judo,
- ju-jitsu,
- kickboxing,
- kolarstwo,
- lekkoatletyka,
- modelarstwo lotnicze,
- orientacja sportowa,
- pływanie,
- siatkówka kobiet,
- szachy,
- szermierka,
- tenis stołowy.

Uchwała określa również sposób finansowania dyscyplin priorytetowych poprzez przyznawanie dotacji na szkolenie wszystkich zawodników (dorosłych, młodzieży i dzieci) i ich udział w zawodach sportowych oraz dotacje dla Klubów, Stowarzyszeń Zawodowych itp.

Oprócz zapewnienia odpowiednich warunków dla profesjonalnego szkolenia sportowego miasto wspiera finansowo z budżetu miasta upowszechnianie kultury fizycznej poprzez organizowanie bezpłatnych zajęć dla uczniów gliwickich szkół, osób z niepełnosprawnościami oraz osób, które ukończyły 60. rok życia.

7.2.11. Wydarzenia sportowo-rekreacyjne

Tabela 169. Sport w mieście w latach 2018–2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba imprez sportowych i rekreacyjnych o zasięgu ponadlokalnym	68	66	51*	56	52
Liczba zespołów w najwyższych ligach rozgrywkowych**	5	6	4	4	4
Liczba obiektów sportowych dostosowanych do standardów koniecznych do realizacji rozgrywek ligowych	13	13	13	13	13

* Spadek liczby imprez jest spowodowany epidemią COVID-19.

** Gliwicki Klub Sportowy PIAST SA, Gliwickie Towarzystwo Futsalu/FK Gliwice, Gliwickie Towarzystwo Koszykówki/GTK SA, Akademia Szachowa Gliwice

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach

Tabela 170. Wykaz i krótka charakterystyka cyklicznych imprez sportowo-rekreacyjnych w 2022 r.

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka
Finał Halowej ligi podokręgu Zabrze	Podokręg Zabrze ŚZPN	marzec	Zawody w piłce nożnej dla dzieci i młodzieży.
Szermierczy Międzynarodowy Turniej „Muszkietier – Trophy”	SzKS „Muszkietier”	marzec	Turniej w szpadzie dla juniorów młodszych, młodzików i dzieci.
Mistrzostwa Polski Juniorów w pływaniu	MZUK, PZP	marzec	Zawody młodzieżowe.
Rodzinne Zawody Pływackie	„SiKReT” Gliwice, MZUK	kwiecień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców.
Gliwicki Turniej Karate Kyokushin dla Dzieci i Młodzieży	Gliwicki Klub Karate Kyokushin	kwiecień	Zawody młodzieżowe w karate kyokushin.
Grand Prix Gliwic w Tenisie Stołowym	Klub Tenisa Stołowego Gliwice	kwiecień–maj- - czerwiec	Zawody młodzieżowe.
Puchar Europy w szpadzie Mężczyzn oraz Międzynarodowy Turniej o Stalową Klingę Hutnika i Memoriał A. Franza	GKS „Piast” Gliwice	kwiecień–maj	Turniej indywidualny i drużynowy w szpadzie mężczyzn, zawody międzynarodowe.

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka
Młodzieżowy Rajd Kolarski	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	maj	Impreza popularyzująca turystykę rowerową (w 2020 nie odbył się)*.
Rajd Szlakami Powstań Śląskich	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	maj	Impreza dla młodzieży szkolnej (w 2020 nie odbył się)*.
Eko-Rajd Gliwice	Grupa Kolarska „Gliwice”	maj	Ogólnomiejska impreza kolarska dla szkół podstawowych i gimnazjalnych (w 2022 r. nie odbył się).
Mityng lekkoatletyczny – III Grand Prix Gliwic	GKS „Piast” Gliwice	maj	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców.
Turniej Koszykówki Ulicznej	Gliwickie Towarzystwo Koszykówki	maj–czerwiec	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców miasta.
Międzynarodowy Turniej Judo Dzieci Z Okazji Dnia Dziecka	KŚ AZS Politechniki Śląskiej	maj–czerwiec	Zawody młodzieżowe.
Ogólnopolski Turniej szachowy z okazji Dnia Dziecka	KŚ AZS Politechniki Śląskiej	maj–czerwiec	Zawody młodzieżowe.
„Święto Roweru”	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	maj–czerwiec	Ogólnodostępny rajd kolarski (w 2020 nie odbył się)*.
Gliwicka La Liga Espanola	Fundacja Rozwoju Sportu Espanola	maj–październik	Liga Orlików inspirowana hiszpańskimi rozgrywkami młodzieżowymi.
„Akcja Lato”	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	maj–wrzesień	Wycieczki dla dzieci i młodzieży.
Puchar Prezydenta Gliwic w Kolarstwie Górskim	Reja, MZUK	czerwiec–wrzesień–październik	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców.
Puchar Polski / Mistrzostwa Polski Niesłyszących w Piłce Nożnej Kobiet	Stowarzyszenie Sportowe Niesłyszących MIG	czerwiec–wrzesień	Impreza ogólnopolska, dostępna dla mieszkańców.
Summer Arena	Arena Operator sp. z o.o.	czerwiec–sierpień	Cykl imprez sportowych i rekreacyjnych dla mieszkańców w różnych dyscyplinach sportowych.
Piłkarskie lato z MZUK-iem	MZUK	lipiec–sierpień	Impreza ogólnodostępna dla dzieci.
Wakacje na skateparku	MZUK	lipiec–sierpień	Impreza ogólnodostępna. .

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka
Orkana Campus	Stowarzyszenie GTW	lipiec–sierpień	Impreza ogólnodostępna dla dzieci.
Tenisowe/lekkoatletyczne Wakacje	MZUK	lipiec–sierpień	Impreza ogólnodostępna dla dzieci.
Finał Ogólnopolskich Mistrzostw w Minisiatkówce	Polski Związek Piłki Siatkowej	sierpień	Impreza ogólnopolska dla dzieci i młodzieży, dostępna dla mieszkańców.
Rowerowe Pożegnanie Wakacji	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	sierpień–wrzesień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców (w 2020 nie odbył się)*.
Złot Młodzieży	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	wrzesień	Integracyjna impreza sportowa dla dzieci i młodzieży (w 2020 nie odbył się)*.
Memoriał Lekkoatletyczny im. Zenona Sęka	GKS „Piast” Gliwice	wrzesień	Zawody młodzieżowe.
Międzynarodowe Mistrzostwa Śląska w Boksie	GUKS „Carbo”	wrzesień	Zawody międzynarodowe.
Mistrzostwa Polski Modeli Szybowców Sterowanych Automatycznie	Gliwickie Stowarzyszenie Modelarzy Lotniczych	wrzesień	Zawody młodzieżowe.
Grand Prix Polski Młodziczek i Młodzików/Mistrzostwa Polski Juniorów	Śląski Związek Tenisa Stołowego	wrzesień–kwiecień	Ogólnopolskie zawody w tenisie stołowym dla młodzieży.
Grand Prix Polski Weteranek i Weteranów	Śląski Związek Tenisa Stołowego	wrzesień	Ogólnopolskie zawody w tenisie stołowym dla weteranów.
Puchar Juniorów Młodszych w szpadzie dziewcząt i chłopców	GKS „Piast” Gliwice	październik	Zawody młodzieżowe.
Otwarte Mistrzostwa Gliwic Dzieci w Badmintonie	UKS „Kometa”	październik	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców.
Zakończenie Sezonu Kolarskiego	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	październik	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców.
Ogólnopolski Festiwal Latawcowy	Gliwickie Stowarzyszenie Modelarzy Lotniczych	październik	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców.
Półmaraton Gliwicki	Fundacja Bieg Rzeźnika	październik	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców.

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka
Międzynarodowy Turniej Mistrzów o Nagrodę Prezydenta Miasta Gliwice – Złoto Shoguna	KŚ AZS Politechniki Śląskiej	październik	Ogólnopolskie zawody judo.
Turniej Piłki Nożnej z Okazji Święta Niepodległości	GKS „Piast” Gliwice	listopad	Zawody młodzieżowe.
Otwarte Akademickie Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych w Judo	KŚ AZS Politechniki Śląskiej	listopad	Impreza ogólnopolska dla dzieci i młodzieży.
Mistrzostwa Gliwic Modeli Halowych	Gliwickie Stowarzyszenie Modelarzy Lotniczych	listopad	Zawody młodzieżowe.
Grand Prix Polski Seniorek i Seniorów	Śląski Związek Tenisa Stołowego	listopad	Ogólnopolskie zawody w tenisie stołowym dla seniorów.
Barbórkowe Marsze Na Orientację I Nocne Marsze Na Orientację	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	grudzień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców.
Międzynarodowy Mikołajkowy Turniej Judo Dla Dzieci	KŚ AZS Politechniki Śląskiej	grudzień	Zawody młodzieżowe.
Ogólnopolski Mikołajkowy turniej szachowy	KŚ AZS Politechniki Śląskiej	grudzień	Zawody młodzieżowe.
Mistrzostwa Gliwic w Tenisie Stołowym	Klub Tenisa Stołowego Gliwice	grudzień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców.
Międzynarodowy Turniej dla dzieci „Gwiazdka ze szpadą”	GKS „Piast” Gliwice	grudzień	Zawody szermiercze dla dzieci i młodzieży.

* Część imprez w 2020 i 2021 roku nie odbyła się z powodu obostrzeń COVID-19.

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach

Tabela 171. **Struktura wydatków na działalność sportowo-rekreacyjną w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018*	2019	2020	2021	2022
Wydatki ogółem [tys. zł]	19 875	20 151	13 995	15 221	16 181
W przeliczeniu na 1 mieszkańca zameldowanego na pobyt stały [zł]	118,78	121,79	85,65	94,84	102,24
Środki finansowe dla gminnych instytucji i placówek na upowszechnianie kultury fizycznej (MZUK) [tys. zł]	461	422	125	250	155
Środki finansowe przekazywane w formie dotacji dla innych podmiotów, prowadzących działalność sportowo-rekreacyjną [tys. zł]	19 414	19 729	13 870****	14 971	16 026
Liczba przedsięwzięć sportowo-rekreacyjnych z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, finansowanych i dofinansowanych z budżetu miasta [szt.]**	202	214	116	134	242
Łączna kwota środków wydatkowanych na przedsięwzięcia z zakresu upowszechniania kultury fizycznej [tys. zł]***	1 456	1 321	846	2 017	2 445
Średnia kwota dotacji w przeliczeniu na 1 przedsięwzięcie [tys. zł]	7,2	6,2	11,8	20,3	25,7
Liczba imprez sportowo-rekreacyjnych, objętych patronatem Prezydenta Miasta lub Przewodniczącego Rady Miejskiej – bez podziału na dofinansowane i niedofinansowane z budżetu miasta	35	39	13	11	30*****

* Część imprez sportowo-rekreacyjnych objętych patronatem Prezydenta Miasta lub Przewodniczącego Rady Miejskiej pokrywa się z liczbą przedsięwzięć finansowanych i dofinansowanych z budżetu miasta.

** 2018 rok: 60 – Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach, 69 – MZUK, 73 – SZS; 2019 rok: 75 – Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach, 75 – MZUK, 64 – SZS; 2020 rok: 61 – Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach, 26 – MZUK, 29 – SZS, 2021 rok: 87 – Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach, 22 – MZUK, 25 – SZS, 2022 rok: 89 - Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach, 62 – MZUK, 91 – SZS.

*** 2018 rok – 995 tys. zł Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach i 461 tys. zł MZUK; 2019 rok – 899 tys. zł Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach i 422 tys. zł MZUK; 2020 rok – 721 tys. zł Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach i 125 tys. zł MZUK; 2021 rok – 1 767 tys. zł Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach i MZUK 250 tys. zł.; 2022 rok – 2 290 tys. zł Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach i MZUK 155 tys. zł

**** Niższa wartość wynika z mniejszego o 6 mln zł dofinansowania dla GKS Piast SA.

***** Od 2022 r. organizację imprez (które do 2021 r. zlecane były przez miasto organizacjom pozarządowym w trybie w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie miasto (konkursy) przekazano wraz ze środkami budżetowymi do nowo powstałej instytucji kultury CK Victorii. Wydarzenia w ramach SAR, GBO, GIL oraz 2 imprezy na zlecenie miasta.

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach, Wydział Edukacji UM w Gliwicach, Miejski Zarząd Usług Komunalnych (MZUK)

8.

8. Bezpieczeństwo i porządek

Bezpieczeństwo mieszkańców jest jednym z priorytetów aktywności władz Gliwic. Poziom bezpieczeństwa w mieście jest weryfikowany na podstawie obiektywnych wskaźników.

8.1. Przestępczość

Tabela 172. **Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego* w latach 2018–2022**

Wszczęte postępowania	2018	2019	2020	2021	2022
Przestępczość ogółem	7 052	6 964	6 568	6 966	6 625
Przestępczość kryminalna ogółem, w tym:	5 461	5 049	4 765	4 806	4 265
- rozbój lub wymuszenie rozbójnicze	47	54	44	53	44
- kradzież z włamaniem	428	449	439	408	359
- kradzież	880	860	915	935	968
- kradzież samochodu	101	73	54	72	53
- bójka lub pobicie	70	60	49	31	35
- zabójstwa	4	1	2	7	0
- uszczerbek na zdrowiu	200	195	194	165	153
- zgwałcenia	23	35	25	16	24
- uszkodzenie rzeczy	505	497	446	424	448
Przestępczość gospodarcza	862	1 153	1 015	1 350	1 372
Przestępczość narkotykowa	128	176	138	177	214

* System zbierania danych statystycznych KMP nie pozwala na wyszczególnienie danych tylko dla Gliwic.
Źródło: Komenda Miejska Policji w Gliwicach

Tabela 173. **Wykrywalność przestępstw dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego* w latach 2018–2022 [%]**

Wykrywalność	2018	2019	2020	2021	2022
Przestępczość ogółem	70,4	70,8	71,6	68,5	67,2
Przestępczość kryminalna ogółem, w tym:	66,4	65,5	63,4	64,0	63,1
- rozbój lub wymuszenie rozbójnicze	74,1	77,6	83,3	88,9	93,7
- kradzież z włamaniem	65,6	63,8	60,0	47,6	50,5
- kradzież	28,7	34,7	36,7	34,8	50,6
- kradzież samochodu	10,5	13,3	10,0	11,8	52,8
- bójka lub pobicie	80,8	78,1	71,4	82,4	89,1
- zabójstwa	85,7	100,0	100,0	100,0	100,0
- uszczerbek na zdrowiu	88,4	83,2	81,7	96,3	90,7
- zgwałcenia	75,0	100,0	80,0	100,0	80,0
- uszkodzenie rzeczy	25,9	23,2	30,2	29,2	34,8
Przestępczość gospodarcza	75,7	77,6	81,9	68,4	63,9
Przestępczość narkotykowa	95,6	94,2	91,7	95,3	94,1

* System zbierania danych statystycznych KMP nie pozwala na wyszczególnienie danych tylko dla Gliwic.

Źródło: Komenda Miejska Policji w Gliwicach

8.2. System monitoringu wizyjnego

System monitoringu miejskiego w Gliwicach jest jednym z najnowocześniejszych w Polsce. Zainstalowany w ramach Miejskiej Sieci Szerokopasmowej i działający na tej podstawie od 2010 r., wykorzystuje sieć stacji bazowych połączonych światłowodami i radioliniami. Właścicielem infrastruktury i jednocześnie jej operatorem jest Śląska Sieć Metropolitalna Sp. z o. o.

Od 2016 r. system monitoringu miejskiego jest rozbudowywany m.in. w ramach Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego. Zamontowane dzięki GBO kamery znajdują się m.in. w dzielnicy Baildona (36 kamer), Sośnicy (14 kamer), Wilczym Gardle (18 kamer), na Trynku (11 kamer), w Czechowicach (4 kamery) i w Śródmieściu (19 kamer).

W ramach miejskiego monitoringu wykorzystywana jest również usługa polegająca na dostarczaniu sygnału wizyjnego z 8 przenośnych punktów. Znajdują się one w wyznaczonym miejscu przez określony czas, a następnie są przenoszone do innej lokalizacji na terenie miasta. Zastosowanie tego typu monitoringu przy niewielkich nakładach finansowych daje

możliwość nadzorowania różnych miejsc, stosownie do potrzeb.

W 2020 r. zarządzeniem Prezydenta Miasta powołany został zespół zadaniowy do spraw miejskiego monitoringu wizyjnego. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele Straży Miejskiej, Zarządu Dróg Miejskich, Śląskiej Sieci Metropolitalnej Sp. z o.o. oraz Centrum Ratownictwa Gliwice. Prace zespołu koordynuje Centrum Ratownictwa Gliwice. Wypracowane na spotkaniach zespołu rozwiązania i wnioski w sposób kompleksowy i celowy zostają przedstawiane Prezydentowi Miasta do dalszych decyzji związanych z kierunkami rozwoju monitoringu w Gliwicach.

W 2021 r. infrastruktura miejskiego monitoringu wizyjnego została rozbudowana przez Śląską Sieć Metropolitalną Sp. z o.o. o 58 nowych kamer. 16 z nich zainstalowano w ramach realizacji wniosków Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego z 2020 r. (7 kamer w dzielnicy Śródmieście i 9 kamer w dzielnicy Baildona). Poza procedurą GBO nowe urządzenia zamontowano przy ul. Nowakowskiego – 1 kamera, przy ul. Anny Jagiellonki – 3 kamery, w rejonie ulic Raciborskiej i Średniej – 4 kamery, na placu Piłsudskiego – 2 kamery, przy ul. Szybocowej – 8 kamer, w rejonie ulic Zakole i św. Marka – 6 kamer, przy ul. Narutowicza – 14 kamer, w rejonie ulic Leśnej i Jarzębinowej – 4 kamery. Lokalizacje te zostały wypracowane przez zespół zadaniowy ds. monitoringu wizyjnego.

Łączna liczba kamer na 31 grudnia 2022 r. wynosiła 326 sztuk.

Jednocześnie w związku z budową i uruchomieniem w grudniu 2022 r. Centrum Przesiadkowego – po północnej stronie dworca PKP – zawarta została umowa pomiędzy Miastem Gliwice (Wydział Usług Komunalnych) a Śląską Siecią Metropolitalną Sp. z o.o. obejmująca między innymi usługę dostarczania sygnału wizyjnego oraz archiwizację obrazu z dodatkowych 20 kamer z ww. terenu Centrum Przesiadkowego.

Tabela 174. **Liczba kamer miejskiego monitoringu wizyjnego w podziale na dzielnice w latach 2018–2022 (bez kamer będących własnością Zarządu Dróg Miejskich z monitoringu drogowego oraz bez kamer z terenu Centrum Przesiadkowego)**

Dzielnica	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022
Baildona	52	37	53	63	60
Bojków	0	0	0	0	0
Brzezinka	7	0	3	3	3
Czechowice	2	0	0	0	0
Kopernika	8	6	6	6	6
Ligota Zabrska	3	0	0	0	3
Łabędy	12	3	6	22	19
Obrońców Pokoju	11	11	11	11	11
Ostropa	5	2	2	2	2

Politechnika	18	14	27	30	30
Sikornik	6	4	3	3	6
Sośnica	33	29	32	32	32
Stare Gliwice	3	0	0	0	0
Szobiszowice	31	21	13	9	9
Śródmieście	120	106	62	68	68
Trynek	25	4	14	22	22
Wilcze Gardło	10	7	18	18	18
Wojska Polskiego	14	5	5	5	5
Wójtowa Wieś	1	0	3	6	6
Zatorze	37	36	16	26	26
Żerniki	1	0	0	0	0
RAZEM	399	285	274	326	326

Źródło: Śląska Sieć Metropolitalna Sp. z o.o.

Centrum Ratownictwa Gliwice

Centrum Ratownictwa Gliwice jest jednostką organizacyjną Miasta Gliwice, nad którą nadzór sprawuje Prezydent Miasta Gliwice. Przedmiotem działalności CRG jest m.in. realizacja zadań z zakresu zarządzania kryzysowego, ochrony przeciwpowodziowej i przeciwpożarowej, porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, obrony cywilnej i ochrony ludności oraz obronności. Jednostka odgrywa kluczową rolę w sytuacjach wystąpienia zagrożenia dla bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców ze względu na koordynację przepływu informacji pomiędzy podmiotami ratowniczymi, jednostkami i wydziałami Urzędu Miejskiego w Gliwicach oraz Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego w Katowicach. Istotnym elementem działalności CRG jest utrzymanie i zapewnienie funkcjonowania stanowisk dyspozytorskich takich służb jak Państwowa Straż Pożarna, Straż Miejska w Gliwicach oraz Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego dla Miasta Gliwice. Dodatkowo jednostka zapewnia wsparcie logistyczne służb m.in. poprzez prowadzenie miejskiego magazynu przeciwpowodziowego oraz umożliwia Prezydentowi Miasta Gliwice warunki do kierowania pracami Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego oraz podmiotów i organizacji z nim współdziałających.

Tabela 175. **Interwencje związane ze zwierzętami (żywymi/martwymi) w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Dzik	41/17	5/27	50/34	68/23	97/29
Sarna	18/54	12/36	1/74	23/66	45/87
Lis	4/26	5/41	1/31	7/22	7/32
Zając	1/12	0/18	0/18	6/22	2/14
Jeż	1/36	1/40	0/44	2/52	5/48
Inne (borsuki, ptaki, szopy, jenoty itp.)	13/151	2/96	1/19	43/263	49/143
Razem	78/296	25/258	53/220	149/448	205/354

Źródło: Centrum Ratownictwa Gliwice

Tabela 176. **Liczba interwencji Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego spowodowanych zjawiskami pogodowymi, z podziałem na dzielnice w latach 2018–2022**

Dzielnice	2018	2019	2020	2021	2022
Baildona	4	10	6	1	12
Bojków	1	3	9	0	5
Brzezinka	0	1	0	2	4
Czechowice	0	0	0	1	1
Kopernika	1	5	3	1	6
Ligota Zabrska	2	9	1	2	10
Łabędy	4	5	2	3	11
Obrońców Pokoju	0	0	0	0	0
Ostropa	0	1	1	0	5
Politechnika	0	3	4	1	21
Sikornik	4	11	5	4	13
Sońnica	0	7	2	3	19
Stare Gliwice	1	7	6	3	2
Szobiszowice	4	9	4	0	20

Dzielnice	2018	2019	2020	2021	2022
Śródmieście	11	24	15	2	51
Trynek	5	2	3	1	11
Wilcze Gardło	0	3	2	0	2
Wojska Polskiego	0	11	3	1	13
Wójtowa Wieś	1	3	4	4	16
Zatorze	3	13	2	0	12
Żerniki	1	4	2	1	8
RAZEM	40	131	74	30	242*

- Wzrost wynika z ujęcia interwencji związanych z akcją zima.

Źródło: Centrum Ratownictwa Gliwice

Tabela 177. **Liczba interwencji Państwowej Straży Pożarnej spowodowanych zjawiskami pogodowymi w latach 2018-2022**

	2018	2019	2020	2021	2022
Silne wiatry	159	418	190	151	278
Przybory wód	1	1	39	104	94
Opady śniegu	2	2	0	28	57
Opady deszczu	52	5	147	191	129

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Gliwicach

8.2.1. Program Bezpieczne Gliwice

Program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego pod nazwą „Bezpieczne Gliwice” jest realizowany na podstawie art. 12 pkt. 9b ustawy z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym. Opracowany program jest kontynuacją poprzednich edycji, wskazuje realizowane przedsięwzięcia oparte na identyfikacji zagrożeń i problemów społecznych.

Nadrzędnym celem programu jest zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom oraz osobom przebywającym w Gliwicach, a w szczególności:

- zmniejszenie liczby przestępstw i wykroczeń;
- wzrost poczucia bezpieczeństwa osób przebywających w przestrzeni publicznej;
- poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym;
- wzrost bezpieczeństwa oraz kształtowanie właściwych postaw dzieci i młodzieży;

- wzrost świadomości na temat bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni;
- poprawa bezpieczeństwa seniorów, osób z niepełnosprawnościami, a także podniesienie poziomu dostępności przestrzeni publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami;
- pomoc osobom w kryzysie – osobom wykluczonym społecznie, uzależnionym, doświadczającym przemocy;
- przeciwdziałanie patologiom społecznym, tj. alkoholizmowi, narkomanii, przemocy;
- poprawa bezpieczeństwa miejsc i obiektów, szczególnie obiektów użyteczności publicznej.

Załącznik 17. Sprawozdanie za 2022 rok z realizacji Programu „Bezpieczne Gliwice”

8.2.2. Ochrona przeciwpowodziowa

Na podstawie art. 12 pkt. 9d ustawy o samorządzie powiatowym Centrum Ratownictwa Gliwice corocznie przygotowuje dokument na podstawie którego Rada Miasta Gliwice dokonuje oceny zabezpieczenia przeciwpowodziowego.

Załącznik 18 Informacja o stanie zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Gliwice za 2022 rok

8.2.3. Zagrożenia miejscowe

Tabela 178. Liczba pożarów i miejscowych zagrożeń w latach 2018–2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Požary ogółem, w tym w poszczególnych obiektach:	554	574	447	378*	496
obiekty użyteczności publicznej	18	11	9	14	11
budynki mieszkalne	154	140	156	119	122
obiekty produkcyjne	9	6	12	14	8
obiekty magazynowe	1	4	4	5	2
środki transportu	55	54	54	46	47
lasy	0	4	7	1	3
uprawy i rolnictwo	15	5	5	4	6
inne obiekty (trawy, śmietnik)	302	350	200	175	297
Miejscowe zagrożenia ogółem, w tym w poszczególnych obiektach:	1 568	1 854	1 695	1 961**	2 099
obiekty użyteczności publicznej	128	161	146	206	256
budynki mieszkalne	672	634	767	845	813

obiekty produkcyjne	22	19	22	30	27
obiekty magazynowe	9	7	7	16	10
środki transportu	322	353	312	365	299
lasy	-	-	-	3***	8
uprawy i rolnictwo	-	-	-	7***	13
inne obiekty	415	680	441	489	673
Alarmy fałszywe	514	462	336	369	363
Ogółem interwencji Straży Pożarnej	2 636	2 890	2 480	2 708	2 958

* Spadek liczby pożarów spowodowany jest: rozwojem systemów przeciwpożarowych, posiadaniem podręcznego sprzętu gaśniczego, przeprowadzaniem szkoleń w zakresie ochrony ppoż., przestrzeganiem zasad BHP, reagowaniem świadków w pierwszej fazie rozwoju pożaru, rozwojem przemysłu i zagospodarowaniem terenów wcześniej nieużytkowanych.

** Wzrost liczby miejscowych zagrożeń podyktowany jest: rozwojem aglomeracji, przemysłu, transportu i komunikacji, rozwojem infrastruktury technicznej oraz zmiennością warunków atmosferycznych.

*** Informacja załączana do statystyk od 2021 roku.

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Gliwicach

8.2.4. Działalność porządkowa Straży Miejskiej

Straż Miejska to jednostka organizacyjna miasta, która wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego na terenie Gliwic. Straż w szczególności zaangażowana jest w ochronę środowiska, ochronę spokoju i porządku w miejscach publicznych, zabezpieczenie imprez kulturalnych i sportowych na terenie miasta, czuwanie nad porządkiem i kontrolą ruchu drogowego. Utrzymuje stałą współpracę, wymienia informacje i podejmuje wspólne działania z Radą Miasta i Radami Dzielnic w zakresie utrzymania ładu i porządku publicznego oraz realizuje wiele projektów profilaktycznych. Dodatkowymi działaniami funkcjonariuszy Straży Miejskiej są prelekcje w placówkach oświatowych, kontrola miejsc przebywania osób bezdomnych czy znakowanie rowerów. W 2022 roku w związku z inwazją Rosji na Ukrainę wprowadzono zmiany organizacyjne w pracy jednostki, pozwalające na niezwłoczne realizowanie bieżącej pomocy dla obywateli Ukrainy. W związku z zaistniałą sytuacją, główne działania Straży Miejskiej związane były z przewozem osób i rzeczy, całodobowym nadzorem nad miejscami przebywania tych osób, patrolowaniem miejsc przybywania nowo przybyłych i przewożeniem paczek z pomocą. Zadaniem priorytetowym w tym czasie było sprawne udzielanie pomocy i współpraca z podmiotami, które były zaangażowane w udzielanie pomocy Ukraińcom. Kontynuowana była wzmożona kontrola wjazdu i egzekwowania przepisów w zakresie zakazu zatrzymywania się oraz postoju pojazdów w rejonie gliwickiego rynku oraz nowo powstałego Centrum Przesiadkowego przy ulicy Składowej. Nowym zadaniem, którego realizację rozpoczęto w 2022 roku, było utworzenie Zespołu Ochrony Obiektów, który przejął nadzór nad porządkiem i bezpieczeństwem Urzędu Miejskiego w Gliwicach.

Tabela 179. **Wybrane wykroczenia skutkujące mandatem karnym, nałożone przez Straż Miejską w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	2 345	1 946	1 203	1 843	3 159***
Przeciwko bezpieczeństwu osób i mieniu	24	15	11	13	11
Przeciwko zdrowiu	16	15	67*	139*	4****
Przeciwko urządzeniom użytku publicznego	447	324	189**	284	362
Przeciwko porządkowi publicznemu	181	111	35**	56	147

* Wyraźny wzrost wyniku przede wszystkim z faktu prowadzenia działań związanych z kontrolą przestrzegania wprowadzonych obostrzeń sanitarnych w związku z wprowadzonym stanem epidemii.

** Wyraźny spadek wyniku przede wszystkim z ukierunkowania większości działań na kontrolę przestrzegania wprowadzonych obostrzeń sanitarnych w związku z wprowadzonym stanem epidemii.

*** Wyraźny wzrost spowodowany jest wzmożonymi kontrolami wjazdu i egzekwowaniem przepisów w zakresie zakazu zatrzymywania się oraz postoju pojazdów w rejonie rynku.

**** Wyraźny spadek spowodowany jest zamianą stanu epidemii na stan zagrożenia epidemicznego i zmniejszonymi obostrzeniami w przestrzeni publicznej.

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Tabela 180. **Rodzaj i liczba interwencji podjętych przez Straż Miejską w latach 2018–2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, w tym nieprawidłowe parkowanie pojazdów	11 707	11 693	6 545 ¹	8 617	13 310 ⁴
Przeciwko bezpieczeństwu osób i mieniu	115	91	53	63	46
Przeciwko zdrowiu	72	59	528 ²	2 131	102 ⁴
Przeciwko urządzeniom użytku publicznego	1 189	941	761 ¹	1 201	1 222
Przeciwko porządkowi publicznemu	441	304	1 000 ²	302	328
Pojazdy unieruchomione przez zastosowanie urządzenia do blokowania kół	407	519	135 ¹	358	726 ⁴
Pojazdy usunięte z drogi na podstawie art. 50 i 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym	100	129	54	101	243 ⁴
Plakatowanie w miejscu niedozwolonym	70	61	40	36	11 ³
Wyprowadzanie psów bez nadzoru	97	78	48	62	26 ³
Spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych	3 350	2 943	1 947 ¹	3 368	3 426
Palenie wyrobów tytoniowych w miejscach niedozwolonych	744	595	270 ¹	432	80 ³
Osoby doprowadzane do Izby Wytrzeźwień lub	613	572	404	414	575 ⁴

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
miejsca zamieszkania					
Osoby ujęte i przekazane policji (w tym sprawcy przestępstw)	18	21	30	25	79 ⁵
Ujawnione przestępstwa	10	10	19	16	71 ⁵
Zabezpieczenie miejsca przestępstwa lub katastrofy	3	2	6	3	6
Konwojowanie dokumentów na potrzeby gminy	66	82	50	41	50

¹ Wyraźny spadek wynika przede wszystkim z ukierunkowania większości działań na kontrolę przestrzegania wprowadzonych obostrzeń sanitarnych w związku z wprowadzonym stanem epidemii.

² Wyraźny wzrost wynika przede wszystkim z faktu prowadzenia działań związanych z kontrolą przestrzegania wprowadzonych obostrzeń sanitarnych w związku z wprowadzonym stanem epidemii.

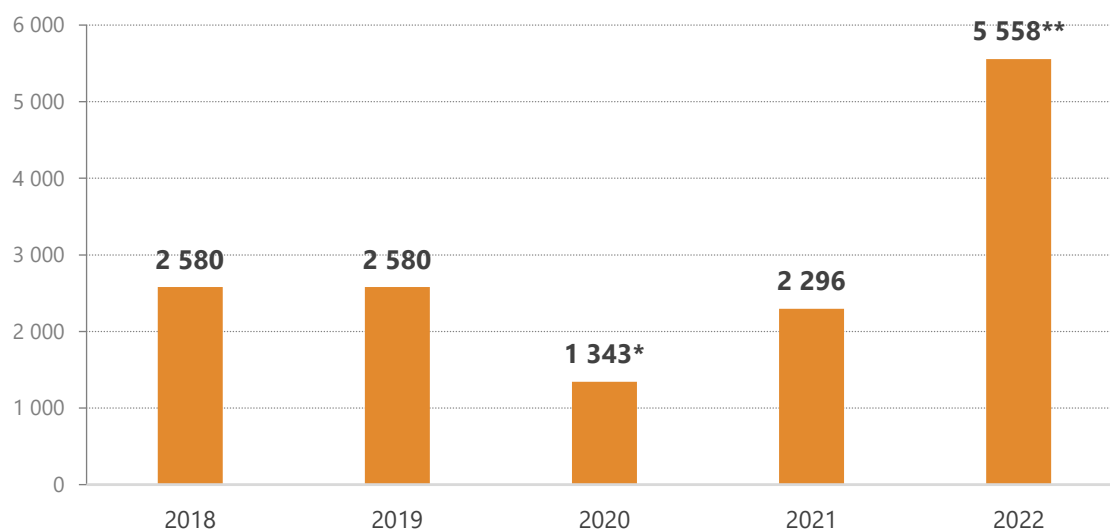
³ Wyraźny spadek wynika przede wszystkim ze zwiększonej liczby kamer monitoringu w mieście oraz prewencyjnego działania funkcjonariuszy Straży Miejskiej, którzy podczas wykonywania czynności służbowych noszą kamizelki odbłaskowe.

⁴ Różnice spowodowane są zamianą stanu epidemii na stan zagrożenia epidemicznego co skutkowało mniejszymi obostrzeniami w przestrzeni publicznej i możliwością położenia nacisku na inne działania.

⁵ Na zwiększenie efektywności działania miało wpływ prowadzenie analizy występowania zagrożeń.

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 10. **Liczba mandatów karnych nałożonych przez Straż Miejską (na 100 tys. mieszkańców) w latach 2018–2022**

* Wyraźny spadek wynika z wprowadzonych obostrzeń sanitarnych w związku z wprowadzonym stanem epidemii

** Wyraźny wzrost wynika ze złagodzenia obostrzeń po pandemii COVID-19, napływem obywateli z Ukrainy oraz ze zmianą priorytetów bieżącej działalności SM.

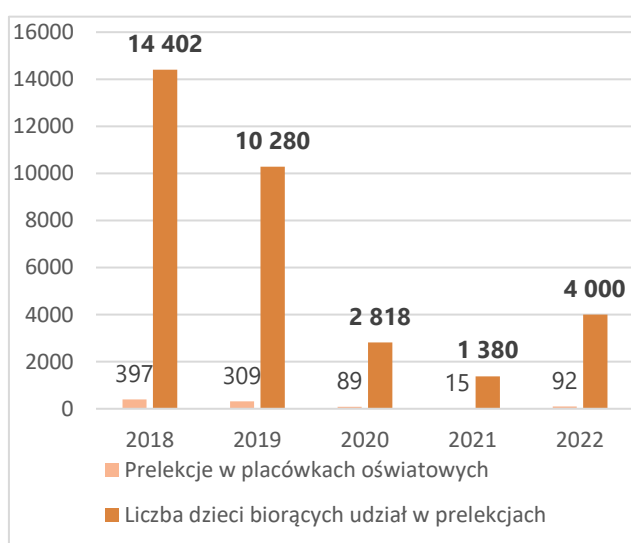
Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Tabela 181. Sposoby zakończenia interwencji Straży Miejskiej w latach 2018–2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Pouczenia	13 115	12 526	8 695	12 439	12 878
Wnioski o ukaranie	528	562	351	441	497
Mandaty karne	4 677	3 897	2 234	3 827	5 558

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

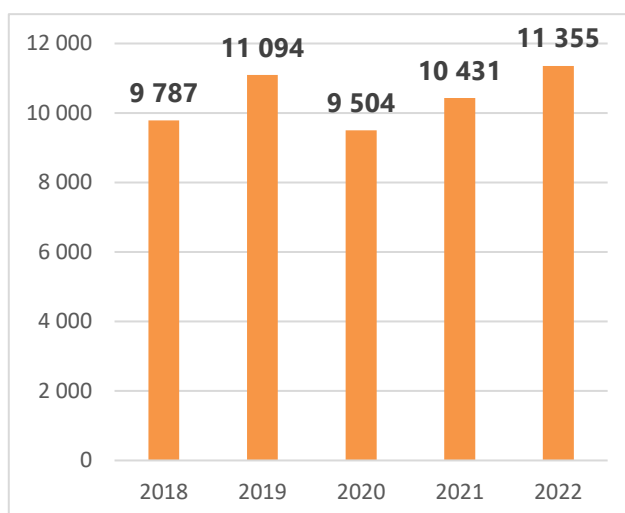
Wykres 11. Prelekcje w placówkach oświatowych w latach 2018–2022

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wyraźny spadek ilości prelekcji w placówkach oświatowych spowodowany był wprowadzeniem obostrzeń w związku z ogłoszonym stanem pandemii COVID-19.

Wykres 12. Liczba zgłoszeń mieszkańców przyjętych przez Straż Miejską w Gliwicach w latach 2018–2022

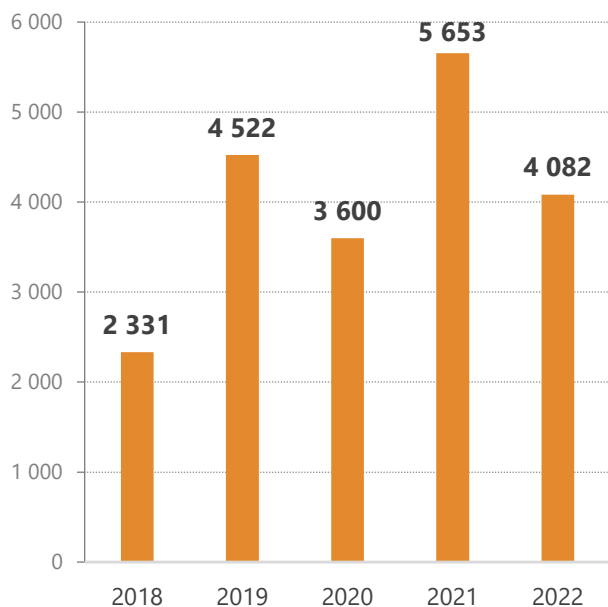

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

W 2022 roku dyżurny Straży Miejskiej w Gliwicach przyjął łącznie 11 355 zgłoszeń, z czego 5 618 dotyczyło zagrożeń w ruchu drogowym, a 1 671 zakłócenia spokoju i porządku publicznego.

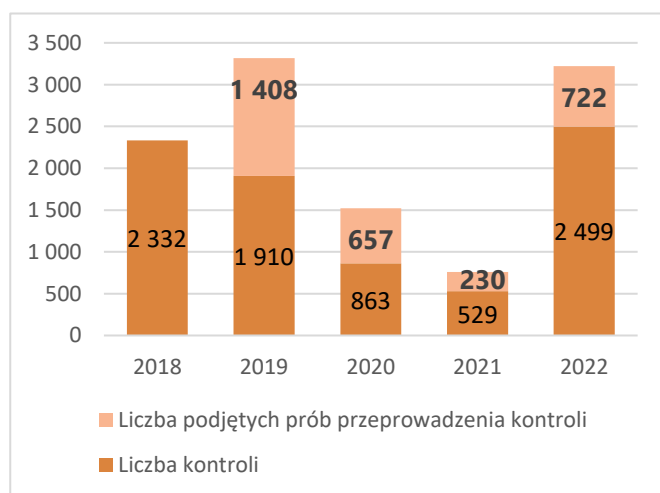
Wykres 13. Liczba zgłoszeń z monitoringu miejskiego w latach 2018–2022

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

W 2022 roku operatorzy monitoringu ujawnili łącznie 4 082 nieprawidłowości, z czego 1 127 dotyczyło spraw porządkowych, a 2 290 zgłoszeń dotyczących bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

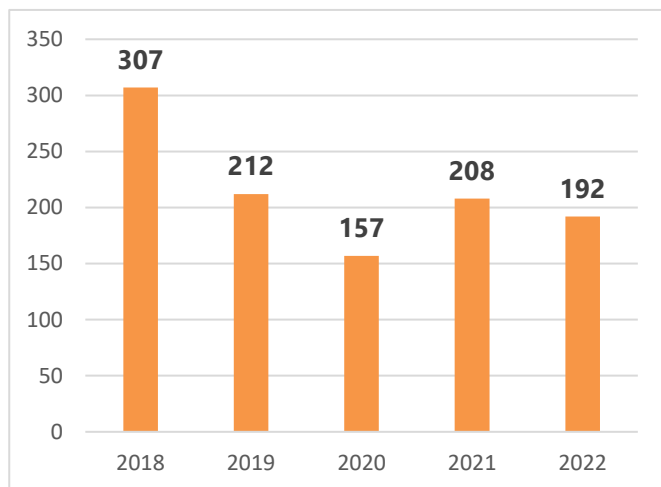
Wykres 14. Liczba kontroli spalania odpadów w latach 2018–2022

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

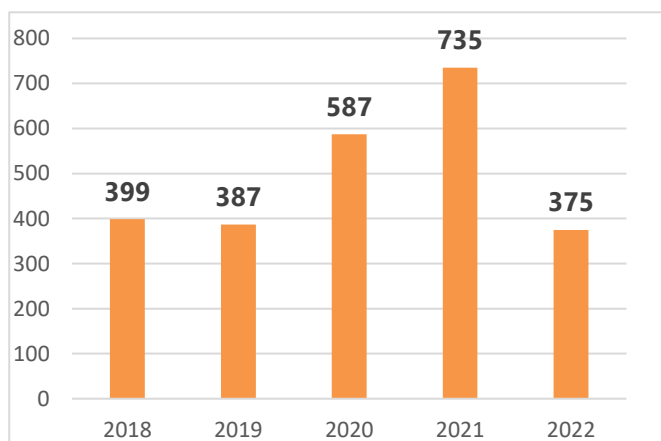
W 2022 roku Strażnicy Miejscy przeprowadzili 1 119 kontroli spalania odpadów w piecach grzewczych/paleniskach domowych, 1 380 kontroli spalania odpadów w rodzinnych ogródkach działkowych oraz podjęli 722 prób przeprowadzenia kontroli.

Wykres 15. **Liczba ujawnionych wykroczeń dotyczących termicznego przekształcania odpadów poza spalarniami w latach 2018–2022**

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

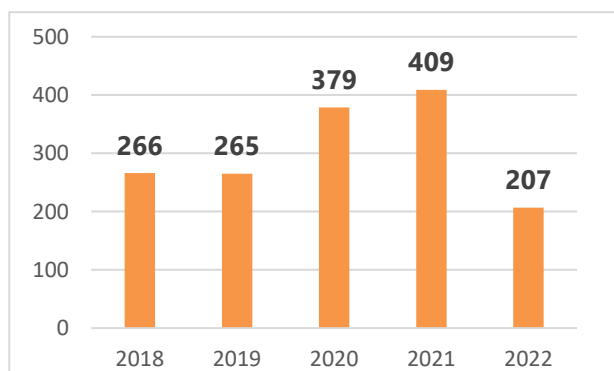
Wykres 16. **Liczba kontroli miejsc przebywania osób bezdomnych w latach 2018–2022**

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

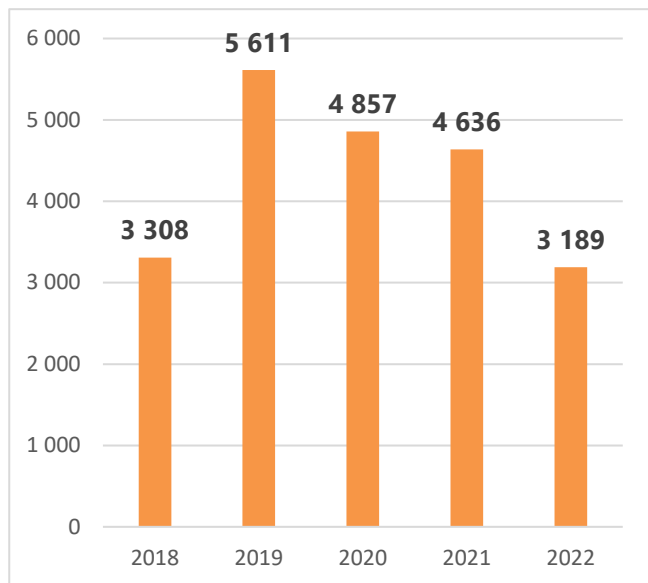
Stałym zadaniem Straży Miejskiej, szczególnie w okresie zimowym, jest również kontrola miejsc przebywania osób bezdomnych, a także niesienie im pomocy w sytuacjach tego wymagających.

Wykres 17. **Liczba kontroli osób bezdomnych w latach 2018–2022**

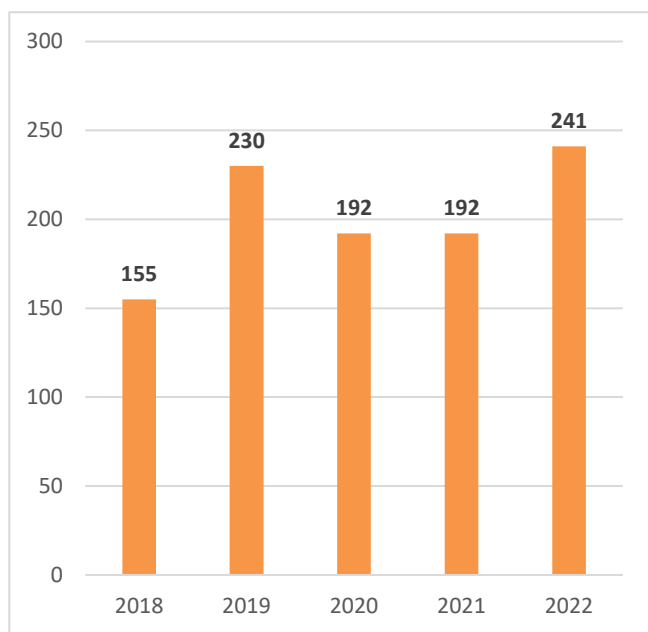
Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 18. Liczba kontroli ładu i porządku publicznego w latach 2018–2022

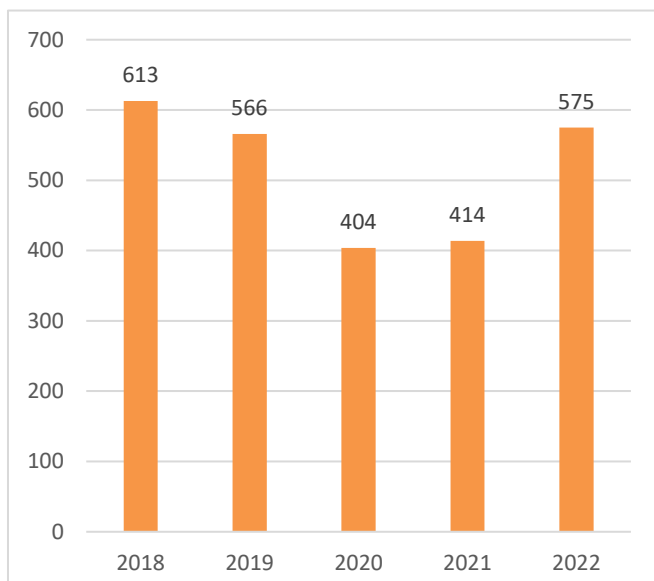
Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 19. Liczba kontroli przebiegu imprez w latach 2018–2022

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

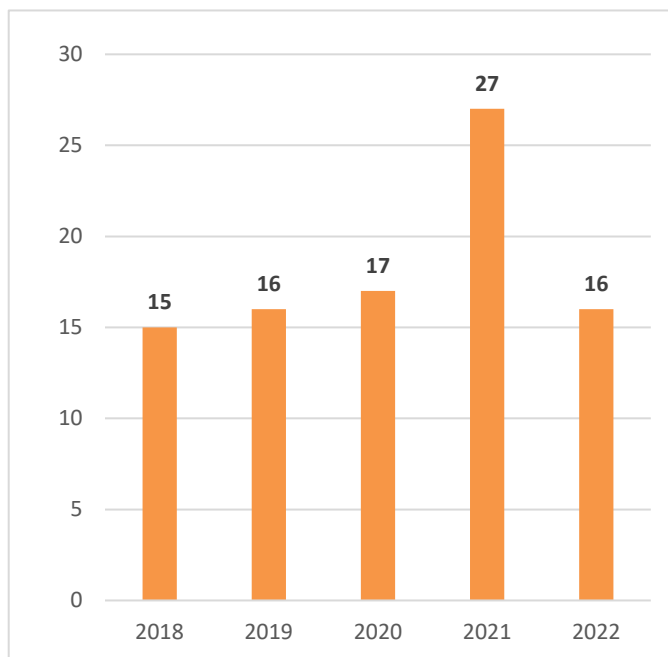
Wykres 20. **Liczba osób doprowadzonych do Izby Wyrzeźwień lub miejsca zamieszkania w latach 2018–2022**

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

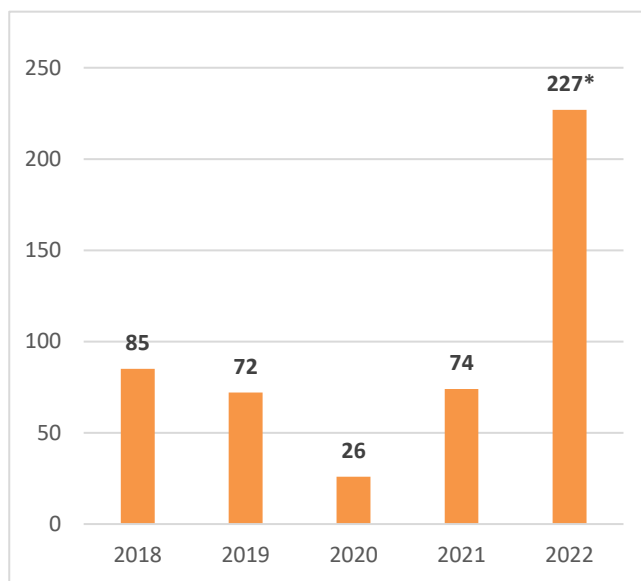
Wykres 21. **Liczba pojazdów usuniętych z drogi w trybie art. 50a PRD (wraki pojazdów) w latach 2018–2022**

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

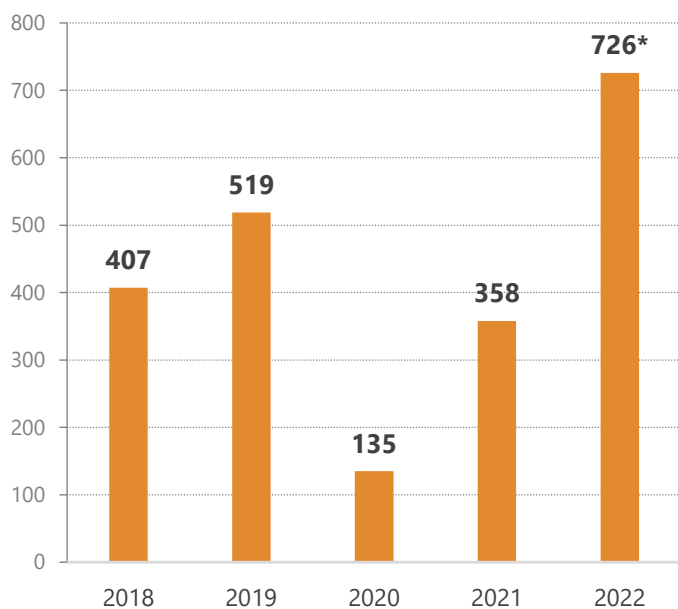
Wykres 22. **Liczba pojazdów usuniętych z drogi w trybie art. 130a PRD (np. z miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych) w latach 2018–2022**

* Wyraźny wzrost wynika ze złagodzenia obostrzeń po pandemii COVID-19, napływem obywateli z Ukrainy oraz ze zmianą priorytetów bieżącej działalności SM.

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 23. **Liczba założonych blokad w latach 2018–2022**

* Wyraźny wzrost wynika ze złagodzenia obostrzeń po pandemii COVID-19, napływem obywateli z Ukrainy oraz ze zmianą priorytetów bieżącej działalności SM.

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

9.

9. Podsumowanie działalności Prezydenta Miasta w 2022 roku

Podsumowanie działalności zawiera informacje na temat wybranych przedsięwzięć z udziałem prezydenta Gliwic oraz wydarzeń istotnych dla miasta. W 2022 roku Prezydent Miasta wziął udział w wielu spotkaniach z przedstawicielami różnych środowisk, otrzymał 344 zaproszenia, z czego w części wydarzeń uczestniczył osobiście.

STYCZEŃ

- 3 stycznia Marta Tartanus-Oryszczak objęła stanowisko Sekretarza Miasta. Marta Tartanus-Oryszczak jest absolwentką Wydziału Ekonomii Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach (specjalność: gospodarka miejska i regionalna). Pracuje w Urzędzie Miejskim od października 2003 roku. Między 1 czerwca 2007 roku a 13 lipca 2008 roku pełniła funkcję zastępcy naczelnika Biura Prezydenta Miasta i Rady Miejskiej, a 14 lipca 2008 r. objęła stanowisko naczelnika Biura Zarządzania Płynnością Finansową. Wydział ten organizowała od podstaw, kierując nim ponad 13 lat.
- 10 stycznia w Urzędzie Miejskim odbyło się kolejne spotkanie zastępcy prezydenta Gliwic Mariusza Śpiewoka oraz przedstawicieli wydziałów zajmujących się infrastrukturą rowerową z Gliwicką Radą Rowerową. Rozbudowa infrastruktury rowerowej i zachęcenie gliwiczian do ekologicznego i ekonomicznego przemieszczania się po mieście to jeden z priorytetów kierownictwa miasta. Zastępca prezydenta Gliwic Mariusz Śpiewok systematycznie spotyka się z przedstawicielami Gliwickiej Rady Rowerowej, by omówić zarówno bieżące i najważniejsze dla rowerzystów kwestie, jak również plany na przyszłość, także w zakresie rozbudowy infrastruktury.
- 14 stycznia prezydent Gliwic wziął udział w spotkaniu w gliwickim Instytucie Techniki Górniczej KOMAG. Debatowano na temat projektu Śląskiego Systemu Magazynowania Energii (więcej na ten temat: <https://www.katowice.uw.gov.pl/aktualnosci/w-slaskiem-powstana-magazyny-energii>), zakładającego wykorzystanie szybów kopalnianych na potrzeby klastrów energii.
- 18 stycznia prezydent Gliwic Adam Neumann oraz zastępca prezydenta Ewa Weber wzięli udział w spotkaniu inauguracyjnym II kadencji Rady Seniorów Miasta Gliwice, którą tworzy 11 osób: Grażyna Walter-Łukowicz, Bożena Gabryel, Czesław Dudek, Krystyna Jurczewska-Płońska, Teresa Wilanowicz-Zabiegała, Barbara Świąć, Maria Puch, Anna Kurzaj, Jolanta

Rozdział 9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2022 r.

Rypińska, Czesława Bella i Aniela Czajkowska. Decyzją Rady Seniorów przewodniczącą została Grażyna Walter-Łukowicz, zastępcą Aniela Czajkowska, a sekretarzem Maria Puch.

LUTY

- 12 lutego Zarząd Transportu Metropolitalnego uruchomił nowe linie metropolitalne: M100, która kursuje między Gliwicami a Stacją w gminie Pilchowice i M104 łączącą Gliwice z Sośnicowicami. Nowe połączenia to odpowiedź na wnioski mieszkańców dotyczące m.in. usprawnienia funkcjonowania komunikacji miejskiej pomiędzy gliwickimi osiedlami oraz mniejszymi miejscowościami.
- 24 lutego Rosja zaatakowała Ukrainę. Na znak solidarności z obywatelami Ukrainy gliwicka Radiostacja została podświetlona w barwach narodowych tego kraju. Niebiesko-żółta Radiostacja, obiekt-symbol jednoznacznie przywołujący okrucieństwa II wojny światowej, stała się jednocześnie wyrazem sprzeciwu wobec jakiegokolwiek inwazji zbrojnej.
- Od pierwszych godzin wojny w Gliwicach rozpoczęto działania mające na celu przygotowanie na przyjęcie obywateli z Ukrainy.
  - Utworzono Miejski Punkt Pomocy Ukrainie, koordynowany przez Centrum Inicjatyw Społecznych (ul. Studzienna 6).
  - Uruchomiono Gliwicką Bazę Wsparcia, koordynowaną przez Centrum 3.0.
  - Utworzono bazę tymczasowych miejsc zamieszkania dla obywateli Ukrainy.
  - Trwała Miejska Zbiórka Darów w Arenie Gliwice, koordynowana przez Stowarzyszenie GTW.
  - Pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy aktywnie szukali pracy dla Ukraińców na terenie Gliwic i powiatu gliwickiego.
  - Dzieciom przyjeżdżającym z Ukrainy do Gliwic zapewniono możliwość nieodpłatnego uczęszczania do miejskich przedszkoli oraz nauki w publicznych szkołach.
  - Przybyszom z Ukrainy zapewniono bezpłatny transport do miejsc zakwaterowania oraz między nimi, do ośrodków prowadzonych przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do miejsc, w których obywatelom Ukrainy udzielano opieki medycznej oraz do miejsc pośrednich, z których realizowano dalszy transport do punktu docelowego, gdzie udzielono opiekę medyczną. Sfinansowano również możliwość przejazdów środkami transportu publicznego oraz specjalistycznego transportu umożliwiającego transport osób leżących lub przeznaczonego dla osób z niepełnosprawnością w szczególności do miejsc zakwaterowania. Również od lutego do końca maja przybyszom z Ukrainy zapewniono bezpłatny transport komunikacją miejską Zarządu Transportu Metropolitalnego oraz do końca czerwca bezpłatne przejazdy pociągami Kolei Śląskich.

Koordinacją wszystkich działań zajęł się specjalnie powołany zespół zadaniowy do spraw udzielania pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

- 28 lutego na gliwickie ulice wyjechało 10 nowoczesnych, ekologicznych, zeroemisyjnych, elektrycznych autobusów marki Volvo. Kursują na liniach A4, A4N (między Teatrem Miejskim przy ul. Nowy Świat a zajezdnią PKM przy ul. Chorzowskiej) oraz okrężnej 676, liczącej 28 przystanków (z Sikornika m.in. przez plac Piastów, ul. Lipową, Warszawską,

Górnych Wałów, Nowy Świat, Zygmunta Starego, Rybnicką i z powrotem na Sikornik).

MARZEC

- 1 marca pod adresem www.decdujmyrazem.gliwice.pl uruchomiono platformę partycypacyjną. Tego samego dnia uruchomiono nabór wniosków w Gliwickim Budżecie Obywatelskim 2023. Wykorzystanie nowoczesnego, elektronicznego narzędzia na potrzeby GBO ułatwiło mieszkańcom aktywny udział w procedurze. Platforma składa się z kilku portali. Jako pierwsze zostały uruchomione te dotyczące budżetu obywatelskiego, inicjatywy lokalnej, aktualności. Kolejne, uruchamiane w ciągu całego roku 2022, to: Konsultacje Społeczne, Wypowiedz Się, Rady dzielnic, Strategia 2040 / Raport o stanie miasta i Gliwice dla Osób z niepełnosprawnościami. Platforma pozwala na tworzenie baz w oparciu o Miejski System Informacji Przestrzennej, tworzenie formularzy i ankiet, umożliwia weryfikację użytkowników (aby uniknąć np. wielokrotnego głosowania przez jedną osobę), zawężanie konsultacji m.in. do konkretnych obszarów (np. danej dzielnicy), ma także nieograniczone możliwości rozbudowy. Te funkcjonalności służą do budowania poszczególnych portali tematycznych.
- 4 marca Major Aleksander Tarnawski, ostatni z cichociemnych, zmarł w wieku 101 lat. Mieszkał w Gliwicach. Aleksander Tarnawski ps. „Upłaz” był inżynierem chemikiem, żołnierzem Polskich Sił Zbrojnych, oficerem Armii Krajowej. Należał do komandosów polskiego podziemia, wykonywał trudne misje konspiracyjne i szkolił żołnierzy AK. W Gliwicach zamieszkał po wojnie. Zawodowo był związany z Politechniką Śląską, Instytutem Metali Nieżelaznych i Instytutem Przemysłu Tworzyw i Farb w Gliwicach.
- 8 marca odbyły się wybory do Młodzieżowej Rady Miasta Gliwice. To wyjątkowa kadencja – Młodzieżowa Rada Miasta świętuje 20-lecie działalności. W wyborach wyłoniono 23 radnych.
- 9 marca w Tarnowskich Górach podpisano deklarację w sprawie współpracy przy projektowaniu i budowie tras rowerowych. Deklarację podpisały Gliwice, Bytom, Chorzów, Lubliniec, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Świętochłowice, Tarnowskie Góry i Powiat Tarnogórski. Gliwice reprezentował zastępca prezydenta miasta Mariusz Śpiewok.
- 12 marca Sejm przyjął ustawę o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Ustawa narzuciła na samorządy szereg związanych z tym nowych obowiązków, w tym między innymi rejestrację pobytu i nadanie numerów PESEL, wypłatę pomocy finansowej, wsparcie z zakresu poszukiwania pracy. Ustawa uregulowała również kwestie dotyczące kształcenia, wychowania i opieki dzieci i uczniów przybyłych z Ukrainy.
- 22 marca odbyło się [Drugie Forum Lokalnych Liderów Społecznych](#). Była to okazja do podsumowania działań miasta w 2021 roku w obszarze społecznym, a także docenienia najbardziej zaangażowanych osób. Organizatorem wydarzenia było Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych.

KWIECIEŃ

- 5 i 6 kwietnia na Politechnice Śląskiej w Gliwicach odbyła się konferencja „EDUAL – Edukacja Dualna” (www.edual.pl) w inauguracji której wziął udział prezydent Gliwic Adam Neumann. Politechnika Śląska już 6 lat temu jako pierwsza uczelnia w Polsce uruchomiła studia dualne prowadzone wspólnie z pracodawcami, u których zatrudniani są studenci. Studia dualne to forma kształcenia, w której studenci odbywają zajęcia w salach

Rozdział 9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2022 r.

wykładowych, a jednocześnie mają staże w firmach. Na Politechnice już ponad 200 studentów zdecydowało się na tę formę kształcenia.

- 8 kwietnia uruchomiono nowy obiekt noclegowy dla Ukraińców. Schronienie przy ul. Jasnej 31B znalazło około 100 osób.
- 15 kwietnia wystartował program Gliwicka Karta Mieszkańca. GKM to system zniżek, do których są uprawnione osoby zameldowane lub rozliczające podatek dochodowy od osób fizycznych w naszym mieście. Jej posiadanie umożliwia zakup tańszych biletów na pływalnię, korty tenisowe czy lodowisko. Obecnie wśród partnerów GKM są już obiekty sportowe, instytucje kultury. Szczegółowy zakres zniżek, ulg, preferencji i uprawnień można znaleźć na stronie internetowej [Gliwickiej Karty Mieszkańca](#). Karta jest dostępna elektronicznie, z poziomu aplikacji na smartfona.

MAJ

- 5 maja prezydent Gliwic zainaugurował cykl spotkań z mieszkańcami pn. Kierunek – Dzielnice. O lokalnych problemach i perspektywach rozwoju swoich dzielnic rozmawiali z Adamem Neumannem mieszkańcy Bojkowa i Wilczego Gardła. Następnie 10 maja prezydent spotkał się z mieszkańcami Wójtowej Wsi i Ostropy, 24 maja z mieszkańcami dzielnic Baildona, Politechnika i Śródmieście, a 31 maja, prezydent i jego zastępczyni Aleksandra Wysocka rozmawiali z mieszkańcami Kopernika i Łabęd. Spotkania były otwarte dla wszystkich zainteresowanych.
- 10 maja otwarto Gliwicką Przystań 35 – miejsce przy ul. Warszawskiej 35a, w którym znajdują bezpieczne schronienie osoby przyjeżdżające z Ukrainy, a docelowo także potrzebujący pomocy mieszkańcy Gliwic Budynek wyremontowano przy współudziale miasta i prywatnych firm, m.in. IKEA, Johnson Matthey, Mapei, Radan i AIUT.
- 13 maja oficjalnie otwarto wyremontowany akademik Rzepicha, w którym udostępniono miejsca około 200 przybyszom z Ukrainy. Politechnika Śląska od początku wojny na Ukrainie włączyła się w pomoc. Uczelnia wyremontowała budynek i przy wsparciu sponsorów wyposażała pokoje.
- 16 maja rozpoczęły się IGRY – święto studentów Politechniki Śląskiej.
- 18–19 maja w Gdyni odbywał się coroczny kongres Perły Samorządu (<https://www.gazetaprawna.pl/konferencje/perlysamorzadu2022/index.html>), organizowany wspólnie przez redakcję „Dziennika Gazety Prawnej” i Miasto Gdynię. Zwieńczeniem wydarzenia było ogłoszenie wyników V rankingu Skarbnik Samorządu, w którym – w kategorii miast na prawach powiatu powyżej 120 tys. mieszkańców – wyróżniono Ryszarda Reszkego, Skarbnika Miasta Gliwice – w pięcioletnim podsumowaniu zestawień został skarbnikiem pięcioletnia, zaś w najnowszej odsłonie rankingu zajęł 3. miejsce. Nagrodę dla Ryszarda Reszkego odebrał w Gdyni prezydent Gliwic Adam Neumann, który kilka godzin wcześniej był jednym z prelegentów sesji plenarnej „Polski Ład czy »Polski Rozkład« – czyli co się dzieje w samorządowych finansach”.
- Gliwice, Będzin, Chorzów, Czeladź, Dąbrowa Górnicza, Katowice, Mysłowice, Ruda Śląska, Sosnowiec, Świętochłowice i Zabrze jako pierwsze w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii wybudują cztery velostrady – metropolitalne szybkie drogi rowerowe. Najdłuższa, około 30-kilometrowa, połączy Gliwice z Katowicami. Porozumienie w tej sprawie podpisano 20 maja w Katowicach. Gliwice reprezentował zastępca prezydenta miasta Mariusz Śpiewok.

Rozdział 9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2022 r.

- 24 maja, z okazji Międzynarodowego Dnia Walki z Dyskryminacją Osób Niepełnosprawnych, odbyła się impreza pod hasłem „Gliwice Razem” (https://www.polsl.pl/ps_aktualnosci/konferencja-razem-dzialamy-na-rzecz-osob-z-niepelnosprawnosciami/). W czasie konferencji Miasto Gliwice i Politechnika Śląska zacieśniły współpracę mającą na celu likwidowanie barier dla osób z niepełnosprawnościami.
- 27 maja, w dzień upamiętniający pierwsze w pełni wolne wybory samorządowe z 1990 roku, prezydent Gliwic Adam Neumann spotkał się z uczniami II LO, by porozmawiać m.in. o znaczeniu wspólnoty samorządowej, funkcjonowaniu miasta i jego zadaniach. Była to trzecia Lekcja Obywatelska prowadzona w ramach akcji Samorządowego Ruchu Tak dla Polski.
- 27 maja w Arenie Gliwice, podczas imprezy zorganizowanej z okazji Dnia Samorządu Terytorialnego, Grzegorz Wszółek, Prezes EMT-Systems został nagrodzony przez prezydenta Gliwic Adama Neumanna Gliwickim Lwem 2022. Grzegorz Wszółek został doceniony nie tylko za wzorowe zarządzanie nowoczesnym przedsiębiorstwem, ale także podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności.
- 30 maja z posłem Jarosławem Gonciarzem spotkali się prezydent Gliwic Adam Neumann i jego zastępca Mariusz Śpiewok. Poseł jest w stałych kontaktach z władzami miasta, pośrednicząc we współpracy z administracją rządową i państwowymi firmami w kwestii przedsięwzięć, które są istotne dla samorządu i rozwoju miasta. Rozmowy z posłem dotyczyły m.in. budowy nowej siedziby Szpitala Miejskiego. Miasto, mając świadomość kilkusetmilionowego ubytku dochodów własnych, spowodowanego reformami w ramach tzw. Polskiego Ładu, nie ustaje w staraniach o pozyskanie dofinansowania do tej inwestycji.

CZERWIEC

- W czerwcu prezydent Adam Neumann kontynuował cykl otwartych spotkań z mieszkańcami pn. Kierunek – Dzielnice. Spotkania odbyły się wg. następującego harmonogramu: 2 czerwca – Obrońców Pokoju i Żerniki; 7 czerwca - Ligota Zabrska i Sośnica; 14 czerwca – Brzezinka i Stare Gliwice; 21 czerwca – Trynek i Sikornik; 23 czerwca – Wojska Polskiego i Zatorze; 28 czerwca – Czechowice i Szobiszowice.
- 6 czerwca w Teatrze Miejskim odbyła się 16. Gliwicka Gala Młodych Talentów – „Zwiastuny” 2022. To wyróżnienie jest przyznawane młodym artystom – plastykom, literatom, muzykom i tancerzom. W 2022 roku było ich aż 130.
- 8 czerwca, w ramach cyklu „Miasta Idei”, organizowanego przez Gazetę Wyborczą, w gliwickim Ratuszu mieszkańcy, przedstawiciele miasta oraz eksperci wspólnie dyskutowali nad przyszłym kształtem ścisłego centrum Gliwic.
- 10 czerwca 116 lat skończyła gliwiczanka Tekla Juniewicz. W dniu urodzin wyjątkową superstulatkę odwiedzili prezydent Gliwic Adam Neumann i jego zastępczyni Ewa Weber.
- 17 czerwca z zajezdni w Gliwicach na Ukrainę wyjechał autobus komunikacji miejskiej. Pojazd jest wykorzystywany we Lwowie między innymi do przewozu osób podczas ewakuacji. Pomoc rzeczowa dla Lwowa została przekazana wspólnie przez gliwicki samorząd i Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej w Gliwicach. Podczas sesji Rady Miasta Gliwice 9 czerwca radni jednogłośnie zdecydowali także o nieodpłatnym przekazaniu do Buczy na Ukrainie samochodu dostawczego marki Mercedes Vito z 1999 roku na potrzeby uzupełnienia zasobów transportu zakładów komunalnych miasta.

Rozdział 9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2022 r.

- 25 czerwca, Zarząd Transportu Metropolitalnego uruchomił nową metrolinię M105, która połączyła Pyskowice z Knurowem. Autobus przejeżdża przez Gliwice.
- 26 – 30 czerwca w Katowicach trwało Światowe Forum Miejskie WUF11. Międzynarodowej konferencji pod egidą ONZ, organizowanej po raz pierwszy w Europie Środkowo-Wschodniej, towarzyszyło Zgromadzenie Ogólne Związku Miast Polskich (<https://www.miasta.pl/kategorie-aktualnosci/swiatowe-forum-miejskie-w-katowicach-wuf11>) i Rady Unii Metropolii Polskich. Gliwice reprezentował prezydent Adam Neumann, który uczestniczył w Zgromadzeniu Ogólnym ZMP.

LIPIEC

- 7 lipca miejska spółka, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, uruchomiła pierwszą ogólnodostępną stację z wodą pitną. Pod względem składu mineralnego z powodzeniem może ona konkurować ze sklepową wodą butelkowaną. Pierwszy źródł miejski z „Gliwicką z głębin” został uruchomiony na skwerze Doncaster. W następnych dniach uruchomiono kolejne: 8 lipca na Rynku, 11 lipca pod halą Arena Gliwice oraz 12 lipca przed dworcem PKP.

SIERPIEŃ

- 4 sierpnia w Gliwicach reprezentanci Ruchu Samorządowego TAK dla Polski – Śląskie, przedstawili krytyczne stanowisko w sprawie projektu tzw. dodatku węglowego w wysokości 3 tys. zł, przeznaczonego wyłącznie dla mieszkańców opalających domy węglem i pomijającego osoby ogrzewające mieszkania innymi – także droższymi – paliwami. Samorządowcy odnieśli się również do dramatycznej sytuacji lokalnych przedsiębiorstw energetyki cieplnej w związku z rosnącymi cenami węgla. W spotkaniu z dziennikarzami, zorganizowanym przed siedzibą gliwickiego PEC-u i moderowanym przez prezesa struktur śląskich TAK dla Polski Arkadiusza Chęcińskiego (prezydenta Sosnowca), uczestniczyli: burmistrz Cieszyna Gabriela Staszkiwicz, prezydent Gliwic Adam Neumann wraz z zastępcą Mariuszem Śpiewokiem, a także wicedyrektor ds. technicznych w PEC – Gliwice, Grzegorz Zawierucha.
- 12 sierpnia w Gliwicach odbyły się obchody święta Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, choć oficjalna data uroczystości upamiętniającej zwycięską Bitwę Warszawską w 1920 roku przypada 15 sierpnia. Ceremonię rozpoczęła uroczysta msza święta w intencji żołnierzy i pracowników Wojska Polskiego, odprawiona o godz. 9.00 w kościele garnizonowym pw. św. Barbary w Gliwicach. Stamtąd – po nabożeństwie – żołnierze, przedstawiciele władz samorządowych i mieszkańcy, przy akompaniamencie orkiestry, przemaszzerowali ulicą Prymasa Stefana Wyszyńskiego do placu Marszałka Józefa Piłsudskiego, by wspólnie odśpiewać hymn Polski i uczestniczyć w tradycyjnym Apelu Pamięci Oręża Polskiego. W wydarzeniu wzięł udział prezydent Gliwic, Adam Neumann, który w imieniu swoim i gliwiczian podziękował żołnierzom za codzienny trud i dbanie o nasze bezpieczeństwo. Przypomniał też o tych, którzy poświęcili swoje życie dla naszej wolności.
- Od 20 sierpnia, z Gliwic do Pyrzowic można dojechać nowymi metroliniami. Uruchomiona została linia M16 z Gliwic przez Zabrze, Bytom do Piekar Śląskich, skąd następnie linią M116 przez Bobrowniki i Ożarowice można dojechać do Portu Lotniczego w Pyrzowicach. Dwie metrolinie poszerzają ofertę transportową w tych gminach i kursują przez siedem dni w tygodniu, przez całą dobę. Linie są dwie, jednak wsiadając do autobusu M16 w Gliwicach przy hali widowiskowo-sportowej Arena, nie trzeba się przesiadać. Na przystanku Osiedle Wieczorka Dworzec w Piekarach Śląskich linia zmienia oznakowanie na M116 i jedzie dalej w kierunku lotniska.

Rozdział 9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2022 r.

- 19 sierpnia zmarła pani Tekla Juniewicz, najstarsza Polka w historii, rekordzistka długowieczności Polski, najstarsza mieszkanka w historii województwa śląskiego, druga najstarsza osoba na świecie, a przede wszystkim niezwykła kobieta o wielkim sercu i mocnym charakterze. Przeżyła 116 lat, 2 miesiące i 9 dni.

WRZESIEŃ

- 1 września w godz. od 4.45 do 5.30 na cmentarzu parafialnym w Bojkowie odbył się tradycyjny alert przy grobach Westerplaczyków. Po alercie, o godz. 8.00, w kościele pw. Narodzenia NMP w Bojkowie (przy ul. Rolników), rozpoczęła się msza święta upamiętniająca 83. rocznicę wybuchu II wojny światowej. Wydarzenie odbyło się pod patronatem i przy udziale prezydenta Gliwic Adama Neumanna.
- 1 września rozpoczął się kolejny rok szkolny. W ławkach zasiadło około 21 tys. gliwických uczniów. W roku szkolnym 2022/2023 w szkołach i przedszkolach zagościły również dzieci i młodzież z Ukrainy. Dzięki około 2 mln zł dotacji pozyskanej przez miasto, ukraińscy uczniowie uczą się języka polskiego. Dla chętnych uczniów nieznających języka polskiego utworzono też oddziały przygotowawcze.
- Od początku nowego roku szkolnego Państwowa Szkoła Muzyczna w Gliwicach rozpoczęła działalność w nowym budynku. Zmodernizowany na potrzeby PSM zabytkowy budynek przy ul. Księcia Ziemowita 12 składa się z dwóch pięter i trzech segmentów. Powstały tam wygodne i funkcjonalne sale dydaktyczne, sale prób dla orkiestry i chóru, nowoczesna winda dla osób z niepełnosprawnościami, pozwalająca na transport sprzętu muzycznego, a także biblioteka. Zaaranżowano również salę koncertową, mogąca pomieścić na widowni 300 słuchaczy.
- We wrześniu Gliwice stały się Miastem-Gospodarzem (wraz z Katowicami) Mistrzostw Świata w Siatkówce Mężczyzn 2022. Arena Gliwice była miejscem zmagania w czterech spotkaniach 1/8 finału (4 i 6 września) oraz w dwóch ćwierćfinałach, rozgrywanych 8 września.
- Ponad 1600 osób wzięło udział w ogłoszonych przez miasto konsultacjach dotyczących wyglądu ulicy Zwycięstwa i jej docelowych funkcji. Była to ważna część przygotowań do zmiany wizerunku najbardziej reprezentacyjnego traktu w Gliwicach. Konsultacje trwały przez cały wrzesień i były skierowane do wszystkich zainteresowanych. Aby przedstawić swoją opinię, należało odpowiedzieć na pytania zawarte w formularzu konsultacyjnym na Gliwickiej Platformie Partycypacyjnej decydujmyrazem.gliwice.pl. Dotyczyły one zarówno oczekiwań związanych z docelowymi funkcjami i wyglądem ulicy, jak i obecnego jej wykorzystania. Wnioski z konsultacji trafią do projektantów, którzy opracują finalne zagospodarowanie ulicy – w pierwszym półroczu 2023 roku powinien zostać ogłoszony i przeprowadzony konkurs na przygotowanie koncepcji architektonicznej, a w drugim półroczu – przetarg na przygotowanie projektu i dokończenie dokumentacji.

PAŹDZIERNIK

- 3 października Politechnika Śląska po raz 78. zainaugurowała nowy rok akademicki.
- W Gliwicach, jako jednym z trzech polskich miast – gospodarzy Mistrzostw Świata w Piłce Siatkowej Kobiet 2022, organizowane były dwa spotkania ćwierćfinałowe (11 października) i półfinał mistrzostw (12 października).

Rozdział 9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2022 r.

- 6 października na sesji Rady Miasta gliwicy radni przyjęli i symbolicznie podpisali uchwałę w sprawie Strategii rozwoju Miasta Gliwice do roku 2040 »Gliwice 2040« – najważniejszego miejskiego dokumentu wyznaczającego kierunki dalszego rozwoju Gliwic. Strategia zawiera m.in. pożądaną wizję Gliwic w perspektywie dwudziestolecia oraz ambitne cele pozwalające samorządowi osiągnąć zamierzony stan. Po raz pierwszy tworzono ją przy dużym zaangażowaniu gliwiczian, uczestniczących m.in. w pracach grup roboczych i wyrażających swoje opinie o przyszłości Gliwic między innymi podczas warsztatów online czy spotkań dzielnicowych w terenie.
- 12 października, na uroczystym spotkaniu w Arenie Gliwice, prezydent Gliwic Adam Neumann wręczył nagrody w dziedzinie sportu. Prezydent Miasta Gliwice co roku nagradza osiągnięcia sportowców, przyznając nagrody pieniężne i wyróżnienia. Lista triumfatorów liczy 86 osób – 73 zawodników oraz 13 trenerów i innych osób wyróżniających się w działalności sportowej.
- 13 października ogłoszono wyniki głosowania jubileuszowej, X edycji Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego 2023. Na 2023 rok zaplanowano realizację 69 projektów wybranych przez mieszkańców. Wykonanych zostanie 68 zadań dzielnicowych (60 z puli podstawowej i aż 8 z puli dla aktywnych), a także jedno zadanie ogólnomiejskie. Spośród zadań ogólnomiejskich największe poparcie – 3813 głosów – zdobył projekt „Budowa terenu rekreacyjnego przy Marinie Gliwice”.
- 14 października obchodzono Dzień Edukacji Narodowej (<https://edukacja.gliwice.eu/galeria-oswiatowa/gala-oswiatowa-dzien-edukacji-narodowej-2022>). Miejska gala oświatowa z okazji Dnia Edukacji Narodowej odbyła się w nowej siedzibie Państwowej Szkoły Muzycznej przy ul. Księcia Ziemowita. Podczas spotkania prezydent Gliwic uhonorował nagrodami wyjątkowych nauczycieli, szczególnie zaangażowanych w swoją pracę, ambasadorów naszego miasta w dziedzinie oświaty.
- 14 października nastąpiło uroczyste otwarcie Inkubatora Nowoczesnych Technologii przy ul. Wincentego Pola 27 – nowego budynku Parku Naukowo–Technologicznego „Technopark Gliwice”, który systematycznie się rozwija. Z nowego obiektu korzysta już kilkanaście przedsiębiorstw z branży nowych technologii. W planach jest także kolejna inwestycja – „IT HUB Gliwice”.
- 15 października zmarł Ryszard Reszke, wieloletni skarbnik Miasta Gliwice. Miał 67 lat. Ryszard Reszke urodził się 19 marca 1955 roku w Barlinku. Był elektronikiem, ekonomistą, burmistrzem Gryfowa Śląskiego i skarbnikiem powiatu lwóweckiego, a w 2003 roku został powołany na skarbnika Miasta Gliwice. Nieprzerwanie przez 19 lat Ryszard Reszke był związany z gliwickim samorządem. Odpowiadał za prawidłowe gospodarowanie miejskimi finansami, w tym za nadzór nad realizacją budżetu miasta. Jego fachowa wiedza, zaangażowanie i pracowitość przyczyniły się do wypracowania bardzo dobrej kondycji finansowej Gliwic, dzięki czemu miasto mogło realizować ambitny program inwestycyjny.

LISTOPAD

- Na początku miesiąca podjęto decyzję, że samorząd Gliwic przystąpi do rządowego programu sprzedaży węgla. Miasto zawarło z Polską Grupą Górniczą SA umowę dotyczącą sprzedaży węgla na potrzeby zakupów preferencyjnych przez osoby fizyczne w gospodarstwach domowych. Proces przyjmowania, weryfikacji wniosków o zakup oraz sprzedaży węgla został powierzony Miejskiemu Zarządowi Usług Komunalnych. Miasto podpisało również umowę z Kwalifikowanym Dostawcą Węgla, który zajął się dystrybucją

Rozdział 9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2022 r.

opału. Do 31 grudnia 2022 r. mieszkańcy Gliwic złożyli 511 wniosków o zakup, co dało 692 tony sprzedanego na ich rzecz węgla.

- 8 listopada, w kinie Amok, odbyła się uroczysta gala Gliwickiego Lauru Nauki 2022. Wyróżnienia przyznano już po raz 17. najzdolniejszym gliwickim uczniom – wyróżniającym się nie tylko wzorową postawą, ale i doskonałymi wynikami w nauce. Podczas wydarzenia uhonorowano 154 młodych gliwiczian. Aż 93 odebrało stypendia Prezydenta Miasta Gliwice.
- 10 listopada, na sesji Rady Miasta, Agnieszka Dylewska została wybrana jednogłośnie nowym skarbnikiem Miasta Gliwice – nowe obowiązki podjęła od 11 listopada. Agnieszka Dylewska była naczelnikiem Wydziału Księgowości, zastępcą skarbnika miasta i głównym księgowym Urzędu Miejskiego w Gliwicach, z którym jest związana od 2000 roku. Ukończyła rachunkowość na Akademii Ekonomicznej w Katowicach, administrację europejską w Wyższej Szkole Zarządzania i Bankowości w Krakowie, prawo na Uniwersytecie Śląskim oraz zarządzanie i marketing w Wyższej Szkole Zarządzania i Języków Obcych w Katowicach. Posiada specjalistyczne uprawnienia, m.in. certyfikat Ministra Finansów z usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych i certyfikat PRINCE2 potwierdzający znajomość technik zarządzania projektami. Jest członkiem Komisji Finansów Związku Miast Polskich, Komisji Skarbników Śląskiego Związku Gmin i Powiatów. Powołana została do Zespołu do spraw odbiurokratyzowania samorządów w Ministerstwie Finansów. Uczestniczyła także w posiedzeniach branżowych Komisji Senatu.
- 11 listopada miały miejsce uroczyste obchody Narodowego Święta Niepodległości. W gliwickiej katedrze odbyła się msza święta w intencji Ojczyzny, po której na placu Piłsudskiego odbyły się oficjalne uroczystości z udziałem przedstawicieli samorządu i wojska. Następnie w parku Starochozielskim złożono kwiaty pod pomnikiem żołnierzy francuskich poległych w latach 1920–1922.
- 17 listopada prezydent Gliwic rozmawiał z reprezentantami mieszkańców o wielu ważnych dla całego miasta sprawach, ale także o zagadnieniach i problemach istotnych dla różnych części Gliwic. Była to kontynuacja cyklu spotkań prezydenta z radami dzielnic. Ważny temat spotkania, które odbyło się w Centrum 3.0 przy ul. Studziennej, stanowiła trudna sytuacja finansowa miasta i założenia do miejskiego budżetu na kolejny rok. Szczegóły dotyczące budżetu Gliwic przedstawiła zebrany Agnieszka Dylewska, skarbnik miasta. Marta Tartanus-Oryszczak, sekretarz miasta, przekazała informacje o środkach przeznaczanych na finansowanie rad dzielnic. Marta Kryś, dyrektor Centrum 3.0 – Gliwickiego Ośrodka Działań Społecznych omówiła z kolei wyniki tegorocznej edycji Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego.
- 19 listopada w nowo oddanym budynku Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Ludomira Różyckiego w Gliwicach ogłoszono laureatki nagród prezydenta Gliwic w dziedzinie kultury za 2021 rok. Zostały nimi Aleksandra Maj, Ewa Zajler-Płatek i Alicja Miruk-Mirska. Nagrody zostały przyznane już po raz 29.

GRUDZIEŃ

- 2 grudnia Miasto Gliwice uruchomiło portal dla osób z niepełnosprawnościami, ich opiekunów i rodzin. Pod adresem niepelnosprawni.gliwice.eu można znaleźć m.in. informacje o przydatnych kontaktach, różnych formach wsparcia oraz wydarzeniach i przedsięwzięciach dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami.

Rozdział 9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2022 r.

- W nocy z 2 na 3 grudnia uruchomiono Centrum Przesiadkowe w Gliwicach. Na terenie miasta zmieniło się funkcjonowanie około 50 linii autobusowych. Nowoczesny kompleks za dworcem PKP połączył transport kolejną z systemem stacji autobusów miejskich i regionalnych oraz dalekobieżnych i międzynarodowych. Budowa Centrum Przesiadkowego trwała 27 miesięcy. W ramach przedsięwzięcia przebudowano istniejący tunel podziemny łączący gliwicki dworzec PKP z ul. Tarnogórką i wybudowano nowy łącznik dworca z CP, wzniesiono budynek obsługi pasażerskiej i obiekt pomocniczy z pomieszczeniami na wynajem, efektywnie zmodernizowano zabytkową żelbetową wieżę ciśnień i stworzono charakterystyczne zadane stanowiska peronowe dla autobusów. Powstał również nowy, przyjazny użytkownikom, wewnętrzny układ drogowy. Koszt wszystkich prac to około 200 mln zł. Na ten cel Gliwice pozyskały 129,5 mln zł z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Prace wykonało konsorcjum firm Mostostal Zabrze Gliwickie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego SA i Przedsiębiorstwo Remontów Ulic i Mostów SA. Oficjalne otwarcie kompleksu, z szeregiem atrakcji dla gliwiczian i mieszkańców okolicznych miejscowości zorganizowano w sobotę 10 grudnia.
- 3 grudnia na Rynku rozpoczął się Gliwicki Jarmark Bożonarodzeniowy 2022 i trwał do 23 grudnia.
- 8 grudnia w gliwickim Ratuszu zawiązano oficjalnie Klaster Energii (<https://gliwice.eu/aktualnosci/biznes/gliwicka-energia-kierunek-samowystarczalnosc>) . Na razie to nowa sieć współpracy obejmuje Katowicką Specjalną Strefę Ekonomiczną, Miasto Gliwice i większość spółek z jego udziałem, przyszłościowo natomiast skupi też prywatne firmy z Gliwic i rejonu powiatu gliwickiego. Celem działań klastra będzie lokalna produkcja, dystrybucja i konsumpcja taniej energii elektrycznej i ciepłej pochodzącej ze źródeł odnawialnych.
- 9 grudnia, w Cechowni przy ul. Bojkowskiej 35a w Gliwicach swoje święto, podczas gliwickich obchodów Dnia Wolontariusza, uczcili wolontariusze, przedstawiciele organizacji oraz koordynatorzy gliwickiego wolontariatu.

PONADTO W 2022 ROKU:

- Trwała modernizacja placu Piastów, placu przed dworcem PKP i ul. Bohaterów Getta Warszawskiego. Przebudowywany układ komunikacyjny w tej części Gliwic uzupełni rozwiązania wprowadzone w Centrum Przesiadkowym. Koszt inwestycji to ok. 46 mln zł.
- Ruszyła budowa suchego zbiornika retencyjnego na potoku Wójtowianka, który będzie ważnym elementem zabezpieczenia przeciwpowodziowego miasta oraz nową miejską przestrzenią rekreacyjną służącą mieszkańcom.
- Kontynuowano gliwicki program budownictwa mieszkaniowego. Wybudowano 48 mieszkań, które oddano najemcom przy ul. Górnej 5 i 7. W realizacji jest 95 kolejnych mieszkań komunalnych w różnych lokalizacjach. Do 2025 roku powstanie ogółem 327 takich mieszkań w standardzie „pod klucz”.
- Pierwszy rok działalności Centrum Kultury Victoria w Gliwicach upłynął pod znakiem ponad 400 własnych lub współorganizowanych wydarzeń kulturalnych z udziałem 100 tys. uczestników. CK Victoria wsparła też 11 projektów w 2 edycjach „Start-upu Kulturalnego”. Organizowano również cykliczne spotkania z twórcami gliwickiej kultury.

Rozdział 9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2022 r.

- Z budżetu miasta na dofinansowanie przedsięwzięć sportowych przekazano 16 mln zł. Blisko 4,2 mln zł przeznaczono na szkolenie dzieci i młodzieży. Wsparto ponad 4 tys. zawodników w 42 sekcjach sportowych. Zorganizowano ponad 50 imprez sportowych i rekreacyjnych.
- Zmodernizowano skwer Europejski, czyli śródmiejski zieleniec nad tunelem Drogowej Trasy Średnicowej. Po rearanżacji zdobi go blisko 130 drzew, prawie 2 tys. krzewów, 26 tys. bylin i 32 tys. roślin cebulowych. Efektownym nasadzeniom towarzyszy miniwystawa poświęcona historii dawnego Kanału Kłodnickiego.
- Gliwicki Rynek, jeden z najstarszych na Górnym Śląsku, zazielenił się. Na trzech pierzejach placu posadzono 11 platanów klonolistnych, setki tulipanów botanicznych, czosnków ozdobnych, hortensji, róż i cisów. Zamontowano też nowe ławki i stojaki rowerowe. Remont kosztował ponad 1,2 mln zł. Ujednolicono estetykę kawiarenek na Starówce – mają mieć lekką i pastelową formę z elementami zieleni.

9.1. Działalność Prezydenta miasta w czasie trwania COVID-19

W 2022 r. sytuacja pandemiczna stopniowo ulegała stabilizacji i wyciszeniu. Radykalny spadek zachorowań, a przede wszystkim ich coraz lżejszy, rzadziej wymagający hospitalizacji, przebieg, przyczyniły się do zniesienia większości restrykcji. W związku z tym liczba działań podejmowanych przez Miasto w tym zakresie mogła ulec zmniejszeniu.

Pozyskanie środków zewnętrznych na inne działania związane z COVID-19

W 2021 DPS Nasz Dom otrzymał kwotę 358 230,00 zł. ramach projektu „Profilaktyka dla Pracownika – poprawa warunków pracy w Domu Pomocy Społecznej Nasz Dom”. W 2022 r. DPS wykorzystał 38 493,13 zł z powyższej kwoty.

9.1.1. Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej

Wolontariat – Kontynuowano system wsparcia dla osób objętych izolacją, kwarantanną i starszych. Wolontariusze pomagali w codziennych sprawach: robili zakupy spożywcze, realizowali recepty, wynosili śmieci, wyprowadzali psy, odbierali paczki żywnościowe z Caritasu czy PCK, dostarczali druki wniosków. Pomocy udzielono 24 razy.

9.1.2. Działalność Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny

W 2022 roku dzieci przebywające w rodzinach zastępczych, a także w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, w dalszym ciągu miały możliwość korzystania ze sprzętu komputerowego zakupionego w 2020 roku w ramach projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”. Ponadto rodziny zastępcze na bieżąco mogły zgłaszać zapotrzebowanie na sprzęt komputerowy w przypadku zwiększenia liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

9.1.3. Działania Centrum Ratownictwa Gliwice

Centrum Ratownictwa Gliwice stale monitorowało sytuację epidemiczną w mieście i realizowało następujące działania związane z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19:

Rozdział 9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2022 r.

Przyjmowanie zgłoszeń oraz udzielanie informacji mieszkańcom – Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego dla Miasta Gliwice odpowiedzialne było za zapewnienie całodobowego przepływu informacji na potrzeby realizacji działań bieżących.

Prowadzenie miejskiego magazynu COVID-19 – CRG prowadziło magazyn, którego głównym celem było zapewnienie dostępności środków ochrony indywidualnej dla podmiotów (w tym miejskich jednostek organizacyjnych) zaangażowanych w walkę z pandemią. Na wyposażeniu magazynu znalazły się m.in. maseczki chirurgiczne, FFP2 i FFP3, kombinezony, rękawiczki, fartuchy, zestawy indywidualnej ochrony biologicznej, płyny do dezynfekcji.

Dystrybucja środków ochrony osobistej – Przekazano środki ochrony osobistej miejskim jednostkom organizacyjnym i innym podmiotom (Urząd Miejski, Straż Miejska, Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejski Zarząd Usług Komunalnych, Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych, Szpital Miejski nr 4, Dom Pomocy Społecznej Opoka, Dom Pomocy Społecznej Nasz Dom, Dom Pomocy Społecznej Nazaret, Sezam Śląskie Stowarzyszenie Chorych na SM, Ochotnicze Straż Pożarne w Gliwicach) w następującej liczbie:

- Płyny do dezynfekcji: 5 szt.
- Maseczki chirurgiczne: 43 000 szt.
- Maseczki wielokrotnego użytku: 700 szt.
- Maseczki higieniczne: 250 szt.
- Maseczki FFP2: 260szt.
- Maseczki FFP3: 20 szt.
- Gogle: 290 szt.
- Fartuchy: 961 szt.
- Rękawiczki jednorazowe: 816 opak.
- Kombinezony ochrony biologicznej: 225 szt.
- Zestawy ochrony biologicznej: 200 szt.

Dystrybucja maseczek i płynu do dezynfekcji otrzymanych ze Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach – Zorganizowano transport i dystrybucję 704 036 maseczek ochronnych otrzymanych ze Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, które przekazano do podmiotów medycznych, placówek oświatowych, centrów handlowych i innych miejskich jednostek organizacyjnych. Przekazano 93 szt. płynu do dezynfekcji Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gliwicach

Realizacja zadań związanych z usługą stwierdzania zgonu – W związku z obowiązującym stanem epidemii kontynuowano współpracę ze Szpitalem Miejskim związaną ze stwierdzaniem zgonów w miejscach publicznych i niepublicznych w granicach administracyjnych miasta.

Ozonowanie – Akcje przeprowadzono w wybranych placówkach użyteczności publicznej. W 2022 r. generatory ozonu użyczono Szpitalowi Miejskiemu nr 4 w Gliwicach, Straży Miejskiej, Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny, Ochotniczej Straży Pożarnej w Gliwicach-Bojkowie i Gliwicach-Brzezince.

Tabela 182. Zestawienie wydanych w 2022 roku środków ochrony osobistej

Lp.	Nazwa środków ochrony osobistej	Suma wydanych produktów	Podmioty, które otrzymały środki
1	Maseczka higieniczna	250 szt.	Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych
2	Maseczka chirurgiczna	43 000 szt.	Ośrodek Pomocy Społecznej Dom Pomocy Społecznej Nasz Dom „Sezam” Śląskie Stowarzyszenie Chorych na SM Miejski Zarząd Usług Komunalnych Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych
3	Maseczka FFP2	260 szt.	Centrum Ratownictwa Gliwice Urząd Miejski w Gliwicach
4	Maseczka FFP3	20 szt.	Centrum Ratownictwa Gliwice
5	Maseczka wielokrotnego użytku	700 szt.	Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych
6	Gogle	290 szt.	„Sezam” Śląskie Stowarzyszenie Chorych na SM
7	Kombinezon ochrony biologicznej	225 szt.	Szpital Miejski nr 4
8	Zestawy ochrony biologicznej	200 szt.	Szpital Miejski nr 4
9	Fartuchy	961 szt.	Dom Pomocy Społecznej Nazaret „Sezam” Śląskie Stowarzyszenie Chorych na SM
10	Płyn do dezynfekcji rąk	5 szt.	Miejski Zarząd Usług Komunalnych
11	Rękawiczki nitylowe/lateksowe	816 opak.	Dom Pomocy Społecznej Nasz Dom Dom Pomocy Społecznej Opoka Miejski Zarząd Usług Komunalnych Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych Straż Miejska Szpital Miejski nr 4 Ośrodek Pomocy Społecznej „Sezam” Śląskie Stowarzyszenie Chorych na SM

Rozdział 9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2022 r.

Lp.	Nazwa środków ochrony osobistej	Suma wydanych produktów	Podmioty, które otrzymały środki
			OSP w Gliwicach-Bojkowie
			OSP w Gliwicach-Brzezince
			OSP w Gliwicach-Ostropie
			Centrum Ratownictwa Gliwice

Źródło: Centrum Ratownictwa Gliwice

9.1.4. 2.6.5 Działania Wydziału Edukacji

Zdalna edukacja

Tabela 183. **Funkcjonowanie jednostek systemu oświaty w związku z czasowym ograniczeniem, zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 w roku szkolnym 2021/2022**

Okres	Tryb nauki				
	Oddziały przedszkolne	Szkoły podstawowe		Szkoły ponadpodstawowe	MOS Szkoły Specjalne
		kl. I-III	kl. IV-VIII		
01.09.2021 – 19.12.2021	stacjonarna	stacjonarna	stacjonarna	stacjonarna	stacjonarna
20.12.2021 – 09.01.2022	stacjonarna	ZDALNA	ZDALNA	ZDALNA	stacjonarna
10.01.2022 – 26.01.2022	stacjonarna	stacjonarna	stacjonarna	stacjonarna	stacjonarna
27.01.2022 – 27.02.2022	stacjonarna	stacjonarna	ZDALNA	ZDALNA	stacjonarna
28.02.2022 – 24.06.2022	stacjonarna	stacjonarna	stacjonarna	stacjonarna	stacjonarna

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Od 1 marca 2022 r. do dnia 20 grudnia 2022 r. w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych zostały zorganizowane zajęcia specjalistyczne z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej: korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym. Z tej formy pomocy skorzystało ponad 9 tys. uczniów szkół prowadzonych przez Miasto Gliwice.

9.1.5. 2.6.6 Działalność Wydziału Spraw Obywatelskich

Obsługa klientów

Tabela 184. Obsługa klientów w Wydziale Spraw Obywatelskich w latach 2020-2022

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Obsługa klientów zewnętrznych,	42 161	52 279	64 435
w tym:			
- przyjęcie wniosków o wydanie dowodu osobistego	10 164 (w tym 2 641 w formie elektronicznej, co stanowi 26,0% wszystkich wniosków)	14 591 (w tym 2 558 w formie elektronicznej, co stanowi 17,5% wszystkich wniosków)	18 465* (w tym 1 507 w formie elektronicznej, co stanowi 8,2% wszystkich wniosków)
- odbiór (wydanie) dowodu osobistego	9 925	13 909	19 219
- przyjęcie formularzy zgłoszeń meldunkowych	10 197 (w tym 1 750 w formie elektronicznej, co stanowi 17,2% wszystkich formularzy)	12 314 (w tym 2 059 w formie elektronicznej, co stanowi 16,7% wszystkich formularzy)	10 088 (w tym 1 394 w formie elektronicznej, co stanowi 13,8% wszystkich formularzy)
Pozostałe dane:			
Liczba udostępnionych danych osobowych z rejestru mieszkańców	2 591	3 244	1 409
Liczba udostępnionych danych osobowych z rejestru PESEL	2 832	4 042	3 278
Liczba udostępnionych danych jednostkowych z Rejestru Dowodów Osobistych	257	146	89
Liczba udostępnionej dokumentacji związanej z dowodem osobistym	747	615	589
Liczba wyjazdów indywidualnych bezpośrednio do miejsca zamieszkania mieszkańców Gliwic, w tym:	87	250	320
- w celu złożenia wniosku o wydanie dowodu osobistego	29	113	156
- w celu odbioru dowodów osobistych	58	137	164

Rozdział 9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2022 r.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba wydanych decyzji meldunkowych	542	554	534

* Spadek liczby wniosków w formie elektronicznej wynika ze zmiany przepisów. Od 27 lipca 2021 r. wniosek w tej formie można złożyć tylko dla osoby do 12. roku życia.

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

9.2. Działania Prezydenta miasta na rzecz obywateli Ukrainy przebywających na terenie RP

Wybuch wojny na Ukrainie 24 lutego 2022 r. i związany z nim masowy napływ ludności ukraińskiej do Polski miały istotny wpływ na wiele sfer funkcjonowania miasta. Poniżej przedstawiamy przegląd działań podjętych przez miasto w tej kwestii.

9.2.1. Działania Centrum Ratownictwa Gliwice

Centrum Ratownictwa Gliwice realizowało zadania związane z zabezpieczeniem potrzeb obywateli Ukrainy przebywających w Gliwicach.

Koordinacja prac zespołu zadaniowego – Uczestniczono w pracach powołanego przez Prezydenta Miasta zespołu zadaniowego do spraw udzielania pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Zespół koordynował działania związane z zabezpieczeniem potrzeb ludności uchodźczej, m.in. organizacją punktów informacyjnych czy uruchamianiem miejsc noclegowych.

Wyposażenie miejsc pobytu dla obywateli Ukrainy – Prowadzono działania związane z organizacją miejsc zakwaterowania, transportu sprzętu i wyposażenia:

- Zakupiono: 300 łóżek polowych, 300 koców polarowych, 100 kompletów pościeli (prześcieradeł, poduszek, kołder).
- Przyjęto z Wojewódzkiego Magazynu Obrony Cywilnej, Sprzętu Przeciwpowodziowego i Rezerw z siedzibą w Tychach: 55 łóżek polowych, 55 kompletów pościeli (prześcieradeł jednorazowych, koców i poduszek).
- Z Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych w Lublińcu odebrano 30 łóżek polowych oraz sprzęt przeznaczony na doposażenie punktu medycznego: 100 masek FFP2, 100 masek FFP3, 7 pulsoksymetrów, 7 termometrów bezdotykowych, 15 płynów do dezynfekcji rąk i powierzchni 5 l, 100 płynów do dezynfekcji rąk 100 ml, 30 opakowań rękawic nitrylowych po 200 sztuk.
- Na podstawie umowy darowizny otrzymano od Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w Katowicach: 20 łóżek polowych i 31 śpiworów.
- Zrealizowano zakup, transport i instalację wyposażenia w pomieszczeniach zlokalizowanych w budynku przy ul. Zygmunta Starego 19 na potrzeby gości z Ukrainy. Zakupiono: meble (8 łóżek), sprzęt AGD (kuchenka, pralko-suszarka, lodówka), pościel (prześcieradła, kołdry, poduszki), wyposażenie kuchenne (sztućce, noże, kubki, talerze) komplety pościeli (prześcieradła, poduszki, kołdry), ręczniki, wieszaki.

Rozdział 9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2022 r.

Kierowanie do miejsc zakwaterowania – Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego dla Miasta Gliwice kierowało obywateli Ukrainy do punktów zbiorowego zakwaterowania poza godzinami pracy Punktu Pomocy Ukrainie. W ramach zadania opracowano również procedury dla Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego dla Miasta Gliwice związane z organizacją transportu obywateli Ukrainy do miejsc zakwaterowania.

Użyczenie agregatu – W związku z planowanym wyłączeniem prądu w rejonie szkoły przy ul. Żwirki i Wigury 85, w której znajdowały się miejsca zbiorowego pobytu Ukraińców, Centrum Ratownictwa Gliwice w celu zapewnienia ciągłości zasilania obiektu użyczyło oraz zapewniło obsługę agregatu prądotwórczego.

Prowadzenie rejestrów i raportowanie – Prowadzono rejestr osobodni w celu rozliczenia z Wojewodą Śląskim środków na zakwaterowanie Ukraińców. Wysyłano raporty do Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego dotyczące liczby zakwaterowanych osób.

Przekazanie agregatów Politechnice Lwowskiej – W związku z udzieleniem pomocy rzeczowej Politechnice Lwowskiej na podstawie uchwały Rady Miasta Gliwice z 15 grudnia 2022 r. Centrum Ratownictwa Gliwice przekazało przedstawicielom lwowskiej uczelni trzy agregaty prądotwórcze wraz z przyczepą.

Tabela 185. **Wydatki poniesione przez Centrum Ratownictwa Gliwice w 2022 roku na zakupy związane z wyposażeniem miejsc pobytu obywateli Ukrainy**

Lp.	Rodzaj wydatków	Koszt w zł
1	300 łóżek polowych	96 300,00*
2	wyposażenie pomieszczeń przy ul. Zygmunta Starego 19 (sprzęt AGD, meble, wyposażenie)	21 256,90
3	300 koców polarowych	17 376,00
4	100 kompletów pościeli	15 568,15

* Środki poniesione na zakup łóżek polowych zostały zrefundowane przez Wojewodę Śląskiego

Źródło: Centrum Ratownictwa Gliwice

9.2.2. Działania Ośrodka Pomocy Społecznej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach od samego początku trwającego konfliktu zbrojnego na terytorium Ukrainy rozpoczął działania pomocowe na rzecz obywateli Ukrainy przybywających na teren Miasta Gliwice.

Zapewnienie schronienia i pomocy obywatelom Ukrainy – Już 04/05.03.2022r., pracownicy OPS rozpoczęli obsługiwanie miejsca zbiorowego zakwaterowania w Schronisku Młodzieżowym „Ślązaczek” oraz w Internacie przy Zespole Szkół Techniczno-Informatycznych mieszczących się przy ul. Krakusa 16 w Gliwicach. W Gliwicach w 2022 roku działało 16 obiektów zakwaterowania zbiorowego:

- Budynek biurowy Stellantis Gliwice Sp. z o.o. ul. Adama Opla 1, 44-100 Gliwice;
- Dom Pomocy Społecznej „NASZ DOM” w Gliwicach ul. Derkacza 10, 44-120 Gliwice;
- Dom studencki Karlik – Politechnika Śląska w Gliwicach, Gliwice, ul. Kujawska 10;
- Gliwicka Przystań 35, ul. Warszawska 35A, 44-100 Gliwice;
- Hostel Leśny, ul. Toszecka 137, 44-100 Gliwice;
- Hostel Malinowski Gliwice, ul. Narutowicza 25, 44-109 Gliwice;

Rozdział 9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2022 r.

- Internat Zespołu Szkół Techniczno-Informatycznych w Gliwicach, ul. Krakusa 16, 44-100 Gliwice;
- Jasna 31B, ul. Jasna 31B, 44-100 Gliwice;
- Politechnika Śląska w Gliwicach – Dom Asystenta, ul. Kochanowskiego 35;
- Politechnika Śląska w Gliwicach – DS. Karolinka, ul. Kujawska 8;
- Politechnika Śląska w Gliwicach – DS. Ondraszek, ul. Kujawska 2;
- Politechnika Śląska w Gliwicach – DS. Piast, ul. Łużycka 10;
- Politechnika Śląska w Gliwicach – DS. Rzepicha, ul. Łużycka 28;
- Politechnika Śląska w Gliwicach – DS. Strzecha, ul. Kujawska 4;
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe „Ślązaczek” w Zespole Szkół Techniczno-Informatycznych w Gliwicach, ul. Krakusa 16, 44-100 Gliwice;
- Szpital Miejski nr 4 w Gliwicach Sp. z o.o., ul. Zygmunta Starego 19, 44-100 Gliwice.

W Gliwicach udzielane było również schronienie na salach gimnastycznych – osoby, które tam przebywały, zostały przeniesione do uruchomionego po remoncie DS. Rzepicha, Hostelu Leśnego oraz Hostelu Malinowski.

Łącznie w 2022 r. w ww. obiektach schronienie znalazły 1803 osoby z Ukrainy. Zgodnie z ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa Ośrodek Pomocy Społecznej zapewniał obywatelom Ukrainy bezpłatne porady prawne, pomoc psychologiczną, odpowiadał za zapewnienie wyżywienia. W 2022 roku w Gliwicach funkcjonował Punkt Pomocy Ukrainie. Działania rozpoczęto w marcu a punkt koordynowany był przez Centrum Inicjatyw Społecznych przy współudziale pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej. W kwietniu działania informacyjne przeniesiono do obiektu przy ul. Jasnej 31B, gdzie w tym samym czasie został uruchomiony punkt zbiorowego zakwaterowania dla obywateli Ukrainy. W powstanie punktu, jego urządzenie oraz zakwaterowanie osób przeniesionych z sal gimnastycznych zaangażowani byli pracownicy tut. Ośrodka.

„Gliwicka Przystań 35” – 9 maja 2022 roku została uruchomiona „Gliwicka Przystań 35” przy ul. Warszawskiej 35A, w której schronienie mogło uzyskać 90 obywateli Ukrainy. Do „Gliwickiej Przystani 35” został przeniesiony punkt informacyjny, który funkcjonuje do dziś. Za jego obsługę odpowiada Ośrodek Pomocy Społecznej. Miejsce powstało przy zaangażowaniu pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach. Realizacja pomysłu możliwa była dzięki sponsorom, którzy przekazali darowizny o łącznej wysokości 523 567,19 zł. „Gliwicka Przystań 35” w dalszym ciągu pozyskuje darczyńców i podnosi standard działania.

Tabela 186. **Darowizny sponsorów w związku z tworzeniem „Gliwickiej Przystani 35”**

Lp.	Darczyńca	Kwota darowizny (zł)
1	ALDI Sp. z o.o.	3 016,30
2	Electrolux Poland Sp. z o.o.	27 478,23
3	Outsolution – Dawid Bartkowski	1 000,00
4	Mapei Polska Sp. z o.o.	79 356,33
5	IKEA RETAIL Sp. z o.o.	304 300,37
6	Johnson Matthey Poland Sp. z o.o.	27 641,60
7	ROCA Polska Sp. z o.o.	33 335,00
8	SEST-LUVE-POLSKA Sp. z o.o.	23 117,34

Rozdział 9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2022 r.

Lp.	Darczyńca	Kwota darowizny (zł)
9	Leroy-Merlin Polska Sp. z o.o.	708,85
10	AIUT Sp. z o.o.	6 945,44
11	EUVIC S.A.	16 667,73
	Suma	523 567,19

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej

Łączna kwota jaka została wydana na zapewnienie zakwaterowania, zapewnienie wyżywienia, obsługę zadań realizowanych na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy, zapewnienie środków czystości i higieny osobistej oraz innych produktów, obsługę Miejskiego punktu pomocy obywatelom Ukrainy przy ul. Jasnej 31B, zakupu sprzętu i wyposażenia wspierającego realizację zadań związanych z pomocą dla obywateli Ukrainy, dostosowanie budynku przy ul. Warszawskiej 35a na potrzeby zakwaterowania obywateli Ukrainy oraz pozostałe wydatki wspierające realizację zadań związanych z pomocą dla obywateli Ukrainy wyniosła 1 711 728,11zł.

Zbiórka darów na rzecz obywateli Ukrainy – W mieście prężnie funkcjonował również Miejski Punkt Zbiórki Darów koordynowany przez Stowarzyszenie GTW. Od początku jego istnienia mieszkańcy, służby miejskie, instytucje oraz pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej brali czynny udział w jego działaniu. Punkt został zamknięty 6 maja 2022 r., w trakcie swojego funkcjonowania zabezpieczył potrzeby około 17 tysięcy osób, które uciekając przed wojną znalazły schronienie w Gliwicach i powiecie gliwickim.

Projekty współfinansowane ze środków UE na rzecz obywateli z Ukrainy – W sierpniu i wrześniu 2022 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach rozpoczął realizację 3 projektów oferujących wsparcie na rzecz obywateli Ukrainy.

- Projekt „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – Gliwice – miast na prawach powiatu - cz. 1” współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020
Projekt realizowany w okresie 01.08.2022–30.06.2023
wartość projektu: 362 451,75 zł
kwota dofinansowania: 308 083,98 zł
- Projekt „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – Gliwice – miast na prawach powiatu - cz. 2” współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020
Projekt realizowany w okresie 01.09.2022–30.06.2023
wartość projektu: 392 247,25 zł
kwota dofinansowania: 333 410,16 zł
- Projekt „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – Gliwice – miast na prawach powiatu - cz. 3” współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020
Projekt realizowany w okresie 01.09.2022–30.06.2023
wartość projektu: 373 693,75 zł
kwota dofinansowania: 317 639,68 zł

Rozdział 9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2022 r.

Projekty skierowane są łącznie do 96 osób pochodzenia ukraińskiego, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od 24.02.2022r., w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę i zamieszkują na terenie Miasta Gliwice. W projektach uczestniczyć mogą osoby należące do grupy docelowych odbiorców Projektu, przy czym preferowane są osoby pozostające bez pracy, osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby doświadczające wielowymiarowego wykluczenia społecznego.

Projekty – „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – Gliwice – miasto na prawach powiatu cz. 1, cz. 2, cz. 3,” mają na celu poprawę funkcjonowania rodzin dotkniętych skutkami kryzysu migracyjnego związanego z wojną na terenie Ukrainy.

Podsumowanie działań OPS dot. pomocy obywatelom Ukrainy

W 2022 roku:

- udzielono informacji/ wsparcia/pomocy 10 134 osobom
- udzielono 14 bezpłatnych konsultacji prawnych
- zrealizowano 217 porad psychologicznych,
- udzielono informacji dotyczących zakwaterowania 806 osobom
- skierowano do zakwaterowania 227 rodzin

Pracownicy Ośrodka pomocy Społecznej w Gliwicach realizowali ponadto:

- zbiórki odzieży, żywności oraz środków czystości dla obywateli Ukrainy oraz dysponowali tymi środkami w zależności od potrzeb;
- udzielali pomocy w wypełnianiu wniosków o świadczenia pieniężne w asyście zatrudnionych tłumaczy;
- udzielali w asyście zatrudnionego tłumacza informacji w obszarach: zdrowotnym, oświatowym oraz związanym z rynkiem pracy w tym na temat nostryfikacji dyplomów szkół wyższych przez obywateli Ukrainy chcących wykonywać wyuczony zawód w Polsce;
- realizują szeroko rozumiane wsparcie obywateli ukraińskich zamieszkałych w wielu punktach zbiorowego zakwaterowania w obszarach: zdrowotnym, socjalno-bytowym, opiekuńczo-wychowawczym, edukacyjnym, zawodowym;
- realizują działania interwencyjne, edukacyjne oraz wspierające w pozostałych placówkach zakwaterowania zbiorowego na terenie Gliwic;
- pozyskali środki ochrony osobiste tj. rękawiczki jednorazowe i maseczki na potrzeby osób zakwaterowanych w Gliwickiej Przystani;
- pozyskali różnego rodzaju darowizny dla Ukraińców, w tym dużą dostawę żywności na okres Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku;
- zorganizowali spotkania edukacyjne dla Ukraińców we współpracy z Policją w obszarach: prawa opiekuńczo-wychowawczego w Polsce, w tym konsekwencji nieprawidłowego sprawowania opieki nad niepełnoletnimi dziećmi oraz prawa ruchu drogowego.

9.2.3. Działania Powiatowego Urzędu Pracy

Od 24.02.2022r. w Powiatowym Urzędzie Pracy rejestracji dokonało 582 osób pochodzenia ukraińskiego (450 Miasto / 132 Powiat), w tym 536 kobiet (414 Miasto / 122 Powiat).

Kampania informacyjna do pracodawców i potencjalnych pracowników – Na przestrzeni 2022 r. PUP Gliwice prowadził szeroką kampanię informacyjną, m.in. z wykorzystaniem prasy i radia, skierowaną do lokalnych pracodawców, zachęcającą do zatrudniania obywateli Ukrainy. Na bieżąco pozyskiwano wszelkie informacje dot. możliwości takiego zatrudniania. Utrzymywano kontakt z pracodawcami potencjalnie zainteresowanymi zatrudnieniem Ukraińców. Tłumaczono oferty pracy na język ukraiński i upowszechniano przetłumaczone oferty m.in. w siedzibie PUP w specjalnie przygotowanych gablotach oraz przekazywano je uciekinierom z Ukrainy przebywającym w ośrodku „Gliwicka Przysiań 35”.

W efekcie tych i innych kompleksowych działań Urzędu, w tym profesjonalnego doradztwa i poradnictwa zawodowego, w okresie od 24.02.2022 r. do 31.12.2022 r. pracodawcy z Gliwic i Powiatu Gliwickiego zgłosili w PUP zatrudnienie 5421 obywateli Ukrainy, z tego 3610 stanowiły kobiety.

Ponadto, wykorzystując środki Funduszu Pracy, sfinansowano różne formy zatrudnienia 77 obywateli Ukrainy, w tym 76 kobiet (m.in. doposażenie stanowisk pracy, roboty publiczne, staże).

Szkolenia – Szkoleniami w zakresie intensywnej, sześciotygodniowej nauki języka polskiego (ogólnymi i branżowymi, w tym dla lekarzy, pielęgniarek, handlowców), objętych zostało 220 obywateli Ukrainy. 128 uczestnikom tych szkoleń zwrócono koszty dojazdu na szkolenie, 29 sfinansowano koszty opieki nad dzieckiem, a wszystkim wypłacono stypendium szkoleniowe – 1 565 zł netto miesięcznie.

Dla 10 osób zostało też zorganizowane szkolenie pn. „Pracownik magazynowy”, w ramach Projektu „Wsparcie cudzoziemców przez PSZ (Publiczne Służby Zatrudnienia) Województwa Śląskiego”. Uczestnicy ww. szkolenia to absolwentki kursów języka polskiego organizowanych w poprzednich miesiącach. PUP Gliwice wspiera więc obywateli Ukrainy zarówno w zakresie pomocy w opanowaniu znajomości języka polskiego, jak również w zdobyciu zawodu, w którym będą mogli poszukiwać zatrudnienia na terenie Polski.

Inne działania PUP

- Dla lekarzy i pielęgniarek z Ukrainy dodatkowym wsparciem, udzielanym przez PUP, było i nadal pozostaje finansowanie opłaty pobieranej za postępowanie nostryfikacyjne dyplomów, zgodnie z nowo dodanym art. 40a Ustawy o promocji zatrudnienia (...).
- Dla ułatwienia kontaktu z napływającą ludnością dwie Ukrainki odbywały w Urzędzie staż i dwoje obywateli Ukrainy zatrudniono na czasowe umowy o pracę.
- Na koniec grudnia 2022 r. w rejestrze PUP pozostawało 159 obywateli Ukrainy. Pozostali wrócili do kraju, zmienili miejsce pobytu lub podjęli pracę.
- Zawarto porozumienia pomiędzy PUP a Śląską Izbą Pracodawców (mające na celu aktywizację zawodową Ukraińców) oraz z Parafią Rzymskokatolicką św. Jacka w Gliwicach (w sprawie refundacji świadczeń integracyjnych dla gości z Ukrainy będących uczestnikami Centrum Integracji Społecznej).
- Zarówno przybysze, jak i pracodawcy mogą uzyskać w szerokim zakresie wsparcie informacyjne w Punkcie Kontaktowo-Informacyjnym działającym na terenie PUP Gliwice.

9.2.4. Działania Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny

Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach odpowiedzialne było za kwestie związane z opiekunem tymczasowym zgodnie z art. 25-25a ustawy z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa. W okresie od 1 kwietnia do 31 grudnia 2022 r. Centrum otrzymało 180 postanowień z Sądu Rejonowego w Gliwicach z wyznaczeniem opiekunów tymczasowych dla małoletnich obywateli Ukrainy.

W powyższym okresie pod opieką 7 pracowników tut. Centrum oraz tłumacza pozostawało 140 opiekunów tymczasowych oraz 212 małoletnich obywateli Ukrainy. Wizyty pracowników odbywały się w miejscu zamieszkania rodzin.

9.2.5. Działania Straży Miejskiej

W Straży Miejskiej wprowadzono zmiany organizacyjne w pracy jednostki, pozwalające na niezwłoczne realizowanie bieżącej pomocy Ukraińcom. W związku z zaistniałą sytuacją, główne działania Straży Miejskiej związane były z przewozem osób i rzeczy, całodobowym nadzorem nad miejscami ich przebywania, patrolowaniem miejsc przybywania nowych osób i przewożeniem paczek z pomocą. Zadaniem priorytetowym w tym czasie były: sprawne udzielanie pomocy i współpraca z podmiotami, które były zaangażowane w udzielanie potrzebującym. Zrealizowano 489 działań, wśród których przeprowadzono 313 kontroli miejsc newralgicznych pod względem przebywania Ukraińców. W przypadku potrzeby przewiezienia osób udzielono pomocy 72 razy. Angażowano się również w dostarczanie paczek z pomocą 39 razy.

9.2.6. Działania Wydziału Spraw Obywatelskich

- Przyjęto 7 218 wniosków o nadanie numeru PESEL ze statusem UKR, przywrócono lub ponownie nadano 151 statusów UKR
- 378 obywateli Ukrainy posiadających już numer PESEL ze statusem UKR złożyło wnioski indywidualne o nadanie Profilu Zaufanego, natomiast 2 620 osób wnioskowało o nadanie Profilu Zaufanego łącznie z podaniem o przydzielenie nr PESEL

9.2.7. Działania Wydziału Edukacji

Od 27 lutego 2022 r. do szkół i przedszkoli w Gliwicach byli przyjmowani uczniowie i dzieci z Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Od marca do czerwca roku szkolnego 2021/2022 sytuacja dotycząca liczby przyjętych dzieci i uczniów była bardzo dynamiczna z uwagi na częste zmiany miejsc ich pobytu czy powroty na Ukrainę.

W roku szkolnym 2021/2022 utworzono 7 oddziałów przygotowawczych na poziomie szkoły podstawowej, a od września 2022 r. 3 oddziały przygotowawcze (dla uczniów, którzy podlegają obowiązkowi szkolnemu lub obowiązkowi nauki, ale nie znają języka polskiego lub znają go na poziomie niewystarczającym do nauki w regularnych klasach).

Do końca czerwca 2022 w 16 szkołach zatrudniono 21 osób z Ukrainy w charakterze pomocy nauczyciela. Osoby te wspierały szkoły w komunikowaniu się z uczniami i ich opiekunami, w integracji ze środowiskiem szkolnym oraz często udzielały pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Od września 2022 r. jako pomoc nauczyciela zostało zatrudnionych 25 osób.

Rozdział 9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2022 r.

Tabela 187. **Średniomiesięczna liczba ukraińskich dzieci i uczniów przyjętych do przedszkoli, oddziałów przedszkolnych, szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych**

Okres	Liczba dzieci/ uczniów	Wychowanie przedszkolne		Szkoly podstawowe		Szkoly ponadpodstawowe	
		publiczne	niepubliczne	publiczne	niepubliczne	publiczne	niepubliczne
Marzec 2022	452	71	10	312	22	27	10
Kwiecień 2022	1 355	336	30	843	48	76	22
Maj 2022	1 464	381	33	902	46	80	22
Czerwiec 2022	1 370	364	30	839	44	71	22
Wrzesień 2022	1 537	324	20	1 007	28	142	16
Październik 2022	1 534	339	22	993	27	136	17
Listopad 2022	1 515	335	21	985	28	131	15
Grudzień 2022*	-	-	-	-	-	-	-

* Do 31.01.2023 MEiN nie opublikowało danych.

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 188. **Oddziały przygotowawcze**

Szkoła	Opis oddziału	Liczba uczniów
2021/2022		
Szkoła Podstawowa nr 15 im. Ignacego Jana Paderewskiego w Gliwicach w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 12 w Gliwicach	Oddział przygotowawczy dla uczniów poziom klas I-III	22
	Oddział przygotowawczy dla uczniów poziom klas IV-VI	22
	Oddział przygotowawczy dla uczniów poziom klas VII-VIII	24
Szkoła Podstawowa nr 20 im. Powstańców Śląskich w Gliwicach w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 10 w Gliwicach	Oddział przygotowawczy dla uczniów poziom klas I-III	15
	Oddział przygotowawczy dla uczniów poziom klas IV-VI	19
	Oddział przygotowawczy dla uczniów poziom klas VII-VIII	24
	Oddział przygotowawczy dla uczniów poziom klas VIII	25
2022/2023		
Szkoła Podstawowa nr 15 im. Ignacego Jana Paderewskiego w Gliwicach	Oddział przygotowawczy dla uczniów poziom klas I-III	17

Rozdział 9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2022 r.

Szkoła	Opis oddziału	Liczba uczniów
2021/2022		
w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 12 w Gliwicach	Oddział przygotowawczy dla uczniów poziom klas IV-VI	13
	Oddział przygotowawczy dla uczniów poziom klas VII-VIII	22

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 189. **Działania na rzecz dzieci i uczniów z Ukrainy**

Organizator	Opis działania
Centrum Sportowo-Kulturalne „Łabędź” przy współpracy z Radą Dzielnicy Łabędy oraz Zespołem Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Gliwicach Akcja „Plecaczek”	413 plecaczków przekazanych do punktów recepcyjnych na trzech przejściach granicznych (Dołhobyczów-Uhrynów, Hrubieszów-Włodzimierz Wołyński, Medyka-Szeginie) 148 plecaczków przekazanych do gliwickich szkół podstawowych oraz przedszkoli, by powitać ukraińskie dzieci, które rozpoczynają edukację w naszym mieście, 40 plecaczków przekazanych do Centrum Kultury Victoria w Gliwicach, 17 plecaczków przekazanych ukraińskim dzieciom, które wraz z rodzicami odwiedziły Centrum Sportowo-Kulturalne „Łabędź” w celu uzyskania pomocy.
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12 w Gliwicach	Zorganizowano naukę j. polskiego dorosłych dla 73 osób z Ukrainy.
I Liceum Ogólnokształcące w Gliwicach V Liceum Ogólnokształcące w Gliwicach	7 kwietnia 2022 r. w Hali Sportowej przy I Liceum Ogólnokształcącym w Gliwicach koncert charytatywny Chóru I LO i V LO w Gliwicach „Dla Ukrainy”. Podczas koncertu zaprezentowano pieśni, występy wokalne i taneczne ukraińskich uczennic. Dochód z koncertu został przeznaczony na pomoc dla Ukraińców.
Szkoły i placówki oświatowe	Zakup pomocy dydaktycznych oraz dodatkowego wyposażenia: komputerów, laptopów, tabletów, notebooków, tablic multimedialnych, monitorów, kalkulatorów, krzeseł i stolików, ławek, leżaków do przedszkoli, szafek, mebli do oddziałów przedszkolnych, podręczników, ćwiczeń, słowników językowych, translatorów, lektur w języku ukraińskim, gier i zabaw dydaktycznych, zabawek dla dzieci przedszkolnych, książek i gier do nauki języka polskiego, książek metodycznych dla nauczycieli, artykułów papierniczych.

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 190. **Wsparcie zorganizowane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w roku szkolnym 2021/2022**

Diagnoza, orzeczenia dla dzieci z Ukrainy	Liczba uczniów
Liczba przeprowadzonych diagnoz	38
Liczba wydanych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego	14
Liczba wydanych orzeczeń o potrzebie nauczania indywidualnego	1
Liczba wydanych opinii	5
Pomoc terapeutyczna indywidualna (liczba dzieci)	4
Pomoc terapeutyczna grupowa (liczba grup wsparcia dla uczniów od 12 roku życia)	9

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 191. **Liczba przyjętych dzieci z Ukrainy do gliwickich szkół i przedszkoli, stan na 30 września 2022 r.**

	Liczba dzieci
Ogółem liczna uczniów i dzieci, w tym:	1 545
- wychowanie przedszkolne (przedszkola i oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych)	363 (342 w publicznych, 21 w niepublicznych)
- szkoły podstawowe	1 029 (1 002 w publicznych, w tym: 50 w oddziałach przygotowawczych, 27 w niepublicznych)
- szkoły ponadpodstawowe	153 (134 w prowadzonych przez JST, 19 w nieprowadzonych przez JST)

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Spis tabel

Tabela 1.	Powierzchnia wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, województwa śląskiego i Polski – stan na 31 grudnia 2022 roku	5
Tabela 2.	Powierzchnia Gliwic z podziałem na dzielnice – stan na 2022 rok.....	6
Tabela 3.	Wybrane wskaźniki demograficzne dla Gliwic, wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, województwa śląskiego i Polski w 2021 roku	7
Tabela 4.	Liczba mieszkańców Gliwic według rodzaju pobytu oraz w podziale na płeć w latach 2018–2022.....	7
Tabela 5.	Napływ i odpływ ludności w Gliwicach w latach 2018–2022.....	7
Tabela 6.	Liczba przyjętych zgłoszeń meldunkowych (z podziałem na obywatelstwo) oraz liczba nadanych numerów PESEL dla cudzoziemców w Gliwicach w latach 2018–2022.....	8
Tabela 7.	Liczba osób zameldowanych na pobyt stały w dzielnicach Gliwic w latach 2018–2022	9
Tabela 8.	Urodzenia żywe i zgony w latach 2018–2022.....	9
Tabela 9.	Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców jako wskaźnik demograficzny w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2017–2021.....	10
Tabela 10.	Liczba małżeństw w Gliwicach w latach 2018–2022.....	10
Tabela 11.	Liczba rozwodów i separacji w Gliwicach w latach 2018–2022.....	10
Tabela 12.	Radni Rady Miasta Gliwice kadencji 2018–2023	12
Tabela 13.	Uchwały podjęte w 2022 roku – podział ze względu na wnioskodawcę	14
Tabela 14.	Uchwały podjęte w 2022 roku – podział ze względu na kategorie	14
Tabela 15.	Rady dzielnic w Gliwicach i ich przewodniczący w kadencji 2019–2024	16
Tabela 16.	Liczba obsadzonych etatów w wydziałach Urzędu Miejskiego w Gliwicach z uwzględnieniem osób zatrudnionych na zastępstwo w latach 2018–2022.....	17
Tabela 17.	Statystyka spraw w Biurze Obsługi Interesantów, Referacie Rejestracji Pojazdów oraz Wydziale Spraw Obywatelskich w latach 2018–2022.....	19
Tabela 18.	Informatyzacja Urzędu Miejskiego w Gliwicach w latach 2018–2022	22
Tabela 19.	Liczba wniosków składanych i zadań wybranych do realizacji w latach 2018–2022.....	29
Tabela 20.	Typy projektów, jakie były wybierane przez gliwiczian w budżecie partycypacyjnym (GBO) w latach 2018–2022.....	29
Tabela 21.	Struktura gliwickich organizacji pozarządowych według głównych obszarów działalności w latach 2018–2022	36
Tabela 22.	Liczba inicjatyw nakierowanych na pielęgnowanie dziedzictwa historycznego i kulturowego miasta oraz liczba zaangażowanych w nie osób w latach 2018–2022	36
Tabela 23.	Wolontariat w Gliwicach w latach 2018–2022.....	37
Tabela 24.	Szkolenia, warsztaty i konsultacje organizowane przez GODS w latach 2018–2022.....	37
Tabela 25.	Konkursy i nabory wniosków inicjowane przez miasto w latach 2018–2022.....	37
Tabela 26.	Dotacje celowe na zadania przekazane do realizacji organizacjom pozarządowym w latach 2018–2022.....	38
Tabela 27.	Wartość złożonych w 2022 roku przez Miasto Gliwice wniosków o dofinansowanie z UE [zł]	39
Tabela 28.	Liczba i wartość podpisanych przez Miasto Gliwice umów o dofinansowanie z UE [zł]	41
Tabela 29.	Sprzedaż miejskich nieruchomości zabudowanych w latach 2018–2022	44
Tabela 30.	Struktura komunalnych lokali mieszkalnych w budynkach w latach 2018–2022	46
Tabela 31.	Inwestycje i remonty Zarządu Budynków Miejskich i Towarzystwa Budownictwa Społecznego w latach 2018–2022.....	46

Tabela 32.	Inwestycje i remonty Zarządu Budynków Miejskich II Towarzystwa Budownictwa Społecznego w latach 2018–2022.....	47
Tabela 33.	Zaległości czynszowe w mieszkaniach komunalnych w latach 2018–2022 – narastająco [tys. zł]	48
Tabela 34.	Liczba lokali socjalnych przyznanych w poszczególnych latach a zidentyfikowane potrzeby (lata 2018–2022)	49
Tabela 35.	Liczba mieszkań i lokali użytkowych oddanych do użytku przez ZBM I i II TBS w 2022 roku.....	49
Tabela 36.	Wpływy do budżetu z tytułu pierwszych opłat za ustanowienie użytkowania wieczystego gruntów, związanych ze zbywaniem lokali, w latach 2018–2022 [zł netto]	49
Tabela 37.	Przeniesienie własności nieruchomości miejskich, z podziałem według tytułów prawnych, w latach 2018–2022.....	50
Tabela 38.	Decyzje, opinie i inne zadania w latach 2018–2022	51
Tabela 39.	Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które weszły w życie w latach 2018–2022	52
Tabela 40.	Lista miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego będących w trakcie sporządzania – stan na 31 grudnia 2022 roku	54
Tabela 41.	Lista miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych, jeszcze nieobowiązujących – stan na 31 grudnia 2022 roku	57
Tabela 42.	Dane dotyczące struktury opinii konserwatorskich remontów elewacji i dachów realizowanych w latach 2018–2022	58
Tabela 43.	Struktura wydanych pozwoleń na budowę (w tym zgłoszeń budowy) w latach 2018–2022.....	58
Tabela 44.	Pozwolenia na budowę na przedsięwzięcia komercyjne, z podziałem na rodzaj inwestycji, w latach 2018–2022	59
Tabela 45.	Pozwolenia na budowę na przedsięwzięcia mieszkaniowe (w tym zgłoszenia budowy), z podziałem na rodzaj inwestycji, w latach 2018–2022	59
Tabela 46.	Decyzje, opinie i inne zadania w latach 2018–2022	59
Tabela 47.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości wyremontowanych kamienic sprzed 1945 roku w latach 2018–2022	60
Tabela 48.	Działki przygotowane na cele mieszkaniowe w latach 2018–2022.....	60
Tabela 49.	Liczba zarejestrowanych pojazdów oraz liczba wydanych praw jazdy w latach 2018–2022.....	61
Tabela 50.	Liczba pojazdów sprowadzanych z zagranicy w latach 2018–2022.....	61
Tabela 51.	Liczba ośrodków szkolenia kierowców oraz liczba instruktorów nauki jazdy w latach 2018–2022.....	61
Tabela 52.	Liczba postępowań w sprawie cofnięcia uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi, prowadzona na podstawie otrzymanych orzeczeń sądowych w latach 2018–2022.....	61
Tabela 53.	Wypadki komunikacyjne w Gliwicach i w pobliskich gminach w latach 2021–2022.....	63
Tabela 54.	Stan taboru PKM Sp. z o.o. w Gliwicach i zestawienie środków z budżetu miasta na zakup autobusów w latach 2018–2022	63
Tabela 55.	Działalność usługowa PKM w latach 2018–2022	64
Tabela 56.	Dotacje z budżetu miasta na komunikację publiczną w latach 2018–2022 (przekazane do G-ZM*) [tys. zł]	64
Tabela 57.	Przebieg istniejących tras rowerowych – stan na 31 grudnia 2022 roku	64
Tabela 58.	Inwestycje i remonty w zakresie transportu – drogi, obiekty mostowe	69
Tabela 59.	Inwestycje i remonty w zakresie gospodarki komunalnej, ochrony środowiska i zagospodarowania terenów	70
Tabela 60.	Inwestycje w zakresie technologii	71
Tabela 61.	Inwestycje i remonty w zakresie kultury fizycznej i sportu.....	71
Tabela 62.	Inwestycje i remonty zrealizowane w placówkach oświatowych	71
Tabela 63.	Inwestycje i remonty w zakresie obiektów i terenów użyteczności publicznej	72
Tabela 64.	Inwestycje i remonty w zakresie gospodarki mieszkaniowej.....	74

Tabela 65.	Zakup urządzeń, ruchomości itp.....	75
Tabela 66.	Inne inwestycje	76
Tabela 67.	Liczba i wartość udzielonych zamówień publicznych w latach 2018–2022 [tys. zł]	76
Tabela 68.	Powietrze – poziom zanieczyszczenia środowiska w mieście w latach 2018–2022.....	79
Tabela 69.	Stężenie pyłu zawieszonego PM10 w Gliwicach, Katowicach, Sosnowcu i Tychach w latach 2018–2022.....	79
Tabela 70.	Powierzchnia zieleni w Gliwicach w latach 2018–2022 [ha].....	80
Tabela 71.	Udział powierzchni terenów zielonych w powierzchni ogółem wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w roku 2021 [%]	81
Tabela 72.	Parki w Gliwicach – powierzchnia [ha], stan na 31 grudnia 2022 roku.....	81
Tabela 73.	Nasadzanie i wycinka* drzew na terenach miejskich (bez uwzględnienia terenów prywatnych) w Gliwicach w latach 2018–2022 [szt.].....	81
Tabela 74.	Nasadzenia krzewów i kwiatów sezonowych w Gliwicach w latach 2018–2022 [szt.].....	82
Tabela 75.	Wielkość terenów zielonych [ha] przypadających na 100 tys. mieszkańców	82
Tabela 76.	Wybrane wydarzenia edukacyjno-promocyjne w Gliwicach w 2022 roku	85
Tabela 77.	Liczba i wartość dotacji na wdrożenie systemów grzewczych mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska w latach 2018–2022	86
Tabela 78.	Liczba i wartość dotacji na instalacje Odnawialnych Źródeł Energii w latach 2018–2022.....	87
Tabela 79.	Struktura odbiorców wody w Gliwicach ze względu na cel wykorzystania wody w latach 2018–2022 [tys. m ³].....	88
Tabela 80.	Struktura wody pobranej ze względu na źródło pochodzenia w latach 2018–2022 [tys. m ³ /%].....	88
Tabela 81.	Dobowe zużycie wody w litrach w przeliczeniu na jednego mieszkańca Gliwic w latach 2018–2022.....	89
Tabela 82.	Długość sieci infrastrukturalnej na terenie Gliwic w latach 2018–2022 [km]	89
Tabela 83.	Ścieki odprowadzane z terenu Gliwic kanalizacją i transportem asenizacyjnym, średnio na dobę, w latach 2018–2022	90
Tabela 84.	Ścieki odprowadzane z całego obszaru działania PWiK Gliwice w latach 2018–2022.....	90
Tabela 85.	Ilość odprowadzanych ścieków z podziałem na gospodarstwa domowe, przemysł i inne w latach 2018–2022 [m ³]*	90
Tabela 86.	Odpady przyjmowane do instalacji przetwarzania odpadów oraz sprzedaż energii z elektrowni biogazowej w latach 2018–2022 [Mg].....	91
Tabela 87.	Selektywna zbiórka odpadów w latach 2018–2022	92
Tabela 88.	Odpady przyjmowane do PSZOK w latach 2018–2022 [Mg].....	92
Tabela 89.	Liczba podmiotów gospodarczych w Gliwicach w latach 2017–2021 według rodzaju działalności	98
Tabela 90.	Podmioty gospodarcze nowo zarejestrowane według sektorów własnościowych w Gliwicach w latach 2017–2021	99
Tabela 91.	Wnioski o ogłoszenie upadłości firm z terenu miasta w latach 2017–2021	100
Tabela 92.	Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2017–2021	100
Tabela 93.	Wielkość terenów przygotowanych pod inwestycje oraz liczba rozstrzygniętych przetargów w mieście w latach 2018–2022.....	101
Tabela 94.	Liczba ofert pracy zgłaszanych od stycznia do grudnia w latach 2020–2022 według statystyki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	104
Tabela 95.	Liczba osób pracujących, w podmiotach gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 10 osób, w Gliwicach i wybranych miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2018–2021	105
Tabela 96.	Liczba nowych miejsc pracy zgłoszonych przez pracodawców do PUP w latach 2018–2022.....	106

Tabela 97.	Stopa bezrobocia i liczba bezrobotnych w Gliwicach, w wybranych miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, w województwie śląskim i kraju w latach 2018–2022.....	107
Tabela 98.	Osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gliwicach w latach 2018–2022	107
Tabela 99.	Struktura wiekowa osób bezrobotnych w Gliwicach w latach 2018–2022	108
Tabela 100.	Struktura wykształcenia osób bezrobotnych w Gliwicach w latach 2018–2022	108
Tabela 101.	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2018–2022	109
Tabela 102.	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2017–2021 [%]	110
Tabela 103.	Budżet Miasta Gliwice w latach 2018–2022 [tys. zł].....	113
Tabela 104.	Dochody miasta z podziałem na źródła dochodów w latach 2018–2022 [tys. zł]	115
Tabela 105.	Wpływy z lokalnych podatków i opłat w latach 2018–2022 [tys. zł]	116
Tabela 106.	Stopa obsługi zadłużenia (wydatki związane z obsługą zadłużenia jako odsetek dochodów własnych gminy) w latach 2018–2022.....	117
Tabela 107.	Struktura wydatków Miasta Gliwice w latach 2018–2022 [tys. zł]	118
Tabela 108.	Wydatki w podziale na działy klasyfikacji budżetowej w latach 2018–2022 [tys. zł]	118
Tabela 109.	Dochody z odsetek od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych w latach 2018–2022 [tys. zł]	122
Tabela 110.	Oceny ratingowe w wybranych miastach – stan na 31 grudnia 2022 roku	122
Tabela 111.	Wykaz spółek komunalnych i innych spółek prawa handlowego, w których miasto posiada udziały i akcje – stan na 31 grudnia 2022 roku.	123
Tabela 112.	Wartość mienia Miasta Gliwice	125
Tabela 113.	Nieruchomości niezabudowane i zabudowane, włączone do majątku miasta w latach 2018–2022.....	126
Tabela 114.	Liczba placówek ochrony zdrowia, stan na 31 grudnia 2022 roku	127
Tabela 115.	Problem narkomanii na terenie Gliwic i powiatu gliwickiego w latach 2018–2022.....	131
Tabela 116.	Przestępstwa w zakresie problemów narkomanii na terenie Gliwic i powiatu gliwickiego w latach 2018–2022	131
Tabela 117.	Dane dotyczące opieki nad dziećmi do lat 3 w Gliwicach w latach 2018–2022.....	132
Tabela 118.	Placówki wsparcia dziennego – dane za 2022 rok	133
Tabela 119.	Świadczenia z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w latach 2018–2022	137
Tabela 120.	Struktura ponoszonych wydatków w ramach wybranych zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2018–2022.....	140
Tabela 121.	Liczba miejsc i podopieczni w Domu Pomocy Społecznej „Opoka” dla osób somatycznie chorych w latach 2018–2022	141
Tabela 122.	Liczba miejsc i podopieczni w Domu Pomocy Społecznej „Nasz Dom” w latach 2018–2022	141
Tabela 123.	Liczba miejsc i podopieczni w Domu Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Służebniczek NMP przy ul. Odrowążów w latach 2018–2022	142
Tabela 124.	Mieszkańcy Gliwic kierowani i umieszczani w DPS poza Gliwicami w latach 2018–2022.....	142
Tabela 125.	Liczba rodzin zastępczych i dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2018–2022.....	142
Tabela 126.	Podział rodzin zastępczych ze względu na pokrewieństwo w latach 2018–2022... ..	143
Tabela 127.	Liczba rodzin zastępczych zawodowych i dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych zawodowych w latach 2018–2022	143
Tabela 128.	Liczba miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, stan na 31.12.2022 roku	143
Tabela 129.	Liczba nowo przyjętych dzieci z Gliwic do instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2018–2022	144

Tabela 130.	Liczba miejsc w mieszkaniach chronionych dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, stan na 31.12.2022 roku	144
Tabela 131.	Struktura imprez organizowanych przez Teatr Miejski w latach 2018–2022	146
Tabela 132.	Muzeum w Gliwicach – budżet i działalność towarzysząca w latach 2018–2022....	148
Tabela 133.	Sieć placówek Miejskiej Biblioteki Publicznej, stan na 31.12.2022 roku	149
Tabela 134.	Zbiory w Miejskiej Bibliotece Publicznej w latach 2018–2022	150
Tabela 135.	Zarejestrowani czytelnicy i wypożyczenia z Miejskiej Biblioteki Publicznej w latach 2018–2022.....	150
Tabela 136.	Liczba organizowanych bezpłatnych wystaw, projektów i programów edukacyjno-kulturalnych oraz promujących literaturę i czytelnictwo w MBP w latach 2018-2022	150
Tabela 137.	Struktura wydarzeń organizowanych przez Centrum Kultury Victoria w Gliwicach w roku 2022	151
Tabela 138.	Liczba imprez kulturalnych w Gliwicach w latach 2018–2022	153
	Wyszczególnienie	153
Tabela 139.	Wydarzenia kulturalne organizowane przez Miasto Gliwice i finansowane z budżetu miasta w latach 2018–2022.....	154
Tabela 140.	Imprezy organizowane z udziałem środków z budżetu miasta w latach 2018–2022.....	154
Tabela 141.	Wykaz i krótka charakterystyka cyklicznych imprez kulturalnych w 2022 roku	155
Tabela 142.	Struktura szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Miasto Gliwice w latach 2018–2022.....	162
Tabela 143.	Struktura szkół i placówek oświatowych nieprowadzonych przez Miasto Gliwice w latach 2018–2022.....	163
Tabela 144.	Liczba uczniów szkół prowadzonych przez Miasto Gliwice w danym roku szkolnym w latach 2018–2022.....	163
Tabela 145.	Liczba uczniów szkół nieprowadzonych przez Miasto Gliwice w danym roku szkolnym w latach 2018–2022	164
Tabela 146.	Liczba uczniów szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Miasto Gliwice w danym roku szkolnym w latach 2018–2022	165
Tabela 147.	Liczba uczniów szkół ponadpodstawowych nieprowadzonych przez Miasto Gliwice w danym roku szkolnym w latach 2018–2022	165
Tabela 148.	Edukacja przedszkolna w latach 2018–2022.....	166
Tabela 149.	Kształcenie dwujęzyczne z językiem niemieckim w latach 2018–2022 (do poziomu szkoły średniej) w szkołach prowadzonych przez Miasto Gliwice	167
Tabela 150.	Kształcenie dwujęzyczne z językiem angielskim w latach 2019–2022 w szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto Gliwice	167
Tabela 151.	Kształcenie dwujęzyczne z językiem angielskim w latach 2019–2022 w szkołach ponadpodstawowych prowadzonych przez Miasto Gliwice	167
Tabela 152.	Liczba absolwentów szkół prowadzonych przez Miasto Gliwice w latach 2017–2022.....	168
Tabela 153.	Odsetek absolwentów szkół prowadzonych przez Miasto Gliwice, którzy zdali egzamin maturalny w latach 2017–2022 [%]	168
Tabela 154.	Odsetek absolwentów szkół nieprowadzonych przez Miasto Gliwice, którzy zdali egzamin maturalny w latach 2017–2022 [%]	169
Tabela 155.	Stypendia Prezydenta Miasta dla uzdolnionych uczniów w latach 2018–2022.....	169
Tabela 156.	Uczniowie i nauczyciele w szkołach prowadzonych przez Miasto Gliwice w latach 2018-2022	170
Tabela 157.	Poziom wykształcenia kadry nauczycielskiej w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Gliwice w stosunku do ogólnej liczby etatów w latach 2018–2022 [%].....	170
Tabela 158.	Nauczyciele w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Gliwice według posiadanego stopnia awansu zawodowego w latach 2018–2022 [%].....	171

Tabela 159.	Oddziały integracyjne i specjalne oraz nauczanie indywidualne i zindywidualizowana ścieżka edukacyjna w latach 2018–2022 w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Gliwice	171
Tabela 160.	Liczba opinii o wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka oraz liczba dzieci objętych wspomaganie w latach 2018–2022 w placówkach prowadzonych przez Miasto Gliwice	173
Tabela 161.	Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka w latach 2018–2022 w placówkach nieprowadzonych przez Miasto Gliwice	173
Tabela 162.	Projekty z obszaru edukacji współfinansowane ze środków zewnętrznych w 2022 roku	174
Tabela 163.	Liczba studiujących w Gliwicach w latach 2018–2022	175
Tabela 164.	Liczba uczelni oraz liczba oferowanych kierunków kształcenia na uczelniach w latach 2018–2022.....	176
Tabela 165.	Liczba firm współpracujących z uczelniami wyższymi w latach 2018–2022.....	177
Tabela 166.	Obiekty sportowe i rekreacyjne aktywne w 2022 roku	179
Tabela 167.	Zaplecze sportowo-rekreacyjne w Gliwicach w latach 2018–2022	182
Tabela 168.	Wykaz sekcji sportowych – stan na 31 grudnia 2022 roku	182
Tabela 169.	Sport w mieście w latach 2018–2022.....	184
Tabela 170.	Wykaz i krótka charakterystyka cyklicznych imprez sportowo-rekreacyjnych w 2022 r.....	184
Tabela 171.	Struktura wydatków na działalność sportowo-rekreacyjną w latach 2018–2022.....	188
Tabela 172.	Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego w latach 2018–2022	189
Tabela 173.	Wykrywalność przestępstw dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego w latach 2018–2022 [%]	190
Tabela 174.	Liczba kamer miejskiego monitoringu wizyjnego w podziale na dzielnice w latach 2018–2022 (bez kamer będących własnością Zarządu Dróg Miejskich z monitoringu drogowego oraz bez kamer z terenu Centrum Przesiadkowego).....	191
Tabela 175.	Interwencje związane ze zwierzętami (żywymi/martwymi) w latach 2018–2022.....	193
Tabela 176.	Liczba interwencji Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego spowodowanych zjawiskami pogodowymi, z podziałem na dzielnice w latach 2018–2022.....	193
Tabela 177.	Liczba interwencji Państwowej Straży Pożarnej spowodowanych zjawiskami pogodowymi w latach 2018–2022	194
Tabela 178.	Liczba pożarów i miejscowych zagrożeń w latach 2018–2022	195
Tabela 179.	Wybrane wykroczenia skutkujące mandatem karnym, nałożone przez Straż Miejską w latach 2018–2022.....	197
Tabela 180.	Rodzaj i liczba interwencji podjętych przez Straż Miejską w latach 2018–2022.....	197
Tabela 181.	Sposoby zakończenia interwencji Straży Miejskiej w latach 2018–2022	199
Tabela 182.	Zestawienie wydanych w 2022 roku środków ochrony osobistej	217
Tabela 183.	Funkcjonowanie jednostek systemu oświaty w związku z czasowym ograniczeniem, zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 w roku szkolnym 2021/2022	218
Tabela 184.	Obsługa klientów w Wydziale Spraw Obywatelskich w latach 2020–2022.....	219
Tabela 185.	Wydatki poniesione przez Centrum Ratownictwa Gliwice w 2022 roku na zakupy związane z wyposażeniem miejsc pobytu obywateli Ukrainy	221
Tabela 186.	Darowizny sponsorów w związku z tworzeniem „Gliwickiej Przystani 35”	222
Tabela 187.	Średniomiesięczna liczba ukraińskich dzieci i uczniów przyjętych do przedszkoli, oddziałów przedszkolnych, szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych	227
Tabela 188.	Oddziały przygotowawcze	227
Tabela 189.	Działania na rzecz dzieci i uczniów z Ukrainy	228

Tabela 190. Wsparcie zorganizowane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w roku szkolnym 2021/2022	229
Tabela 191. Liczba przyjętych dzieci z Ukrainy do gliwickich szkół i przedszkoli, stan na 30 września 2022 r.	229

Spis wykresów

Wykres 1.	Liczba mieszkańców wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego – stan na 31 grudnia 2021 roku.....	5
Wykres 2.	Liczba realizowanych projektów w poszczególnych programach operacyjnych w ramach perspektywy finansowej (suma projektów narastająco od początku perspektywy 2014- -2020 realizowanych i zakończonych), stan na 31 grudnia 2022 roku)	38
Wykres 3.	Wartość dofinansowania realizowanych projektów w poszczególnych programach operacyjnych w ramach perspektywy finansowej (suma projektów narastająco od początku perspektywy 2014-2020 realizowanych i zakończonych), stan na 31 grudnia 2022 roku, [mln])	39
Wykres 4.	Stężenie pyłu zawieszonego PM10 w Gliwicach w latach 2018–2022.....	78
Wykres 5.	Wartość szacunkowa PKB przypadająca na jednego mieszkańca Polski, województwa śląskiego oraz podregionu gliwickiego w latach 2018–2020	97
Wykres 6.	Działalność gospodarcza osób fizycznych w Gliwicach w latach 2017–2021	99
Wykres 7.	Dochody i wydatki budżetu Miasta Gliwice w latach 2018–2022 [tys. zł].....	112
Wykres 8.	Dochody własne jako odsetek wszystkich dochodów w latach 2019–2022.....	117
Wykres 9.	Liczba miejsc pracy dla osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności w latach 2018–2022.....	137
Wykres 10.	Liczba mandatów karnych nałożonych przez Straż Miejską (na 100 tys. mieszkańców) w latach 2018–2022	198
Wykres 11.	Prelekcje w placówkach oświatowych w latach 2018–2022	199
Wykres 12.	Liczba zgłoszeń mieszkańców przyjętych przez Straż Miejską w Gliwicach w latach 2018–2022	199
Wykres 13.	Liczba zgłoszeń z monitoringu miejskiego w latach 2018–2022	200
Wykres 14.	Liczba kontroli spalania odpadów w latach 2018–2022	200
Wykres 15.	Liczba ujawnionych wykroczeń dotyczących termicznego przekształcania odpadów poza spalarniami w latach 2018–2022	201
Wykres 16.	Liczba kontroli miejsc przebywania osób bezdomnych w latach 2018–2022.....	201
Wykres 17.	Liczba kontroli osób bezdomnych w latach 2018–2022.....	201
Wykres 18.	Liczba kontroli ładu i porządku publicznego w latach 2018–2022	202
Wykres 19.	Liczba kontroli przebiegu imprez w latach 2018–2022	202
Wykres 20.	Liczba osób doprowadzonych do Izby Wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania w latach 2018–2022.....	203
Wykres 21.	Liczba pojazdów usuniętych z drogi w trybie art. 50a PRD (wraki pojazdów) w latach 2018–2022.....	203
Wykres 22.	Liczba pojazdów usuniętych z drogi w trybie art. 130a PRD (np. z miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych) w latach 2018–2022.....	204
Wykres 23.	Liczba założonych blokad w latach 2018–2022.....	204

Spis infografik

Infografika 1. Środki przeznaczone na realizację zadań w ramach Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego w latach 2018–2022 [w tys. zł].....	29
Infografika 2. Liczba organizacji pozarządowych działających w mieście w latach 2018–2022.....	35
Infografika 3. Nakłady finansowe na utrzymanie i remonty dróg, ciągów pieszych i pieszo- -rowerowych, infrastruktury rowerowej oraz remonty obiektów inżynierskich w latach 2018–2022 [w mln zł]	43
Infografika 4. Mapa wypadków komunikacyjnych w Gliwicach według dzielnic w 2022 roku.....	62
Infografika 5. Mapa tras rowerowych w Gliwicach	68
Infografika 6. Nowe podmioty gospodarcze funkcjonujące dzięki wsparciu finansowemu z Powiatowego Urzędu Pracy w latach 2018–2022	98
Infografika 7. Wysokość środków Funduszu Pracy pozostających w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy z przeznaczeniem na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2018–2022 [w mln zł]	106
Infografika 8. Wysokość kontraktów gliwickich podmiotów leczniczych (m.in. szpitali, przychodni, zakładów lecznictwa ambulatoryjnego i innych placówek) z NFZ w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2018–2022 [zł].....	128
Infografika 9. Liczba wynalazków zgłoszonych do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej przez Politechnikę Śląską w latach 2018–2022	177
Infografika 10. Liczba zgłoszonych dóbr intelektualnych do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej przez Politechnikę Śląską w latach 2018–2022	178

Spis załączników

Załącznik 1. Wykaz uchwał podjętych przez Radę Miasta Gliwice w 2022 roku wraz z informacją na temat ich realizacji	16
Załącznik 2. Sprawozdanie z realizacji „Gliwickiego Programu Rewitalizacji do roku 2023”	28
Załącznik 3. Sprawozdanie z wykonania „Programu współpracy Miasta Gliwice z organizacjami pozarządowymi za rok 2022”	35
Załącznik 4. Sprawozdanie za 2022 rok z realizacji „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Gliwice na lata 2021–2025”	45
Załącznik 5. Sprawozdanie za 2022 rok z realizacji „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi”	83
Załącznik 6. Sprawozdanie z realizacji „Programu ochrony środowiska przed hałasem za rok 2022”	83
Załącznik 7. Sprawozdanie z realizacji działań i postępu prac w 2022 roku, określonych w „Planie Adaptacji Miasta Gliwice do zmian klimatu do roku 2030”	84
Załącznik 8. Sprawozdanie za 2022 rok z realizacji „Programu usuwania azbestu”	85
Załącznik 9. Raport za 2022 rok z realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gliwice na lata 2016–2025”	128
Załącznik 10. Sprawozdanie za 2022 rok z realizacji „Programu Zdrowia Psychicznego dla Miasta Gliwice na lata 2021–2024”	130
Załącznik 11. Sprawozdanie za 2022 rok z realizacji „Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Gliwice na lata 2022–2025”	130
Załącznik 12. Sprawozdanie za 2022 rok z realizacji „Miejskiego programu wspierania rodziny dla miasta Gliwice na lata 2022–2024”	131
Załącznik 13. Sprawozdanie za 2022 rok z realizacji „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Gliwice na lata 2019-2022”	133
Załącznik 14. Sprawozdanie za 2022 rok z realizacji „Programu polityki senioralnej Miasta Gliwice na lata 2021–2025”	135
Załącznik 15. Sprawozdanie za 2022 rok z realizacji „Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych dla Miasta Gliwice na lata 2020–2025”	136
Załącznik 16. Sprawozdanie za 2022 rok z realizacji „Miejskiego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla miasta Gliwice na lata 2022-2024”	142
Załącznik 17. Sprawozdanie za 2022 rok z realizacji Programu „Bezpieczne Gliwice”	195
Załącznik 18. Informacja o stanie zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Gliwice za 2022 rok	195

Urząd Miejski w Gliwicach Biuro Rozwoju Miasta

ul. Jasna 31a
tel. 32 338 65 50
brm@um.gliwice.pl

www.gliwice.eu